

ΤΟΥ

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ

ἩΤΟΥ

ΚΥΡΟΥ

ΑΝΑΒΑΣΙΣ.

ΚΑΙ,

Ο ἸΠΠΑΡΧΙΚΟΣ.

TO THE
RENOUOANTOZ

IN THE
K T P O T
A N A B A E I E

K A A
O J H A B K I K O Z

ΤΟΥ
ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ
Ἡ ΤΟΥ
ΚΥΡΟΥ
ΑΝΑΒΑΣΙΣ.

XENOPHONTIS
EXPEDITIO
CYRI.

TOMIS QUATUOR.

EX EDITIONE T. HUTCHINSON.

Τῶν ΠΑΡΘΩΝ ἐκ ἀριστὰ μιναν, Πελλάκις ἀναρθίγξασθαι τὸν ΑΝ-
ΤΩΝΙΟΝ ἰσορῦσιν ὧ ΜΥΡΪΟΙ, θαυμάζοντα ΤΟΥΤΣ ΜΕΤΑ
ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ. PLUTARCH. in M. ANTONIO.

TOM. IV.

GLASGUA E:
IN AEDIBUS ACADEMICIS
EXCUDEBANT ROBERTUS ET ANDREAS FOULIS
ACADEMIAE TYPOGRAPHI
M.DCC.LXIV.

41

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ

ΚΥΡΟΥ

ΑΝΑΒΑΣΕΩΣ Ζ΄.

XENOPHONTIS

DE

CYRI

EXPEDITIONE

LIBER SEPTIMUS.

TOM. IV.

A

Ξ Ε Ν Ο Φ Ω Ν Τ Ο Σ

Κ Τ Ρ Ο Υ

Α Ν Α Β Α Σ Ε Ω Σ Ζ'.

ὍΣΑ μὲν δὴ ἐν τῇ ἀναβάσει τῇ μετὰ
Κύρου ἔπραξαν οἱ Ἕλληνες μέχρι τῆς μά-
χης, καὶ ὅσα, ἐπεὶ Κύρος ἐτελεύτησεν, ἐν
τῇ πορείᾳ, μέχρις εἰς τὸν Πόντον ἀφί-
κοντο, καὶ ὅσα ἐκ τῆς Πόντου πεζοὶ ἐξιόντες
καὶ πλείοντες ἐποίησαν, μέχρις ἔξω τῆς σό-
ματος ἐγένοντο ἐν Χρυσόπολει τῆς Ασίας,
πάντα ἐν τῷ πρόσθεν λόγῳ δεδήλωται.

Ἐκ τούτου δὲ Φαρνάβαζος, φοβούμενος
τὸ σφάτευμα μὴ ἐπὶ τὴν αὐτὴν ἀρχὴν
σφατεῦνται, πέμψας πρὸς Αναξίβιον τὸν
ναύαρχον, (ὁ δὲ ἔτυχεν ἐν Βυζαντίῳ ὧν)
ἔδειτο διαβιβάσαι τὸ σφάτευμα ἐκ τῆς
Ασίας, καὶ ὑπὸ χρεῖται πάντα ποιῆσαι αὐ-
τῷ, ὅσα δέοι. Καὶ Αναξίβιος μετεπέμ-
ψατο τὰς στρατηγὰς καὶ λοχαγὰς τῶν

XENOPHONTIS

DE

CYRI

EXPEDITIONE

LIBER SEPTIMUS.

QUAECUNQUE in expeditione cum
Cyro *superiorem in Asiam susceptâ* ad pug-
nam usque gesserint Graeci, et quae, post-
eaquam occubuisset Cyrus, in itinere, do-
nec in Pontum pervenirent, quaeque e Pon-
to pedibus egressi et navigatione usi fecé-
rint, donec extra *Ponti ostium in oppidum*
Asiae Chrysopolin venerunt, *ea quidem su-*
periore commentario exposita sunt omnia.

Post haec Pharnabazus, cùm metueret
nè *Graecorum* exercitus in ditionem suam
bellum inferret, missis ad Anaxibium na-
varchum (is *autem Byzantii tum* fortè e-
rat) legatis, rogabat ut exercitum ex Asia
trajiceret, atque *aded* pollicebatur ei se
facturum omnia, quaecunque *fieri* oportere-
ret. Et Anaxibius duces militumque in
cohortes distributorum praefectos *ad se*

Byzantium arcessivit; ac pollicitus est, si trajicerent, militibus *datum* fore stipendium. Et alii quidem se deliberatione *de re* habitâ *quid tandem statuerint* ei renuntiaturos aiebant; at Xenophon ei dixit ab exercitu se jam discessurum velleque *adedè* *indè* solvere. Anaxibius autem eum hortatus est ut unâ *cum exercitu* trajectus sic deinde demum *ab eo* discederet. Itaque se facturum haec aiebat.

Caeterùm *interea* Seuthes Thrax Medosadem mittit, Xenophontemque *per eum* hortatur id operam studiosè unâ *cum ipso* daret, ut exercitus trajiceret; aiebatque minimè futurum ut eum *facti* poeniteat, in id si alacri animo unâ *cum ipso* incubuerit. Exercitus utique, aiebat *Xenophon*, trajiciet: nec hujus *rei* causâ quidquam vel mihi, vel alii cuiquam pendat *necesse est*. Verùm quamprimùm trajecerit, equidem discedam: erga eos autem, qui *apud exercitum* manebunt et rebus conficiendis erunt idonei, *sic* se gerat, ut ipsi visum fuerit.

Exin milites universi in Byzantium trajiciunt; et stipendium quidem *iis* non da-

στρατιωτῶν εἰς Βυζάντιον· καὶ ὑπὶ χρεῖ-
το, εἰ διαβαῖεν, μισθοφορὰν ἔσεσθαι τοῖς
στρατιώταις. Οἱ μὲν δὴ ἄλλοι ἔφασαν βε-
λευσάμενοι ἀπαγγελεῖν. Ξενοφῶν δὲ εἶ-
πεν αὐτῷ ὅτι ἀπαλλάξοιτο ἤδη ἀπὸ τῆς
στρατίας καὶ βέλαιο ἀποπλεῖν. Ὁ δὲ Ανα-
ξίβιος ἐκέλευσεν αὐτὸν συνδιαβάλλειν, ἔπει-
τα ὅπως ἀπαλλάττεσθαι. Εἶπε δὲ ταῦ-
τα ποιήσιν.

Σεύθης δὲ ὁ Θράξ πέμπει Μηδοσά-
δην, καὶ κελεύει Ξενοφῶντα συμπροθυμεῖ-
σθαι ὅπως διαβῇ τὸ στρατεύμα, καὶ ἔφη
αὐτῷ ταῦτα συμπροθυμηθέντι καὶ μετα-
μελήσιν. Ὁ δ' εἶπεν, Ἀλλὰ τὸ μὲν
στρατεύμα διαβήσεται· τέτθ' ἕνεκα μηδὲν
τελείτω μήτε ἐμοὶ, μήτε ἄλλῳ μηδενί.
Ἐπειδὰν δὲ διαβῇ, ἐγὼ μὲν ἀπαλλάξο-
μαι· πρὸς δὲ τέτθ' διαμένοντας καὶ ἐπικαιρίους
ὄντας προσφερέσω, ὥς ἂν αὐτῷ δοκῇ.

Ἐκ τέτθ' διαβαίνουσι πάντες εἰς Βυζάν-
τιον οἱ στρατιῶται· καὶ μισθὸν μὲν οὐκ ἔδω-
κεν.

6 ΚΤΡΟΤ ΑΝΑΒΑΣ. Ζ΄.

δε ὁ Ἀναξίβιος· ἐκήρυξε δὲ, λαβόντας τὰ ὅπλα καὶ τὰ σκεύη τῶς στρατιώτας ἐξιέναι, ὡς ἀποπέμψων τε ἅμα καὶ ἀριθμὸν ποιήσων. Ἐνταῦθα οἱ στρατιῶται ἤχθοντο ὅτι ἔκ εἶχον ἀργύριον ἐπισιτίζεσθαι εἰς τὴν πορείαν, καὶ ὀκνηρῶς συνεσκευάζοντο.

Καὶ ὁ Ξενοφῶν Κλεάνδρῳ τῷ ἀρμοστῇ ξένος γεγεννημένος, προσελθὼν ἠσπάζετο αὐτόν, ὡς ἀποπλευσόμενος ἦδη. Ὁ δ' αὐτῷ λέγει, Μὴ ποιήσης ταῦτα· εἰ δὲ μὴ, ἔφη, αἰτίαν ἔξεις· ἐπεὶ καὶ νῦν τινὲς ἦδη σὲ αἰτιῶνται, ὅτι ἔταχὺ ἐξέρπει τὸ στρατεύμα. Ὁ δ' εἶπεν, Ἀλλ' αἴτιος μὲν ἔγωγε ἔκ εἰμὶ τέττα, οἱ δὲ στρατιῶται αὐτοὶ ἐπισιτισμῷ δεόμενοι, καὶ ἔκ ἔχοντες, διὰ τῆτο ἀθυμῶσι πρὸς τὴν ἔξοδον. Ἀλλ' ἄμωε, ἔφη, ἐγὼ σοι συμβελεύω ἐξελθεῖν μὲν ὡς πορευόμενον· ἐπειδὰν δ' ἔξω γένηται τὸ στρατεύμα, τότε ἀπαλλάττεσθαι. Ταῦτα τοίνυν, ἔφη ὁ Ξενοφῶν, ἐλθόντες πρὸς Ἀναξίβιον διαπραξόμεθα ὅπως.

CYRI EXPED. VII.

bat Anaxibijs: et praeconis voce edixit, ut sumptis armis vasisque milites *oppido* excederent, quasi eos dimittere simul et numerum inire vellet. Hic graviter ferebant milites se non habere pecuniam, quâ commeatum ad iter redimerent, atque adeo segniter vasa colligebant.

Ac Xenophon Cleandro *Byzantii* praefecto hospitio junctus, adiit eum et salutavit, quasi qui jam jam *indè* soluturus esset. At ille dicit ei, Nè feceris hoc: sin aliter, inquit, culpâ teneberis; cum nunc etiam tibi jam culpae dent nonnulli, quòd non celeritè *sed ex oppido velut* rependo egredietur exercitus. Et *Xenophon*, At ego certè quidem, ait, ejus rei non sum auctor; verum milites ipsi quòd commeatu egeant, nec *quidquam* habeant, idcirco segnibus sunt ad exeundum animis. At ego tamen, inquit *Cleander*, id tibi consilii do ut, quasi proficisci *cum iis* velis, *oppido* exeas: cumque extra *id* fuerint, tum *demum* discedas. Haec ergo, ait Xenophon, ad Anaxibium

profecti ità conficiamus. *Ad quem* cùm venissent exponebant ea. Hortatus autem est ille ut ità facerent, ac quamprimùm collectis vasis exirent *copiae*; atque insuper denuntiandum curarent futurum, ut is qui recensui *agendo* numeroque *ineundo* non interfuerit, seipsum culpā oneret. Mox deinde duces primùm exiērunt, ac *postea* caeteri. Jamque adeò omnes, praeter paucos, extra *oppidum* erant, et Eteonicus ad portas stabat, ut, cùm egressi essent omnes, portas occluderet, ac pessulum obderet.

Anaxibius autem, convocatis ducibus et cohortium praefectis, Commeatus, inquit, e vicis Thraciis sumite; (est ibi utique multum hordei triticique, et aliae res necessariae) *quos* cùm sumpseritis in Cherronesum pergite, atque illic Cyniscus stipendium vobis numerabit. Haec cùm fortè audissent militum nonnulli, vel e cohortium etiam praefectis aliquis ad exercitum effert. Et duces quidem de Seuthe per-

ΚΥΡΟΥ ΑΝΑΒΑΣ. Ζ'. 9

Ελθόντες ἔλεγον ταῦτα. Ὁ δ' ἐκέλευσεν ἕτω ποιεῖν, καὶ τὴν ταχίστην ἐξιέναι συνεσκευασμένους καὶ προσανειπεῖν, ὅς ἂν μὴ παρῇ εἰς τὴν ἐξέτασιν καὶ τὸν ἀριθμὸν, ὅτι αὐτὸς αὐτὸν αἰτιάσεται. Ἐντεῦθεν ἐξήσαν οἱ τε στρατηγοὶ πρῶτον, καὶ οἱ ἄλλοι. Καὶ ἤδη τε πάντες πλὴν ὀλίγων ἔξω ἦσαν, καὶ Ετεόνικος εἰσήκει παρὰ τὰς πύλας, ὡς, ὅποτεν ἔξω γένωνται πάντες, ἀποκλείσων τὰς πύλας, καὶ τὸν μοχλὸν ἐμβαλὼν.

Ὁ δὲ Αναξίβιος, συγκαλέσας τὰς στρατηγὰς καὶ τὰς λόχαγὰς, ἔλεγε, Τὰ μὲν ἐπιτήδεια, ἔφη, λαμβάνετε ἐκ τῶν Θρακίων κωμῶν (εἰσὶ δὲ αὐτόθι πολλαὶ κριθαὶ καὶ πυροὶ, καὶ τᾶλλα τὰ ἐπιτήδεια) λαβόντες δὲ πορεύεσθε εἰς τὴν Χερρόνησον, ἐκεῖ δὲ Κυνίσκος ὑμῖν μισθοδοτήσει. Ἐπακύσαντες δὲ τινες τῶν στρατιωτῶν ταῦτα, ἢ καὶ τῶν λοχαγῶν τισ, διαγγέλλει εἰς τὸ σράτευμα. Καὶ οἱ μὲν στρατη-

10 ΚΥΡΟΥ ΑΝΑΒΑΣ. Ζ΄.

χοὶ ἐπὺνθάκοντο περὶ τῷ Σεύθῳ, πότερα πολέμιος εἴη ἢ φίλος· καὶ πότερα διὰ τῷ ἑρῷ ὄρεος δέοι πορεύεσθαι, ἢ κύκλῳ διὰ μέσης τῆς Θράκης.

Εν ᾧ δὲ ἔτοι ταῦτα διελέγοντο, οἳ γε στρατιῶται ἀναρπάσαντες τὰ ὅπλα θέσσι δρόμῳ πρὸς τὰς πύλας, ὡς πάλιν πρὸς τὸ τεῖχος εἰσίσυντες. Ὁ δὲ Ετεόνικος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ, ὡς εἶδον προαΐοντας τὸς ὀπλίτας, συγκλείσει τὰς πύλας, καὶ τὸν μοχλὸν ἐμβάλλουσιν. Οἱ δὲ στρατιῶται ἔκοπτον τὰς πύλας, καὶ ἔλεγον ὅτι ἀδικώτατα πάχουεν ἐκβαλλόμενοι εἰς τὸς πολεμῖν· καὶ κατασχίσειν τὰς πύλας ἔφασαν, εἰ μὴ ἐκόντες ἀνοίξωσι. Ἄλλοι δ' (αὐτῶν ἔθειον παρὰ τὴν θάλατταν, καὶ παρὰ τὴν χηλὴν τῷ τείχῳ ὑπερβάλλουσιν εἰς τὴν πόλιν· ἄλλοι δ' οἱ ἐτύγγαζον ἔνδον ὄντες τῶν στρατιωτῶν, ὡς ὁρῶσι τὰ ἐπὶ ταῖς πύλαις πράγματα, διακρίναντες ταῖς ἀξίταις τὰ κλειῖθρα, ἀναπε-

contabantur, utrùm hostis esset an amicus; ac utrùm iter per montem sacrum sit faciendum, an circulatim per mediam Thraciam.

Dum illi de his inter se colloquebantur, milites correptis armis cursu ad oppidi portas tendunt, quasi rursus intrà muros ingredi vellent. At Eteonicus et qui cum eo erant, ut adcurrentes viderunt gravis armaturae milites, portas occludunt, ac pessulum obdunt. Milites autem portas pulsabant, seque gravissimâ aiebant injuriâ adfici, qui hostibus objicerentur; ac diffissuros se portas aiebant, nisi eas sponte suâ aperirent. Ex iis verò alii ad mare currebant, et juxta muti chelen in urbem evadunt: alii de militibus qui intus fortè erant, ut quid ad portas ageretur viderunt, ascitis ubi claustra perfoidissent,

portas patefaciunt: illique *adeò* irrumpunt.
Xenophon, cùm quid accideret videret, veritus nè ad *urbis* direptionem se converteret exercitus, atque *indè* mala gravissima in urbem, et sese, et milites *ipfos* redundarent, currebat *ipse*, et cum turbâ intrâ portas unâ irruit. At Byzantii, ut vi exercitum *in urbem* irruere viderunt, de foro in naves alii, alii domum fugiunt; ac quotquot intus erant, foras *exiunt*: alii triremes deducebant, ut in triremibus incolumes evaderent: omnes periisse se putabant, tanquam si urbs capta esset. In arcem autem fugit Eteonicus. Et Anaxibius ad mare cùm decurrisset, navigio piscatorio in *urbis* arcem circumvehebatur, ac statim e Chalcedone præfidiarios *milites* arcessit: neque enim ii, qui erant in arce, virorum *istorum* impetum sustinere posse videbantur.

At milites ubi Xenophontem viderunt,

ταννύοσι τὰς πύλας· οἱ δ' εἰσπίπτουσιν.

Ὁ δὲ Ξενοφῶν, ὡς εἶδε τὰ γιγνόμενα, δείσας μὴ ἐφ' ἀρπαγὴν τράποιτο τὸ στρατευμα, καὶ ἀνήκεσα κακὰ γένοιτο τῇ πόλει, καὶ αὐτῷ, καὶ τοῖς στρατιώταις, ἔθει, καὶ συνεισπίπτει εἰσω τῶν πυλῶν σὺν τῷ ὄχλῳ. Οἱ δὲ Βυζάντιοι, ὡς εἶδον τὸ στρατευμα βία εἰσπίπτον, Φεύγουσιν ἐκ τῆς ἀγορᾶς, οἱ μὲν εἰς τὰ πλοῖα, οἱ δὲ οἴκαδε· ὅσοι δὲ ἔνδον ἐτύγχανον ὄντες, ἔξω· οἱ δὲ καθεῖλκον τὰς τριήρεις, ὡς ἐν ταῖς τριήρεσι σώζοντο· πάντες δὲ ὦντο ἀπολωλέναι, ὡς ἐαλωκυίας τῆς πόλεως. Ὁ δὲ Ετεόνικος εἰς τὴν ἄκραν ἀποφεύγει. Ὁ δὲ Αναξίβιος καταδραμὼν ἐπὶ τὴν θάλατταν, ἐν ἀλιευτικῷ πλοίῳ περιέπλει εἰς τὴν ἀκρόπολιν, καὶ εὐθὺς μεταπέμπεται ἐκ Χαλκηδόνος Φρυγῆς· ὃ γὰρ ἱκανοὶ ἐδόκυν εἶναι οἱ ἐν τῇ ἀκροπόλει σχεῖν τὰς ἀνδρας.

Οἱ δὲ στρατιῶται ὡς εἶδον τὸν Ξενο-

14 ΚΥΡΟΥ ΑΝΑΒΑΣ. Ζ΄.

φῶντα, προσπίπτουσιν αὐτῷ πολλοί, καὶ
λέγουσι, Νῦν σοι ἔξουσιν, ὦ Ξενοφῶν, ἀνδρὶ
γενέσθαι. Ἐχεις πόλιν, ἔχεις τριήρεις,
ἔχεις χρήματα, ἔχεις ἀνδρας τοσούτους.
Νῦν, εἰ βέλοιο, σὺ τε ἡμᾶς ὀνήσαιο, καὶ ἡ-
μεῖς σὲ μέγαν ποιήσαιμεν. Ὁ δὲ ἀπεκρί-
νατο, ΑΛΛ' εὖτε λέγεις, καὶ ποιήσω ταῦ-
τα. Εἰ δὲ τούτων ἐπιθυμεῖτε, θέατε τὰ
ὄπλα ἐν τάξει ὡς τάχιστα· βυλόμενος
αὐτὸς κατηρεμήσαι, καὶ αὐτὸς παρηγγύα
ταῦτα, καὶ τὸς ἄλλους ἐκέλευσε παρεγ-
γυᾶν, καὶ τίθεσθαι τὰ ὄπλα. Οἱ δὲ, αὐ-
τοὶ ὑφ' ἑαυτῶν ταττόμενοι, οἱ τε ὀπλί-
ται ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ εἰς πεντήκοντα ἐγέ-
νοντο, καὶ οἱ πελτασταὶ ἐπὶ τὸ κέρας ἐκά-
τερον παραδεδραμήκεσαν. Τὸ δὲ χωρίον
οἶον κάλλιστον ἐκταξαδαί εἰσι, τὸ Θρά-
κιον καλούμενον, ἔρημον οἰκίῳν καὶ πεδινόν.
Ἐπεὶ δὲ ἔκειτο τὰ ὄπλα, καὶ κατηρεμή-
θησαν, συγκαλεῖ Ξενοφῶν τὴν στρατιάν,
καὶ λέγει τάδε,

frequentes ad eum adcurrunt, atque ita adloquuntur, Nunc tibi licet, Xenophon, virum te praebere. Urbem habes, habes triremes, habes pecuniam, tot viros habes. Nunc, si volueris, et tu nobis utilitatem adferre poteris, et nos te magnum efficere. Respondit ille, Enimvero rectè loquimini, atque haec faciam. Verum si haec expetitis, quamprimum in ordine armati consistite: quod volebat utique eos pacare, idè tum ipse cohortatione hanc utebatur, tum alios *duces eadem* cohortatione uti, atque ut *militēs sui* armati consisterent *curare*, jussit. Illi sponte sua sese instruentes, brevi tempore gravis armaturae milites in quinquagenos erant dispositi, et peltastae ad utrumque cornu cursu se receperant. Locus is, qui Thracius adpellatur, ad struendam aciem quam pulcherrimus est, ab aedibus vacuus et campestris. Posteaquam arma ritè disposita, *militēsque* pacati erant, Xenophon convocat exercitum, et hanc oratione usus est,

‘ Vos quidem, milites, irasci, et existi-
‘ mare gravi vos, quippe fraude decep-
‘ tos, injuriâ adfici, non miror. At irae
‘ si obsequamur, et de Lacedaemoniis qui
‘ adsunt ob fraudem poenas sumamus, ur-
‘ bemque nihil culpandam diripiamus, quae
‘ deinde *sequutura* sint apud animos ves-
‘ tros expendite. Hostes fanè tum Lace-
‘ daemoniis tum sociis *eorum* palàm facti
‘ erimus: ac bellum quale futurum sit,
‘ jam *iis* licet conijcere, qui et viderunt
‘ et memoriâ repetunt *ea*, quae non ità
‘ pridem acciderunt. Nos utique Athe-
‘ nienses bellum adversùs Lacedaemonios
‘ *eorumque* socios suscepimus, cùm in ma-
‘ ri alias, alias in navalibus triremes, non
‘ pauciores quadringentis haberemus; cum-
‘ que magna esset in urbe *nostrâ* pecuniae
‘ copia, esset etiam redditus quotannis tam
‘ de civibus quàm de locis exteris, non
‘ minùs mille talentorum; *iidemque* insu-
‘ lis omnibus imperaremus, et urbes mul-

Ὅτι μὲν ὀργίζεσθε, ὦ ἄνδρες στρα-
 τιῶται, καὶ νομίζετε δεινὰ πάχειν ἑξα-
 πατῶμενοι, ἐθαυμάζω. Εἰάν δὲ τῷ θυ-
 μῷ χαρίζομεθα, καὶ Λακεδαιμονίους τε
 τὰς παρόντας τῆς ἑξαπάτης τιμώρησώ-
 μεθα, καὶ τὴν πόλιν τὴν ὁδὸν αἰτίαν διαρ-
 πάσωμεν, ἐνθυμήθητε ἃ ἔσαι ἐντεῦθεν.
 Πολέμιοι μὲν ἐσόμεθα ἀποδεδειγμένοι
 Λακεδαιμονίοις τε καὶ τοῖς συμμάχοις·
 οἷος δὲ πόλεμος ἂν γένοιτο, εἰκάζειν δὴ
 πάρεσιν, ἑωρακότας καὶ ἀνάμνησέντας
 τὰ νῦν δὴ γεγενημένα. Ἡμεῖς γὰρ οἱ
 Ἀθηναῖοι εἰσῆλθομεν εἰς τὸν πόλεμον
 τὸν πρὸς τὰς Λακεδαιμονίους καὶ τὰς συμ-
 μάχους, ἔχοντες τριήρεις, τὰς μὲν ἐν θα-
 λάτῃ, τὰς δ' ἐν τοῖς νεώροις, ἐκ ἐλάτ-
 τος τετρακοσίων, ὑπαρχόντων δὲ πολ-
 λῶν χρημάτων ἐν τῇ πόλει, καὶ προσόδου
 ἕσης κατ' ἐνιαυτὸν ἀπὸ τε τῶν ἐνδύμων
 καὶ ἐκ τῆς ὑπερορίας, ἐμείον χιλίων τα-
 λάντων· ἄρχοντές τε τῶν νήσων ἀπα-

18 ΚΤΡΟΤ ΑΝΑΒΑΣ. Ζ'.

ὄντων, καὶ ἐν τῇ Ἀσίᾳ πόλεις πολλὰς
 ἔχοντες, καὶ ἐν τῇ Εὐρώπῃ ἄλλας τε
 πολλὰς, καὶ αὐτὸ τῷτο τὸ Βυζάντιον,
 ὅπερ νῦν ἐσμὲν, ἔχουσαι, κατεπολεμήθη-
 μεν ἔτι, ὥς πάντες ἐπίστασθε. Νῦν δὲ
 δὴ τί οἴομεθα παθεῖν, Λακεδαιμονίων
 καὶ τῶν Ἀχαιῶν συμμάχων ὑπαρ-
 χόντων, Ἀθηναίων δὲ, καὶ ὅσοι ἐκείνοις
 τότε ἦσαν σύμμαχοι, πάντων προσγε-
 γενημένων; Τίς αὖτε φέρων δὲ, καὶ τῶν ἐπὶ
 θαλάττῃ ἄλλων βαρβάρων πάντων πο-
 λεμίων ἡμῖν ὄντων, πολεμιωτάτους δ' αὐ-
 τῷ τῷ ἄνω βασιλέως; ὃν ἤλθομεν ἀφαι-
 ρησόμενοι τε τὴν ἀρχήν, καὶ ἀποκλεινόν-
 τες, εἰ δυναίμεθα. Τέτων δὲ πάντων
 ὁμοῦ ὄντων, ἔστι τις ἔτις ἀφρων, ὅστις
 οἶεται ἂν ἡμᾶς περιγενέσθαι; Μὴ, πρὸς
 θεῶν, μαινώμεθα, μηδὲ αἰσχρῶς ἀπολώ-
 μεθα, πολέμιοι ὄντες καὶ τοῖς πατράσι,
 καὶ τοῖς ἡμετέροις αὐτῶν φίλοις τε καὶ οἰ-
 κείοις. Ἐν γὰρ ταῖς πόλεσιν εἰσὶ πάν-

* tas in Asiâ teneremus, in Europâ multas
* etiam alias, atque hoc ipsum *aded* By-
* zantium, ubi nunc sumus, teneremus,
* ità *tamen* debellati sumus, uti nôstis om-
* nes. Jam verò quid *nos* subituros exi-
* stimamus, cum Lacedaemonii et Achaei
* societate juncti sint, cum *ad hos* Athe-
* nienſes etiam, et quotquot illis tum e-
* rant societate conjuncti, acceſſerint om-
* nes? cum Tiffaphernes, caeterique bar-
* bari omnes maris adcolae nobis hostes
* sint, cum maximè hostili sit in nos ani-
* mo rex ipse superioris Asiae? quem im-
* perio spoliatum et, si potuiſſemus, etiam
* interfectum venimus. His utique om-
* nibus conjunctis, ecquis tam demens est,
* qui nos superiores evasuros existimet?
* Nè, per deos, insaniamus, neve turpi-
* ter pereamus, dum et patribus, et ami-
* cis nostris propinquisque hostes reddi-
* mur. Nam in *illis hi* sunt omnes civi-
* tatibus, quae bellum nobis illaturae sunt;

ac jure *sanè*: si nullam quidem urbem
barbaram, idque, victoriâ potiti, volue-
rimus occupare; Graecam verò, in quam
primùm vehimur urbem, eam vastaveri-
mus. Equidem opto, priusquam haec
a nobis facta videam, me sanè decies
mille orgyas infra terram esse *detru-*
sum. Vobis etiam id consilii dabo ut,
cùm Graeci sitis, salvo erga eos qui sunt
Graecorum principes obsequio, jus ob-
tinere conemini. Quòd si id *obtinerè*
non poteritis, *hoc tamen* nobis, injuriâ
licèt adficiamur, curae esse oportet, ut
nè Graeciâ saltem exulemus. Atque hoc
tempore censeo missis nuntiis Anaxibio
significandam, non ut vi uteremur ullâ
in urbem *hanc* nos rediisse, sed ut, si
poterimus, commodi aliquid a vobis con-
sequeremur: sin minùs, ut saltem vobis
ostenderemus nos non dolo deceptos, sed
parendi studio excessisse.

Haec *omnibus* fieri placuit: atque *adeò*
mittunt Hieronymum Eleum, qui haec

'τες, ταῖς ἐφ' ἡμᾶς στρατευσομέναις· καὶ
 'δικαίως· εἰ βάρβαρον μὲν πόλιν ἔδεμίαν
 'ἠθελήσαμεν καταχεῖν, καὶ ταῦτα, κρα-
 'τῶντες· Ἑλληνίδα δέ, εἰς ἣν πρῶτον
 'ἦλθομεν πόλιν, ταύτην ἐξαλαπάξομεν.
 'Εγὼ μὲν τοίνυν εὐχομαι, πρὶν ταῦτα
 'ἐπιδεῖν ὑφ' ἡμῶν γενόμενα, μυρίας ἐμέ-
 'γε κατὰ τῆς γῆς ὀργαὰς γενέσθαι. Καὶ
 'ὕμῖν συμβεβηύσω, Ἕλληνας ὄντας, τοῖς
 'Ἑλλήνων προεσηκόσι πειθομένους πει-
 'ρᾶσθαι τῶν δικαίων τυγχάνειν. Εἰ δὲ
 'μὴ δύνῃσθε ταῦτα, ἡμᾶς δεῖ ἀδικημένους
 'τῆς γῆς Ἑλλάδος μὴ σέρεσθαι. Καὶ νῦν
 'μοι δοκεῖ πέμψαντας Ἀναξιδίω εἰπεῖν
 'ὅτι ἡμεῖς ἔδεν βίαιον ποιήσοντες παρε-
 'ληλύθαμεν εἰς τὴν πόλιν, ἀλλ', ἣν μὲν
 'δυνώμεθα, παρ' ὑμῶν ἀγαθόν τι εὐρί-
 'σκεισθαι· εἰ δὲ μὴ, ἀλλὰ δηλώσαντες ὑ-
 'μῖν ὅτι ἔκ ἐξαπατῶμενοι, ἀλλὰ πειθό-
 'μενοι ἐξερχόμεθα.

Ταῦτα ἔδοξε· καὶ πέμπουσιν Ἱερώνυ-

22 ΚΤΡΟΥ ΑΝΑΒΑΣ. Ζ'.

μόν τε Ηλείων ἐρῶντα ταῦτα, καὶ Εὐρύλοχον Ἀρκάδα, καὶ Φιλήσιον Ἀχαιόν. Οἱ μὲν ταῦτα ὄχοντο ἐρῶντες. Ἐτι δὲ καθυμένων τῶν στρατιωτῶν, προσέρχεται Κυρατάδης Θηβαῖος, ὃς ὕφ' ἐφύγων τὴν Ἑλλάδα περιήει, ἀλλὰ στρατηγιῶν, καὶ ἐπαγγελλόμενος, εἴ τις ἢ πόλις ἢ ἔθνος στρατηγῷ δέοιτο· καὶ τότε προσελθὼν ἔλεγεν ὅτι ἔτοιμος εἴη ἡγεῖσθαι αὐτοῖς εἰς τὰ Δέλφια καλούμενον τῆς Θράκης, ἔνθα πολλὰ καὶ ἀγαθὰ λήψοντο· ἐς τε δ' ἂν μολῶσιν, εἰς ἀφθονίαν παρέξειν ἔφη καὶ σῖτα καὶ ποτὰ.

Ἀκούσιν ταῦτα οἱ στρατιῶται, καὶ τὰ παρὰ Ἀναξίβις ἅμα ἀπαγγελλόμενα· ἀπεκρίνατο γὰρ ὅτι πειθομένοις αὐτοῖς ὕψι μεταμελήσει, ἀλλὰ τοῖς τε οἴκοι τέλεσι ταῦτα ἀπαγγελεῖ, καὶ αὐτὸς βελεύσειτο περὶ αὐτῶν ὅ,τι δύναιτο ἀγαθόν. Ἐκ τούτου οἱ στρατιῶται τὸν τε Κυρατάδην δέχονται στρατηγόν, καὶ ἔξω τῷ τείχεος ἀ-

exponeret, et Eurylochum Arcadem, et Philesum Achaicum. Hi quidem haec ut exponerent abiérunt. Dum milites *eodem* adhuc *loco* manebant, Cyratades Thebanus *ad eas* accedit, qui non Graeciae exul huc illuc vagabatur, sed muneris imperatorii cupidus, et ultro se offerens, si qua vel civitas vel natio ducis egeret: isque *ad eos* cùm id temporis accessisset, paratum se esse aiebat ad deducendum eos in *locum* Thraciae, qui Delta adpellatur, ubi multa bona essent nacturi: ac dum iter facerent, *ipsis* se tum esculenta tum potulenta copiosè suppeditaturum.

Audiunt haec milites, simulque ea quae ab Anaxibio renuntiabantur; is enim futurum respondit, ut ipsos obedientiae nequaquam poeniteret, sed haec se patriae magistratibus renuntiaturum, ipsumque eorum commodo quàm posset optimè consulturum. Tum Cyratadem milites ducem accipiunt, et extra muros abiérunt.

Et Gyrtades iis constituit postridie se ad exercitum cum animantibus et vate, cum potulentis et esculentis in usum exercitûs, adfuturum. Postquam verò excessissent *urbe*, portas clausit Anaxibius, et per praeconem praedicavit fore ut, si quis militum deprehenderetur intûs, venderetur. Postridie Cyrtades cum animantibus et vate venit: atque eum viri sequebantur viginti, qui farinam, et viginti alii qui vinum, tres item qui olearum sarcinam, *quam potuere maximam* gestabant, ac unus aliorum sarcinam, ceparum item alius, quàm maximam potuit, *portabat*. Haec ubi tanquam *in singulos* dividenda deponi iussisset, sacra facere instituit,

At Xenophon cum ad se Cleandrum arcessisset, hortatur *id* sibi impetraret ut intra muros ingrederetur, et e Byzantio solveret. Cleander ubi redisset, Aegrè admodum, inquit, re impetratâ venio: dicere enim *aiebat* Anaxibium minimè commodum esse, milites haud procul a muris

πῆλθον. Ὁ δὲ Κυρατάδης συντάσσεται
αὐτοῖς εἰς τὴν ὑφεραίαν παρέσεσθαι ἐπὶ
τὸ στρατεῦμα, ἔχων καὶ ἱερεῖα καὶ μάντιν,
καὶ σῖτα καὶ ποτὰ τῇ στρατιᾷ. Ἐπεὶ δ' ἔξ-
ῆλθον, ὁ Αναξίβιος ἐκλείσει τὰς πύλας,
καὶ ἐκήρυξεν ὅτι ὅστις ἂν ἀλῶ ἔνδον ὧν τῶν
στρατιωτῶν, πεπράσεται. Τῇ δ' ὑφεραία
ὁ Κυρατάδης μὲν ἔχων τὰ ἱερεῖα καὶ τὸν
μάντιν, ἦκε· καὶ ἄλφιστα φέροντες εἶπον· ἴθι
αὐτῷ εἴκοσιν ἄνδρες, καὶ ἄλλοι οἶνον εἴκο-
σιν ἄνδρες, καὶ ἐλαιῶν τρεῖς, καὶ σκοροδῶν
εἰς ἀνὴρ ὅσον ἐδύνατο μέγιστον φορτίον, καὶ
ἄλλος κρομμύων. Ταῦτα δὲ λαβόμενος
ὡς ἐπὶ δάσμευσιν, ἐθύετο.

Ξενοφῶν δὲ μεταπεμφόμενος Κλέαν-
δρον, ἐκέλευεν οἱ διαπραῖσαι ὅπως εἰς τὸ
τείχος τε εἰσέλθοι, καὶ ἀποπλεύσαι ἐκ
Βυζαντίου. Ἐλθὼν δὲ Κλέανδρος, μάλα
μόλις, ἔφη, διαπραζάμενος ἦκω· λέγειν
γὰρ Αναξίβιον ὅτι οὐκ ἐπιτήδειον εἴη τῶν
μὲν στρατικῶτας πλησίον εἶναι τῷ τείχεσσι,

26 ΚΥΡΟΥ ΑΝΑΒΑΣ. Ζ΄.

Ξενοφῶντα δὲ ἔνδον· τῆς Βυζαντίας δὲ στα-
σιάζειν καὶ πονηρὸς εἶναι πρὸς ἀλλήλους·
ὁμῶς δὲ εἰσιέναι, ἔφη, ἐκέλευσεν, εἰ μέλ-
λει σὺν ἑαυτῷ ἐκπλεῖν. Ὁ μὲν δὲ Ξενο-
φῶν ἀσπασάμενος τῆς στρατιώτας, εἰσὶν
τῷ τείχεος ἀπῆει σὺν Κλεάνδρῳ,

Ὁ δὲ Κυρατάδης τῇ μὲν πρώτῃ ἡμέ-
ρᾳ ἔκ ἐκαλλίερε, ὃδὲ διεμέρισεν ὅδεν τοῖς
στρατιώταις· τῇ δ' ὕστεραίᾳ τὰ μὲν ἱερεῖα
εἰσήκει παρὰ τὸν βωμὸν, καὶ Κυρατάδης
ἐσεφανωμένος, ὡς θύσων· προσελθὼν δὲ Τι-
μασίῳν ὁ Δαρδανεύς, καὶ Νέων ὁ Αἰσινᾶιος,
καὶ Κλεάνωρ ὁ Ορχομένιος, ἔλεγον Κυρα-
τάδῃ μὴ θύειν, ὡς ἔχ' ἡγησόμενον τῇ στρα-
τιᾷ, εἰ μὴ δώσει τὰ ἐπιτήδεια. Ὁ δὲ κε-
λεύει διαμετρεῖσθαι. Ἐπεὶ δὲ πολλῶν
ἐνέδει αὐτῷ, ὥς ἡμέρας σῆτον ἐκάστω γε-
νέσθαι τῶν στρατιωτῶν, ἀναλαβὼν τὰ ἱε-
ρεῖα ἀπῆει, καὶ τὴν στρατηγίαν ἀπειπών.

Νέων δὲ ὁ Αἰσινᾶιος, καὶ Φρυγίσκος Α-
χαῖος, καὶ Τιμασίῳν Δαρδανεύς ἐπέμεναν

esse, Xenophontem intus; Byzantios autem seditiosè se gerere sibi que invicem infestos esse: sed tamen, inquit, introire iussit, si *quidem* secum *inde* enavigare velit. Quare Xenophon, militibus salutatis, cum Cleandro intra muros ingressus est.

At Cyratades primo quidem die *hostiis caesis* non litavit, neque *aded* quidquam militibus distribuit: postridie ad aram stabant victimae, Cyratadesque coronâ redimitus, ut qui sacra facturus esset: at *eum* cum adiisset Timasion Dardanus, Neon etiam Asinensis, et Cleanor Orchomenius, Cyratadi interdicebant nè sacrificaret, quippe qui exercitui praefuturus non esset, nisi commeatus dederit. Tum ille *omnia* certâ mensurâ distribui jubet. Cum autem ei multa abessent, ut militum cuique *unius duntaxat* diei victus suppeteret, receptis animantibus, abivit, abdicato etiam munere imperatorio.

Neon autem Asinensis, et Phryniscus Achaeus, et Timasion Dardanus apud ex-

exercitum permansere, progressique Thracum in vicos ad Byzantium versus *sitos*, castra sunt metati. Atque *ibi tum* duces inter se diffidebant, volentibus Cleanore ac Phrynisco ad Seuthen *copias* ducere; (nam hos *ille ut ita vellent* adduxerat, cum uni equum utique dedisset, foeminam alteri) Neone verò in Cherronesum; quòd futurum existimaret ut, si in ditionem Laeëdaemoniorum venisset, copiis universis *ipse* praeesset. At Timasion ulteriùs in Asiam rursùs trajicere vehementer cupiebat, ratus *hac se ratione* in patriam redire posse. Milites etiam id *fieri* volebant. Dum autem terebatur tempus, ex militibus multi, armis per agros distractis, *indè*, uti *sane* poterant, partim navigabant; partim, armis etiam per agros traditis, in oppida *incolis* immisti se recipiebant. Gaudebat autem Anaxibius, ubi *copias* dissipari audiisset: nam haec cum *ita* fierent, Pharnabazo *se* maximè gratificari putabat.

At Anaxibio e Byzantio solventi obvi-

τῇ στρατιᾷ, καὶ εἰς κώμας τῶν Θρακῶν
 προσελθόντες τὰς κατὰ Βυζάντιον, ἐστρα-
 τοπεδεύοντο. Καὶ οἱ στρατηγοὶ ἐξασία-
 ζον, Κλεάνωρ μὲν καὶ Φρυνίσκος πρὸς Σεύ-
 θην βεβλόμενοι ἄγειν· (ἐπειθε γὰρ αὐτὸς,
 καὶ ἔδωκε τῷ μὲν ἵππον, τῷ δὲ γυναῖκα)
 Νέων δὲ εἰς Χερρόνησον οἰόμενος, εἰ ὑπὸ
 Λακεδαιμονίοις γένοιτο, παντὸς ἂν προέ-
 στάναι τῷ στρατεύματι. Τιμασίῳ δὲ πρῶ-
 θυμείτο πέραν εἰς τὴν Ἀσίαν πάλιν δια-
 βῆναι, οἰόμενος ἂν οἴκαδε κατελθεῖν. Καὶ
 οἱ στρατιῶται ταῦτα ἐβόλοντο. Διατρι-
 βομένους δὲ τῷ χρόνῳ, πολλοὶ τῶν στρατιω-
 τῶν, οἱ μὲν, τὰ ὄπλα ἀποδιδόμενοι κατὰ
 τὰς χώρας, ἀπέπλεον ὥς ἐδύναντο· οἱ δὲ,
 καὶ δίδοντες τὰ ὄπλα κατὰ τὰς χώρας, εἰς
 τὰς πόλεις κατέμεινον. Ἀναξίβιος δ' ἔ-
 χαιρεν ἀκύνων διαφθειρόμενον τὸ στρατεύ-
 μα· τῶν γὰρ γιγνομένων, ὥς το μάλι-
 στα χαρίζεσθαι Φαρναβάζῳ.

Αποπλέοντι δὲ Ἀναξίβιῳ ἐκ Βυζαντίου

30 ΚΤΡΟΤ ΑΝΑΒΑΣ. Ζ΄.

συναντᾷ Ἀρίσταρχος ἐν Κυζίκῳ, διάδοχος
 Κλεάνδρῳ, Βυζαντίῳ δὲ ἀρμοσῆς· ἔλεγε
 δὲ καὶ ὅτι ναύαρχος διάδοχος Πῶλος ὅσον
 ἔπαρειν ἤδη εἰς Ἑλλήσποντον. Καὶ ὁ
 Ἀναξίβιος τῷ μὲν Ἀριστάρχῳ ἐπιστέλλει,
 ὅπως ἂν εὖροι ἐν Βυζαντίῳ τῶν Κύρου
 στρατιωτῶν ὑπολελειμμένους, ἀποδόσθαι·
 ὁ δὲ Κλεάνδρος ὕδνα ἐπεπράκει, ἀλλὰ
 καὶ τὰς κάμνοντας ἐθεράπευεν, οἰκτείρων,
 καὶ ἀναγκάζων οἰκία δέχεσθαι. Ἀρίσταρ-
 χος δ' ἐπεὶ ἦλθε τάχιστα ἐκ ἐλάτῃς τε-
 τρακοσίων ἀπέδοτο. Ἀναξίβιος δὲ παρα-
 πλεύσας εἰς Πάριον, πέμπει παρὰ Φαρ-
 νάβαζον κατὰ τὰ συγκείμενα. Ὁ δ' ἐπεὶ
 ἤσθετο Ἀρίσταρχόν τε ἤκοντα εἰς Βυζάν-
 τιον ἀρμοσὴν, καὶ Ἀναξίβιον ἔκετι ναυαρ-
 χῶντα, Ἀναξίβις μὲν ἠμέλησε, πρὸς Ἀ-
 ρίσταρχον δὲ διεπράττετό τε τὰ αὐτὰ πε-
 ρὶ τοῦ Κυρεῖς στρατεύματος, ἅπερ καὶ πρὸς
 Ἀναξίβιον.

Ἐκ τούτου δὴ Ἀναξίβιος καλέσας Ξενο-

am venit apud Cyzicum Aristarchus, Cleandro successor *constitutus*, ac Byzantii praefectus: aiebat autem Polum, qui in navarchi munus etiam successerat, tantum non ad Hellespontum jam adesse. Et Anaxibius Aristarchum jubet *eos* vendere Cyri milites, quotcumque in Byzantio relictos reperiret: Cleander certè neminem *eorum* vendiderat; imò etiam aegros curaverat, cum miseraretur *eos*, et *cives* domo excipere cogeret: at Aristarchus quamprimum Byzantium venit, non pauciores quadringenis vendidit. Anaxibius autem in Parium cum navigasset, ad Pharnabazum mittit secundum pacta. Is verò ubi animadvertit Aristarchum praefecturâ auctum Byzantium venire, nec Anaxibium amplius navarchi fungi munere, Anaxibium sane neglexit, et cum Aristarcho de Cyri copiis ea ipsa transiegit, quae prius cum Anaxibio *transfegerat*.

Ibi tum Anaxibius arcessito Xenophon-

te, hortatur *eum* ut omni artificio quàm celerrimè ad exercitum naviget, copiasque contineat, et ex iis qui hinc indè sparsi erant quàm possit plurimos colligat, *eosque* cùm Perinthum deduxerit, in Asiam quàm citissimè transporter: ei dat etiam triginta remorum navem et epistolam, unaque virum *cum eo* mittit qui Perinthiis praeciperet, ut Xenophontem equis quamprimùm ad exercitum deducerent. Atque Xenophon navi transvectus venit ad exercitum; militesque *eum* cum voluptate exceperunt, ac statim libenter sequebantur, utpote e Thraciâ in Asiam trajecturi.

At Seuthes posteaquam Xenophontem rursus venisse audiisset, misso ad eum per mare Medosade, rogabat ut ad se copias duceret; cùm *simul* ei promissa faceret, quibus factis se *id* persuasurum putabat. Ei respondit *Xenophon* eorum nihil fieri posse. Et is quidem his auditis abiit. Grae-

φῶνλα, κελεύει πάση τέχνη πλεῦσαι ἐπὶ τὸ σφάτευμα ὡς τάχιστα, καὶ συνέχευ τε τὸ σφάτευμα, καὶ συναθροίῃ τῶν διασπαρμένων ὡς ἂν πλείστους δύνῃται, καὶ παραγαγόντα εἰς Πέρινθον, διαβιβάζειν εἰς τὴν Ἀσίαν ὅτι τάχιστα· καὶ δίδωσιν αὐτῷ τριακόντορον καὶ ἐπισολήν, καὶ ἄνδρα συμπέμπει κελεύσοντα τῆς Περινθίδος ὡς τάχιστα Ξενοφῶνλα προπέμψαι τοῖς ἵπποις ἐπὶ τὸ σφάτευμα. Καὶ ὁ μὲν Ξενοφῶν διαπλεύσας ἀφικνεῖται ἐπὶ τὸ σφάτευμα· οἱ δὲ σφατιῶται ἐδέξαντο ἡδέως, καὶ εὐθύς εἶποντο ἄσμενοι, ὡς διαβησόμενοι ἐκ τῆς Θράκης εἰς τὴν Ἀσίαν.

Ὁ δὲ Σεύθης ἀκέσας ἤκοντά πάλιν Ξενοφῶντα, πέμψας πρὸς αὐτὸν κατὰ θάλατταν Μηδοσάδην, ἐδεῖτο τὴν σφατιαν ἄγειν πρὸς ἑαυτὸν· ὑπὸ χινέμενος αὐτῷ ὅ,τι ᾤετο λέγων πείσειν. Ὁ δ' ἀπεκρίνατο αὐτῷ ὅτι ὕδεν οἶόν τε εἴη τέτων γενέσθαι. Καὶ ὁ μὲν ταῦτα ἀκέσας ᾤχετο.

34 ΚΤΡΟΥ ΑΝΑΒΑΣ. Ζ'.

Οἱ δ' Ἕλληνες ἐπεὶ ἀφίκοντο εἰς Πέριν-
θον, Νέων μὲν ἀποσπάσας, ἐστρατοπεδεύ-
σατο χωρὶς, ἔχων ὡς ὀκτακοσίους ἀνθρώ-
πους· τὸ δ' ἄλλο στρατεύμα πᾶν ἐν τῷ
αὐτῷ παρὰ τὸ τεῖχος τῶν Περνηθίων ἦν.

Μετὰ ταῦτα Ξενοφῶν μὲν ἔπραττε
περὶ πλοίων, ὅπως ὅτιτάχιστα διαβαῖεν
εἰς τὴν Ἀσίαν. Ἐν δὲ τῷ ἀφικόμενος
Αρίσταρχος ἐκ Βυζαντίος ἀρμοστής, ἔχων
δύο τριήρεις, πεπεισμένος ὑπὸ Φαρναβά-
ζου, τοῖς τε ναυκλήροις ἀπέειπε μὴ διάγειν·
ἔλθων τε ἐπὶ τὸ στρατεύμα, εἶπε τοῖς
στρατιώταις, μὴ περαιῶσθαι εἰς τὴν Ἀσί-
αν. Ὁ δὲ Ξενοφῶν ἔλεγεν ὅτι Ἀναξίβιος
ἐκέλευσε, καὶ ἐμὲ πρὸς τῷτο ἔπεμψεν ἐν-
θάδε. Πάλιν δ' Αρίσταρχος ἔλεξεν, Ἀνα-
ξίβιος μὲν ὅκ' ἐστὶ ναύαρχος, ἐγὼ δὲ τῇδε
ἀρμοστής· εἰ δὲ τινα ὁμῶν λήφομαι, ἐν τῇ
θαλάττῃ καλαδύσω. Ταῦτα εἰπὼν, ὤχε-
το εἰς τὸ τεῖχος. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ μετε-
πέμπετο τὸς στρατηγὸς καὶ λοχαγὸς τῷ

ei autem cùm Perinthum pervenissent, Neon *suis ab exercitu abstractis*, castra seorsum habebat, cum octingentis ferè hominibus: reliquae copiae omnes *loco eodem propter Perinthiorum moenia erant constitutae.*

Secundùm haec de navigiis agebat Xenophon, uti quamprimùm in Asiam trajicerent. Interea verò cùm Aristarchus praefectus e Byzantio venisset, duabus cum triremibus, a Pharnabazo persuasus, naucleris nè *quemquam* transportarent interdixit; et ad exercitum profectus, militibus edixit, nè *quis* in Asiam trajiceret. At Xenophon aiebat Anaxibium *id sibi* mandasse; meque *adeò, inquit idem*, hâc de causâ huc misit. Retulit autem *haec* Aristarchus, Anaxibius non est navarchus, ego verò hoc in loco munere fungor praefecti: quòd si quem vestrùm cepero, mari demergam. Haec ubi dixisset, in oppidum discessit. Postridie duces *idem* et cohortium in exercitu praefectos *ad se ar-*

cessivit. Cumque jam prope ab oppido abessent, exponit quidam Xenophonti futurum ut, si introiret, comprehenderetur, et vel isthic aliquid *supplicii* perferret, vel etiam Pharnabazo traderetur. Ille, haec ubi audiisset, eos quidem deducit, sese verò aiebat velle sacrum aliquod facere. Atque *adeò* cùm discessisset, per exta quaerebat permitterentne sibi dii, id operam daret, ut ad Seuthen exercitum duceret: videbat enim neque tutum esse trajicere, cùm is, qui prohibiturus esset, triremes haberet; neque in Cherronesum profectus *isthic* concludi volebat, et in magnâ rerum omnium penuriâ exercitum versari: ubi sanè loci istius praefecto parere necesse foret, cùm *tamen* commeatum nihil habiturus esset exercitus.

Atque his quidem de rebus occupatus erat *Xenophon*: duces autem et cohortium praefecti, ab Aristarcho reversi, renuntiabant jussisse eum, nunc quidem ipsos abire, redire verò sub vesperam: ibi tum insidiae magis etiam manifestae esse vide-

στρατεύματος. Ἦδη δὲ ὄντων πρὸς τῷ τείχει, ἔξαγγέλλει τις τῷ Ξενοφῶντι ὅτι, εἰ εἵσεσι, συλληφθήσεται, καὶ ἢ αὐτῷ τι πείσεται, ἢ καὶ Φαρναβάζῳ παραδοθήσεται. Ὁ δὲ, ἀκέσας ταῦτα, αὐτὸς μὲν προπέμπεται, αὐτὸς δ' εἶπεν ὅτι θύσαι τι βέλοισι. Καὶ ἀπελθὼν ἐθύετο εἰ προεῖεν αὐτὸν οἱ θεοὶ πειράσθαι πρὸς Σεύθην ἄγειν τὸ στρατεύμα. ἑώρα γὰρ ἔτε διαβαίνειν ἀσφαλὲς ὄν, τριήρεις ἔχοντος τῷ κωλύσοντος· ἔτ' εἰς Χερρόνησον ἐλθὼν κατακλεισθῆναι ἐβόλετο, καὶ τὸ στρατεύμα ἐν πολλῇ σπάνει πάντων γενέσθαι· ἐνθα δὴ πείθεσθαι μὲν ἀνάγκη τῷ ἐκεῖ ἀρμοσῇ, τῶν δὲ ἐπιτηδείων ἔδεν ἐμελλεν ἔχειν τὸ στρατεύμα.

Καὶ ὁ μὲν ἀμφὶ ταῦτα εἶχεν· οἱ δὲ στρατηγοὶ καὶ οἱ λοχαγοὶ ἤκοντες παρὰ τῷ Αῤῥισάρχῃ, ἀπήγγελλον ὅτι νῦν μὲν ἀπιέναι σφᾶς κελεύει, τῆς δαίλης δὲ ἤκειν· ἐνθα καὶ δῆλη μᾶλλον ἐδάκει εἶναι ἢ ἐπίσκειν.

38 ΚΥΡΟΥ ΑΝΑΒΑΣ. Ζ΄.

λή. Ὁ ἔν Ξενοφῶν, ἐπεὶ ἐδόκει τὰ ἱερὰ γενέσθαι καὶ ἑαυτῷ καὶ τῷ στρατεύματι, ἀσφαλῶς πρὸς Σεύθην ἵεναι, παραλαβὼν Πολυκράτην τὸν Αθηναῖον λοχαγόν, καὶ παρὰ τῶν στρατηγῶν ἑκάστῃ ἀνδρᾷ (πλὴν παρὰ Νέωνος) ὃν ἕκαστος ἐπίστευεν, ὥχθη τῆς νυκτὸς ἐπὶ τὸ Σεύθη στρατεύμα ἐξήκοντα σάδια. Ἐπεὶ δ' ἐγγὺς ἦσαν αὐτῷ, ἐπιτυχάνει πυρῶς ἐρήμοις καὶ τὸ μὲν πρῶτον ὥετο μετακεχωρηκέναι ποὶ τὸν Σεύθην. Ἐπειδὴ δὲ θορύβῳ τε ἤοδετο καὶ σημαϊνόντων ἀλλήλοις τῶν περὶ Σεύθην, κατέμαθεν ὅτι τῆς ἕνεκα τὰ πυρὰ προκεκαυμένα εἴη τῷ Σεύθῃ πρὸ τῶν νυκτοφυλάκων, ὅπως οἱ μὲν Φύλακες μὴ ὀρῶντο ἐν τῷ σκότει ὄντες, μήθ' ὅπως εἶεν οἱ δὲ προσιόντες μὴ λανθάνοιεν, ἀλλὰ διὰ τὸ φῶς καταφανεῖς εἶεν. Ἐπεὶ δὲ ἤοδετο, προπέμπει τὸν ἐρμηνεῖα ὃν ἐτύγχανεν ἔχων, καὶ εἰπεῖν κελεύει Σεύθῃ ὅτι Ξενοφῶν πάρεστι, βεβλόμενος συγγενέσθαι αὐ-

bantur. Itaque Xenophon, ubi exta felicia esse videbantur *atque aded* tum sibi tum exercitui tutam ad Seuthen profectionem polliceri, adsumpto Polycrate Atheniensi cohortis praefecto, et abs quovis duce (praeterquam abs Neone) viro, cui quisque fidebat, noctu ad Seuthae exercitum contendit, sexaginta *qui stadia aberat*. Cumque ab iis prope abessent, ignes *quosdam* desertos offendit: atque *aded* primùm Seuthen aliquò secessisse arbitrabatur. Verùm ubi tumultum sentiebat, militesque Seuthae sibi invicem *omnia* significantes, intellexit eà de causâ Seuthen ignes ante nocturnos excubitores accendisse, ut nè conspicerentur excubitores tenebris *utique* tecti, neque quo loco essent *perspici posset*: at illi *contrà*, qui accederent, minimè laterent, sed per *ignium* lucem essent conspicui. *Id* ubi animadvertit, quem fortè tunc habebat interpretem, praemittit, ac dicere Seuthae jubet, adesse Xenophontem, qui cupiat ipsum con-

40 CYRI EXPED. VII.

venire. Interrogabant illi, num *is sit* Atheniensis ille, de *Graecorum* exercitu. Illum *ipsum* esse cùm dixisset, exultantes ad *Seuthen* properabant: atque paulò pòst peltastae circiter ducenti aderant, adsumptumque Xenophontem cum suis ad *Seuthen* ducebant. Erat is in turri *quadam*, *ubi* sibi valde cavebat, equique eam frenati undique *circumstabant*: nam prae metu equos interdiu pascebat, noctu excubias agebat: etenim ferebatur antehac etiam *Teres*, hujus progenitor, cùm magnas in hâc ipsâ regione copias haberet, earum complures, ab his ipsis viris *caesas* amississe, impedimentisque fuisse exutus: hi autem erant *Thyni*, qui noctu maximè omnium esse bellicosissimi dicebantur.

Cùm *jam* propiùs accessissent, jussit *Seuthes* Xenophontem cum duobus, quos vellet, ingredi. Posteaquam ingressi essent, primùm se mutuò salutabant, ac more *Thracio* vini cornua *sibi* propinabant: (ad-erat autem *Seuthae* *Medosades* quoque,

ΚΥΡΟΥ ΑΝΑΒΑΣ. Ζ'. 41

τῷ. Οἱ δ' ἤροντο, εἰ ὁ Αθηναῖος, ὁ ἀπὸ
τῆς στρατεύματος. Επειδὴ δ' ἔφη ἕτος εἶ-
ναι, ἀναπνήσαντες ἐδίωκον· καὶ ὀλίγον
ὑπερον παρήσαν πελῖαται ὅσον διακόσιοι,
καὶ παραλαβόντες Ξενοφῶντα καὶ τῆς σὺν
αὐτῷ, ἦγον πρὸς Σεύθην. Ὁ δ' ἦν ἐν τύρ-
σει μάλα φυλαττόμενος, καὶ ἵπποι περὶ
αὐτὴν κύκλῳ ἐγκεχαλινωμένοι· διὰ γὰρ
τὸν φόβον τὰς μὲν ἡμέρας ἐχίλῃ τῆς ἵπ-
που, τὰς δὲ νύκτας ἐφυλάττετο· ἐλέγχετο
γὰρ καὶ πρόσθεν Τήρης, ὁ τέττε πρόγονος,
ἐν ταύτῃ τῇ χώρᾳ πολὺ ἔχων στρατεύ-
μα, ὑπὸ τέτων τῶν ἀνδρῶν πολλὰς ἀ-
πολέσαι, καὶ τὰ σκευοφόρα ἀφαιρεθῆναι·
ἦσαν δ' ἕτοιμοι Θυνοὶ, πάντων λεγόμενοι εἶ-
ναι μάλιστα νυκτὸς πολεμικώτατοι.

Επεὶ δ' ἐγγὺς ἦσαν, ἐκέλευεν εἰσελ-
θεῖν Ξενοφῶντα ἔχοντα δύο, ὅς βέλοιο.
Επειδὴ δὲ ἐνδον ἦσαν, ἡσπάζοντο μὲν πρῶ-
τον ἀλλήλους, καὶ κατὰ τὸν Θράκιον νόμον
κέφαλα οἶνον πρῆπινον· (παρῆν δὲ καὶ Μηδο-

42 ΚΥΡΟΥ ΑΝΑΒΑΣ. Ζ'.

σάδης τῷ Σεύθῃ, ὅς περ ἐπρέσβευεν αὐτῷ
 πάντοσε) ἔπειτα δὲ Ξενοφῶν ἤρχετο λέ-
 γειν, Επεμψας πρὸς ἐμὲ, ὦ Σεύθῃ, εἰς
 Χαλκηδὸνα πρῶτον Μηδοσάδην τετονί,
 δεόμενός με συμπροθυμηθῆναι διαβῆναι τὸ
 στρατεῦμα ἐκ τῆς Ἀσίας· καὶ ὑπιοχνέμε-
 νος, εἰ ταῦτα πράττοιμι, εὖ ποιήσῃς, ὡς
 ἔφη Μηδοσάδης ἔτοσί. Ταῦτα εἰπὼν,
 ἐπήρετο τὸν Μηδοσάδην εἰ ἀληθῆ ταῦτ'
 εἶπεν. Ὁ δ' ἔφη, Αὐθις ἦλθε Μηδοσάδης
 ἔτος, ἐπεὶ ἐγὼ διέβην πάλιν ἐπὶ τὸ στρα-
 τεῦμα ἐκ Παρίε, ὑπιοχνέμενος, εἰ ἄγοιμι
 τὸ στρατεῦμα πρὸς σέ, τᾶλλα τέ σοι φί-
 λω χρήσεσθαι καὶ ἀδελφῷ, καὶ τὰ ἐπὶ θα-
 λάτῃ μοι χωρία, ὧν σὺ κραεῖς, ἔσεσθαι
 παρὰ σὺ. Ἐπὶ τέτοις πάλιν ἐπήρετο Μη-
 δοσάδην εἰ ἔλεγε ταῦτα. Ὁ δὲ συνέφη καὶ
 ταῦτα. Ἰθι νῦν, ἔφη, ἀφήγησαι τέτῳ,
 τί σοι ἀπεκρινάμην ἐν Χαλκηδόνι. Πρῶ-
 τον ἀπεκρίνω ὅτι τὸ στρατεῦμα διαβήσοιτο
 εἰς Βυζάντιον, καὶ ὕδεν τέτε ἐνεκα δέοι τε-

qui ab eo legatus quoquoque mitti solebat) deinde Xenophon *his* uti verbis coepit, Medosadem hunc, Seuthe, primum Chalcedonem ad me misisti, me rogans id operam studiosè unà *tecum* darem, ut exercitus *noster* ex Asiâ trajiceret; additâ etiam *hâc* pollicitatione *te*, si id facerem, gratiam relaturum, uti *quidem* Medosades hic aiebat. Haec fatus, Medosadem interrogabat num ex veritate haec proferret. Ille *vera esse* dixit. Rursus, *inquit Xenophon*, Medosades hic *ad me* venit, posteaquam e Pario ad exercitum iterum trajeci, *simulque* pollicitus *est*, si copias *Graecas* ad te ducerem, cum aliis in rebus te pro amico et fratre me habiturum, tum ad mare *sita* oppida, quae tua sunt in potestate, mihi a te *data* fore. Tum rursus Medosadem interrogabat num haec dixisset. Ille verò et haec *itâ esse* concedebat. Age jam, *inquit Xenophon*, huic narrato, quid apud Chalcedonem tibi responderim. Primum, *ait*, respondisti in Byzantium trajecturas copias, nec opus esse vel tibi vel cuivis alii quidquam hu-

jus *rei* causâ penderet *aliquis*; teque ipsum, quamprimum trajecisses, *ab exercitu* discessurum aiebas: atque ità sanè, uti tu dicebas, evenit. At enim, aiebat *Xenophon*, quid dicebam, cùm Selymbriam *ad me* perveniebas? Negabas fieri posse, sed ad Perinthum profectos in Asiam trajicere *debere*. Enimverò, inquit Xenophon, jam et ipse adsum et *mecum unà* Phryniscus hic, ducum unus, et Polycrates hic, cohortium praefectorum unus: sunt foris etiam a ducibus *missi*, *eorum* cuique fidelissimi, praeterquam a Neone Laconico. Quare si rem majori fide vis agi, fac et illi arcessantur. Tu verò, Polycrates, *ad eos* proficiscere dicitoque me hortari, ut arma *foris* relinquant; ac ipse gladio illic relicto ingredi.

Haec cùm Seuthes audiisset, nulli se dixit Atheniensi diffidere: etenim scire se aiebat *eos* esse *sibi* cognatos, atque *adedò* amicos *eos* benevolos *esse* existimare. Secundùm haec ubi ii, quos oportebat, ingressi fuerant, primùm Seuthen interro-

ΚΥΡΟΥ ΑΝΑΒΑΣ. Ζ'. 45

λεῖν ὅτε σοὶ ὅτ' ἄλλω· αὐτός τ', ἐπεὶ
 διαβαίης, ἀπιέναι ἔφηθα· καὶ ἐγένετο ὅ-
 τως, ὥσπερ σὺ ἔλεγες. Τί γὰρ ἔλεγον,
 ἔφη, ὅτε κατὰ Σηλυμβρίαν ἀφίκῃ; Οὐκ
 ἔφηθα οἷόν τ' εἶναι, ἀλλ' εἰς Πέρινθον
 ἐλθόντας διαβαίνειν εἰς τὴν Ἀσίαν. Νῦν
 τοίνυν, ἔφη ὁ Ξενοφῶν, πάρειμι καὶ ἐγὼ καὶ
 ὅστος Φρυνίσκος, εἰς τῶν στρατηγῶν, καὶ Πο-
 λυκράτης ὅστος, εἰς τῶν λοχαγῶν· καὶ
 ἔξω εἰσὶν ἀπὸ τῶν στρατηγῶν ὁ πιστότα-
 τος ἐκάστω, πλὴν Νέωνος τῷ Λακωνικῷ.
 Εἰ ὅν βάλει πιστοτέραν εἶναι τὴν πράξιν,
 καὶ ἐκείνης κάλεσον. Τὰ δὲ ὅπλα σὺ ἐλ-
 θὼν εἶπε, ὦ Πολύκρατες, ὅτι ἐγὼ κελεύω
 καταλιπεῖν· καὶ αὐτὸς ἐκεῖ καταλιπὼν
 τὴν μάχαιραν εἵσιθι.

Ἀκούσας ταῦτα ὁ Σεύθης εἶπεν ὅτι ὅ-
 δεινὸν ἂν ἀπισήσειεν Ἀθηναίων· καὶ γὰρ ὅτι
 συγγενεῖς εἶεν εἰδέναι, καὶ φίλος εὖνους ἔφη
 νομίζειν. Μετὰ ταῦτα δ' ἐπεὶ εἰσῆλθον
 ὅς ἔδει, πρῶτον Ξενοφῶν ἐπήρειο Σεύθην,

46 ΚΥΡΟΥ ΑΝΑΒΑΣ. Ζ΄.

τί δέοιτο χρῆσθαι τῇ στρατιᾷ. Ὁ δ' εἶ-
 πεν ὧδε, Μαισάδης ἦν μοι πατήρ, ἐκεῖνος
 δ' ἦν ἀρχὴ Μελανδέπται, καὶ Θυνοὶ, καὶ
 Θρανίφαι. Ἐκ ταύτης ἔν τῆς χώρας,
 ἐπεὶ τὰ Οδρυαῶν πράγμαλα ἐνόσησεν,
 ἐκπεσὼν ὁ πατήρ, αὐτὸς μὲν θνήσκει νό-
 σω· ἐγὼ δ' ἐξετράφην ὀρφανὸς παρὰ Μη-
 δόκῳ τῷ νῦν βασιλεῖ. Ἐπεὶ δὲ νεανίσκος
 ἐγενόμην, ἔκ ἐδυνάμην ζῆν εἰς ἀλλοτρίαν
 τράπεζαν ἀποβλέπων· καὶ ἐκαθεζόμεν
 ἐνδΐφριος αὐτῷ ἱκέτης δῶναί μοι ὅποσας
 δυνατὸς εἴη ἀνδρας, ὅπως καὶ τὸς ἐκβαλόν-
 τας ἡμᾶς, εἴ τι δυναίμην, κακὸν ποιοίην,
 καὶ ζῶν μὴ εἰς τὴν ἐκεῖνος τράπεζαν ἀπο-
 βλέπων, ὥσπερ κύων. Ἐκ τούτου μοι δίδωσι
 τὸς ἀνδρας καὶ τὸς ἵππους, ὅς ὑμεῖς ὄφε-
 δε, ἐπειδὴν ἡμέρα γένηται. Καὶ νῦν ἐγὼ
 ζῶ τέττας ἔχων, ληϊζόμενος τὴν ἐμαυτῷ
 πατρώαν χώραν. Εἰ δέ μοι ὑμεῖς παρα-
 γένοιαδε, οἶμαι ἂν σὺν τοῖς θεοῖς ῥαδίως

gabat Xenophon, quam ad rem exercitus
 uti operâ cuperet. In hunc autem ille
 modum loquutus est, Maesades mihi pa-
 ter fuit, ac sub illius imperio erant Me-
 landeptae, et Thyni, et Thranipsae. Ex
 hac tandem regione, cum res Odryssarum
 laborarent, exactus pater, morbo ille qui-
 dem interiit: atque ego *parente* orbus a-
 pud Medocum, qui nunc rerum potitur,
 educatus sum. Posteaquam adolevi, non
 potui *sic* vivere, ut alienam ad mensam
usque respicerem: atque adeò in fellâ se-
 debam ei supplex ut mihi daret quot pos-
 set viros, quò et eis, qui nos ejecerant,
 si quod possem, incommodum ferrem, ne-
 que *itâ* viverem ut, tanquam canis, ad
 ipsius mensam *semper* respicerem. Tum
ille mihi et viros dedit et equos, quos,
 ubi dies illuxerit, vos videbitis. Atque
adeò jam cum his *itâ* vivo, ut e regione
 meâ patriâ mihi praedae sint agendaë.
 Quòd si ad me vos accesseritis, facilè me
 diis juvantibus imperium recuperaturum

arbitror. Haec sunt, quae a vobis ego peto.

Quid ergo tu, inquit Xenophon, exercitui et praefectis cohortium et ducibus dare possis, si ad te veniamus, exponito; ut *id* hi *caeteris* renuntient. Et ille militi Cyzicenum pollicebatur, cohortis praefecto duplum, duci quadruplum; et agri quantum vellent, et *bouum* juga, et oppidum munitum ad mare *situm*. Quod si, ait Xenophon, haec *itā* moliar ut non perficiam, sed metus quidam *nobis* a Lacedaemoniis sit *injectus*, tuamne in *regionem nostrum* aliquem admittes, qui ad te conferre se velit? Aiebat is, Et fratres sanè *eos* faciam, et sellarum compotes, et participes omnium, quae parare potuerimus. Tibi verò, Xenophon, etiam filiam dabo, ac si tibi filia est, *eam* more Thracio emam; atque Bisanthem dabo ubi habitet, quod mihi oppidum eorum *omnium* quae ad mare *sita sunt* pulcherrimum est.

ἀπολαβεῖν τὴν ἀρχήν. Ταῦτ' ἐστὶν, ἃ ἐγὼ ὑμῶν δέομαι.

Τί ἔν' ἂν, ἔφη ὁ Ξενοφῶν, σὺ δύναιο, εἰ ἔλθοιμεν, τῇ τε στρατιᾷ διδόναι καὶ τοῖς λοχαγοῖς καὶ τοῖς στρατηγοῖς, λέξον· ἵνα ἔσται ἀπαγγεῖλωσιν. Ὁ δὲ ὑπέχετο τῷ μὲν στραλιώτῃ Κυζικηνόν, τῷ δὲ λοχαγῷ διμοιρίαν, τῷ δὲ στρατηγῷ τετραμοιρίαν· καὶ γῆν ὀπόσῃν ἂν βύλωνται, καὶ ζεύγη, καὶ χωρίον ἐπὶ θαλάττῃ τετειχισμένον. Ἀν δ', ἔφη ὁ Ξενοφῶν, ταῦτα πειρώμενος μὴ διαπράττωμαι, ἀλλὰ τις φόβος ὑπὸ Λακεδαιμονίων ἦ, δέξῃ εἰς τὴν σαυτῆ, ἂν τις βύλῃται ἀπιέναι πρὸς σε; Ὁ δ' εἶπε, Καὶ ἀδελφές γε ποιήσομαι, καὶ ἐνδιφρίξας, καὶ κοινῶς ἀπάντων ὧν ἂν δυνώμεθα κτήσασθαι. Σοὶ δ', ὦ Ξενοφῶν, καὶ θυγατέρα δώσω, καὶ εἴ τις σοί ἐστι θυγάτηρ, ὠνήσομαι Θρακίῳ νόμῳ· καὶ Βισάνθην οἴκησιν δώσω, ὅπερ ἐμοὶ κάλλιστον χωρίον ἐστὶ τῶν ἐπὶ θαλάττῃ.

50 ΚΤΡΟΥ ΑΝΑΒΑΣ. Ζ'.

Ακῶσαντες ταῦτα, καὶ δεξιὰς δόντες καὶ
λαβόντες, ἀπήλαινον· καὶ πρὸ ἡμέρας ἐ-
γένοντο ἐπὶ τῷ στρατοπέδῳ, καὶ ἀπήγγει-
λαν ἕκαστοι τοῖς πέμψασιν. Επεὶ δὲ ἡμέ-
ρα ἐγένετο, ὁ μὲν Αῤῖσαρχος πάλιν ἐκά-
λει τὰς στρατηγὰς καὶ λοχαγὰς· τοῖς δ' ἔ-
δοξε τὴν μὲν πρὸς Αῤῖσαρχον ὁδὸν ἑᾶσαι,
τὸ δὲ στρατεύμα συγκαλέσαι. Καὶ συν-
ῆλθον πάντες, πλὴν οἱ Νέωνος· ὅτοι δὲ
ἀπεῖχον ὡς δέκα σταδία. Επεὶ δὲ συνῆλ-
θον, ἀναστὰς Ξενοφῶν εἶπε τάδε,

‘ Ἄνδρες, διαπλεῖν μὲν ἐνθα βεβλόμε-
θα, Αῤῖσαρχος ὅδε, τρηῖρεις ἔχων, κω-
λύει· ὥστ' εἰς πλοῖα ἔκ ἀσφαλὲς ἐμ-
βαίνειν· ὅτος δὲ αὐτὸς εἰς Χερρόνησον
κελεύει βίᾳ διὰ τῷ ἱερῷ ὄρει πορεύεσθαι·
ἣν δὲ κρατήσαντες τύτῃ, ἐκεῖσε ἔλθω-
μεν, ὅτε πωλήσῃν ἔτι φησὶν ὑμᾶς, ὥς-
περ ἐν Βυζαντίῳ, ὅτε ἐξαπατήσεσθαι
ἔτι ὑμᾶς, ἀλλὰ λήψεσθαι μισθὸν μάλ-
λον· ὅτε περιόψεσθαι ἔτι, ὥςπερ γυνί,

Haec cum audiissent, dextrasque dedissent et *vicissim* accepissent, discesserunt: ac ante diem *exortum* ad castra venerunt, et *rem* singuli, *ut* *gesta erat*, iis narrabant, a quibus missi fuerant. Ubi verò illuxit dies, Aristarchus iterum duces et cohortium praefectos *ad se* vocabat: his visum est ad Aristarchum non esse eundem, sed exercitum esse convocandum. Atque adeò convenerunt omnes, praeterquam Neonis *copiae*; hae autem decem ferè stadia *ab illis* aberant. Posteaquam convenissent, Xenophon surgens hâc oratione usus est,

‘ Quominus, viri, eò navigemus quò
 ‘ volumus, Aristarchus hic, a triremibus
 ‘ instructus, vetat: adeò ut haud tutum
 ‘ sit in navigia conscendere: is verò ipse
 ‘ *nos* per montem sacrum in Cherrone-
 ‘ sum vi penetrare jubet: quòd si hoc su-
 ‘ perato illuc veniamus, nec *jam* se vos
 ‘ amplius venditurum ait, uti apud By-
 ‘ zantium *fecerat*, nec vos amplius cir-
 ‘ cumventurum, sed stipendium potius ac-
 ‘ cepturos *vos*; nec amplius se *vos* ne-

‘ glecturum, uti nunc, dum com meatu e-
‘ getis. Haec ille dicit: at Seuthes, si ad
‘ ipsum vos conferatis, se vobis commo-
‘ daturum ait. Nunc igitur considerate
‘ utrum hinc manere ac de hoc deliberare
‘ velitis, an ad *loca ubi com meatus haberi*
‘ *poterit* reverfi. Ipse certè quidem cen-
‘ seo, cum hinc neque pecuniam habea-
‘ mus, quâ *quid* emamus, neque sine pe-
‘ cuniâ com meatum sumere *nos* finant, ut
‘ in vicos regressi, unde *eum* victi sumere
‘ *nos* finant, et ibi com meatum parantes,
‘ atque audientes quam ad rem vestrâ quis
‘ indigeat operâ, deligamus quod vobis
‘ optimum esse videbitur. Et cui vestrûm
‘ haec probantur, *is* manum tollat.’ Sustu-
‘ lerunt omnes. ‘ Abite igitur, inquit, et
‘ sarcinis collectis *ad iter* vosmet parate;
‘ cumque denuntiaverit aliquis, ducem se-
‘ quimini.’

Postea Xenophon ducem se praebuit,
‘ *eumque* sequebantur illi. At Neon aliique
‘ ab Aristarcho *missi* regressum suadebant;
‘ *quibus* illi non auscultabant. Cumque ad
‘ triginta stadia processissent, Seuthes *eis*

ἐνδεομένους τῶν ἐπιτηδείων. Οὗτος μὲν
 ταῦτα λέγει. Σεύθης δὲ Φησὶν, ἂν πρὸς
 ἐκεῖνον ἴητε, εὖ ποιήσῃν ὑμᾶς. Νῦν ἔν-
 σκέψασθε πότερον ἐνθάδε μένοντες τῷτο
 βελεύσεσθε, ἢ εἰς τὰ ἐπιήδεια ἐπανελ-
 θόντες. Εμοὶ μὲν ἔν δοκεῖ, ἐπεὶ ἐνθάδε
 ἔτε ἀργύριον ἔχομεν, ὥςτε ἀγοράζειν,
 ἔτε ἄνευ ἀργυρίῃς ἑῶσι λαμβάνειν τὰ
 ἐπιτήδεια, ἐπανελθόντας εἰς τὰς κώμας,
 ὅθεν οἱ ἡτίκας ἑῶσι λαμβάνειν, ἐκεῖ ἔχον-
 τας τὰ ἐπιτήδεια, καὶ ἀκόντας ὅ,τι τις
 ὑμῶν δεῖται, αἰρεῖσθαι ὅ,τι ἂν ὑμῖν
 δοκῇ κράτιστον εἶναι. Καὶ ὅτῳ, ἔφη,
 ταῦτα δοκεῖ, ἀράτω τὴν χεῖρα. Ἀνέ-
 τειναν πάντες. Ἀπρόντες τοίνυν, ἔφη,
 συσκευάζεσθε καὶ ἐπειδὴν παραγγεί-
 λῃ τις, ἔπεσθε τῷ ἡγμένῳ.

Μετὰ τῷτο Ξενοφῶν μὲν ἡγεῖτο, οἱ
 δ' εἶποντο. Νέων δὲ καὶ παρὰ Ἀρισάρχῃς
 ἄλλοι ἐπειθον ἀποτρέπεσθαι· οἱ δὲ ἔχ-
 ῃ πῆκτον. Ἐπεὶ δὲ ὅσον τριάκοντα σταδίους

54 ΚΥΡΟΥ ΑΝΑΒΑΣ. Ζ'.

προεληλύθεσαν, ἀπαντᾷ Σεύθης. Καὶ ὁ
 Ξενοφῶν ἰδὼν αὐτὸν, προσελάσαι ἐκέλευ-
 σεν, ὅπως πλείστων ἀκρόντων εἴποι αὐ-
 τῷ, ἃ ἐδόκει συμφέρειν. Επεὶ δὲ προσ-
 ῆλθον, εἶπεν ὁ Ξενοφῶν, Ἡμεῖς πορευό-
 μεθα ὅπῃ μέλλει τὸ σφάτευμα ἔξαι τρο-
 φήν· ἐκεῖ δὲ ἀκρόντες καὶ σὺ καὶ τῶν τῷ Λα-
 κωνικῷ, αἰρησόμεθα ἃ ἂν κράτιστα δοκοίη
 εἶναι. Ἦν ὅν ἡμῖν ἡγήσῃ ὅπῃ πλείστα ἐ-
 σιν ἐπιτήδεια, ὑπὸ σὺ νομῶμεν ξενίζεσθαι.
 Καὶ ὁ Σεύθης εἶπεν, Ἀλλὰ οἶδα κόμας
 πολλὰς ἀθρόας, καὶ πάντα ἐχέσας τὰ ἐ-
 πιτήδεια, ἀπεχέσας ἡμῶν ὅσον διελθόντες
 ἂν ἡδέως ἀριστώμεν. Ἡγὺς τοίνυν, ἔφη ὁ
 Ξενοφῶν. Επεὶ δὲ ἀφίκοντο εἰς αὐτὰς
 τῆς δαίλης, συνῆλθον οἱ στρατιῶται, καὶ εἶ-
 πε Σεύθης τοιαῦδε, Εγὼ, ὦ ἄνδρες, θέομαι
 ὑμῶν σφαιλεύεσθαι σὺν ἐμοί· καὶ ὑπὶ χνῦ-
 μαι ὑμῖν τῷ μηνὸς δώσειν Κυζικηνόν, λο-
 χαγαῖς τε καὶ στρατηγαῖς τὰ νομιζόμενα·
 ἔξω δὲ τούτων, τὸν ἄξιον τιμήσω· σῖτα δὲ

occurrit. Et Xenophon eum conspicatus, *ipso*s adequitaret hortatus est, ut ipsi quamplurimis audientibus *ea* diceret, quae ex re fore viderentur. Cùm accessisset, Xenophon *ita* loquutus est, Nos *ed* pergitmus, ubi exercitus nactus est alimenta: ibi et te et Laconici *nuntis* auditis, quae optima videbuntur esse deligemus. Quare si nos *ed* duces, ubi plurimus est compectus, hospitio nos abs te arbitrabimur excipi. Et Seuthes, Novi verò, inquit, multos vicos confertos, copiâque rerum omnium abundantes, qui *tanto* a nobis spatio distant, quanto confecto jucundè pransuri simus. Ducito igitur, inquit Xenophon. Cumque tempore pomeridiano ad eos accessissent, convenère milites et hujusmodi orationem habuit Seuthes, Ego, viri, a vobis peto ut mecum expeditionem suscipiatis; atque *aded* menstruum stipendium vobis Cyzicenum *me* daturum polliceor, cohortiumque praefectis et ducibus quae *his dari* consueverunt: praeter haec, dignum praemiis ornabo: esculenta verò et

potulenta de *hoc* agro, uti modò, sumpta vobis suppetent: quae autem capta fuerint, *ea* ut ipse obtineam aequum censebo, quò iis venditis stipendium vobis suppeditem. Ac nos quidem terga dantes et aufugientes persequi poterimus et investigare; quòd si quis resistat, *eum* vestrà ope nostram in potestatem redigere conabimur. *Ibi tum* Xenophon interrogabat, Quàm longè à mari ut te sequatur exercitus aequum censebis? Respondit ille, Nusquam longiùs septem dierum *itinere*, ac saepè minus.

Secundùm haec *cuique* facta, qui *quidem* vellet, dicendi potestas. Atque multi pariter dixerunt, Seuthen quantivis aestimanda proponere: hyemem enim adesse, neque domum navigare, qui vellet, posse: neque fieri posse ut in amicorum regione permanerent, *iis* si vivendum sit quae coemerent: at in hostili agro commorari *eos* et ali *posse* tutiùs cum Seuthe, quàm si soli sint; cùm tot se offerant commoda: quòd si insuper stipendium acciperent, *lucri id*

ΚΥΡΟΥ ΑΝΑΒΑΣ. Ζ'. 57

καὶ ποτὰ, ὥσπερ καὶ νῦν, ἐκ τῆς χώρας
 λαμβάνοντες ἔχετε· ὅποσα δὲ ἂν ἀλίσκη-
 ται, ἀξιῶτω αὐτὸς ἔχειν, ἵνα ταῦτα δια-
 τιθέμενος ὑμῖν τὸν μισθὸν πορίζω. Καί
 τὰ μὲν Φεύγοντα καὶ ἀποδιδράσκοντα ἡ-
 μεῖς ἱκανοὶ ἐσόμεθα διώκειν καὶ μασεύειν·
 ἣν δὲ τις ἀνθίσῃται, σὺν ὑμῖν πειρασόμε-
 θα χειρῶσθαι. Επήρθεο Ξενοφῶν, Πόσον
 δὲ ἀπὸ θαλάττης ἀξιώσεις συνέπεσθαί σοι
 τὸ σφάτευμα; Ὁ δ' ἀπεκρίνατο, Οὐδα-
 μῇ πλεῖον ἑπτὰ ἡμερῶν, μείον δὲ πολ-
 λαχῇ.

Μετὰ ταῦτα ἐδίδδοτο λέγειν τῷ βε-
 λομένῳ. Καὶ ἔλεγον πολλοὶ κατὰ ταῦτα,
 ὅτι παντὸς ἄξια λέγει Σεύθης· χειμῶν
 γὰρ εἴη, καὶ ἔτε οἴκαδε ἀποπλεῖν τῷ βε-
 λομένῳ δυνατὸν εἴη, διαγενέσθαι τε ἐν φι-
 λία ἔχ' οἶόν τ' εἴη, εἰ δέοι ὠνεμένους ζῆν·
 ἐν δὲ τῇ πολεμίᾳ διατρίβειν καὶ τρέφεσθαι
 ἀσφαλέστερον μὲν Σεύθῃ, ἢ μόνους ὄντων
 ἀγαθῶν τοσάτων· εἰ δὲ μισθὸν προσλή-

58 ΚΥΡΟΥ ΑΝΑΒΑΣ. Ζ΄.

φοιντο, εὖρημα ἐδόκει εἶναι. Ἐπὶ τούτοις εἶπε Ξενοφῶν, Εἴ τις ἀντιλέγει, λεγέτω· εἰ δὲ μὴ, ἐπιφηφίζετω ταῦτα. Ἐπεὶ δὲ οὗδεις ἀντέλεγεν, ἐπιφηφίσαντο, καὶ ἔδοξε ταῦτα. Εὐθύς δὲ Σεύθη εἶπεν ὅτι συσπρατεύσονται αὐτῷ.

Μετὰ τούτο οἱ μὲν ἄλλοι κατὰ τάξεις ἐσκήνησαν· στρατηγὸς δὲ καὶ λοχαγὸς ἐπὶ δεῖπνον Σεύθης ἐκάλεσε, πλησίον κώμην ἔχων. Ἐπεὶ δ' ἐπὶ θύραις ἦσαν, ὡς ἐπὶ δεῖπνον ἰόντες, ἦν τις Ἡρακλείδης Μαρωνείτης· ὅτος προσίων ἐνὶ ἐκάστῳ, ὅστινας ᾤετο ἔχειν τὶ δύναι Σεύθῃ, πρῶτον μὲν πρὸς Παριανὸς τινας, οἱ παρῆσαν φιλίαν διαπραξόμενοι πρὸς Μήδοκον τὸν Οὐδρυσῶν βασιλέα, καὶ δῶρα ἄγοντες αὐτῷ τε καὶ τῇ γυναικί, ἔλεγεν ὅτι Μήδοκος μὲν ἂνω εἴη δώδεκα ἡμερῶν ἀπὸ θαλάττης ὁδόν· Σεύθης δὲ, ἐπειδὴ τὸ σπράτευμα τούτο εἴληφεν, ἄρχων ἔσοιτο ἐπὶ θαλάττῃ· γείτων ἔν ὧν, ἰκανώτατος ἔσαι ὑμᾶς καὶ

loco fore videbatur. Post haec Xenophon, Si quis, ait, *quidquam* velit contradicere, proferat: sin autem, suffragiis haec comprobate. Cum nemo contradiceret, ea suffragiis comprobârunt, atque decretum de his factum est. Statimque Seuthae narrat *Xenophon*, velle eos unâ cum ipso expeditionem suscipere.

Post haec alii quidem secundum ordines *suos* tabernacula posuerunt: duces verò et praefectos cohortium ad coenam invitavit Seuthes, qui *tum* vicum, qui propd aberat, tenebat. Et cum *jam* ad portas adessent, tanquam ad coenam ingressuri, Heraclides quidam *ibi* erat Maronites: is singulos adgressus, quos habere arbitraretur, Seuthae quod donarent, primùm quidem Parianos quosdam, qui amicitiae cum Odryssarum rege Medoco ineundae causâ venerant, ac tum ipsi tum uxori *ejus* munera adferebant, dicebat Medocum esse in regione superiori, quae duodecim dierum itinere a mari *abesset*; Seuthen, posteaquam copias has accepit, regioni ad mare *pertinenti* imperaturum: finitimus igitur cum fuerit, vobis et prodesse et obesse plu-

rimùm poterit: quapropter si sapietis, huic dabitis quidquid adfertis: ac aptiùs *certè* in rem vestram collocabitur, quàm si Medoco procul *hinc* habitanti donetis. Atque iis *hoc* ità persuasit. Deinde ad Timasionem Dardanum cùm accessisset, quòd audierat eum habere tum pocula tum tapetes barbaricos, in more esse aiebat, ut si quando ad coenam *aliquos* vocet Seuthes, vocati munera *quaedam* ipsi donent: is autem si magnus hìc fuerit, vel restituere te in patriam, vel hìc locupletem facere poterit. Hujusmodi *eos* adfatu ambiebat, singulos adgressus. Ad Xenophontem quoque cùm accessisset, Tu et maximâ, inquit, ex urbe *ortus* es, et nomen tuum apud Seuthen maximum est: fortassis etiam hâc in regione tum oppida voles tum agrum obtinere, quemadmodum et alii *vestrûm* obtinuerunt: quamobrem te dignum fuerit, magnificentissimis muneribus Seuthen ornare. *Hoc* certè *tibi* consilii do, *ut qui sim* erga te benevolus: novi enim futurum ut quantò ampliora, quam horum *fuerint*, munera donayeris, tantò amplioribus ab hoc benefi-

εὖ καὶ κακῶς ποιεῖν· ἢν ὅν σωφρονῆτε, τῷ
 τῷ δώσετε ὅ,τι ἄγετε· καὶ ἄμεινον ὑμῖν
 διακείσεται, ἢ εἰάν Μηδόκῳ τῷ πρόσω οἰ-
 κῶντι δῶτε. Τῆς μὲν ὅτως ἐπειθεν. Αὐ-
 θὶς δὲ Τιμασίῳνι τῷ Δαρδανεῖ προσελθὼν,
 ἐπεὶ ἤκουεν αὐτῷ εἶναι καὶ ἐκπώματα καὶ
 τάπιδας βαρβαρικάς, ἔλεγεν ὅτι νομίζοι-
 το, ὁπότε ἐπὶ δεῖπνον καλέσαι Σεύθης,
 δωρεῖσθαι αὐτῷ τὰς κληθέντας· ὅτῳ δ'
 ἂν μέγας ἐνθάδε γένηται, ἱκανὸς ἔσαι σε
 καὶ οἴκαδε κατὰγειν, καὶ ἐνθάδε πλῆσιον
 ποιῆσαι. Τοιαῦτα πρὸ μνᾶτο, ἐκάσῳ προ-
 σιῶν. Προσελθὼν δὲ καὶ Ξενοφῶντι, ἔλεγε,
 Σὺ καὶ πόλεως μεγίστης εἶ, καὶ παρὰ Σεύθῃ
 τὸ σὸν ὄνομα μέγιστόν ἐστι· καὶ ἐν τῇδε τῇ
 χώρᾳ ἴσως ἀξιῶσεις καὶ τεῖχῃ λαμβάνειν,
 ὥσπερ καὶ ἄλλοι τῶν ὑμετέρων ἔλαβον, καὶ
 χώραν· ἄξιον ὅν σοι καὶ μεγαλοπρεπέστατα
 τιμῆσαι Σεύθην. Εὖναι δὲ σοι ὧν παρα-
 νῶ· εὖ οἶδα γὰρ ὅτι ὅσῳ ἂν μείζω τέτων
 δωρήσῃ, τοσούτῳ μείζω ὑπὸ τέτῳ ἀγαθὰ

62 ΚΥΡΟΥ ΑΝΑΒΑΣ. Ζ'.

πείσῃ. Ακύν ταῦτα ὁ Ξενοφῶν, ἠπό-
ρει· ὃ γὰρ διαβεβήκει ἔχων ἐκ Παρίε, εἰ
μὴ παῖδα καὶ ὅσον ἐφόδιον.

Ἐπεὶ δὲ εἰσῆλθον ἐπὶ τὸ δεῖπνον, τῶν
τε Θρακῶν οἱ κράτιστοι τῶν τότε παρόν-
των, καὶ οἱ στρατηγοὶ, καὶ οἱ λοχαγοὶ τῶν
Ἑλλήνων, καὶ εἴ τις πρεσβεία παρὴν ἀπὸ
πόλεως, τὸ δεῖπνον μὲν ἦν καθημένοις κύ-
κλῳ· ἔπειτα δὲ τρίποδες εἰσπενέχθησαν
παῖσιν· ὅτοι δ' ὅσον εἴκοσι, κρεῶν μεσοὶ νε-
νεμμένων, καὶ ἄρτοι ζυμῖται μεγάλοι
προσπεπερονημένοι ἦσαν πρὸς τοῖς κρέασι.
Μάλισα δὲ αἱ τράπεζαι κατὰ τῆς ξένης
αἰεὶ ἐτίθεντο· νόμος γὰρ ἦν. Καὶ πρῶτος
τῦτ' ἐποίει Σεύθης· ἀνελόμενος τῆς πα-
ρακειμένης αὐτῷ ἄρτης, διέκλα κατὰ μι-
κρὸν, καὶ διερέϊπλει οἷς αὐτῷ ἐδόκει· καὶ τὰ
κρέα ὡσαύτως, ὅσον μόνον γεύσασθαι ἐαυ-
τῷ καταλιπών. Καὶ οἱ ἄλλοι δὲ κατὰ
ταῦτα ἐποίουν, καθ' ὅς αἱ τράπεζαι ἔκειν-
το. Ἀρχαὶ δὲ τις Ἀριστος ὄνομα, Φαγεῖν

ciis adficiare. Haec cùm audierat Xenophon, haesitabat: nec enim, cùm e Pario trajecerat, quidquam habebat, nisi puerum et ad viaticum quantum *pecuniae satis esset*.

Ubi ad coenam ingressi fuissent, et Thracum qui tum aderant praestantissimi, et Graecorum duces cohortiumque praefecti, et si qui ab urbe *aliquā* legati aderant, coena iis in orbem sedentibus erat *parata*: deinde tripodes omnibus adlati erant; hi *numero erant* ferè viginti, carnibus divisis pleni; panesque fermentati magni carnibus adfixi erant. In primis autem fercula semper juxta hospites ponebantur: nam *is genti huic* mos erat. Ac Seuthes hoc primus faciebat; Cùm panes juxta se sitos sumpsisset, *eos* minutim frangebat, et hinc indè jaciendo dividebat quibus ipsi visum est; itidemque carnes *dividebat*, eā tantum portione sibi relictā, quae ad gustandum *satis esset*. Alii etiam, juxta quos fercula sita essent, his similia faciebant. Arcas verò quidam, cui nomen Aristus, ad-

modum vorax, *cibaria* disjiciendi ritum praetermittebat, sumptoque in manum pane trium choenicum, et carnibus in genua impositis, coenabat: vini autem cornua circumferebant, omnesque accipiebant: sed Aristus ille, ubi ad eum pincerna cornu ferens venisset, dixit, intuitus Xenophontem non ampliùs coenantem, Illi tradito: nam illi jam otium est, at mihi nondum. *Eam* vocem cùm audiisset Seuthes, pincernam interrogabat quid *ille* diceret. Et *rem* narrabat pincerna: quippe Graecè loqui callebat. Ibì jam risus factus est.

Cùm autem potatio procederet, Thrax quidam ingressus est, equum album ducens: et sumpto cornu pleno, Propino, inquit, tibi, Seuthe, et equum hunc dono, quo *veclus* et persequens quemcunque voles, capies, et retrocedens hostem nequam metuas. Alius puerum, quem adduxerat, ita Seuthae donabat propinans, et alius vestimenta in usum uxoris. Et Timasion *ei* propinans argenteam phialam, ac

δεινός, τὸ μὲν διαρρίπτειν εἷα χαίρειν, λαβὼν δὲ εἰς τὴν χεῖρα ὅσον τριχοῖνικον ἄρτον, καὶ κρέα θέμενος ἐπὶ τὰ γόνατα, ἐδείπνει· κέρατα δ' οἶνυ περιέφερον, καὶ πάντες ἐδέχοντο· ὁ δ' Ἀριστος, ἐπεὶ παρ' αὐτὸν φέρων τὸ κέρας ὁ οἰνοχόος ἦν, εἶπεν, ἰδὼν τὸν Ξενοφῶνα ἔκети δειπνῶντα, Εὐκείνῳ, ἔφη, δός· σχολάζει γὰρ ἤδη, ἐγὼ δ' ἔπω. Ἀκῶσας ὁ Σεύθης τὴν Φωνήν, ἡρώτα τὸν οἰνοχόον τί λέγοι. Ὁ δὲ οἰνοχόος εἶπεν· Ἑλληνίζειν γὰρ ἠπίσατο. Ενταῦθα μὲν ἤδη γέλως ἐγένετο.

Επεὶ δὲ πρὸς χώρει ὁ πότος, εἰσῆλθεν ἀνὴρ Θραῶξ, ἵππον ἔχων λευκόν· καὶ λαβὼν κέρας μεσὸν, εἶπε, Προπίνω σοι, ὦ Σεύθῃ, καὶ τὸν ἵππον τῷτον δωρῆμαι, ἐφ' ἧ καὶ διώκων ὃν ἂν ἐθέλῃς, αἰρήσεις, καὶ ἀποχωρῶν ἔμῃ δέισης τὸν πολέμιον. Ἄλλος παῖδα ἀγαγὼν, ἔτως ἐδωρήσατο προπίνων, καὶ ἄλλος ἱμάτια τῇ γυναικί. Καὶ Τιμασίων προπίνων ἐδωρήσατο Φιάλην.

66 ΚΥΡΟΥ ΑΝΑΒΑΣ. Ζ΄.

ἀργυρᾶν, καὶ τάπιδά ἀξίαν δέκα μνῶν.
 Γνήσιππος δέ τις Αθηναῖος ἀναστὰς εἶπεν
 ὅτι ἀρχαῖος εἴη νόμος κάλλιστος, τὸς μὲν
 ἔχοντας διδόναι τῷ βασιλεῖ τιμῆς ἕνεκα·
 τοῖς δὲ μὴ ἔχουσι διδόναι τὸν βασιλέα· ἵνα
 καὶ γὰρ, ἔφη, σοὶ ἔχω δωρεῖσθαι καὶ τιμᾶν.
 Ὁ δὲ Ξενοφῶν ἠπορεῖτο ὅ,τι ποιήσοι· καὶ
 γὰρ ἐτύγχανεν, ὡς τιμώμενος, ἐν τῷ
 πλησίστιάτῳ δίφρῳ Σεύθῃ καθήμενος. Ὁ
 δὲ Ἡρακλείδης ἐκέλευσεν αὐτῷ τὸ κέρας
 ὀρέξαι τὸν οἰνοχόον. Ὁ δὲ Ξενοφῶν (ἥδη
 γὰρ ὑποπεπωκὼς ἐτύγχανεν) ἀνέστη θάρ-
 ραλέως δεξάμενος τὸ κέρας, καὶ εἶπεν, Ἐ-
 γὼ δέ σοι, ὦ Σεύθῃ, δίδωμι ἑμαυτὸν καὶ
 τὸς ἐμὸς τέττας ἐταῖρους, φίλους εἶναι πι-
 στός· καὶ ὑδὲνα ἄκοντα, ἀλλὰ πάντας
 μᾶλλον ἐμὲ σοὶ βελομένους φίλους εἶναι.
 Καὶ νῦν πάρεσιν ὑδὲν σέ προσαιτῶντες,
 ἀλλὰ καὶ προσέμενοι καὶ πονεῖν ὑπὲρ σῆς καὶ
 προκινδυνεύειν μεθ' ὧν, ἂν οἱ θεοὶ θέλω-
 σι, πολλὴν χώραν τὴν μὲν ἀπολήψῃ,

tapete minis decem aestimandum, donabat. Et Atheniensis quidam Gnesippus surgens priscum esse morem aiebat pulcherrimumque, ut ii, qui *quid* habeant, regi *aliquid* honoris causâ dent; iis verò, qui nihil habeant, rex *ipse aliquid* det: ut ego quoque, inquit, habeam quod tibi donem et *quo tibi* honorem reddam. At Xenophon quid faceret dubitabat: etenim, ut *vir* honoratus, in sellâ Seuthae proximâ sedebat. Jamque Heraclides pincernae mandârat, ut ei cornu porrigeret. Et Xenophon (quippe qui jam paulò largiùs bibisset) accepto cornu confidenter surrexit, atque haec verba fecit, ‘ Ego verò, Seuthe, me ipsum tibi do meosque hos socios, ut fidi
‘ simus amici: neque *horum* quenquam in-
‘ vitum *tibi do*, sed omnes *eo animo*, ut
‘ magis etiam, quàm ipse sim, tibi esse a-
‘ mici velint. Ac jam adsunt, non ità sanè
‘ ut a te quidquam petant, sed etiam cu-
‘ pidi tum labores tum pericula tuâ causâ
‘ subeundi; quorum operâ, diis volentibus, regionem amplam partim recupe-

‘rabis, quippe quae patria sit, aliam ac-
‘quires: multos praeterea equos, viros
‘multos mulieresque pulchras acquires,
‘quos praedari non necesse erit, sed ip-
‘sime ad te dona ferentes aderunt.’ *Tum*
furgens Seuthes simul *cum eo* bibit, et cor-
nu in eum, qui unà cum ipso erat, effu-
dit. Post haec ingressi sunt Cerasuntaei,
qui tibiis ac tubis e crudo bovis corio fac-
tis signum dant, in numerum et tanquam
magade tubis canentes. Ac Seuthes ipse
furgens, bellicum quiddam vociferabatur,
et, quasi telum vitaret, agiliter admodum
exsiliebat. Ingressi sunt et joculatores.

Jam verò sole se inclinante, surrexe-
runt Graeci, ac tempus esse aiebant noc-
turnos excubitores constituendi, et resse-
ram dandi. Hortabantur etiam Seuthen ut
suis denuntiaret ne quis Thracum noctu
Graecorum castra ingrederetur: sunt *enim*,
aiebant, tam hostili in nos animo Thra-
ces, quam vos amici. Posteaquam egrede-
rentur, *etiam* Seuthes unà cum ipsis sur-

' πατρώαν ἔσαν, τὴν δὲ κτήσῃ· πολλὰς
 ' δὲ ἱππας, πολλὰς δὲ ἀνδρας καὶ γυναῖκας
 ' καλὰς κτήσῃ, ἔς οὐ ληΐζεσθαι δεήσει,
 ' ἀλλ' αὐτοὶ φέροντες παρέσονται πρὸς σε
 ' δῶρα.' Ἀναστὰς ὁ Σεύθης συνεξέπιε, καὶ
 συγκατέσχέδασε τῷ μετ' αὐτῷ τὸ κέρας.
 Μετὰ ταῦτα εἰσῆλθον Κερασενταῖοι, οἱ
 σημαίνουσιν αὐλοῖς τε καὶ σάλπιγγιν ὠμο-
 βοῖναις, ῥυθμός τε καὶ οἶον μαγάδι σαλπί-
 ζοντες. Καὶ αὐτὸς Σεύθης ἀναστὰς ἀνέ-
 κραγέ τε πολεμικόν, καὶ ἐξήλατο, ὥσπερ
 βέλος φυλαττόμενος, μάλα ἐλαφρῶς.
 Εἰσῆσαν δὲ καὶ γελωτοποιοί.

Ὡς δ' ἦν ἡλῖος ἐπὶ δυσμαῖς, ἀνέστησαν
 οἱ Ἕλληνες, καὶ εἶπον ὅτι ὦρα εἴη νυκτο-
 φύλακας καθιστάειν, καὶ σύνθημα παραδι-
 δόναι. Καὶ Σεύθην ἐκέλευον παραγγεῖλαι
 ὅπως εἰς τὰ Ἑλληνικὰ στρατόπεδα μη-
 δεῖς τῶν Θρακῶν εἰσεῖσι νυκτός· οἱ τε γὰρ
 πολέμιοι Θραῖκες ἡμῖν, καὶ ὑμεῖς οἱ φίλοι.
 Ὡς δ' ἐξήσαν, συγανέστη ὁ Σεύθης, ἔδεν

70 ΚΥΡΟΥ ΑΝΑΒΑΣ. Ζ΄.

τι μεθύοντι ἑοικώς. Εξελθὼν δ' εἶπεν, αὐ-
 τὲς τὲς στρατηγὲς ἀποκαλέσας, Ὡ ἄν-
 δρες, οἱ πολέμιοι ἡμῶν ἔκ ἴσασί πω τὴν
 ἡμετέραν συμμαχίαν· ἦν ἔν ἔλθωμεν ἐπ'
 αὐτὲς πρὶν φυλάξασθαι ὥστε μὴ ληφθῆ-
 ναι, ἢ παρασκευάσασθαι ὥστε ἀμύνασθαι,
 μάλιστα ἂν λάβοιμεν χρήματα καὶ ἀνθρώ-
 πους. Συνεπήνεν ταῦτα οἱ στρατηγοί, καὶ
 ἡγεῖσθαι ἐκέλευον. Ὁ δ' εἶπε, Παρα-
 σκευασάμενοι ἀναμενεῖτε· ἐγὼ δ', ὅποταν
 καιρὸς εἴη, ἥξω παρ' ὑμᾶς· καὶ τὲς πελ-
 ταστὰς καὶ ὑμᾶς ἀναλαβὼν, ἡγήσομαι σὺν
 τοῖς θεοῖς. Καὶ ὁ Ξενοφῶν εἶπε, Σκέψαι
 τοίνυν, εἴπερ νυκτὸς πορευσόμεθα, εἰ ὁ
 Ἑλληνικὸς νόμος κάλλιον ἔχει μεθ' ἡμέ-
 ραν μὲν γὰρ ἐν ταῖς πορείαις ἡγεῖται τῷ
 στρατεύματι, ὅπῃον αἰεὶ πρὸς τὴν χώραν
 συμφέρει, εἴαν τε ὀπλιτικόν, εἴαν τε ἵππι-
 κόν· νύκτωρ δὲ νόμος τοῖς Ἑλλησιν ἐστὶν
 ἡγεῖσθαι τὸ βραδύτατον· ἔτω γὰρ ἥκιστα
 διασπᾶται τὰ στρατεύματα, καὶ ἥκιστα λαν-

gebat, ebrio re nullâ similis. Et cùm ex-
iisset, vocatis ad se ducibus ipsis, Necdum,
viri, inquit, hostes nostri de societate in-
ter nos initâ quidquam sciunt: quare si in
eos invaserimus, priusquam sibi nè capi-
antur caverint, vel ad nos propulsandos se
paraverint, *sic* maximè capiemus opes at-
que homines. Haec duces *suâ sententiâ*
comprobabant, atque ut *in hostem* duceret
hortabantur. Et ille, Ubi vos, inquit, *ad*
iter faciendum paraveritis, expectate; at-
que ego, cùm opportunum fuerit, ad vos
veniam: peltastisque et vobis adsumptis
itineris, diis juvantibus, dux ero. Et Xe-
nophon, At consideres velim, inquit, si
quidem iter noctu nobis faciendum erit,
an mos Graecus sit melior *quàm vester*:
nam interdum exercitum in itineribus *fa-*
ciendis, eâ semper *pergendi* ratione *insti-*
tutâ quae ad locum convenit, antecedere
solet vel gravis armatura vel equitatus;
noctu verò moris Graecorum est ut pars
exercitus tardissima praecedat: nam itâ co-
piae minimè distrahuntur, minimeque fie-

ri potest ut alii ab aliis clam secedant: at *partes exercitus* distractae saepè in se invicem incurrunt, et per ignorantiam laedunt et laeduntur. Rectè dicitis, ait tandem Seuthes, atque vestro *huic* instituto parebo. Et vobis quidem duces dabo *eos*, qui inter natu maximos regionis sunt *hujus* peritissimi; ipse autem loco ultimo subsequar cum equitatu: quippe statim, si res poscat, in primâ acie adero. Tesseram autem dabant Athenienses propter cognationem. His dictis quievêre.

Cùm *jam* nox media adpetiisset, Seuthes aderat, cum equitibus loricatis, et cum peltastis armis instructis. Cumque duces *itineris* dedisset, gravis armaturae milites praecedebant, peltastae sequebantur, a tergo agmen tutabantur equites. Cùm illuxisset dies, Seuthes in frontem provectus est; Graecorumque adedò collaudavit institutum; saepè enim *accidisse* aiebat ut ipse noctu, cùm vel exiguis cum

θάνατον ἀποδιδράσκοντες ἀλλήλους· οἱ δὲ
διασπασθέντες πολλάκις καὶ περιπίπτουσιν
ἀλλήλοις, καὶ ἀγνοῶντες κακῶς ποιεῖσι καὶ
πάχουσιν. Εἶπεν οὖν Σεύθης, Ορθῶς τε
λέγετε, καὶ τῷ νόμῳ τῷ ὑμετέρῳ πείσο-
μαι. Καὶ ὑμῖν μὲν ἡγεμόνας δώσω, τῶν
πρεσβυτάτων τῆς ἐμπειροιάτης τῆς χώ-
ρας, αὐτὸς δ' ἐφέλομαι τελευταῖος, τῆς
ἵππου ἔχων· ταχὺ γὰρ πρῶτος, ἀνδρῶν,
παρέσομαι. Σύνθημα δ' εἶπον Ἀθηναῖοι
κατὰ τὴν συγγένειαν. Ταῦτ' εἰπόντες
ἀνεπαύοντο.

Ἦνίκα δ' ἦν ἀμφὶ μέσας νύκτας, πα-
ρῆν Σεύθης, ἔχων τῆς ἵππεας τεθωρακισ-
μένους, καὶ τῆς πελτασῆς σὺν τοῖς ὅπλοις.
Καὶ ἐπεὶ παρέδωκε τῆς ἡγεμόνας, οἱ μὲν
ὀπλῖται ἡγῶντο, οἱ δὲ πελτασταὶ εἶπον-
το, οἱ δὲ ἵππεῖς ὠπιοδοφυλάκην. Ἐπεὶ
δὲ ἡμέρα ἦν, ὁ Σεύθης παρήλαυνεν εἰς τὸ
πρόσθεν· καὶ ἐπήνεσε τὸν Ἑλληνικὸν νό-
μον· πολλάκις γὰρ ἔφη νύκτωρ αὐτὸς, καὶ

74 ΚΥΡΟΥ ΑΝΑΒΑΣ. Ζ'.

σὺν ὀλίγοις ἰσχυρομένοις, ἀποσπασθῆναι
 σὺν τοῖς ἵπποις ἀπὸ τῶν πεζῶν· κῦν δέ,
 ὥς περιδεῖ, ἀθρόοι πάντες ἅμα τῇ ἡμέρᾳ
 φανόμεθα. Ἀλλ' ὑμεῖς μὲν περιμένετε
 αὐτῶ, καὶ ἀναπαύεσθε· ἐγὼ δὲ σκεψάμενός
 τι ἔξω. Ταῦτ' εἰπὼν ἤλαυνε δι' ὄρους, ὁδὸν
 τινα λαβὼν. Ἐπεὶ δ' ἀφίκετο εἰς χιόνα
 πολλήν, ἐσκέφατο ἐν τῇ ὁδῷ, εἰ εἴη ἴχ-
 κη ἀνθρώπων ἢ προηγμένα ἢ ἐναντία.
 Ἐπεὶ δὲ ἀτρίβῃ ἑώρα τὴν ὁδόν, ἤκει τα-
 χὺ πάλιν, καὶ ἔλεγε, Καλῶς, ὦ ἄνδρες,
 ἔσαι, εἰάν θεὸς θέλῃ· τὸς γὰρ ἀνθρώπους
 λήσομεν ἐπιπεσόντες. Ἀλλ' ἐγὼ μὲν ἡγή-
 σομαι τοῖς ἵπποις, ὅπως, ἂν τινα ἴδωμεν,
 μὴ διαφυγῶν σημήνῃ τοῖς πολεμίοις· ὑ-
 μεῖς δ' ἔπεσθε καὶν λειφθήτε, τῷ σίβῳ
 πῶν ἵππων ἔπεσθε ὑπερβάντες δὲ τὰ ὄρη
 ἵξομεν εἰς τὰς κόμας πολλάς τε καὶ εὐ-
 θαίμονας.

Ἦνίκα δὲ ἦν μέσον ἡμέρας, ἦδη τε ἦν
 ἐπὶ τῶς ἀκροῖς, καὶ κατιδὼν τὰς κόμας,

copiis iten faceret, cum equitatu a peditibus divelleretur: nunc, uti fieri oportet, simul atque illuxerit dies conferti omnes conspiciamur. At vos hic *me* expectate, ac requiescite; ego aliquid specularus veniam. Haec cum dixisset per montem equo vectus est, viam quandam naotus. Cumque ad nivem multam venisset, in viâ, exstarent enim hominum vel anteriora spectantia vel contraria vestigia, exploravit. Et ubi viam non tritam esse videbat, celeriter redit et, Praeclarè, inquit, viri, res *nobis* succedet, deo volente: nam homines clàm adoriemur. At ego cum equitatu praecedam, ut nè, si quem videamus, elapsus is hostibus *adventum nostrum* significet: vos verò sequimini; ac si a tergo relictì fueritis, equorum vestigia sequimini: ubi autem montes superaverimus, ad vicos multos opulentosque veniemus.

Cum meridies adpetiisset, in vertices jam evaserat, et cum in vicos despexisset,

ad gravis armaturae milites equo incitato venit et, Dimittam, inquit, jam equitēs ad incurſiones in planitiem faciendas, et peltaſtas in vicos. At ſequimini quā potetiſ celerrimè, ut, ſi quiſ nobiſ reſtiterit, opem feratiſ. Haec cū audiſſet Xenophon, de equo deſcendit. Et quaerebat ille, Cur deſcendiſ, cū feſtinatione ſit opuſ? Novi, inquit, non me ſolū opuſ eſſe; et hi gravis armaturae militeſ celeriuſ current ac libentiuſ, ſi et ipſe pedes ſigmen duxero.

Post haec cum eo Timation etiam abiit, cum Graecorum equitibus ferè quadraginta. Xenophon autem militeſ triginta circiter annos natoſ, qui expediti eſſent, a cohortibuſ ad ſe procedere juſſit. Atque ipſe cum hiſ citato gradu currebat; et Cleonor Graecoſ caeteroſ ducebat. Poſteaquam verò in vicoſ veniſſent, Seuthes, cum equitibuſ ferè quinquaginta, equo advectuſ, Haec ſanè, Xenophon, inquit, eveniunt, quae tu dicebaſ; capti ſunt homineſ; verū equiteſ a me ſoli diſceſſerunt, alio

ἦκεν ἐλαύνων πρὸς τῆς ὀπλίτας, καὶ ἔλε-
γεν, Αφῆσω ἡδὴ καθαθεῖν τῆς μὲν ἱππέας
εἰς τὸ πεδῖον, τῆς δὲ πελτασὰς ἐπὶ τὰς
κώμας. Ἀλλ' ἐπέσθ' ὡς ἂν δύνῃσθε τά-
χιστα, ὅπως, ἂν τις ὑφιστῇται, ἀλέξῃσθε.
Ακέσας ταῦτα ὁ Ξενοφῶν, κατέβη ἀπὸ
τῆς ἱππῆς. Καὶ ὃς ἤρετο, Τί καθαθαίνεις,
ἐπεὶ σπεύδειν δεῖ; Οἶδα, ἔφη, ὅτι ἐκ ἐμῶ
μόνον δέη· οἱ δ' ὀπλίται θάττον δραμῶνται
καὶ ἡδῖον, ἂν καὶ ἐγὼ πεζὸς ἡγῶμαι.

Μετὰ ταῦτα ὦχετο καὶ Τιμασίῳ
μετ' αὐτῷ, ἔχων ἱππέας ὡς τετραράκον-
τα τῶν Ἑλλήνων. Ξενοφῶν δὲ παρηγύ-
ησε τῆς εἰς τριάκοντα ἔτη παρίεναι ἀπὸ
τῶν λόχων εὐζώνους. Καὶ αὐτὸς μὲν ἐτρό-
χαζε, τέτρες ἔχων· Κλεάνωρ δὲ ἡγεῖτο
τῶν ἄλλων Ἑλλήνων. Ἐπεὶ δ' ἐν ταῖς
κώμας ἦσαν, Σεύθης ἔχων ὅσον πεντή-
κοντα ἱππέας, προσελάσας εἶπε, Τὰδε
δὴ, ὦ Ξενοφῶν, ἃ σὺ ἔλεγες· ἔχονται οἱ
ἄνθρωποι· ἀλλὰ γὰρ οἱ ἱππεῖς ἔρημοι οἱ-

78 ΚΥΡΟΥ ΑΝΑΒΑΣ. Ζ'.

χορταί μοι, ἄλλος ἄλλα χῆ διώκων· καὶ
 δέδοικα, μὴ συστάντες ἄθροοι πρὸ κακόν τι
 ἐργάσωνται οἱ πολέμιοι. Δεῖ δὲ καὶ ἐν ταῖς
 κώμας καταμένειν τινὰς ἡμῶν· μεσαὶ γάρ
 εἰσιν ἀνθρώπων. Ἀλλ' ἐγὼ μὲν, ἔφη ὁ Ξε-
 νοφῶν, σὺν οἷς ἔχω, τὰ ἄκρα καταλήψο-
 μαι· σὺ δὲ Κλεάνορα κέλευε διὰ τῆ πε-
 δὺς παρατεῖναι τὴν φάλαγγα παρὰ τὰς
 κώμας. Ἐπεὶ δὲ ταῦτα ἐποίησαν, συνη-
 λίσθησαν ἀνδράποδα μὲν ὡς χίλια, βόες
 δὲ διχίλιοι, καὶ ἄλλα πρόβατα μύρια. Καὶ
 τότε μὲν αὐτῷ ἠϋλίσθησαν.

Τῇ δ' ὑπεραίᾳ κατακαύσας ὁ Σεύθης
 τὰς κώμας παντελῶς, καὶ ὑδεμίαν οἰκίαν
 λιπών, (ὅπως φόβον ἐνθείη καὶ τοῖς ἄλλοις
 οἷα πείσονταί, ἂν μὴ πείθωνται) ἀπῆει-
 πάλιν. Καὶ τὴν μὲν λείαν ἀπέπεμψε δια-
 τίθεσθαι Ἡρακλείδῃ εἰς Πέρινθον, ὅπως
 μισθὸς γένηται τοῖς στρατιώταις· αὐτὸς
 δὲ καὶ οἱ Ἕλληνες ἐστρατοπεδεύσαντο ἀνά

alibi *hostes* persequente: atque adeo me-
tuo nè *hostes*, densum in globum alicubi
collecti, malo *eos* aliquo adficient. Caete-
rùm in *his* etiam vicis remanere quosdam
nostrum oportet; sunt enim hominibus re-
fert. Ego verò, inquit Xenophon, cum
his qui mihi adfunt, vertices occupabo:
tu Cleanori praecepe ut per planitiem pha-
langem propter vicos extendat. Haec cum
fecissent, mancipia circiter mille collecta
sunt, boves autem bis mille, et pecorum
aliorum decem millia. Ac tum quidem
ibi commorati sunt.

Postridie Seuthes, cum vicos prorsus
exuffisset, ac nè unam quidem domum re-
liquisset, (quod aliis etiam metum incute-
ret *de iis* quae *ipsi* perpeffuri essent, nisi
ipsi parerent) rursus abivit. Ac praedam
quidem ad Perinthum, *ibi* ab Heraclide
vendendam, misit; ut *ex eâ* stipendium mi-
litibus conficeretur: ipse autem et Graeci
in Thytorum planitie castra metati sunt.

At illi *sedibus suis* relictis in montes se fugâ recipiebant.

Erat autem nix multa, et frigus *acribum* adeò, ut aqua, quam ad cœnam ferebant *ministri*, eo concreveret, et vinum ipsum in vasis; Graecorumque multorum et nares deurerentur et aures. Atque *ibi* tum perspicuum erat, quamobrem pelles vulpinas circum capita Thraces et aures gestent, *itemque* tunicas non modò circa pectora, sed *ipsa* etiâ femora; sagula etiam ad pedes usque demissa in equis *sedentes* habeant, non chlamydas. Et Seuthes, ex captivis *quibusdam* in montes dimissis, *per eos* denunciavit, nî descenderent ad sedes suas incolendas, et *ipsi* parerent; ipsorum etiam se vicos exulturum et frumentum, ipsosque *adeò* fame perituros. Ibi tum et mulieres et pueri et seniores descenderunt: at juniores in vicis sub monte *sitis* commorati sunt. Et Seuthes id ubi intellexisset, Xenophontem hortatus est, ut adsumptis ex gravi armaturâ natu ma-

τὸ Θυνῶν πεδῖον. Οἱ δ' ἐκλιπόντες, ἔφρου-
γον εἰς τὰ ὄρη.

Ἦν δὲ χιῶν πολλή, καὶ ψύχος ἔτως,
ὥς τὸ ὕδωρ, ὃ ἐφέροντο ἐπὶ δεῖπνον, ἐ-
πήγνυτο, καὶ ὁ οἶνος ἐν τοῖς ἀγγείοις, καὶ
τῶν Ἑλλήνων πολλῶν καὶ ῥῖνες ἀπεκαί-
οντο καὶ ὦτα. Καὶ τότε δῆλον ἐγένετο, ὅ
ἐνεκα οἱ Θράκες τὰς ἀλωπεκίδας ἐπὶ ταῖς
κεφαλαῖς φορῶσι καὶ τοῖς ὠσὶ, καὶ χιτῶνας
ὃ μόνον περὶ τοῖς σέρνοις, ἀλλὰ καὶ περὶ
τοῖς μηροῖς καὶ ζεῖρας μέχρι ποδῶν ἐπὶ
τῶν ἱππῶν ἔχουσιν, ἀλλ' ὃ χλαμύδας.
Αφιεῖς δὲ τῶν αἰχμαλώτων ὁ Σεύθης εἰς
τὰ ὄρη, ἔλεγεν ὅτι, εἰ μὴ καταθήσονται
οἰκήσοντες καὶ πείσονται, ὅτι κατακαύσει
καὶ τῶν τὰς κώμας καὶ τὸν σῖτον, καὶ ἀπο-
λθῶνται τῷ λιμῷ. Ἐκ τούτου κατέβαινον καὶ
γυναῖκες καὶ παῖδες καὶ οἱ πρεσβυτέροι· οἱ δὲ
νεώτεροι ἐν ταῖς ὑπὸ τὸ ὄρος κώμας ἐπι-
λίζοντο. Καὶ ὁ Σεύθης καταμαθὼν, ἐκέ-
λευσε τὸν Ξενοφῶντα τῶν ὀπλιτῶν τὴς

82 ΚΤΡΟΥ ΑΝΑΒΑΣ. Ζ'.

νεωλάτης λαβόντα συνέπεσθαι. Καὶ ἀνα-
 ξάντες τῆς νυκτὸς ἅμα τῇ ἡμέρᾳ παρῆσαν
 ἐπὶ ταῖς κώμαις· καὶ οἱ μὲν πλείστοι ἐξέ-
 φυγον· (πλησίον γὰρ ἦν τὸ ὄρος) ὅσους δὲ
 κατέλαβον, κατήκοντισεν ἅπαντας ὁ Σεύ-
 θης.

Επιφάνης δὲ ἦν τις Ολύμπιος παιδε-
 ραστής, ὃς ἰδὼν καλὸν παῖδα ἡβασκοντα
 ἄρτι, πέλτην ἔχοντα, μέλλοντα ἀπο-
 θνήσκειν, προσδραμὼν Ξενοφῶντα ἰκέτευ-
 σε βοηθῆσαι παιδὶ καλῶ. Καὶ ὃς προσελ-
 θὼν τῷ Σεύθῃ δέεται μὴ ἀποκλῆναι τὸν
 παῖδα· καὶ τῷ Επιφάνει διηγεῖται τὸν
 τρόπον, καὶ ὅτι λόχον ποτὲ συνελέξατο,
 σκοπῶν ὅδεν ἄλλο, ἢ εἴ τινες εἶεν καλοί·
 καὶ μετὰ τούτων ἦν ἀνὴρ ἀγαθός. Ὁ δὲ
 Σεύθης ἤρετο, ἢ καὶ ἐθέλοις ἂν, ὧ ἐπι-
 φάνης, ὑπὲρ τούτου ἀποθανεῖν; Ὁ δ' ἐπα-
 νατείνας τὸν τράχηλον, Παῖε, εἶπεν, εἰ
 κελεύει ὁ παῖς, καὶ μέλλει χάριν εἰδέναι.
 Επήρετο ὁ Σεύθης τὸν παῖδα εἰ παίσσειν

ximis *ipsum* sequeretur. Atque adeò cùm noctu surrexissent, primâ luce ad vicos venerunt: ac *hostium* maxima pars *indè* fugâ abivit; (nam mons erat in vicino) quoscunque verò ceperunt, *eos* omnes jaculis confixit Seuthes.

Erat autem Olynthius quidam puerorum amator Episthenes, qui cùm puerum pulchrum jam pubescentem, peltam tenentem, *mox* moriturum conspiceret, ad Xenophontem adcurrit suppliciterque *eum* oravit, ut opem puero formoso ferret. Et is ad Seuthen progressus rogabat nè puerum interficeret; *simulque* Episthenis ingenium narrat, eumque *adeò* cohortem aliquando collegisse, cùm nihil aliud spectaret, quàm si qui formosi essent; et cum his strenuum se virum praebere *consuevisse*. Quaerebat Seuthes, Vellesne, Episthenes, pro hoc mori? At ille cervice extensâ, Ferito, inquit, si puer *sic* jubet, ac gratiam habiturus est. Puerum interrogabat Seuthes, num eum pro ipso feri-

ret. *Id fieri non sinebat puer, sed supplex orabat ut neutrum interficeret. Ibi tum Episthenes puerum complexus, Tempus est, inquit, Seuthe, ut de hoc mecum depugnes; non enim puerum dimittam. Seuthes ridens, haec omittebat: visum autem est ei hoc loco commorandum esse, ut nè his ex vicis ii, qui in monte erant, alerentur. Atque ipse cùm paulùm descendisset in planitie tabernacula collocavit: at Xenophon cum delectis, in vico sub monte supremo, caeterique Graeci, apud Thracas qui montani dicuntur, prope ab iis tentoria posuerunt.*

Posteà dies haud multi consumebantur, cùm Thraces ex monte ad Seuthen descendentes de obsidibus et induciis agebant. Ac Xenophon Seuthae, cùm *ad eum* venisset, iniquis in locis se tabernacula collocasse dicebat, hostesque *ab ipsis* prope abesse: libentiùs autem se extrà commoraturum aiebat in locis potiùs munitis

ΚΥΡΟΥ ΑΝΑΒΑΣ. Ζ'. 85

αὐτὸν ἀντὶ ἐκείνου. Οὐκ εἶα ὁ παῖς, ἀλλ' ἰκέτευε μηδὲ ἕτερον καὶ ἀκαίνειν. Ἐνταῦθα δὴ ὁ Ἐπιφάνης περιλαβὼν τὸν παῖδα, εἶπεν, "Ωρα σοι, ὦ Σεύθη, περὶ τῷδε μοι διαμάχεσθαι· ἔγὰρ μεθήσω τὸν παῖδα. Ὁ δὲ Σεύθης γελῶν, ταῦτα μὲν εἶα· ἔδοξε δ' αὐτῷ αὐτῷ αὐλίσσῃναι, ἵνα μὴ ἐκ τέτων τῶν κωμῶν οἱ ἐπὶ τῷ ὄρει τρέφοιντο. Καὶ αὐτὸς μὲν ἐν τῷ πεδίῳ ὑποκαταβὰς ἐσκήνυσ· Ξενοφῶν δ' ἔχων τὴν ἐπιλέκτους, ἐν τῇ ὑπὸ τὸ ὄρος ἀνωτάτῳ κώμῃ, καὶ οἱ ἄλλοι Ἕλληνες, ἐν τοῖς ὄρεινοῖς τοῖς καλεσμένοις Θραξί, πλησίον κατεσκήνησαν.

Ἐκ τῆς ἡμέρας ἔπολλαι διετρίβοντο, καὶ οἱ ἐκ τῷ ὄρει Θράκες καταβαίνοντες πρὸς τὸν Σεύθην περὶ ὁμήρων καὶ σπονδῶν διεπράττοντο. Καὶ Ξενοφῶν ἔλθων ἔλεγε τῷ Σεύθῃ ὅτι ἐν πονηροῖς τόποις σκηνοῶν, καὶ πλησίον εἶεν οἱ πολέμιοι· ἥθιον δ' ἂν ἔξω αὐλίσσασθαι ἔφη ἐν ἐχυροῖς

86 ΚΥΡΟΥ ΑΝΑΒΑΣ. Ζ'.

ἂν χωρίοις μᾶλλον ἢ ἐν τοῖς σενόις, ὥστε ἀπολέσθαι. Ὁ δὲ θαρρῆϊν ἐκέλευε, καὶ ἔδειξεν ὁμήρεας παρόντας αὐτῷ. Ἐδέοντο δὲ καὶ τῷ Ξενοφῶντος καλαβαίνοντές τινες τῶν ἐκ τῷ ὄρεος συμπράττειν σφίσι τὰς σπονδάς. Ὁ δ' ὁμολόγει, καὶ θαρρῆϊν ἐκέλευε, καὶ ἡγυᾶτο μηδὲν αὐτὸς κακὸν πείσεσθαι πειθομένους Σεύθῃ. Οἱ δ' ἄρα ταῦτ' ἔλεγον καλασκοπῆς ἕνεκα.

Ταῦτα μὲν τῆς ἡμέρας ἐγένετο· εἰς δὲ τὴν ἐπίσταν νύκτι ἐπιτίθενται ἑλθόντες ἐκ τῷ ὄρει οἱ Θυνοί. Καὶ ἡγεμῶν μὲν ἦν ὁ δεσπότης ἐκάστης οἰκίας· χαλεπὸν γὰρ ἦν ἄλλῳ τὰς οἰκίας, σκότους ὄντος, ἀνευρίσκειν ἐν ταῖς κώμαις· καὶ γὰρ αἱ οἰκίαι κύκλῳ περιεσφύρωντο μεγάλοις σφυροῖς, τῶν προβάτων ἕνεκα. Ἐπεὶ δ' ἐγένοντο κατὰ τὰς θύρας ἐκάστης οἰκίας, οἱ μὲν εἰσηκόντιζον, οἱ δὲ τοῖς σκυτάλοις ἔβαλλον, ἃ ἔχειν ἔφασαν, ὡς ἀποκόψοντες τῶν δοράτων τὰς λόγχας· οἱ δὲ ἐνε-

quàm angustis adeò, ut *periculum sit nè ibi* pereant. At ille bono eum esse animo iussit, *simulque* monstravit obsides ipsi qui aderant. Nonnulli etiam ex iis, qui in monte *erant*, descendentes Xenophontem rogabant ut inducias ipsis impetraret. Ille facturum se recipiebat, bonoque ut essent animo hortabatur; spondebat etiam nihil ipsos mali habituros, Seuthae si parerent. At haec illi speculandi causâ proponebant.

Haec die quidem agebantur: nocte verò insequente Thyni monte degressi *Graecos* invadunt. Et domûs cujusque dominus dux erat: nam aegrè alius domos, dum tenebrae *terris inductae* erant, in vicis invenire potuit; etenim domus vallis magnis undique muniebantur, pecorum causâ. Posteaquam ad aedificii cujusque fores venissent, alii *in eas* jacula intorquebant, *eas* alii clavis percutiebant, quas habere se aiebant, ut hastarum cuspides decuterent; alii incendio faciendo operam

dederunt; Xenophontemque nominatim adpellantes, exire jubebant ac mortem occumbere, alioqui se isthic ipsum combusturos aiebant.

Jamque adeò per tectum ignis conspiciabatur, et Xenophon quique circum ipsum erant loricati intus erant, scutis et gladiis et galeis armati. Ac Silanus *quidem* Macestius, annos duodeviginti natus, tubâ signum dat: statimque ii etiam, qui in aliis *erant* domiciliis, indè cum ensibus districtis exsilierunt. Ac Thraces in fugam sese dant, prout ipsis sanè mos *erat*, peltis in terga rejectis: cumque hi valla transilire conabantur, nonnulli *eis* suspensi capti sunt, peltis in vallis impeditis, nonnulli etiam interierunt, quòd ab exeundi locis aberrâssent: Graeci extra vicum *eos* insequabantur. Et ex Thynis nonnulli reversi per tenebras, eos, qui praeter domum ardentem transcurrebant, *missis* e tenebris in lucem jaculis petebant; et tum Hieronymum tum Enodiam cohortis praef-

πίμπρασαν· καὶ Ξενοφῶντα ὀνομασί κα-
λῶντες, ἐξίοντα ἐκέλευον ἀποθνήσκειν, ἢ
αὐτῷ ἔφασαν κατακαυθήσεσθαι αὐτόν.

Καὶ ἤδη τε διὰ τῷ ὀρόφῳ ἐφαίνετο πῦρ,
καὶ ἐντεθωρακισμένοι οἱ περὶ Ξενοφῶντα
ἐνδον ἦσαν, ἀσπίδας καὶ μαχαίρας καὶ κρά-
νη ἔχοντες. Καὶ Σιλανὸς Μακέσιος, ἐτῶν
ὀκτωκαίδεκα ὢν, σημαίνει τῇ σάλπιγγι
καὶ εὐθὺς ἐκπηδῶσιν ἐσπασμένοι τὰ ξίφη
καὶ οἱ ἐκ τῶν ἄλλων σκηνωμάτων. Οἱ δὲ
Θυραῖες Φεύγσιν, ὥσπερ δὴ τρόπος αὐ-
τοῖς, ὅππῃθεν περιβαλλόμενοι τὰς πέλ-
τας· καὶ αὐτῶν ὑπεραλλομένων τῆς σαι-
ρὸς ἐλήφθησάν τινες κρεμαζέντες, ἐνιχο-
μένων τῶν πελτῶν ἐν τοῖς σαιροῖς· οἱ δὲ
καὶ ἀπέθανον, διαμαρτόντες τῶν ἐξόδων· οἱ
δ' Ἕλληνες ἐδίωκον ἔξω τῆς κώμης. Τῶν
τε Θυνῶν ὑποσφαφέντες τινὲς ἐν τῷ σκό-
τει, τῆς παρατρέχοντος παρ' οἰκίαν καιο-
μένην ἠκόντιζον εἰς τὸ φῶς ἐκ τῷ σκότους·
καὶ ἔτρωσαν Ἰερώνυμόν τε καὶ Εὐοδίαν τὸν

90 ΚΥΡΟΥ ΑΝΑΒΑΣ. Ζ'.

λοχαγόν, κὶ Θεαγένην δὲ Λοκρὸν τὸν λο-
χαγόν· ἀπέθανε δὲ ὕδεις· κατεκαύθη μέν-
τοι κὶ ἑοῦης τινῶν κὶ σκεύη. Σεύθης δὲ ἦκε
βοηθήσων σὺν ἐπὶ ἀῖππεῦσι τοῖς πρώτοις,
καὶ τὸν σαλπικτὴν ἔχων τὸν Θράκιον.
Καὶ ἐπεὶ περ ἦσθετο, ὅσον περ χρόνον ἔ-
βοήθει, τοσούτον κὶ τὸ κέρας ἐφθέγγετο
αὐτῷ· ὥς κὶ τῷτο φόβον συμπαρεῖχε
τοῖς πολεμίοις. Ἐπεὶ δ' ἦλθεν, ἐδεξίστό τε
καὶ ἔλεγεν ὅτι οἴοιτο τεθνεῶτας πολλὰς
εὕρισκεν.

Ἐκ τούτου ὁ Ξενοφῶν δεῖται τὰς ὁμή-
ρους τε αὐτῷ παραδῆναι, κὶ ἐπὶ τὸ ὄρος,
εἰ βέλεια, συστρατεύεσθαι· εἰ δὲ μὴ, αὐ-
τὸν εἶσαι. Τῇ δ' ὅν ὑπεραίᾳ παραδίδωσιν ὁ
Σεύθης τὰς ὁμήρους, πρεσβυτέρους ἀνδρας,
τὰς κρατίστους, ὡς ἔφασαν, τῶν ὀρεινῶν·
καὶ αὐτὸς ἔρχεται σὺν τῇ δυνάμει. Ἡδὴ
δ' εἶχε κὶ τριπλασίαν δύναμιν ὁ Σεύθης·
ἐκ γὰρ τῶν Οὐδυσῶν, ἀκόντες ἂ πρᾶτ-
τοι ὁ Σεύθης, πολλοὶ κατέβαινον συστρα-

fectum vulnerârunt, Theagenem etiam Locrensem cohortis praefectum: nemo tamen mortuus est: verùm vestis nonnullorum et impedimenta exurebantur. Venit autem Seuthes cum septem equitibus primis, opem laturus, tubicinem etiam *secum* ducens Thracium. Et posteaquam *rem* animadvertit, quamdiu ad opem ferendam currebat, tamdiu etiam ei cornu sonabat: adeò ut hoc quoque metum hostibus simul adferret. Cùm venisset, benignè *Graecos* salutabat ac existimâsse se dicebat *futurum* ut multos mortuos offenderet.

Ibi tum rogat Xenophon ut ipsi traderet obsides, unaque *cum eo* in montem, si velit, milites educeret: sin autem, sibi *hoc* permetteret. Itaque postridie Seuthes ei tradit obsides viros aetate longiùs pro-
vectos, maximâ, uti aiebant, apud montanos dignitate; atque ipse cum *suis* copiis venit. Habebat autem jam Seuthes copias triplo majores: nam ex Odrysis multi, cùm quas res gereret Seuthes audiissent, ut ipsum in *eo* bello juvarent descende-

rant. Thyni, cùm de monte multos gravis armaturae milites, peltastas multos, multos equites vidissent, descenderunt et suppliciter rogabant ut foedus *cum ipsis* iniret: ac spondebant omnia se facturos, atque fidei ut acciperet pignora petebant. Seuthes vocato ad se Xenophonte, quae illi dicerent demonstrabat: negabatque foedus se *cum iis* initurum, si vellet Xenophon, propterea quòd *ipsum* adorti fuissent, de iis poenas sumere. At ego certè, inquit Xenophon, gravi fatìs poenâ multatos *eos* arbitror, si pro liberis servi fiant isti: verùm hoc ei se consilii dare aiebat, ut in posterum obsides acciperet *illos*, qui ad incommodi quid ferendum maximè valerent, senes domi relinqueret. Et omnes quidem eo loco *his* adsentiebantur.

Caeterùm ad Thracas transeunt supra Byzantium *sitos*, in locum qui Delta appellatur: *regio* haec non jam erat sub Maesadis imperio, sed Teris Odryssii cujusdam prisca. Et Heraclides huc venit cum

τεύσόμενοι. Οἱ δὲ Θυνοὶ, ἐπεὶ εἶδον ἀπὸ
τῆ ὄρας πολλὰς μὲν ὀπλίτας, πολλὰς δὲ
πελτασᾶς, πολλὰς δὲ ἵππεῖς, καλαβάν-
τες ἰκέτευον σπείσασθαι· καὶ πάντα ὤ-
μολόγουν ποιήσειν, καὶ τὰ πρὸς λαμβάνειν
ἐκέλευον. Ὁ δὲ Σεύθης καλέσας τὸν Ξε-
νοφῶντα, ἐπεδείκνυεν ἃ λέγοιεν· καὶ ὅτε
ἂν ἔφη σπείσασθαι, εἰ Ξενοφῶν βέλοιο
τιμωρήσασθαι αὐτὸς τῆς ἐπιθέσεως. Ὁ δ'
εἶπεν, Ἀλλ' ἐγὼ γε ἱκανὴν νομίζω δίκην
ἔχειν, εἰ ὅσοι δούλοι ἔσονται ἀντ' ἐλευθέ-
ρων· συμβαλεῦεν μὲντοι ἔφη αὐτῷ, το-
λοιπὸν ὁμήρου λαμβάνειν τὰς δυνατωτά-
τας κακόν τι ποιῆν, τὰς δὲ γέροντας οἴκοι
ἔαν. Οἱ μὲν ὅν ταύτῃ πάντες προσωμο-
λόγουν.

ὑπερβάλλουσι δὲ πρὸς τὰς ὑπὲρ Βυ-
ζαντίου Θράκας, εἰς τὸ Δέλτα καλέμε-
νον· αὕτη δ' ἦν ἐκείτι ἀρχὴ Μαισαδῆ,
ἀλλὰ τῆς τῆ Οδρυσιδῆ ἀρχαίς τινός.
Καὶ ὁ Ἡρακλείδης ἐνταῦθα ἔχων τὴν

94 ΚΥΡΟΥ ΑΝΑΒΑΣ. Ζ'.

τιμὴν τῆς λείας παρῆν. Καὶ Σεύθης ἐξα-
γαγὼν ζεύγη ἡμιονικὰ τρία, (ὃ γὰρ ἦν
πλείω) τὰ δ' ἄλλα βοεικὰ, καλέσας Ξε-
νοφῶντα ἐκέλευσε λαβεῖν, τὰ δ' ἄλλα
διανεῖμαι τοῖς στρατηγοῖς καὶ λοχαγοῖς·
Ξενοφῶν δὲ τὰδ' εἶπεν, Ἐμοὶ μὲν τοίνυν
ἄρκει καὶ αὐτῆς λαβεῖν· τέτοις δὲ τοῖς στρα-
τηγοῖς δωρῶ, οἳ σὺν ἑμοὶ ἠκολούθησαν, καὶ
λοχαγοῖς. Καὶ τῶν ζευγῶν λαμβάνει ἐν
μὲν Τιμασίῳ ὁ Δαρδανεύς, ἐν δὲ Κλεά-
νωρ ὁ Ορχομένιος, ἐν δὲ Φρυγίσκος ὁ Α-
χαιός· τὰ δὲ βοεικὰ ζεύγη τοῖς λοχαγοῖς
καλεμέρισε. Τὸν δὲ μισθὸν ἀποδίδωσιν, ἐξ-
εληλυθότος ἤδη τῷ μηνὸς, εἴκοσι μόνον ἡ-
μερῶν· ὁ γὰρ Ἡρακλείδης ἔλεγεν ὅτι ὃ
πλείον ἐμπωλήσαι. Ὁ δ' ἐν Ξενοφῶν ἀχ-
θεαθεὶς εἶπε, Δοκεῖς μοι, ὦ Ἡρακλείδη,
ὅτι ὡς δεῖ κήδεσθαι Σεύθης· εἰ γὰρ ἐκῆδε,
ἦκες ἂν πλήρη φέρων τὸν μισθόν, καὶ προσ-
δανεισάμενος, εἰ μὴ γ' ἄλλως ἐδύνω, καὶ
ἀποδόμενος τὰ σαυτῷ ἱμάτια.

praedae pretio. Ac Seuthes cùm mulorum juga tria produxisset, (nec enim *ipsi* plura erant) reliqua boum, Xenophontem *ad se* vocavit eaque ut acciperet hortatur, caetera ducibus et cohortium praefectis distribueret. Xenophon autem his verbis usus est, Mihi verò satis est ut posthac *aliquid* accipiam: at his *ea* ducibus, qui me sequuti sunt, et cohortium praefectis largire. Itaque Timasion Dardanus ex jugis unum accipit, Cleanor Orchomenius unum, unum Phryniscus Achaeus: boum juga inter cohortium praefectos partitus est. At stipendium *militibus*, tametsi jam mensis exisset, viginti tantùm dierum persolvit: aiebat enim Heraclides, pluris se *praedam* vendere non potuisse. Itaque Xenophon gravatus, Mihi videris, inquit, Heraclides, non *ità* uti oportet Seuthae prospicere: nam si *rationibus ejus* prospexisses, stipendium integrum reversus attulisses, vel foenore acceptâ praeter hanc pecuniâ, aliter quidem si non potuisses, tuisque vestibus divenditis.

Hic graviter commotus est Heraclides, ac nè ab amicitia Seuthae excluderetur metuebat: atque adedò ab illo die quâcunque ratione poterat Xenophontem apud Seuthen criminabatur. At verò milites in Xenophontem culpam conjiciebant, quòd stipendium non accepissent: Seuthes etiam ei succensebat, quòd enixè stipendium pro militibus *ab eo* exigeret. Atque antea quidem semper memoraverat, se posteaquam ad mare pervenisset, Bisanthen, et Ganum, et Novum castellum ei traditurum: ex eo verò tempore nullius jam amplius horum mentionem faciebat. Nam et hoc calumniis usus dixerat Heraclides, tutum *utique* non esse, castella viro tradere qui exercitum haberet.

Dehinc Xenophon deliberabat, quid de expeditione in superiorem regionem porro statuendum esset: et Heraclides, introductis ad Seuthen ducibus caeteris, tum hortabatur eos ut dicerent nihilo se minus posse copias ducere quàm *posset* Xenophon, tum stipendium eis duum mensium inte-

Εντεῦθεν ὁ Ἡρακλείδης ἤχθεσθαι τε, καὶ ἔδεισε μὴ ἐκ τῆς Σεύθῃς φιλίας ἐκβληθεῖν· καὶ ὅ,τι ἐδύνατο ἀπὸ ταύτης τῆς ἡμέρας Ξενοφῶντα διέβαλλε πρὸς Σεύθην. Οἱ μὲν δὴ φρατιῶται Ξενοφῶντι ἐνεκάλουν, ὅτι ἔκ εἶχον τὸν μισθόν· Σεύθης δὲ ἤχθετο αὐτῷ, ὅτι ἐντόνως τοῖς φρατιώταις ἀπήτει τὸν μισθόν. Καὶ τέως μὲν αἰεὶ ἐμέμνητο ὡς, ἐπειδὰν ἐπὶ θάλατταν ἀπέλθοι, παραδώσει αὐτῷ Βισάνθην, καὶ Γάνον, καὶ Νέον τεῖχος· ἀπὸ δὲ τῆς τῆς χρόνος ὕδενός ἐτι τῶν ἐμέμνητο. Ὁ μὲν γὰρ Ἡρακλείδης καὶ τῆς διαβεβλήκει, ὡς ἔκ ἀσφαλὲς εἴη, τεῖχην παραδιδόναι ἀνδρὶ δύναμιν ἔχοντι.

Εκ τῆς οὖν μὲν Ξενοφῶν ἐβλεύετο τί χρὴ ποιεῖν περὶ τῆς ἐτι ἄνω φρατεύεσθαι· ὁ δ' Ἡρακλείδης, εἰσαγαγὼν τῆς ἄλλης φρατῆγός πρὸς Σεύθην, λέγειν τε ἐκέλευεν αὐτὸς ὅτι ὕδεν ἂν ἥτιον σφεῖς ἀγάγοιεν τὴν φρατιάν ἢ Ξενοφῶν, τὸν τε μισθόν

98 ΚΥΡΟΥ ΑΝΑΒΑΣ. Ζ'.

ὑπὶ χνέϊτο αὐτοῖς ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν
ἐκπλεων παρέσεσθαι δυοῖν μηνῶν· συστρα-
τεύεσθαι τε ἐκέλευε. Καὶ ὁ Τιμασίων εἶ-
πεν, Εγὼ μὲν τοίνυν ὅδ' ἂν πέντε μηνῶν
μιοθὸς μέλλῃ εἶναι, στρατευσαίμην ἂν
ἄνευ Ξενοφῶντος. Καὶ ὁ Φρυνίσκος καὶ
ὁ Κλεάνωρ συνωμολόγησαν Τιμασίωνι.

Εντεῦθεν Σεύθης ἐλοιδόρει τὸν Ἡρα-
κλεΐδην ὅτι ὁ παρακαλεῖ τὸν Ξενοφῶν-
τα. Εκ δὲ τῆς παρακαλῆσιν αὐτὸν μό-
νον. Ὁ δὲ, γνῆς τῷ Ἡρακλεΐδῃ τὴν πα-
νουργίαν, ὅτι βέλοιοτο αὐτὸν διαβάλλειν
πρὸς τὰς ἄλλας στρατηγὰς, παρέρχεται
λαβὼν τὰς τε στρατηγὰς πάντας καὶ τὰς
λοχαγὰς· καὶ ἐπεὶ πάντες ἐπείσθησαν,
συνεστρατεύοντο, καὶ ἀφικνῶνται, ἐν δεξιᾷ
ἔχοντες τὸν Πόντον, διὰ τῶν Μελινοφά-
γων καλεσμένων Θρακῶν, εἰς τὸν Σαλ-
μυδησόν. Εὐθα τῶν εἰς τὸν Πόντον πλε-
ουσῶν νηῶν πολλαὶ ὁκέλλασσι καὶ ἐκπίπτου-
σι· τέναγος γάρ ἐστιν ἐπιπολὺ τῆς θα-

grum paucos intrà dies adfuturum pollicebatur; tum hortabatur ut se socios expeditionis praeberent. Et Timasion, Equidem, ait, non si *vel* quinque mensium stipendium *numeratum* fuerit, absque Xenophonte ad bellum proficiscar. Phryniscus etiam et Cleanor cum Timasione consentiebant.

Ibi tum Seuthes Heraclidem objurgabat, quòd Xenophontem non advocâisset. Dein ipsum solum advocant. Verùm ille, cognitâ Heraclidæ vafriciâ, quòd vellet ipsum caeteros apud duces invidiosum redde-
re, ad Seuthen progreditur ducibus omnibus et cohortium praefectis *secum* sumptis: ac ubi omnes *in Seuthae sententiam* erant adducti, unâ *cum eo* milites in expeditionem educebant, et, *itinere sic facto* ut ad dextram Pontum haberent, per Thracas, qui Melinophagi adpellantur, Salmydessum perveniunt. Ibi de navibus, quae in Pontum feruntur, multae *in brevia* impinguntur et ejiciuntur *in litus*: nam palustre vadum *isthic* est maris in longum

spatium porrectum. Ac Thraces iis in locis habitantes, stelis per *intervalla* statutis, ea praedantur singuli, quae in litora sibi adjacentia ejiciuntur: prius autem quàm *istas* statuissent, de iis traditum est multos praedae intentos se invicem interfecisse. Ibi multi inveniuntur lecti, arculae multae, multi libri, aliaeque res multae, quas naviculatores in vasis ligneis vehere solent. Dehinc, *locis* his in potestatem *Seuthae* redactis, rursus abiêrunt. Ibi tum *Seuthes* plures, quàm Graecae essent, copias habebat: nam et ex *Odrysis* multò plures etiam descenderant, et *omnes* prout usque *imperio* parebant belli se socios addebant. Confederunt autem in campo supra *Selymbriam*, cùm a mari quinquaginta circiter stadia abessent. Ac stipendium quidem nullum usquam adparebat; verùm et milites omnes *Xenophonti* succensebant, nec *Seuthes* ampliùs eo familiariter utebatur, sed quoties ipsum conveniendi cupidus adibat, multae jam tum occupatio-

λάττης. Καὶ οἱ Θρᾶκες οἱ κατὰ ταῦτα οἰκῶντες, σήλας ὀρισάμενοι, τὰ καθ' αὐτὸς ἕκαστοι ἐκπίπτοντα ληΐζονται· τέως δ' ἐλέγοντο, πρὶν ὀρίσασθαι, ἀρπάζοντες πολλοὶ ὑπ' ἀλλήλων ἀποθνήσκειν. Ενταῦθα εὐρίσκονται πολλαὶ μὲν κλίμαι, πολλὰ δὲ κιβώτια, πολλαὶ δὲ βίβλοι, καὶ τᾶλλα πολλὰ, ὅσα ἐν ξυλίνοις τεύχεσι ναύκληροὶ ἄγασιν. Εντεῦθεν ταῦτα κατασρεφάμενοι, ἀπήεσαν πάλιν. Ενθα δὴ Σεύθης εἶχε στρατεύμα πλεόν τῷ Ἑλληνικῷ· ἐκ τε γὰρ Οδρυσῶν πολὺ ἔτι πλείους καταβεβήκεσαν, καὶ οἱ αἰὲ πειθόμενοι συνεστρατεύοντο. Κατηυλίσθησαν δὲ ἐν τῷ πεδίῳ ὑπὲρ Σηλυμβρίαν, ὅσον πεντήκοντα σταδίους ἀπέχοντες τῆς θαλάττης. Καὶ μιαθὸς μὲν ὕδεις πω ἐφαίνετο· πρὸς δὲ τὸν Ξενοφῶντα οἱ τε στρατιῶται πάντες χαλεπῶς εἶχον, ὅτε Σεύθης ἔκετι οἰκείως διέκειτο, ἀλλ' ὁπότε συγγενέσθαι αὐτῷ

102 ΚΥΡΟΥ ΑΝΑΒΑΣ. Ζ'.

βυλόμενος ἔλθοι, πολλαὶ ἤδη ἀχολίαι ἐγίνοντο.

Εν δὲ τῷ τῷ χρόνῳ, σχεδὸν ἤδη δύο μηνῶν ὄντων, ἀφικνῶνται Χαρμῖνός τε ὁ Λάκων καὶ Πολύνεικος παρὰ Θίμβρων· καὶ λέγουσιν ὅτι Λακεδαιμονίοις δοκεῖ στρατεύεσθαι ὡς ἐπὶ Τριαφέρνην, καὶ Θίμβρων ἐκπέπλευκεν ὡς πολεμήσων· καὶ δεῖται ταύτης τῆς στρατίας, καὶ λέγει ὅτι δαρεϊκὸς ἐκάσῳ ἔσαι μισθὸς τῷ μηνός, καὶ τοῖς λοχαγοῖς διμοιρία, καὶ τοῖς στρατηγοῖς τετραμοιρία. Ἐπεὶ δ' ἦλθον οἱ Λακεδαιμόνιοι, εὐθὺς ὁ Ἡρακλείδης, πυθόμενος ὅτι ἐπὶ τὸ στρατεύμα ἦκσι, λέγει τῷ Σεύθῃ ὅτι κάλλιον γεγένηται· Οἱ μὲν γὰρ Λακεδαιμόνιοι δέονται τῷ στρατεύματος, σὺ δ' ἔδῃ· ἀποδίδῃς δὲ τὸ στρατεύμα αὐτοῖς χάριεῖ, σὲ δὲ ἐκέτι ἀπαιτήσουσι τὸν μισθόν, ἀλλ' ἀπαλλάττονται ἐκ τῆς γῆς.

Ἀκούσας ταῦτα ὁ Σεύθης, κελεύει πα-

nes quæ impedirent, quò minùs *Xenophonem* conveniret, erant *simulatae*.

Hoc verò tempore, cùm jam duo propè menses *elapsi* fuerant, Charminus Lacon et Polynicus a Thimbrone veniunt; nuntiantque *Graecis*, decrevisse Lacedaemonios bellum Tiffapherni facere; Thimbronemque *eo* cum classe profectum esse *consilio* ut bellum *illud* gereret; atque exercitu hoc egere, et dicere cuivis *militi* daricum in menstruum stipendium fore *numeratum*, praefectis cohortium duplum, ducibus quadruplum. Posteaquam Lacedaemonii venissent, mox Heraclides, cùm eos ad exercitum venisse audiisset, meliùs rem succedere Seuthae narrat: Lacedaemonii enim, *inquit*, exercitu egent, tu verò *eo* non jam *ampliùs* eges; at si exercitum ipsis tradideris, gratiam *apud eos* inibis, et *milites* stipendium a te non exigent *ampliùs*, sed terrâ *hâc* excedent.

Haec cùm audiisset Seuthes, *suis* prae-

104 CYRI EXPED. VII.

cipit ut *Lacedaemonios ad se* deducerent; et ubi dixissent ad exercitum se venisse, tradere se *ipsis* exercitum ait, ac cum *Lacedaemoniis* amicitiam et societatem jungere se velle: eos item ad mensam hospitalem vocat, et magnificè excepit. Xenophontem autem non vocat, neque e du-
cibus alium quenquam. Et Lacedaemoniis interrogantibus qui vir esset Xenophon, caetera non malum esse respondit, at militum amantem; et propterea rem ipsi pejùs cedere. Atque illi, Num milites is, in-
quiunt, ductui suo obsequentes habet? Et Heraclides, Omnino, inquit. Nonne igitur, aiunt *illi*, nobis etiam adversabitur quo minùs *exercitum* abducamus? At-
qui si vos, ait Heraclides, iis collectis stipendium promiseritis, levi illius ratione habitâ, vobiscum cursu abscedent. Quî ergo fieri poterit, aiunt *Lacedaemonii*, ut causâ nostrâ colligantur? Cras manè, in-
quit Heraclides, vos ad eos ducemus; ac novi, ait, fore ut, quamprimùm vos vide-

ΚΥΡΟΥ ΑΝΑΒΑΣ. Ζ'. 105

ράγειν· καὶ ἐπεὶ εἶπον ὅτι ἐπὶ τὸ στρα-
τευμα ἤκῃσι, λέγει ὅτι τὸ στρατευμα ἀ-
ποδίδωσι, φίλος τε καὶ σύμμαχος βέλειαι
εἶναι· καλεῖ τε αὐτὰς ἐπὶ ξενία, καὶ ἐξέ-
νιζε μεγαλοπρεπῶς. Ξενοφῶνα δὲ ὁ κα-
λεῖ, ὃ δὲ τῶν ἄλλων στρατηγῶν οὐδένα.
Ερωτώντων δὲ τῶν Λακεδαιμονίων τίς
ἀνὴρ εἴη Ξενοφῶν, ἀπεκρίνατο ὅτι τὰ μὲν
ἄλλα εἴη ὁ κακός, Φιλοστράτιότης δέ· καὶ
διὰ τῆτο χεῖρόν ἐστιν αὐτῷ. Καὶ οἱ εἶ-
πον, Ἀλλ' ἢ δημαγωγεῖ ὁ ἀνὴρ τὰς ἄν-
δρας; Καὶ ὁ Ἡρακλείδης, Πάνυ μὲν ἔκ,
ἔφη. Ἀρ' ἔν, ἔφασαν, μὴ καὶ ἡμῖν ἐναντιώ-
σεται περὶ τῆς ἀπαγωγῆς; Ἀλλ' ἦν ὑ-
μεῖς, ἔφη ὁ Ἡρακλείδης, συλλέξαντες
αὐτὰς ὑπόχρηθε τὸν μισθόν, ὀλίγον ἐ-
κείνω προχόντες, ἀποδραμῆναι σὺν ὑμῖν.
Πῶς ἂν ἔν, ἔφασαν, ἡμῖν συλλεγεῖεν;
Αὐριον ὑμᾶς, ἔφη ὁ Ἡρακλείδης, πρωτὶ
ἄξομεν πρὸς αὐτὰς· καὶ οἶδα, ἔφη, ὅτι
ἐπειδὰν ὑμᾶς ἴδωσιν, ἄσμεναι συνδρα-

106 ΚΥΡΟΥ ΑΝΑΒΑΣ. Ζ'.

μῦνται. Αὕτη μὲν ἡ ἡμέρα ὕτως ἔληξε·

Τῇ δ' ὕφεραία ἄγασιν ἐπὶ τὸ στρα-
τευμα τῆς Λάκωνας Σεύθης τε καὶ Ἡρα-
κλείδης, καὶ συλλέγεται ἡ στρατιά· τῷ δὲ
Λάκωνε ἐλεγέτην ὅτι Λακεδαιμονίοις δο-
κεῖ πολεμεῖν Τριασφέρνηι τῷ ὑμᾶς ἀδι-
κήσαντι· ἦν ὅν ἴητε σὺν ἡμῖν, τὸν τε ἐχ-
θρὸν τιμωρήσεσθε, καὶ δαρεικὸν ἕκαστος οἴσει
τῷ μηνὸς ὑμῶν· λοχαγὸς δὲ, τὸ διπλῶν·
στρατηγὸς δὲ, τὸ τετραπλῶν. Καὶ οἱ στρα-
τιῶται ἄσμενοί τε ἤκυσαν, καὶ εὐθύς ἀνί-
σταται τις τῶν Ἀρκάδων τῷ Ξενοφῶντος
κατηγορήσων. Παρῆν δὲ καὶ Σεύθης, βεβλό-
μενος εἰδέναι τί πραχθήσεται· καὶ ἐν ἐπη-
κόῳ εἰσήκει, ἔχων τὸν ἑρμηνέα· συνίει δὲ
καὶ αὐτὸς Ἕλληνας τὰ πλεῖστα. Ἐνθα δὴ
λέγει ὁ Ἀρκάς, Ἀλλ' ἡμεῖς μὲν, ὦ Λα-
κεδαιμόνιοι, καὶ πάλαι ἂν ἦμεν παρ' ὑμῖν,
εἰ μὴ Ξενοφῶν δεῦρο ἡμᾶς πείσας ἀπή-
γαγεν· ἔνθα δὴ ἡμεῖς μὲν τὸν δεινὸν χει-
μῶνα στρατευόμενοι καὶ νύκτα καὶ ἡμέραν ὕδην

rint, libenter concurrant. In hunc modum is dies exactus est:

Postridie Seuthes et Heraclides Laconas ad exercitum ducunt, ac copiae *unum in locum* colliguntur: Lacones dicebant decrevisse Lacedaemonios Tiffapherni bellum facere, qui vos, *inquiunt*, injuriâ adfecit: quare si cum nobis profisciscamini, tum hostem ulciscemini, tum daricum unusquisque vestrûm in menstruum stipendium feret; cohortis praefectus, duplum; dux, quadruplum. Ac milites *quidem* libenter *haec* audierunt, statimque ex Arcadibus quidam surgit *eo consilio* ut Xenophontem accusaret. Aderat etiam Seuthes, qui rei eventum scire cuperet; et in loco stabat, de quo *omnia* audire posset, adhibito interprete; sed et ipse pleraque Graecè *dicta* intelligebat. Ibi tum *hanc* orationem habuit Arcas *ille*, Nos certè, Lacedaemonii, jam pridem apud vos fuifsemus, si Xenophon huc nos in suam adductos sententiam non abduxisset; ubi tametsi saevae hyemis tempore et noctu et interdiu munia obîerimus militaria, nihil

possidemus; at ille labore nostro *partis* fruitur: *quin* et Seuthes illum privatim ditavit, at nos stipendio defraudat: itaque, inquit iste qui primus verba fecit, ego sanè, si lapidibus hunc obrutum videam, et poenas dantem pro eo quòd nos huc illuc traxit, et stipendium me accepisse arbitrabor, et nihil ampliùs laboribus exanclatis fore cruciatum. Post hunc surrexit alius, itidemque alius. Secundùm haec Xenophon in hanc sententiam verba fecit,

‘ Homini certè quidem omnia sunt ex-
 ‘ peetanda, cùm et ipse a vobis *in eo* ac-
 ‘ cuser, in quo mihi sanè ipsi conscius es-
 ‘ se videor, plurimum me vestrì studium
 ‘ praestitisse. Cùm jam domum profectò
 ‘ iter instituerem, indè me sanè *huc* aver-
 ‘ ti, non quòd prosperâ vos uti fortunâ
 ‘ intelligerem, sed potiùs quòd vos sum-
 ‘ mas in angustias adductos esse audirem,
 ‘ ut *vos* si quo possem adjumento suble-
 ‘ varem. Posteaquam veni, Seuthes hic
 ‘ licèt multos ad me nuntios mitteret, et

ΚΥΡΟΥ ΑΝΑΒΑΣ. Ζ'. 109

πεπάμεθα· ὁ δὲ τὰς ἡμετέρας πόνας ἔχει·
καὶ Σεύθης ἰδίᾳ μὲν ἐκείνον πεπλῆτικεν,
ἡμᾶς δὲ ἀποσφερεῖ τὸν μισθόν· ὥς, ὅγε
πρῶτος λέγων, ἐγὼ μὲν, ἔφη, εἰ τῷτον
ἴδοιμι καταλευθύντα, καὶ δόντα δίκην ὧν
ἡμᾶς περιεῖλκε, καὶ τὸν μισθὸν ἂν μοι δοκῶ
ἔχειν, καὶ ὕδεν ἂν ἔτι τοῖς πεπονημένοις
ἀχθεσθαι. Μετὰ τῷτον ἄλλος ἀνέστη, ὁ-
μοίως καὶ ἄλλος. Ἐκ δὲ τῶτων Ξενοφῶν
ἔλεξεν ὧδε,

‘ Ἀλλὰ πάντα μὲν ἄνθρωπον ὄντα
‘ προσδοκᾷν δεῖ, ὁπότε καὶ ἐγὼ μὲν ὑφ’ ὑ-
‘ μῶν αἰτίαν ἔχω, ἐν ᾧ πλείσῃν προθυ-
‘ μίαν ἐμαυτῷ γε δὴ μοι δοκῶ συνειδέναι
‘ περὶ ὑμᾶς παρεχόμενος. Ἀπείραπόμην
‘ μὲν γε ἤδη οἶκαδε ὀρμώμενος μὰ τὸν Δία,
‘ ὅτι πυνθανόμενος ὑμᾶς εὖ πράττειν, ἀλ-
‘ λά μᾶλλον ἀκύνειν ἐν ἀπόροις εἶναι, ὥς
‘ ὠφελήσω εἴ τι δυναίμην. Ἐπεὶ δ’ ἤλ-
‘ θον, Σεύθῃ τετυτῇ πολλὰς ἀγγέλας πρὸς
‘ ἐμὲ πέμποντος, καὶ πολλὰ ὑπὸ χυμένους

110 ΚΤΡΟΥ ΑΝΑΒΑΣ. Ζ'.

ἔμοι, εἰ πείσαιμι ὑμᾶς πρὸς αὐτὸν ἔλ-
 θεῖν, τῷτο μὲν ἔκ ἐπεχείρησα ποιεῖν,
 ὥς αὐτοὶ ἐπίσασθε· ἦγον δ' ὅθεν ὦμην
 τάχιστα ἂν ὑμᾶς εἰς τὴν Ἀσίαν διαβῆ-
 ναι. Ταῦτα γὰρ καὶ βέλτιστα ἐνόμιζον
 ὑμῖν εἶναι, καὶ ὑμᾶς ἡδεῖν βυλομένους.
 Ἐπεὶ δὲ Ἀρίσταρχος ἐλθὼν σὺν τριήρε-
 σιν ἐκώλυσε διαπλεῖν ἡμᾶς, ἐκ τούτου
 (ὅπερ εἰκὸς δῆπερ ἦν) συνέλεξα ὑμᾶς,
 ὅπως βουλευσάμεθα ὅ,τι χρὴ ποιεῖν.
 Οὐκᾶν ὑμεῖς ἀκρόντες μὲν Ἀριστάρχῃ
 ἐπιτάττοντος ὑμῖν εἰς Χερρόνησον πο-
 ρεύεσθαι, ἀκρόντες δὲ Σεύθῃ πείθοντος
 ἑαυτῷ συστρατεύεσθαι, πάντες μὲν ἐλέ-
 γετε σὺν Σεύθῃ ἰέναι, πάντες δ' ἐπέφη-
 ρίσασθε ταῦτα; Εἴ τι ἔν ἐγὼ ἐνταῦθα
 ἡδίκησα, ἀγαγὼν ὑμᾶς ἐνθα πᾶσιν ὑ-
 μῖν ἐδόκει, εἶπατε. Ἐπεὶ γεμὴν ψεύ-
 δεσθαι ἤρξατο Σεύθης περὶ τῷ μισθῷ, εἰ
 μὲν ἐπαινώ αὐτὸν, δικαίως ἂν με αἰτιῶ-
 σθε καὶ μισοῖτε· εἰ δὲ πρόσθεν αὐτῷ πάν-

CYRI EXPED. VII. 111

mihi multa polliceretur, si vobis persua-
serim ut ad ipsum veniretis, hoc non ad-
gressus sum, uti nōstis ipsi; sed eò vos
duxi unde putabam in Asiam vos celer-
rimè trajicere posse. Id enim et vobis
esse utilissimum arbitrabar, et vos *id* vel-
le noveram. Verùm ubi Aristarchus cum
triremibus venit ac nos in *Asiam* velis
transmittere vetuit, tunc (quod utique
consentaneum erat) vocavi vos ad con-
cionem, ut quid esset agendum delibera-
remus. Nonne vos cū audiretis Ari-
starchum vobis praecipientem ut in Cher-
onesum proficisceremini, audiretis etiam
Seuthen *id* vobis suadentem ut cum eo
expeditionem susciperetis, omnes cum
Seuthe proficiscendum esse dixistis, om-
nes id vestris suffragiis comprobāstis?
Quamobrem si quam ego injuriam ibi
feci, qui vos eò duxerim quò vobis om-
nibus *duci* placuit, enuntiate. Postea-
quam verò Seuthes de stipendio fidem
fallere coepit, eum si laudo, jure me ac-
cusetis, atque odio habeatis: sin autem

112 CYRI EXPED. VII.

' antehac ei cùm essem amicissimus, nunc
 ' *ab eo* maximè omnium diffideo, quî *fieri*
 ' adhuc *possit ut*, cùm vos Seuthae prae-
 ' tulerim, jure a vobis accuser *iis de re-*
 ' *bus* de quibus cum hoc *homine* diffideo?
 ' At dicetis *forſan* fieri poſſe ut acceptis
 ' a Seuthe *ſtipendiis* vestrīs, artificiosâ dis-
 ' simulatione utar. Nonne hoc manife-
 ' ſtum eſt, ſi quid mihi pendit Seuthes, *id*
 ' eum non ſic utique pependiſſe, ut tum
 ' illis quae mihi daret privaretur, tum vo-
 ' bis alia perſolveret? Enimverò arbitror,
 ' ſi quid ille mihi dediſſet, eâ cauſâ datu-
 ' rum fuiſſe, ut mihi datâ minore *ſummâ*,
 ' vobis majorem non redderet. Quòd ſi
 ' rem ſic ſe habere exiſtimatis, vobis ſta-
 ' tim licet rem *doloſè ex pacto* conficien-
 ' dam irritam utrique noſtrûm reddere, ſi
 ' pecuniam ab ipſo exegeritis. Nam ſa-
 ' tis conſtat Seuthen, ſi quid ab eo accepi,
 ' repetiturum jure ſanè, ſi rem *doloſè ex*
 ' *pacto* conficiendam, cujus *-conficiendae*
 ' cauſâ muneribus fueram corruptus, ra-
 ' tam non fecero. Enimverò multum ab-
 ' eſt ut *ſtipendia* veſtra acceperim: nam

ἑτῶν μάλισα φίλος ὢν, νῦν πάντων δια-
 φορώταίός εἰμι, πῶς ἔτι δικαίως, αἰρέ-
 μενος ὑμᾶς ἀντὶ Σεύθῃ, ὑφ' ὑμῶν αἰ-
 τίαν ἔχοιμι περὶ ὧν πρὸς τῷτον διαφέ-
 ρομαι; Ἀλλ' εἴποιτε ἂν ὅτι ἔξεσι καὶ τὰ
 ὑμέτερα ἔχοντα παρὰ Σεύθῃ, τεχνά-
 ζειν. Οὐκ ἔνδον δὴλον τῷτό γε, ὅτι εἴπερ
 ἐμοὶ ἐτέλει τί Σεύθῃς, ὅχ' ὅτως ἐτέλει
 δῆπρ, ὡς ὧν τε ἐμοὶ δοίη σερῶιτο, καὶ
 ἄλλα ὑμῖν ἀποτίσειεν; Ἀλλ' οἶμαι, εἰ
 ἐδίδῃς, ἐπὶ τῷτῳ ἂν ἐδίδῃς, ὅπως ἐμοὶ δὲς
 μείον, μὴ ἀποδοίῃ ὑμῖν τὸ πλεῖον. Εἰ
 τοίνυν ὅτως ἔχειν οἶεσθε, ἔξεσιν ὑμῖν
 αὐτίκα μάλα ματαίαν ταύτην τὴν
 πράξιν ἀμφοτέροις ἡμῖν ποιῆσαι, εἰάν
 πράτλητε αὐτὸν τὰ χρήματα. Δῆλον
 γὰρ ὅτι Σεύθῃς, εἰ ἔχω τί παρ' αὐτῷ,
 ἀπαιτήσῃ μέντοι δικαίως, εἰάν μὴ βε-
 βαιῶ τὴν πράξιν αὐτῷ, ἐφ' ἧ ἔδωροδο-
 κίην. Ἀλλὰ πολλῶ μοι δοκῶ δεῖν τὰ
 ὑμέτερα ἔχειν· ὁμνύω γὰρ ὑμῖν θεὸς

114 ΚΥΡΟΥ ΑΝΑΒΑΣ. Ζ'.

ἅπαντας καὶ πάσας, μηδὲ ἃ ἐμοὶ ἰδίᾳ ὑ-
 πέχετο Σεύθης, ἔχειν· πάρεσι δὲ αὐ-
 τὸς, καὶ ἀκύνων σύνοιδέ μοι εἰ ἐπισηκῶ.
 ἵνα δὲ μᾶλλον θαυμάσητε, συνεπόμενυ-
 μι μηδὲ ἃ οἱ ἄλλοι στρατηγοὶ ἔλαβον εἰ-
 ληφέναι, μὴ τοίνυν μηδ' ὅσα τῶν λοχα-
 γῶν ἔνιοι. Καὶ τί δὴ ταῦτα ἐποίουν;
 Ωμιην, ὦ ἄνδρες, ὅσω μᾶλλον συμφέ-
 ροιμι τέτῳ τὴν τότε πενίαν, τοσούτῳ
 μᾶλλον αὐτὸν Φίλον μοι ἔσεσθαι, ὅπό-
 τε δυνηθείη. Εγὼ δὲ ἅμα ὁρῶ αὐτὸν εὖ
 πράττοντα, καὶ γινώσκω δὴ αὐτῷ τὴν
 γνώμην. Εἴποι δὴ τις ἂν, Οὐκ ἐν αἰχ-
 νῇ ἔτῳ μωρῶς ἐξαπατῶμενος; Ναὶ μὰ
 Δία ἡχυνόμην μέντοι, εἰ ὑπὸ πολεμίσ-
 γε ἔτῳς ἐξηπατήθην· Φίλῳ δ' ὄντι ἐξα-
 πατᾶν αἰσχίον μοι δοκεῖ εἶναι, ἢ ἐξα-
 πατᾶσθαι. Επεὶ εἴ γε πρὸς Φίλῳ ἐστὶ
 Φυλακὴ, πάντας οἶδα ὑμᾶς διαφυλα-
 ξαμένους, ὥς μὴ παραχεῖν τέτῳ πρό-
 φασιν δικαίαν μὴ ἀποδιδόναι ὑμῖν ἃ ὑ-

' per omnes deos deasque juro, me nè illa
 ' quidem habere, quae mihi privatim pro-
 ' mittebat Seuthes: adest ipse, et cùm *haec*
 ' audiat novit an pejerem. Ut verò ma-
 ' gis etiam admiremini, *hoc* quoque jure-
 ' jurando confirmo me non *ea*, quae du-
 ' ces acceperunt alii, accepisse, imò verò
 ' nè quidem *ea*, quae de cohortium prae-
 ' fectis nonnulli *acceperunt*. Et quamob-
 ' rem tandem haec feci? Existimabam, mi-
 ' lites, quantò aequiore animo paupertas-
 ' tem, *quâ* tum *premebatur*, unà cum hoc
 ' perferrem, tantò eum mihi amiciorem
 ' futurum, cùm *talem se praebere* valeret.
 ' Ego verò jam simul eum prosperâ uti
 ' fortunâ video, et animum ejus cognosco.
 ' Jam dixerit *forsan* aliquis, Annon igitur
 ' erubescis adeò te stultè decipi? Profectò
 ' erubescerem, si ab hoste in hunc modum
 ' deceptus essem: at *homini* amico turpius
 ' esse duco, si *amicum ipse* decipiat, quàm
 ' si decipiatur. Si qua porrò erga amicos
 ' est cautio, vos omnes cavisse novi, nè
 ' huic occasionem justam praeberetis, quo
 ' minùs ea vobis redderet quae pollicitus

116 CYRI EXPED. VII.

' est: neque enim ullâ hunc injuriâ adfe-
 ' cimus, neque per inertiam rebus ipsius
 ' detrimenti quidquam adtulimus, neque
 ' sanè quidquam, ad quod nos ille adhor-
 ' tatus est, prae formidine refugimus. Ve-
 ' rùm dixeritis *forſitan*, pignora tunc fu-
 ' iſſe capienda, ut nè, etiamſi vellet, de-
 ' cipere poſſet. Ad ea velim audiatſis, quae
 ' contra ipſum nunquam ego proferrem,
 ' niſi mihi vel omnino iniqui homines, vel
 ' admodum erga me ingrati eſſe videre-
 ' mini. Recordamini utique qualibus in
 ' moleſtiis fuiſtis, e quibus ego vos ad
 ' Seuthen deduxi. Annon vos in Perin-
 ' thum, ſi ad urbem *quidem* accederetis,
 ' Ariſtarchus Lacedaemonius, portis oc-
 ' cluſis, ingredi vetabat? *annon* caſtra ſub
 ' dio foris habebatis? *annon* media erat
 ' hiems? *annon* foro utebamini, cùm *in eo*
 ' rerum venalium penuriam videretis, cùm
 ' haud quid vobis ſuppeteret, quo *com-*
 ' *meatus* coëmeretis? Neceſſe verò erat in
 ' Thraciâ manere: (nam triremes in ſta-
 ' tione manentes, quo minùs trajiceremus,
 ' impediabant) quòd ſi quis *ibi* maneret,

ΚΥΤΡΟΥ ΑΝΑΒΑΣ. Ζ'. 117

'πέχετο· ὅτε γὰρ ἠδίκησαμεν τῷτον ὅ-
 'δέν, ὅτε κατεβλακεύσαμεν τὰ τέττ, ὅτε
 'μὴν κατεδειλιάσαμεν ὅδέν, ἐφ' ὅ,τι ἡμᾶς
 'ὅτος παρεκάλεσεν. Ἀλλὰ φαίητε ἂν,
 'ἔδει τὰ ἐνέχυρα τότε λαβεῖν, ὥς, μὴδὲ
 'εἰ ἐβόλετο, ἐδύνατο ἐξαπατᾶν. Πρὸς
 'ταῦτα δὲ ἀκέσατε, ἃ ἐγὼ ὅκ ἂν ποτε
 'εἶπον τέττ ἐναντίον, εἰ μή μοι ἢ παν-
 'τάπασιν ἀγνώμονες ἐδοκεῖτε εἶναι, ἢ
 'λίαν εἰς ἐμὲ ἀχάριστοι. Αναμνήσθητε
 'γὰρ ἐν ποίοις τισὶν ὄντες πράγμασιν ἐ-
 'τυχάνετε, ἐξ ὧν ὑμᾶς ἐγὼ ἀνήγαγον
 'πρὸς Σεύθην. Οὐκ εἰς μὲν Πέρινθον, εἰ
 'προσίητε τῇ πόλει, Αῤῖσαρχος ὑμᾶς ὁ
 'Λακεδαιμόνιος ὅκ εἶα εἰσιέναι, ἀποκλεί-
 'σας τὰς πύλας; ὑπαίθριοι δὲ ἔξω ἐστρα-
 'τοπεδεύετε; μέσος δὲ χειμὼν ἦν; ἀγο-
 'ρᾷ δὲ ἐχρῆσθε, σπάνια μὲν ὁρῶντες τὰ
 'ὠνια, σπάνια δὲ ἔχοντες ὅτων ὠνήσεσθε;
 'Ανάγκη δὲ ἦν μένειν ἐπὶ Θράκης· (τριή-
 'ρεις γὰρ ἐφορμῆσαι ἐκώλυον διαπλεῖν)

118 ΚΤΡΟΥ ΑΝΑΒΑΣ. Ζ'.

εἰ δὲ μένοι τις, ἐν πολεμίας χώρα εἶναι,
 ἔνθα πολλοὶ μὲν ἵππεῖς ἐναντίοι ἦσαν,
 πολλοὶ δὲ πελτασαί. Ἡμῖν δὲ ὀπλιτι-
 κὸν μὲν ἦν, ὡς ἀθρόοι μὲν ἰόντες ἐπὶ τὰς
 κώμας, ἴσως ἂν ἐδυνάμεθα σῖτον λαμ-
 βάνειν ὅθεν τι ἄφθονον· ὅτῳ δὲ διώκοντες
 ἂν ἢ ἀνδράποδα ἢ πρόβατα καταλαμ-
 βάνοιμεν, ὅκ ἦν ἡμῖν· ὅτε γὰρ ἵππικόν
 ὅτε πελτασικόν· ἔτι ἐγὼ συνεσηκὸς κα-
 τέλαβον παρ' ὑμῖν. Εἰ ὅν, ἐν τοιαύτῃ
 ἀνάγκῃ ὄντων ὑμῶν, μὴδ' ὄντινα ὅν μι-
 ῶδον προσαιτήσας, Σεύθην σύμμαχον
 ὑμῖν προσέλαβον, ἔχοντα ἵππέας καὶ πελ-
 τασαί, ὧν ὑμεῖς προσεδείξατε, κακῶς ἂν
 ἐδόκην ὑμῖν βεβλεῦσθαι πρὸ ὑμῶν; Τέ-
 των γὰρ δὴ πε καὶ κωνήσαντες, καὶ σῖτον
 ἀφθονώτερον ἐν ταῖς κώμας εὐρίσκετε,
 διὰ τὸ ἀναγκάζεσθαι τὰς Θράκας κατὰ
 σπυδὴν μᾶλλον φεύγειν· καὶ προβάτων
 καὶ ἀνδραπόδων μετέχετε. Καὶ πολέμι-
 ὦν ὅθεν ἔτι ἐωρῶμεν, ἐπειδὴ τὸ ἵππικόν

† *neceſſe erat* in agro hoſtili verſari, ubi
 † multi *nobis* equites oppoſiti erant, pel-
 † taſtae multi. Nobis autem gravis ſanè
 † aderat armatura, ut ſi in vicos conferti
 † invaſiſſemus, frumenti non magnam *pro-*
 † *fectò* copiam capere forſan potuiſſemus;
 † verùm quo vel mancipia vel pecora per-
 † ſequendo comprehenderemus, nobis non
 † aderat: nec enim adhuc ego vel equi-
 † tum vel peltaſtarum copias apud vos co-
 † aſtas reperi. Si ergo, tali cùm neceſſi-
 † tate premeremini, nullo prorſus ſtipen-
 † dio poſtulato, Seuthen vobis ſocium con-
 † ciliarem, qui et equites habebat et pel-
 † taſtas, quibus vos egebatis, malene com-
 † modis veſtris conſuluiſſe videbar? Nimi-
 † rum his certè ſociis uſi, et frumentum
 † copioſius in vicis reperitiſtis, propterea
 † quòd Thraçes magis feſtinanter fugere
 † cogerentur; pecorum etiam et mancipi-
 † orum participes fuiſtiſtis. Ac nullum am-
 † pliùs hoſtem vidimus, poſteaquam nobis
 † equeſtres acceſſerint copiae: priùs autem

' audacter hostes cum equitum et peltasta-
 ' rum agmine nos insequabantur, impedi-
 ' entes quo minùs usquam exigui numero
 ' effusi commeatus largiores nobismet pa-
 ' raremus. Quòd si is sanè qui ad hanc
 ' vobis securitatem conciliandam operam
 ' contulit, non admodum amplum insuper
 ' pro securitate stipendium pependerit,
 ' haecine calamitas illa gravis est? ac
 ' propter hanc me nequaquam vivum di-
 ' mittere *vos* debere pùtatis? Nunc autem
 ' quomodo abitis? Annon hieme in mag-
 ' nâ copiâ commeatûs actâ, et hoc ex a-
 ' bundanti habentes quod a Seuthe acce-
 ' pistis? nam quae hostium *erant ea* con-
 ' sumpstis: atque dum ità agebatis, ne-
 ' que viros vestrûm *de numero* peremptos
 ' ullos vidistis, neque vivos amisistis. Quòd
 ' si quid a vobis adversùs barbaros in Asiâ
 ' praeclarè gestum erat, nonne id incolu-
 ' me habetis, et ad ea nunc aliam adjun-
 ' xistis gloriam, victis etiam Thracibus in
 ' Europâ *sitis*, contra quos bellum intu-

ΚΥΡΟΥ ΑΝΑΒΑΣ. Ζ'. 121

ἡμῖν προσεγένετο· τέως δὲ θαρσαλέως ἡ-
 μῖν ἐφείποντο οἱ πολέμιοι καὶ ἱππικῶ καὶ
 πελτασικῶ, κωλύοντες μηδαμῇ κατ' ὀ-
 λίγους ἀποσκεδαννυμένους τὰ ἐπιτήδεια
 ἀφθονώτερα ἡμᾶς πορίζεσθαι. Εἰ δὲ δὴ
 ὁ συμπαρέχων ὑμῖν ταύτην τὴν ἀσφα-
 λειαν, μὴ πάνυ πολὺν μισθὸν προσετέ-
 λει τῆς ἀσφαλείας, τῆτο δὴ τὸ πάθημα
 τὸ χέτλιον; καὶ διὰ τῆτο ἔδαμῃ οἶεσθε
 χρῆναι ζῶντά μ' ἀνεῖναι; Νῦν δὲ δὴ πῶς
 ἀπέρχεσθε; Οὐ διαχειμάσαντες μὲν ἐν
 ἀφθόνοις τοῖς ἐπιτηδεύοις, περιττὸν δ' ἔ-
 χοντες τῆτο ὅ,τι ἐλάβετε παρὰ Σεύθου;
 τὰ γὰρ τῶν πολεμίων ἔδαπανᾶτε· καὶ
 ταῦτα πράττοντες, ὅτε ἄνδρας ἐπείδετε
 ὑμῶν αὐτῶν ἀποθανόντας, ὅτε ζῶντας
 ἀπέβάλετε. Εἰ δέ τι καλὸν πρὸς τῆς ἐν
 τῇ Ἀσίᾳ βαρβάρους ἐπέπρακτο ὑμῖν, ἢ
 ἐκεῖνο σὼν ἔχετε, καὶ πρὸς ἐκείνοις νῦν
 ἄλλην εὐκλειαν προσειλήφατε, καὶ τῆς ἐν
 τῇ Εὐρώπῃ Θρᾷκας, ἐφ' ἧς ἐστρατεύε-

122 ΚΤΡΟΥ ΑΝΑΒΑΣ. Ζ΄.

• Δε, κρατήσαντες; Εγὼ μὲν ὑμᾶς Φημι
 • δικάίως ἂν, ὧν ἐμοὶ χαλεπαίνετε, τέ-
 • των τοῖς θεοῖς χάριν εἶδέναι ὡς ἀγαθῶν.
 • Καὶ τὰ μὲν ὑμέτερα, τοιαῦτα. Αἰετέ
 • δὴ πρὸς θεῶν, καὶ τὰ ἐμὰ σκέψασθε ὡς
 • ἔχει. Εγὼ μὲν γὰρ ὅτε πρῶτον ἀπῆρα
 • οἴκαδε, ἔχων μὲν ἔπαινον πολὺν πρὸς
 • ὑμῶν ἀπεπορευόμην, ἔχων δὲ δι' ὑμᾶς
 • καὶ ὑπὸ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων εὐκλειαν
 • ἐπιστευόμην δὲ ὑπὸ Λακεδαιμονίων· (ὃ
 • γὰρ ἂν με ἔπεμπον πάλιν πρὸς ὑμᾶς)
 • νῦν δ' ἀπέρχομαι πρὸς μὲν Λακεδαιμο-
 • νίους ὑφ' ὑμῶν διαβεβλημένος, Σεύθη δὲ
 • ἀπεχθόμενος ὑπὲρ ὑμῶν, ὃν ἥλπισ' ἂν
 • εὖ ποιήσας μεθ' ὑμῶν, ἀποστροφὴν καὶ ἐμοὶ
 • καλὴν καὶ παισίν, εἰ γένοιτο, καταθή-
 • σσαί. Ὑμεῖς δ', ὑπὲρ ὧν ἐγὼ ἀπήχ-
 • θημαί τε πλεῖστα, καὶ ταῦτα πολὺ κρείτ-
 • τος ἐμαυτῷ, πραγματευόμενός τε ἔδὲ
 • νῦν πῶ πέπαυμαι ὅ,τι δύναμαι ἀγαθόν,
 • τοιαύτην γνώμην ἔχετε περὶ ἐμῷ. ΑΛΛ'

' listis? Equidem aio diis meritò gratiam
 ' a vobis habendam pro iis *ipsis*, tanquam
 ' pro beneficiis, quorum causâ mihi suc-
 ' censeris. Atque haec rerum vestrarum
 ' est conditio. Agite jam per deos, meae
 ' quoque quomodo se habeant, confide-
 ' rate. Ego utique cùm domum naviga-
 ' turus primùm solverem, discedebam mul-
 ' tã apud vos laude ornatus, gloriam eti-
 ' am caeteris a Graecis per vos consequu-
 ' tus: quin et Lacedaemonii mihi fidem
 ' habebant; (alioqui enim me ad vos non
 ' remisissent) at nunc *itã* discedo *ut* apud
 ' Lacedaemonios a vobis in crimen adduc-
 ' tus *sim*, et Seuthae vestrã causâ invisus,
 ' de quo cùm vobis adjuvantibus benè me-
 ' ritus essem, fore sperãram *ut apud ipsum*
 ' tum mihi tum liberis, si *qui* forent, per-
 ' fugium honestum compararem. Vos au-
 ' tem, quorum ego causâ maximo sum in
 ' odio, idque apud multò me potentiores,
 ' et *quibus* nè nunc quidem quodcunque
 ' possum commodi moliri desino, talem de
 ' me opinionem habetis. Enimverò habe-

‘tis *jam* me, quem neque fugientem com-
‘prehendistis, neque se subducere cupi-
‘entem: quòd si *ea*, quae dicitis, feceri-
‘tis, scitote vos virum *illum* peremturos,
‘qui pro vobis certè saepè vigilaverit,
‘multos vobiscum labores adierit et pe-
‘ricula, tum partibus suis tum aliorum
‘functus; atque, diis faventibus, multa
‘*victos* ob barbaros tropaea vobiscum sta-
‘tuerit; *eum denique*, qui omni studio,
‘quantum vires suppetebant, ut nè cum
‘Graecorum ullo inimicitias susciperetis,
‘contenderit. Ac jam certè vobis licet
‘citra reprehensionem, quocunque volu-
‘eritis, terrâ marique proficisci. Vos ve-
‘rò, quia magna *rerum omnium* adparet
‘copia, et quò jam dudum cupitis navi-
‘gandi potestatem nacti estis; operâ ves-
‘trâ potentissimi egent homines; stipendi-
‘um ostentatur; duces adsunt Lacedae-
‘monii, qui praestantissimi habentur, *id-*
‘circo tempus jam opportunum esse cen-
‘setis, ut me quamprimùm occidatis? Non
‘*ità* tamen *de me statuistis*, cùm in sum-

ἔχετε μὲν με, ὅτε Φεύγοντα λαβόντες,
 ὅτε ἀποδιδράσκοντα· ἦν δὲ ποιήσητε ἅ
 λέγετε, ἴστε ὅτι ἄνδρα κατακαυόντες ἔ-
 σεοθε, πολλὰ μὲν δὴ πρὸ ὑμῶν ἀγρυ-
 πνήσαντα, πολλὰ δὲ σὺν ὑμῖν πονήσαν-
 τα καὶ κινδυνεύσαντα, καὶ ἐν τῷ μέρει καὶ
 παρὰ τὸ μέρος· θεῶν δὲ ἰλεων ὄντων, καὶ
 τρόπαια βαρβάρων πολλὰ δὴ σὺν ὑμῖν
 σησάμενον· ὅπως δέ γε τῶν Ἑλλήνων
 μηδενὶ πολέμιοι γένοιαθε, πᾶν ὅσον ἐγὼ
 ἐδυνάμην, πρὸς ὑμᾶς διατεινόμενον. Καὶ
 γὰρ ἔν νῦν ὑμῖν ἕξεσιν ἀνεπιλήπτως πο-
 ρεύεσθαι, ὅποι ἂν θέλητε καὶ κατὰ γῆν
 καὶ κατὰ θάλατταν. Ὑμεῖς δὲ, ὅτι πολ-
 λὴ ὑμῖν εὐπορία φαίνεται, καὶ πλεῖτε
 ἐνθα δὴ ἐπιθυμεῖτε πάλαι, δέονται δὲ
 ὑμῶν οἱ τὸ μέγιστον δυνάμενοι, μισθὸς δὲ
 φαίνεται, ἡγεμόνες δὲ ἤκιστα Λακεδαιμό-
 νιοι, κράτις νομιζόμενοι εἶναι, νῦν δὴ
 καιρὸς δοκεῖ ὑμῖν εἶναι ὡς τάχιστα ἐμὲ
 κατακλιθεῖν; Οὐ μὲν, ὅτε γε ἐν ταῖς

126 ΚΥΡΟΥ ΑΝΑΒΑΣ. Ζ'.

ἄποροις ἡμεν, ὧ πάντων μνημονικώτα-
 τοι· ἀλλὰ καὶ πατέρα ἐμὲ ἐκαλεῖτε, καὶ
 αἰὲς ὡς εὐεργέτη μεμνήσθαι ὑπὶ χρεῖσθε.
 Οὐ μέντοι ἀγνώμονες ἔδ' ἔσθαι εἰσὶν, οἱ
 νῦν ἡκοντες ἐφ' ὑμᾶς ὥστε, ὡς ἐγὼ οἶ-
 μαι, ἔδὲ τέτοις δοκεῖτε βελτίονες εἶναι,
 τοῖσθαι ὄντες περὶ ἐμέ.' Ταῦτα εἰπὼν
 ἐπαύσατο.

Χαρμῖνος δὲ ὁ Λακεδαιμόνιος ἀναστὰς,
 εἶπεν ἔτῳσι, Ἀλλ' ἐμοὶ μέντοι, ὧ ἄνδρες,
 ἐδικαίως γε δοκεῖτε τῷ ἀνδρὶ τέτῳ χα-
 λεπαίνειν· ἔχω γὰρ καὶ αὐτὸς αὐτῷ μαρ-
 τυρῆσαι· Σεύθης γὰρ, ἐρωτῶντος ἐμῆ καὶ
 Πολυνεῖκος περὶ Ξενοφῶντος, τίς ἀνὴρ
 εἴη, ἄλλο μὲν ἔδὲν εἶχε μέμψασθαι, ἄ-
 γαν δὲ Φιλοστράτιόντην ἔφη αὐτὸν εἶναι·
 διὸ καὶ χεῖρον αὐτῷ εἶναι πρὸς ἡμῶν τε
 τῶν Λακεδαιμονίων καὶ πρὸς αὐτῶ. Ἀνα-
 στὰς ἐπὶ τέτῳ Εὐρύλοχος ὁ Λασιάτης
 Ἀρχαὺς εἶπε, Καὶ δοκεῖ δέ μοι, ὧ ἄνδρες
 Λακεδαιμόνιοι, τέτῳ ὑμᾶς πρῶτον ἡμῶν

' mis angustiis versaremur, ô maximè om-
 ' nium memores! sed patrem me adpella-
 ' batis, semperque vos mei tanquam de vo-
 ' bis praeclarè meriti recordaturos polli-
 ' cebamini. Verùm nec hi quidem, qui
 ' ad vos modò venerunt, iniqui sunt judi-
 ' ces; adeò ut, ego *quidem* uti arbitror,
 ' neque his meliores esse videmini, quòd
 ' hoc modo vosmet erga me geratis.' Haec
 loquutus finem *dicendi* fecit.

Et Charminus Lacedaemonius surgens
 in hanc sententiam verba fecit, Mihi sanè,
 viri, non jure viro huic succensere vide-
 mini; nam et ipse possum pro eo testimo-
 nium dicere; Seuthes enim, cùm ego et
 Polynicus de Xenophonte interrogabamus,
 qui vir esset, nihil aliud quod *in eo* repre-
 henderet habebat, quàm quòd eum per
 esse militum studiosum diceret: eâque de
 causâ pejore eum esse tum apud nos La-
 cedaemonios tum apud ipsum loco. Post
 hunc surgens Eurylochus Lusienſis Arcas,
 Censeo equidem, ait, Lacedaemonii, ut in
 hâc re primùm fungamini imperatorum

erga nos officio, *nimirum* ut a Seuthe vel volente vel invito stipendium nobis impetretis, neque priùs, *quàm id effeceritis*, nos *hinc* abducatis. Polycrates autem Atheniensis surgens pro Xenophonte verba fecit, Video sanè, viri, inquit, Heraclidem etiam hìc adesse; qui sumptis rebus nostro labore partis, iisque venditis, neque Seuthae neque nobis coactam *ex iis* pecuniam tradidit, sed ipse *eam* interversam possidet. Quare si sapimus, cumprehendemus: non enim is sanè, inquit, Thrax est, sed Graecus Graecos injuriâ adficit.

Haec cùm audiisset Heraclides, admodum erat exterritus; et ad Seuthen cùm accessisset, Nos, ait, si sapimus, hinc ex horum potestate discedemus. Itaque consensu equis citatisque in sua castra reversi sunt. Et confestim Seuthes Ebozelmium interpretem suum ad Xenophontem mittit, eumque hortatur ut apud se cum mille gravis armaturae militibus maneat; pol-

στρατηγήσαι, παρὰ Σεύθῃς ἡμῖν τὸν μισθὸν
 πρᾶξαι ἢ ἐκόντος ἢ ἄκοντος, καὶ μὴ πρό-
 τερον ἡμᾶς ἀγαγεῖν. Πολυκράτης δὲ Α-
 θηναῖος εἶπεν ἀναστὰς ὑπὲρ Ξενοφῶντος,
 Ὅρῳ γεμὴν, ὦ ἄνδρες, ἔφη, καὶ Ἡρακλεί-
 δην ἐνταῦθα παρόντα· ὃς παραλαβὼν τὰ
 χρήματα ἃ ἡμεῖς ἐπονήσαμεν, ταῦτα
 ἀποδόμενος, ὅτε Σεύθῃς ἀπέδωκεν ὅτε ἡμῖν
 τὰ γινόμενα, ἀλλ' αὐτὸς κλέψας πέπα-
 ται. Ἦν ὅν σωφρονῶμεν, ἐξόμεθα αὐτῷ·
 ὁ γὰρ δὴ ἔστος γε, ἔφη, Θραῦξ ἔστιν, ἀλλὰ
 Ἕλληνα ὦν Ἕλληνας ἀδικεῖ.

Ταῦτα ἀκέσας ὁ Ἡρακλείδης μάλα
 ἐξεπλάγη· καὶ προσελθὼν τῷ Σεύθῃ λέ-
 γει, Ἡμεῖς, ἦν σωφρονῶμεν, ἀπιμεν ἐν-
 τεῦθεν ἐκ τῆς τέτων ἐπικρατείας. Καὶ
 ἀναβάντες ἐπὶ τὰς ἵππους, ὥχοντο ἀπε-
 λαύνοντες εἰς τὸ ἑαυτῶν στρατόπεδον. Καὶ
 ἐντεῦθεν Σεύθῃς πέμπει Εὐβοζέλμιον τὸν
 ἑαυτῷ ἐρμηνεῖα πρὸς Ξενοφῶντα, καὶ κελεύ-
 ει αὐτὸν καταμεῖναι παρ' ἑαυτῷ ἔχοντα

χιλίας ὀπλίτας· καὶ ὑπὶ χυνοῖτο αὐτῶ
 ἀποδώσειν τὰ τε χωρία τὰ ἐπὶ θαλάτ-
 τη, καὶ τὰ ἄλλα, ἃ ὑπέχετο. Καὶ ἐν ἀ-
 πορρήτῳ ποιησάμενος, λέγει ὅτι ἀκήκοε
 Πολυνείκῃς ὡς, εἰ ὑποχείριος ἔσαι Λα-
 κεδαιμονίοις, σαφῶς ἀποθάνοι ὑπὸ Θίμ-
 βρωνος. Επέσελλον δὲ ταῦτα καὶ οἱ ἄλλοι
 πολλοὶ ξένοι τῷ Ξενοφῶνι, ὡς διαβεβλη-
 μένος εἴη, καὶ φυλάττεσθαι δέοι. Ὁ δ' ἀ-
 κέων ταῦτα, δύο ἱερεῖα λαβὼν, ἔθυε τῷ
 Διὶ τῷ Βασιλεῖ, πότερά οἱ λώϊον καὶ ἄμει-
 νον εἴη μένειν παρὰ Σεύθῃ ἐφ' οἷς Σεύθῃς
 λέγει, ἢ ἀπιέναι σὺν τῷ στρατεύματι.
 Ἀναιρεῖ δὲ αὐτῷ ἀπιέναι.

Εντεῦθεν Σεύθῃς μὲν ἀπεστρατοπεδεύ-
 σατο προσωτέρῳ· οἱ δὲ Ἕλληνες ἐσκήνη-
 σαν εἰς κώμας, ὅθεν ἔμελλον πλεῖστα ἐπι-
 σιτισάμενοι ἐπὶ θάλατταν ἦκειν. Αἱ δὲ
 κῶμαι αὗται ἦσαν δεδομέναι ὑπὸ Σεύθῃς
 Μηδοσάδῃ. Ὅρων ἔν ὃ Μηδοσάδῃς δαπα-
 νώμενα τὰ ἐν ταῖς κώμας ὑπὸ τῶν Ἑλ-

licetur etiam ei se daturum tum castella ad mare *sita*, tum alia, quae fuerat pollicitus. Et re in secretis positâ, narrat audiisse se de Polynico *futurum* ut, si Lacedaemoniorum in manus venerit, a Thimbrone certò intereat. Hoc et alii multi hospites Xenophonti per epistolas significabant, eum nimirum calumniis esse oppressum, atque *adedò* cavere sibi debere. Haec ille cùm audiret, duobus sumptis animantibus, iisque Jovi immolatis *eum consulebat* utrùm melius ipsi satiusque foret apud Seuthen *conditionibus* iis quas proposuerat Seuthes manere, an cum exercitu discedere. Significat ei *Jupiter* discedendum esse.

Dehinc Seuthes longiùs *a Graecis* castris motis abscessit; Graeci verò in vicis tabernacula posuerunt, unde comnearum nacti plurimum ad mare erant profecturi. Ipsi autem hi vici Medosadae fuerant a Seuthe donati. Itaque cùm Medosades absumi a Graecis ea, quae in vicis essent,

videret, graviter *id* ferebat; atque adeo cum *secum* sumpisset virum Odrysem eorum potentissimum, qui e superiore *Thraciâ* descenderant, equitesque ferè quinquaginta, *Graecorum ad castra* venit, ac de exercitu Graeco Xenophontem *ad se* arcessit. Et ille, adjunctis sibi nonnullis cohortium praefectis aliisque idoneis, *ad eum* accedit. Ibi tum Medosades, Injuriosi *in nos* estis, inquit, Xenophon, qui vicos nostros vastetis. Quare vobis, ego Seuthae nomine, atque hic, qui a Medoco superioris *Thraciae* rege venit, praedicimus, ut *hâc* de regione discedatis: sin autem, vobis *istas injurias facere* non permittemus, sed si agrum nostrum infestetis, tanquam hostes *vos* ulciscemur.

Cum haec audiisset Xenophon, ' At tibi
' quidem, ait, talia dicenti vel respondere
' grave *est*: hujus tamen adolescentis cau-
' sâ dicam *aliquid*, ut quales vos sitis, et
' quales nos, cognoscat. Nos quidem pri-
' us, inquit, quàm vobis amici facti su-
' mus, per hanc regionem quacunque no-

ΚΥΡΟΥ ΑΝΑΒΑΣ. Ζ'. 133

λήνων, χαλεπῶς ἔφερε· καὶ λαβὼν ἄνδρα
 Οδρύσην δυνατώτατον τῶν ἄνωθεν καλα-
 βεηκότων, καὶ ἱππέας ὅσον πεντήκοντα,
 ἔρχεται, καὶ προσκαλεῖται Ξενοφῶντα ἐκ
 τῆς Ἑλληνικῆς στρατεύματος· καὶ ὅς, λα-
 βὼν τινὰς τῶν λοχαγῶν καὶ ἄλλους τινὰς
 τῶν ἐπιτηδείων, προσέρχεται. Ἐνθα δὲ
 λέγει ὁ Μηδοσάδης, Ἀδικεῖτε, ὦ Ξενο-
 φῶν, τὰς ἡμετέρας κώμας πορθήσιν. Προ-
 λέγομεν ἔνι ὑμῖν, ἐγὼ τε ὑπὲρ Σεύθῃ, καὶ
 ὁδε ἀνὴρ παρὰ Μηδόκῃ ἦκων τῆς ἄνω βα-
 σιλέως, ἀπιέναι ἐκ τῆς χώρας· εἰ δὲ μὴ,
 ἔκ ἐπιτρέψομεν ὑμῖν, ἀλλ' ἐὰν ποιῆτε
 κακῶς τὴν ἡμετέραν χώραν, ὥς πολεμί-
 ος ἀλεξήσομεθα.

Ὁ δὲ Ξενοφῶν ἀκῶσας ταῦτα, εἶπεν,
 Ἀλλὰ σοὶ μὲν τοιαῦτα λέγοντι καὶ ἀπο-
 κρίνασθαι χαλεπὸν· τῷδε δὲ ἐνεκα τῆς
 νεανίσκου λέξω, ἵν' εἰδῇ οἱοί τε ὑμεῖς ἔσε,
 καὶ οἱοὶ ἡμεῖς. Ἡμεῖς μὲν, ἔφη, πρὶν φι-
 λοι γενέσθαι ὑμῖν, ἐπορευόμεθα διὰ ταύ-

134 ΚΥΡΟΥ ΑΝΑΒΑΣ. Ζ΄.

‘ της τῆς χώρας ὅποι ἐβυλόμεθα, ἦν μὲν
 ‘ ἐθέλοισιν πορθῆντες, ἦν δ’ ἐθέλοισιν κα-
 ‘ τακαίοντες. Καὶ σὺ, ὁπότε πρὸς ἡμᾶς
 ‘ ἦλθες πρεσβέων, ἠυλίξ παρ’ ἡμῖν, ἐ-
 ‘ δένα φοβόμενος τῶν πολεμίων. Ὑμεῖς
 ‘ δὲ ἐκ ἥτε εἰς τήνδε τὴν χώραν, ἢ, εἴ
 ‘ ποτε ἔλθοιτε, ὡς ἐν κρείττονων χώρα
 ‘ ἠυλίξεσθε ἐσκεχαλινωμένοις τοῖς ἵπποις.
 ‘ Επεὶ δὲ ἡμῖν φίλοι ἐγένεσθε, καὶ δι’ ἡ-
 ‘ μᾶς ἔχετε τήνδε τὴν χώραν, νῦν δὴ ἐξ-
 ‘ ελαύνετε ἡμᾶς ἐκ τῆς χώρας, ἦν παρ’
 ‘ ἡμῶν ἐκόντων κατὰ κράτος παρελάβετε·
 ‘ ὡς γὰρ αὐτὸς οἶδα, οἱ πολέμοι ἐκ ἥ-
 ‘ σαν ἱκανοὶ ἡμᾶς ἐξελαύνειν. Καὶ οὐχ
 ‘ ὅπως δῶρα δὲ καὶ εὖ ποιήσας, ἀνθ’ ὧν εὖ
 ‘ ἔπαθες, ἀξιοῖς ἡμᾶς ἀποπέμψασθαι,
 ‘ ἀλλὰ πορευομένους ἡμᾶς ἐδ’ ἐναυλιαθῆ-
 ‘ ναι, ὅσον δύνασαι, ἐπιτρέπεις. Καὶ ταῦ-
 ‘ τα λέγων, ἔτε θεὸς αἰχὺνῃ, ἔτε τόνδε
 ‘ τὸν ἄνδρα, ὃς νῦν σε ὁρᾷ πλετῆντα· πρὶν
 ‘ δὲ ἡμῖν φίλον γενέσθαι, ἀπὸ λησείας

‘bis libitum est, iter faciebamus, quam
‘voluimus vastantes, quam voluimus exu-
‘rentes. Atque tu, quoties ad nos lega-
‘tus veniebas, apud nos commoratus es,
‘hostium neminem metuens. Vos verò
‘hanc in regionem non veniebatis, aut si
‘aliquando veniretis, tanquam in viribus
‘praestantiorum agro frenatis equis com-
‘morati estis. Postea verò quàm nobis
‘amici facti estis, et operâ nostrâ regio-
‘nem hanc tenetis, ex regione jam nos
‘expellitis, quam a nobis volentibus vi-
‘captam accepistis: ut enim ipse nôsti,
‘hostes nos hinc pellere non potuerunt.
‘Ac non modò non munera largitus et
‘beneficia pro iis, quae accepisti benefi-
‘ciis, nos ablegare velis, sed nè quidem
‘nobis proficiscentibus castra metandi po-
‘testatem, quantùm in te est, facis. At-
‘que haec dum profers, neque deos re-
‘vereris neque hunc hominem, qui te
‘modò ditatum videt; cùm priusquàm no-
‘bis amicus factus fuisses, ex latrocinio,

' quemadmodum aiebas ipse, victitares. At
 ' enim cur haec mihi dicis? ait: non enim
 ' imperium amplius habeo, sed Lacedae-
 ' moniis vos exercitum abducendum tra-
 ' didistis, me nè quidem *ad vos* advocato,
 ' ô maximè admirabiles; ut quemadmo-
 ' dum in illorum odium incurri, quo tem-
 ' pore ad vos *exercitum* duxi, ità jam *eun-*
 ' *dem iis* tradendo gratiam etiam apud ip-
 ' sos inirem.'

Haec cùm Odryses ille audivisset, E-
 quidem, ait, Medosades, dum haec audio,
 prae pudore in terram demergor. Et si
 quidem *ea* priùs scivissem, non te fuissem
huc sequutus; atque adeò nunc abeo: nec
 enim me Medocus rex laudaverit, si *viros*
 benè *de nobis* meritos expulerim. Haec
 cùm dixisset, equo conscenso discessit, *una-*
que cum eo *abiére* caeteri equites, extra
 quatuor aut quinque. At Medosades (quip-
 pe cui dolebat, quòd regio vastabatur) Xe-
 nophontem hortabatur ut *duos* illos La-
 cedaemonios *ad se* vocaret. Et ille sump-
 tis secum *hominibus* maximè idoneis, ad

‘ τὸν βίον ἔχοντα, ὡς αὐτὸς ἔφησα.
 ‘ Ἀτὰρ τί καὶ πρὸς ἐμὲ ταῦτα λέγεις;
 ‘ ἔφη· ὃ γὰρ ἐγὼ ἔτι ἄρχω, ἀλλὰ Λα-
 ‘ κεδαιμονίοις ὑμεῖς παρεδώκατε τὸ στρα-
 ‘ τευμα ἀπάγειν, ὃδὲ ἐμὲ παρακαλέσαν-
 ‘ τες, ὦ θαυμαστότατοι, ὅπως ὥσπερ ἀ-
 ‘ πηχθανόμην αὐτοῖς, ὅτε πρὸς ὑμᾶς ἦ-
 ‘ γον, ἔτω καὶ χαρισαίμην νῦν ἀποδιδύς.’

Ἐπεὶ δὲ ταῦτα ἤκουσεν ὁ Οὐδρύσης, εἶ-
 πεν, Ἐγὼ μὲν, ὦ Μηδόσαδες, κατὰ τῆς
 γῆς καλαδύομαι ὑπὸ τῆς αἰχλύνης, ἀκύνων
 ταῦτα. Καὶ εἰ μὲν πρόσθεν ἠπιστάμην,
 ἔκ ἂν συνηκολέθησά σοι· καὶ νῦν ἄπειμι·
 ὃ γὰρ ἂν Μήδοκός με ὁ βασιλεὺς ἐπαι-
 νοίη, εἰ ἐξελαύνοιμι τὴς εὐεργέτας. Ταῦτ’
 εἰπὼν, ἀναβὰς ἐπὶ τὸν ἵππον ἀπήλαυνε,
 καὶ σὺν αὐτῷ οἱ ἄλλοι ἵππεῖς, πλὴν τετ-
 τάρων ἢ πέντε. Ὁ δὲ Μηδοσαδῆς (ἐλύπει
 γὰρ αὐτὸν ἡ χώρα πορθεμένη) ἐκέλευε
 τὸν Ξενοφῶντα καλέσαι τῷ Λακεδαιμο-
 νίῳ. Ὁ δ’ ἀπολαβὼν τὴς ἐπιήδειοτάτης,

138 ΚΥΡΟΥ ΑΝΑΒΑΣ. Ζ'.

προσῆλθε τῷ Χαρμίνῳ καὶ τῷ Πολυνείκῳ,
καὶ ἔλεξεν ὅτι καλεῖ αὐτὸς Μηδοσάδης,
προσερῶν ἅπερ αὐτῷ, ἀπιέναι ἐκ τῆς χώ-
ρας. Οἶμαι ἂν ἔν, ἔφη, ἡμᾶς ἀπολαβεῖν
τῇ στρατιᾷ τὸν ὀφειλόμενον μισθόν, εἰ
εἴποιτε ὅτι δέοιτο ὑμῶν ἡ στρατιὰ συνα-
ναπράττειν τὸν μισθόν ἢ παρὰ ἐκόντος ἢ
παρὰ ἄκοντος Σεύθῃ· καὶ ὅτι τῶν τυ-
χόντες, προθύμως μὲν ἂν συνέπεσθαι ὑμῖν
Φασί· καὶ ὅτι δίκαια ὑμῖν δοκῶσι λέγειν·
καὶ ὅτι ὑπέχεσθαι αὐτοῖς τότε ἀπιέναι,
ὅταν τὰ δίκαια ἔχωσιν οἱ στρατιῶται.
Ακέσαντες οἱ Λάκωνες ταῦτα, ἔφασαν
εἶρεν, καὶ ἄλλα ὅποια ἂν δύνωνται κράτι-
σα· καὶ εὐθὺς ἐπορεύοντο ἔχοντες πάντας
τὰς ἐπικαιρίας. Ελθόντων δ' ἔλεξε Χαρ-
μῖνος, Εἰ μὲν τι σὺ ἔχεις, ὦ Μηδόσαδες,
πρὸς ἡμᾶς λέγειν· εἰ δὲ μὴ, ἡμεῖς πρὸς
σε ἔχομεν. Ὁ δὲ Μηδοσάδης μάλα ὑφει-
μένως, Ἀλλ' ἐγὼ μὲν, ἔφη, λέγω καὶ Σεύ-
θῃ ταῦτα, ὅτι ἀξιῶμεν τὰς Φίλῃς ἡμῖν

Charminum ac Polynicum accessit, Medosademque eos vocare dixit, qui *eadem utique illis*, quae ipsi, significare velit, e regione *nimirum* ut excedant. Quare arbitrator, inquit, nos consequuturos stipendium exercitui debitum, si dixeritis *id* a vobis petere milites ut *ipsos* in impetrando a Seuthe, vel volente vel invito, stipendio adjuvetis; eosque fore dicere, si haec obtinuerint, ut libenter vos sequantur: eosdem vobis videri jure haec proferre; vosque adeò ipsis esse pollicitos tum *demum* abituros vos, cùm jus *suum* obtinuerint milites. Quae cùm audiissent Lacones, *haec* sese dicturos aiebant, et alia quaecunque possent adpositissima: statimque cum omnibus idoneis pergebant. Cùm ad *Medosadem* venissent, Charminus, *Dixito*, inquit, si quid habes quod nobis dicas, Medosades; sin autem, nos *quod dicamus* tibi habemus. Medosades autem perquam dimissè, Ego verò, ait, et Seuthe haec dicimus, nos *utique* rogare nē

amici qui nobis facti sunt a vobis laedantur; nam quidquid his detrimenti inferatis, nobis *id* continuò infertis; quippe nostri sunt. At nos certè, aiebant Lacones, discedemus, cùm stipendium acceperint ii, qui vobis haec effecerunt; *sin est autem ut non accipiant*, venimus jam eis opem laturo, et homines ulturi *illos*, qui in eos contra jurisjurandi religionem injurii fuerunt: quòd si vos ejusmodi estis *homines*, hinc incipiemus jus obtinere.

Et Xenophon, Velitistne, inquit, Medosades, his *ipsis* permittere, (quandoquidem amicos esse vestros dicitis) quorum in regione sumus, ut utrumlibet decernant, vosne regione *hàc* aequum sit excedere, an *verò* nos? At ille haec *se permissurum* negavit; sed hortabatur ipsos potissimùm Laconas ad Seuthen de stipendio *actum* venirent; seque existimare *aiebat* futurum ut Seuthes *illis* auscultaret; *sin* minus, Xenophontem ut secum mitterent, et se *ei in hoc negotio* operam navaturum pollicebatur: caeterùm rogabat nè vicos exu-

ΚΥΡΟΥ ΑΝΑΒΑΣ. Ζ'. 141

γεγεννημένους μὴ κακῶς πάχειν ὑφ' ὑμῶν·
ὅ,τι γὰρ ἂν τέτῃς κακῶς ποιῇτε, ἡμᾶς
ἤδη ποιεῖτε· ἡμέτεροι γάρ εἰσιν. Ἡμεῖς
τοίνυν, ἔφασαν οἱ Λάκωνες, ἀπίοιμεν ἂν,
ὁπότε τὸν μισθὸν ἔχοιεν οἱ ταῦτα ὑμῖν
καλὰ πράξαντες· εἰ δὲ μὴ, ἐρχόμεθα μὲν
καὶ νῦν βοηθήσοντες τέτοις, καὶ τιμωρησόμε-
νοι ἄνδρας, οἱ τέτῃς παρὰ τῆς ὀρκῆς ἠδί-
κησαν· ἦν δὲ καὶ ὑμεῖς τοιοῦτοι ἦτε, ἐνθένδε
ἀρξόμεθα τὰ δίκαια λαμβάνειν.

Ὁ δὲ Ξενοφῶν εἶπεν, Εθέλοιτε δ' ἂν,
ὦ Μηδόσαδες, τέτοις ἐπιτρέψαι, (ἐπειδὴ
φατέ φίλῃς εἶναι ὑμῶν) ἐν ᾧ τῇ χώρᾳ
ἔσμεν, ὁπότερα ἂν ψηφίσωνται, εἴθ' ὑ-
μᾶς προσῆκεν ἐκ τῆς χώρας ἀπιέναι, εἴθ'
ἡμᾶς; Ὁ δὲ ταῦτα μὲν ἔκ' ἔφη· ἐκέλευε
δὲ μάλιστα αὐτῷ ἐλθεῖν τῷ Λάκωνε πα-
ρὰ Σεύθην περὶ τῷ μισθῷ, καὶ οἶεσθαι ἂν
Σεύθην ἀκῶσαι· εἰ δὲ μὴ, Ξενοφῶντα σὺν
αὐτῷ πέμπειν, καὶ συμπράττειν ὑποχρεῖ-
το· ἐδεῖτο δὲ τὰς κώμας μὴ κάειν. Εν-

142 ΚΥΡΟΥ ΑΝΑΒΑΣ. Ζ'.

τεῦθεν πέμπῃσι τὸν Ξενοφῶντα, καὶ σὺν
 αὐτῷ οἱ ἑδόξαν ἐπιτηδεύοντατοι εἶναι. Ὁ
 δ' ἐλθὼν λέγει πρὸς τὸν Σεύθη, ' Οὐδὲν
 ' ἀπαιτήσων, ὦ Σεύθη, πάρειμι, σέ, ἀλ-
 ' λά διδάξων ὥς ἂν δύνωμαι, ὥς δ' δικαίως
 ' μοι ἡχθέσθης ὅτι ὑπὲρ τῶν στρατιωτῶν
 ' ἀπήτην σε ἃ ὑπέχθ' αὐτοῖς προθύμως·
 ' σοὶ γὰρ ἔγωγε ἔχ' ἥττον ἐνόμιζον εἶναι
 ' συμφέρον ἀποδῆναι, ἢ ἐκείνοις ἀπολα-
 ' βεῖν. Πρῶτον μὲν γὰρ οἶδα μετὰ τῆς θε-
 ' ὆ς εἰς τὸ φανερόν σε τέττ' ἑκαταστήσας,
 ' ἐπεὶ γε βασιλέα σε ἐποίησαν πολλῆς
 ' χώρας καὶ πολλῶν ἀνθρώπων· ὥς ἔχ'
 ' οἶόν τ' ἐς λανθάνειν ἔτε ἦν τι καλὸν ἔτε
 ' ἦν τι αἰσχρὸν ποιήσης. Τοιούτῳ δ' ὄντι ἀν-
 ' δρὶ μέγα μὲν μοι δοκεῖ εἶναι, μὴ δοκεῖν
 ' ἀχαρίτως ἀποπέμψασθαι ἄνδρας εὐερ-
 ' γέτας, μέγα δ' εὖ ἀκβεῖν ὑπὸ ἑξακιοχι-
 ' λίων ἀνθρώπων· τὸ δὲ μέγιστον, μηδα-
 ' μῶς ἄπιστον σαυτὸν καταστήσαι ὅ,τι λέ-
 ' γεις. Ὅρῳ γὰρ τῶν μὲν ἀπίστων μα-

ferent. Ibi tum Xenophontem mittunt,
 eosque unà cum illo qui maximè idonei
 esse viderentur. Is ad Seuthen cùm ve-
 nisset *hanc* orationem habuit, ‘ Adsum,
 ‘ Seuthe, non abs te quidquam petiturus,
 ‘ sed demonstraturus, ut potero, non jure
 ‘ te mihi succensuisse, quòd abs te pro
 ‘ militibus peterem, quae libenter iis pol-
 ‘ licitus fueras: nam ego sanè non minùs
 ‘ existimabam tibi fore commodum red-
 ‘ dere, quàm illis accipere. Primùm enim
 ‘ hos scio post deos illustri te loco con-
 ‘ stituisse, quippe qui te regionis amplae
 ‘ multorumque hominum regem fecerint:
 ‘ adeò ut latere nequeat, sive honestum
 ‘ aliquod seu turpe quid feceris. Magnum
 ‘ autem ego in hujusmodi esse viro arbi-
 ‘ tror, non videri homines *de ipso* benè me-
 ‘ ritos nullâ relatâ gratiâ ablegâsse, mag-
 ‘ num etiam a sex millibus hominum lau-
 ‘ dari: maximum *omnium*, nequaquam com-
 ‘ mittere ut in iis quae dixeris parum fi-
 ‘ dei merearis. Video enim infidorum *ho-*

‘ *minum* sermones vanos *esse* et vis exper-
‘ tes et honoris *hinc indè* vagari: at qui
‘ palàm veritatem exercent, eorum verba,
‘ si quid *ab aliis* petant, non minùs pos-
‘ sunt, quàm vis aliorum: et si quem ad
‘ modestiam revocare velint, non minùs
‘ horum minas ad sanitatem animi redu-
‘ cendam valere animadverto, quàm poe-
‘ nas quas alii continuò sumunt: si cui e-
‘ tiam quid polliceantur ejusmodi viri, ni-
‘ hilo minùs *aliquid eos* perficere, quàm
‘ alios statim dando. Quin tu in memo-
‘ riam redito, quid prius nobis pepend-
‘ ris quàm socios *tibi* nos adjunxeris. Cer-
‘ tè nihil: sed creditus fore verax in iis
‘ quae dicebas, tot homines ad militandum
‘ tecum excitâsti, et ad comparandum tibi
‘ imperium non solùm quinquaginta talen-
‘ tis, (quae hi jam *a te* capere se debere
‘ putant) sed multò pluribus aestimandum.
‘ Ergo primùm fides quae tibi habebatur
‘ (quae regnum etiam tibi acquisivit) abs
‘ te his ipsis pecuniis venditur. Agedum,

ταίς κ' ἀδυνάτῃς κ' ἀτίμῃς τῆς λόγῃς
 πλανωμένῃς· οἱ δ' ἂν φανεροὶ ὦσιν ἀλή-
 θειαν ἀσκῶντες, τέτων οἱ λόγοι, ἣν τι
 δέωνται, ὕδ' ἐν μείον δύνῃλαι ἂν ἔσεσθαι,
 ἢ ἄλλων ἢ βία· ἣν τε τινὰ σωφρονίζῃν
 βέλωνται, γιγνώσκω τὰς τέτων ἀπει-
 λὰς ὅχ' ἥττον σωφρονίζεσας, ἢ ἄλλων
 τὸ ἤδη κολάζῃν· ἣν τέ τῷ τί ὑπὶ χνῶν-
 ται οἱ τοιοῦτοι ἄνδρες, ὕδ' ἐν μείῳ δια-
 πράττειν, ἢ οἱ ἄλλοι παραχρῆμα δι-
 δόντες. Αναμνήσθῃτι δὲ κ' σὺ τί προ-
 τελέσας ἡμῖν συμμάχῃς ἡμᾶς ἔλαβες.
 Οἷδ' ὅτι ὕδ' ἐν· ἀλλὰ πισευθεὶς ἀληθεύ-
 σειν ἂ' ἔλεγες, ἐπῆρας τοσούτῃς ἀνθρώ-
 πῃς συστρατεύσασθαι τε κ' κατεργάσα-
 σθαι σοι ἀρχὴν ὅ' πεντήκοντα μόνον ἀξί-
 αν ταλάντων, (ὅσα οἷονται δεῖν ἔτοι-
 νῶν ἀπολαβεῖν) ἀλλὰ πολλαπλασίῳ.
 Οὐκ ἔν τῷτο μὲν πρῶτον τὸ πισεύεσθαι
 σε (τὸ κ' τὴν βασιλείαν σοι κατειργασ-
 μένον) τέτων τῶν χρημάτων ὑπὸ σῶ

146 ΚΤΡΟΥ ΑΝΑΒΑΣ. Ζ'.

' πιπράσκειαι. Ἰθι δὴ, ἀναμνήσθῃσι πῶς
 ' μέγα ἡγῶ τῷτο καταπράξαι, ὃ νῦν κα-
 ' ταςρεφάμενος ἔχεις. Ἐγὼ μὲν οἶδ' ὅτι
 ' εὖζω ἂν τὰ νῦν πεπραγμένα μᾶλλον
 ' σοὶ καταπραχθῆναι, ἢ πολλαπλάσια
 ' τῶν τῶν χρημάτων γενέσθαι. Ἐμοὶ
 ' τοίνυν μεῖζον βλάβος κῆ αἰσχίον δοκεῖ
 ' εἶναι, τὸ ταῦτα νῦν μὴ καταχεῖν, ἢ
 ' τότε μὴ λαβεῖν, ὅσω περ χαλεπώτε-
 ' ρον ἐκ πλεσίσ πενήτα γενέσθαι, ἢ ἀρ-
 ' χὴν μὴ πλεστήσαι· καὶ ὅσω λυπηρότε-
 ' ρον ἐκ βασιλέως ἰδκώτην Φανῆναι, ἢ ἀρ-
 ' χὴν μὴ βασιλεῦσαι. Οὐκ ἔν ἐπίσασαι
 ' μὲν ὅτι οἱ νῦν σοι ὑπήκοοι γερόμενοι, ἔ-
 ' φιλία τῇ σῇ ἐπέσθηνσαν ὑπὸ σῶ ἀρχε-
 ' σθαι, ἀλλ' ἀνάγκη· καὶ ὅτι ἐπιχειροῦ-
 ' εν ἂν πάλιν ἐλεύθεροι γίγνεσθαι, εἰ μὴ
 ' τις αὐτὸς φόβος κατέχοι. Ποτέρως ἔν
 ' οἶε μᾶλλον ἂν φοβεῖσθαι τε αὐτὸς, κῆ
 ' φρονεῖν τὰ πρὸς σε, εἰ ὁρῶεν σοι τὸς στρα-
 ' τιώτας ἔτω διακειμένους, ὡς νῦν τε μέ-

' memoriâ repete quàm magni aestimâris
 ' id *te* efficere *potuisse*, quod jam tuam in
 ' potestatem redactum possides. Novi ego
 ' te optaturum potiùs fuisse ut tibi effice-
 ' rentur quae jam facta sunt, quàm ut pe-
 ' cunias multò majores iis, *quae nobis de-*
 ' *bentur*, consequereris. Atqui mihi tantò
 ' majus damnum atque turpius esse vide-
 ' tur, non jam ea retinere, quàm tum non
 ' occupâsse, quantò e divite pauperem fieri
 ' gravius est, quàm ab initio divitias non
 ' habuisse; quantoque acerbius *est* ex re-
 ' ge privatum palàm evadere, quàm ab
 ' initio non regnâsse. Enimverò nôsti eos,
 ' qui tuo nunc subiecti sunt imperio, non
 ' amicitia tuâ adductos fuisse ut tibi pare-
 ' rent, sed necessitate: eosque libertatis re-
 ' cuperationem adgressuros, nisi quis me-
 ' tus eos retineret. Utrùm igitur magis
 ' eos arbitraris in metu futuros, et in par-
 ' tibus tuis perstuturos, si milites eo erga
 ' te animo esse viderint, ut et jam, si tu

148 CYRI EXPED. VII.

‘ jubeas, maneant, et celeriter, si sit opus,
 ‘ revertantur; atque alios, praeclara de te
 ‘ multa ex his audientes, celeriter ad te
 ‘ quamcunque ad rem *eorum uti* velis *ope-*
 ‘ *ra*, accessuros; an si opinionem concepe-
 ‘ rint neque venturos ad te alios, ob dif-
 ‘ fidentiam ex iis *ortam* quae modò facta
 ‘ sunt, et hos amiciore in ipsos esse animo
 ‘ quàm in te? Enimverò nequaquam mul-
 ‘ titudine certè a nobis superati tibi ces-
 ‘ sere, sed prae inopiâ praesidium. Qua-
 ‘ propter hâc etiam in parte periculum
 ‘ est, nè de his quosdam sibi sumant prae-
 ‘ fides, qui se injuriâ a te adfici putant,
 ‘ vel etiam his praestantiores Lacedaemo-
 ‘ nios, si milites quidem alacriùs se cum
 ‘ iis expeditionem suscepturos pollicean-
 ‘ tur, *hi utique* si *pecunias* a te *debitas*
 ‘ exigendo consequantur, Lacedaemonii
 ‘ verò iis, propterea quòd exercitu indi-
 ‘ geant, de his adsentiantur. Obscurum
 ‘ certè quidem non *est*, eos Thracas, qui
 ‘ tuo jam imperio subiecti sunt, multò a-
 ‘ lacriùs adversùs te quàm tecum perrectu-

'νοντας ἄν, εἰ σὺ κελεύεις, αὐθὶς τ' ἄν
 'ταχὺ ἐλθόντας, εἰ δέοι· ἄλλες τε, τέ-
 'των περὶ σὺ ἀκόντας πολλὰ ἀγαθὰ,
 'ταχὺ ἄν σοι πρὸς ὃ σὺ βέλοιο παρα-
 'γίγνεσθαι· ἢ εἰ καταδοξάσειαν μήτε ἄν
 'ἄλλες σοι ἐλθεῖν, δι' ἀπιστίαν ἐκ τῶν νῦν
 'γενομένων, τέττες τε αὐτοῖς εὐνυξέρες
 'εἶναι ἢ σοί; Ἀλλὰ μὴν ἔδεν πλήθει γε
 'ἡμῶν λειφθέντες ὑπεῖζάν σοι, ἀλλὰ
 'προσατῶν ἀπορία. Οὐκἔν νῦν καὶ τῷτο
 'κίνδυνος, μὴ λάβωσι προσάτας αὐτῶν
 'τινὰς τέτων, οἱ νομίζουσιν ὑπὸ σὺ ἀδι-
 'κεῖσθαι, ἢ καὶ τέτων κρείττονας τῆς Λα-
 'κεδαιμονίης, εἰάν οἱ μὲν στρατιῶται ὑπι-
 'χνῶνται προθυμότερον αὐτοῖς συστρα-
 'τεύεσθαι, εἰάν παρὰ σὺ ἀναπράξωσιν, οἱ
 'δὲ Λακεδαιμόνιοι, διὰ τὸ δέεσθαι τῆς
 'στρατιᾶς, συναινέσωσιν αὐτοῖς ταῦτα.
 '"Οτι γεμὴν οἱ νῦν ὑπὸ σοι Θραῖκες γε-
 'νόμενοι πολὺ ἄν προθυμότερον ἴοιεν ἐπὶ
 'σε ἢ σὺν σοι, ἔκ ἁδῆλον· σὺ μὲν γὰρ κρα-

150 ΚΥΡΟΥ ΑΝΑΒΑΣ. Ζ΄.

‘ τῶντος, δελεία ὑπάρχει αὐτοῖς· κρα-
 ‘ τυμένε δὲ σὺ, ἐλευθερία. Εἰ δὲ καὶ τῆς
 ‘ χώρας προνοεῖσθαι ἤδη τι δεῖ, ὥς σῆς
 ‘ ὕψους, ποτέρως ἂν οἶει, ἀπαθῇ κακῶν αὐ-
 ‘ τὴν εἶναι μᾶλλον, εἰ ὅτοι οἱ στρατιῶται
 ‘ ἀπολαβόντες ἂ ἐγκαλῶσιν, εἰρήνην καλα-
 ‘ λιπόντες οἴχονται, ἢ εἰ ὅτοι τε μένοισιν
 ‘ ὥς ἐν πολεμίᾳ, σὺ τε ἄλλας πειρῶο
 ‘ πλείονας τέτων ἔχων ἀντιστρατοπεδεύ-
 ‘ εσθαι, δεομένους τῶν ἐπιτηδείων; Ἀργύ-
 ‘ ριον δὲ ποτέρως ἂν πλεῖον ἀναλωθείη,
 ‘ εἰ τέτοις τὸ ὀφειλόμενον ἀποδοθείη, ἢ
 ‘ εἰ ταῦτά τε ὀφείλοιο, ἄλλας τε κρείτ-
 ‘ τονας τέτων δέοι μισθῆσθαι; Ἀλλὰ γὰρ
 ‘ Ἡρακλείδῃ, ὥς πρὸς ἐμὲ ἐδήλῃ, πάμ-
 ‘ πολυ τῆτο δοκεῖ τὸ ἀργύριον εἶναι. Ἡ
 ‘ μὴν πολὺ γέ ἐστιν ἑλαττον νῦν σοι καὶ λα-
 ‘ βεῖν τῆτο καὶ ἀποδεῖναι, ἢ, πρὶν ἡμᾶς ἐλ-
 ‘ θεῖν πρὸς σε, τὸ δέκατον τέττα μέρος· ὃ
 ‘ γὰρ ὁ ἀριθμὸς ὀρίζων ἐστὶ τὸ πολὺ καὶ ὀ-
 ‘ λίγον, ἀλλ’ ἢ δύναμις τῆ τε ἀποδιδόντος

' ros: nam te imperium obtinente, servitus
 ' iis adest; te superato, libertas. Quòd si
 ' etiam regioni jam nonnihil prospicien-
 ' dum est, quippe quae tūa sit, utro mo-
 ' do eam malis fore magis immunem exis-
 ' timas, si milites hi receptis iis quae non
 ' sine criminatione poscunt, pace relictā
 ' discedant; an si et hi maneant tanquam
 ' in hostico, et tu des operam ut cum plu-
 ' ribus, quàm ii sint, *militibus*, commeatu
 ' quibus erit opus, adversus *eos* castra con-
 ' stituas? Utro praeterea modo plus ex-
 ' pendetur pecuniae, si his debitum *sti-*
 ' *pendium* persolvatur, an si et illud de-
 ' beat, et alii his potentiores sint mer-
 ' cede conducendi? At enim Heraclidae,
 ' uti mihi declarabas, haec pecunia per
 ' esse magna videtur. Atqui certè *pecu-*
 ' *nia* haec, sive eam accipias sive persol-
 ' vas, multò minor est tibi nunc, quàm
 ' pars ejus esset decima, priusquam ad te
 ' venimus: non enim numerus est qui mul-
 ' tum ac parvum definit, sed facultas tum

‘ ejus qui dat tum ejus qui accipit. Tibi
‘ verò jam major est singulos in annos pro-
‘ ventus, quàm priùs facultates, quas pos-
‘ sidebas, *omnes*. Equidem, Seuthe, ità
‘ tibi, tanquam amico, prospiciebam, ut et
‘ tu dignus iis bonis videreris, quae dii
‘ tibi dederunt, et ego in exercitu non op-
‘ primerer. Nam certè te scire volo me
‘ exercitûs hujus ope neque hostem, si ità
‘ vellem, damno adficere posse, neque pos-
‘ se, si rursus vellem opem tibi ferre, ido-
‘ neum *ei ferendae* me praestare. Eo sci-
‘ licet erga me animo est exercitus. At-
‘ qui te ipsum cum diis qui *omnia* nôrunt
‘ testem adhibeo, me neque militum causâ
‘ quidquam abs te habere, neque unquam
‘ proprium in *usum ea* petiisse, quae il-
‘ lorum erant, neque *ea* quae mihi polli-
‘ citus es postulâsse. Imò jurejurando tibi
‘ adfirmo me nec accepturum *ea* fuisse,
‘ si obtulisses, nisi etiam milites debita *ip-
‘ sis* stipendia simul essent accepturi. Nam
‘ turpe fuisset res meas quidem esse con-
‘ fectas, res verò illorum, malè licèt se

ΚΥΡΟΥ ΑΝΑΒΑΣ. Ζ'. 153

κ' τῷ λαμβάνοντος. Σοὶ δὲ νῦν ἢ κατ'
 ἐνιαυτὸν πρόσδοδος πλείων ἐστίν, ἢ πρό-
 σθεν τὰ παρόντα, ἃ ἐκέκλῃσο. Εγὼ μὲν,
 ὦ Σεύθη, ταῦτα, ὡς φίλος σε ὄντος, σὺ
 προενοούμεν, ὅπως σύ τε ἄξιος δοκοῖης εἶ-
 ναι ὧν οἱ θεοὶ σοι ἔδωκαν ἀγαθῶν, ἐγὼ
 τε μὴ διαφθαρεῖν ἐν τῇ σρατιᾷ. Εὖ
 γὰρ ἴσθι ὅτι νῦν ἐγὼ ἔτ' ἂν ἐχθρὸν κα-
 κῶς ποιῆσαι βεβλόμενος δυνηθεῖν σὺν
 ταύτῃ τῇ σρατιᾷ, ἔτ' ἂν, εἰ σοι πάλιν
 βεβλοῖμην βοηθῆσαι, ἱκανὸς ἂν γενοίμην.
 Οὕτω γὰρ πρὸς ἐμὲ ἡ σρατιὰ διάκειται.
 Καίτοι αὐτὸν σε μάρτυρα σὺν τοῖς θεοῖς
 εἰδόσι ποιῆμαι, ὅτι ἔτε ἐγὼ ἔχω παρὰ
 σὺ ἐπὶ τοῖς σρατιώταις ὕδεν, ἔτε ἡ-
 τῆσα πώποτε εἰς τὸ ἴδιον τὰ ἐκείνων,
 ἔτε ἃ ὑπέχθαι μοι ἀπήτησα. Ομνυμι δέ
 σοι μὴδ' ἀποδιδόντος δέξασθαι ἂν, εἰ μὴ
 κ' οἱ σρατιῶται ἐμελλον τὰ ἑαυτῶν συν-
 ἀπολαμβάνειν. Αἰσχρὸν γὰρ ἦν τὰ μὲν
 ἐμὰ διαπεπράχθαι, τὰ δὲ ἐκείνων πε-

154 ΚΥΡΟΥ ΑΝΑΒΑΣ. Ζ΄.

ριορᾶν ἐμὲ κακῶς ἔχοντα, ἄλλως τε καὶ
 τιμώμενον ὑπ' ἐκείνων. Καίτοιγε Ἡρα-
 κλείδῃ λῆρος πάντα ἐδόκει εἶναι πρὸς
 τὸ ἀργύριον ἔχειν ἐκ παντὸς τρόπου· ἐ-
 γὼ δὲ, ὦ Σεύθῃ, ἔδὲν νομίζω γε ἀνδρὶ,
 ἄλλως τε καὶ ἄρχοντι, κάλλιον εἶναι
 κτῆμα ἔδὲ λαμπρότερον ἀρετῆς καὶ δι-
 καιοσύνης καὶ γενναιότητος· ὁ γὰρ ταῦτα
 ἔχων πλετεῖ μὲν ὄντων φίλων πολ-
 λῶν, πλετεῖ δὲ καὶ ἄλλων βελομένων
 γενέσθαι· καὶ εὖ μὲν πράττων ἔχει τὰς
 συνηθησομένους· εἰ δέ τι σφαλῇ, οὐ
 σπανίζει τῶν βοηθησόντων. Ἀλλὰ γὰρ
 εἰ μήτε ἐκ τῶν ἐμῶν ἔργων κατέμαθες
 ὅτι σοι ἐκ τῆς ψυχῆς φίλος ἦν, μήτε
 ἐκ τῶν ἐμῶν λόγων δύνασαι τῆτο γινῶ-
 ναι, ἀλλὰ τὰς τῶν στρατιωτῶν λόγους
 κατανόησον· παρῆθα γὰρ, καὶ ἤκεις ὅς
 ἔλεγον οἱ φέγειν ἐμὲ βελόμενοι. Κατη-
 γόρην μὲν γάρ μιν πρὸς Λακεδαιμονίους,
 ὥς σε περὶ πλείονος ποιοίμην ἢ Λακε-

' haberent, me negligere, praesertim cum
 ' ab illis honore fuerim ornatus. At enim
 ' Heraclidæ omnia nugae videntur esse
 ' prae argento quâvis ratione comparato:
 ' ego verò, Seuthe, nullam certè arbitror
 ' esse homini, ac praesertim ei qui cum
 ' imperio sit, possessionem pulchriorem vel
 ' splendidiorem virtute et justitiâ et ge-
 ' nerositate: nam qui his praeditus est,
 ' dives est *propterea* quòd ipsi multi adsint
 ' amici, dives etiam quòd alii *ipsi* adesse
 ' velint; et cum fortunâ utitur prosperâ,
 ' habet qui unâ gaudeant; sin qua res ipsi
 ' minùs succedat, eorum non est inops qui
 ' opitulentur. Enimverò si neque de fac-
 ' tis meis perspexisti me amicum tibi ex
 ' animo fuisse, neque ex verbis meis id
 ' cognoscere potes, saltem militum verba
 ' considerato: aderas enim, et quae illi di-
 ' cerent, qui vituperare me volebant, au-
 ' diebas. Nimirum *in eo* me coram La-
 ' cedaemoniis accusabant, quasi te pluris
 ' quàm Lacedaemonios facerem; iidem mi-

156 CYRI EXPED. VII.

• hi objiciebant, malle me tuis quàm ip-
 • sorum rebus consultum; etiam munera
 • me aiebant abs te accepisse. At verò
 • munerum horum abs te acceptorum u-
 • trum eos, quòd malevolentiam in me
 • quandam erga te animadverterent, me
 • infimulâsse existimas, an quòd studium
 • erga te summum perspicerent? Equidem
 • arbitror neminem non benevolentiam
 • erga illum declarare debere, a quo mu-
 • nera acceperit. Tu verò me, priusquàm
 • ullâ in re operam tibi navâssem, suavi-
 • ter et vultu et voce et donis hospitali-
 • bus excepisti; nec quae futura essent pol-
 • licendo satiatus fuisti: at posteaquam per-
 • fecisti quae volebas, et meâ quantam ego
 • dare potui operâ maximus evasisti, nunc
 • itâ me apud milites honore spoliatum au-
 • des contemnere? At enim confido tem-
 • pus ipsum te docturum ut *quod debes*
 • persolvendum esse statuas; teque adeò
 • ipsum non *ampliùs* laturum ut eos, qui
 • *sua* in te profuderunt beneficia, tecum
 • *de stipendiis* expostulare videas. Itaque

ΚΥΡΟΥ ΑΝΑΒΑΣ. Ζ'. 157

δαιμονίης· αὐτοὶ δ' ἐνεκάλουν ἐμοὶ, ὥς
 μᾶλλον ἐλοίμην ὅπως τὰ σὰ καλῶς ἔ-
 χου, ἢ ὅπως τὰ ἐαυτῶν· ἔφασαν δέ με
 καὶ δῶρα ἔχειν παρὰ σῶ. Καίτοι τὰ δῶ-
 ρα ταῦτα πότερον οἶει αὐτὸς, κακόνου-
 ἂν τινα ἐνιδόντας μοι πρὸς σε, αἰτιάσθαι
 με ἔχειν παρὰ σῶ, ἢ προθυμίαν πολ-
 λὴν περὶ σέ κατανοήσαντας; Εγὼ μὲν
 οἶμαι πάντας ἀνθρώπους εὖνοιαν δεῖν ἀ-
 ποδείκνυσθαι τέτῳ, παρ' ᾧ ἂν τις δῶρα
 λαμβάνῃ. Σὺ δέ, πρὶν μὲν ὑπηρετῆσαί
 τι σοὶ ἐμέ, ἐδέξω ἡδέως καὶ ὄμμασι καὶ φω-
 νῇ καὶ ξενίοις, καὶ ὅσα ἔσοιτο ὑπὸ χινέμενος
 ἕκ ἐνεπίμπλασο· ἐπεὶ δὲ κατέπραξας
 ἃ ἐβόλῃς, καὶ γεγέννησαι ὅσον ἐγὼ ἐδυνά-
 μην μέγιστος, νῦν ἔτῳ με ἄτιμον ὄντα
 ἐν τοῖς στρατιώταις τολμᾷς περιορᾶν;
 Ἀλλὰ μὴν ὅτι σοὶ δόξει ἀποδῆναι πι-
 στεύω καὶ τὸν χρόνον διδάξειν σε, καὶ αὐτὸν
 γέ σε ἕκ ἀνέξεσθαι τὸς σοὶ προεμένους
 εὐεργεσίαν ὀργῶντα ἐγκαλῶντάς σοι. Δέο-

158 ΚΥΡΟΥ ΑΝΑΒΑΣ. Ζ'.

‘μαὶ ὅν σῶ, ὅταν ἀποδίδως, προθυμεῖσθαι
 ‘ἐμὲ παρὰ τοῖς στρατιώταις τοῖστον ποι-
 ‘ῆσαι, οἷόν περ καὶ παρέλαβες.’

Ακῶσας ταῦτα ὁ Σεύθης κατηράσατο
 τῷ αἰτίῳ τῷ μὴ πάλαι ἀποδεδόσθαι τὸν
 μισθόν· (καὶ πάντες τὸν Ἡρακλείδην ὑ-
 πώπτεισαν εἶναι) Εγὼ γάρ, ἔφη, ὅτε
 διενούηθην πώποτε ἀποσερῆσαι, ἀποδώσω
 τε. Εντεῦθεν πάλιν εἶπεν ὁ Ξενοφῶν, Ε-
 πεὶ τοίνυν ἀποδιδόναι βέλει, νῦν ἐγὼ σε
 δέομαι δι’ ἐμῶ ἀποδιδόναι, καὶ μὴ παριδεῖν
 με διὰ σε ἀνομοίως ἔχοντα ἐν τῇ στρατιᾷ
 νῦν τε καὶ ὅτε πρὸς σε ἀφικόμεθα. Ὁ δ’ εἶ-
 πεν, Ἀλλὰ ὅτε τοῖς στρατιώταις ἔσῃ δι’
 ἐμὲ ἀτιμότερος· ἂν τε μένης παρ’ ἐμοὶ χι-
 λίδες μόνες ὀπλίτας ἔχων, ἐγὼ σοι τά τε
 χωρία ἀποδώσω καὶ τᾶλλα, ἃ ὑπεχόμην.
 Ὁ δὲ πάλιν εἶπε, Ταῦτα μὲν ἔχειν ὅπως
 ἔχῃ οἷόν τε· ἀπόπεμπε δὲ ἡμᾶς. Καὶ μὲν,
 ἔφη ὁ Σεύθης, καὶ ἀσφαλέστερον γέ σοι οἶδα
 ὅν παρ’ ἐμοὶ μένειν ἢ ἀπιέναι. Ὁ δὲ πάλιν

‘te oro ut, cùm *debita* persolvis, talem
 ‘me apud milites, qualem accepisti, red-
 ‘dere studeas.’

Haec cùm Seuthes audiisset, execraba-
 tur eum per quem stetisset, quo minùs sti-
 pendium jam dudum persolutum fuisset:
 (atque *eum* omnes Heraclidem esse suspi-
 cati sunt) Ego enim, inquit, neque in ani-
 mo unquam habui *vos illo* fraudare, et per-
 solvam. Tum rursus Xenophon, Quando-
 quidem igitur persolvere statuis, jam ego
 te rogo ut per me persolvas, neque me alio
 propter te nunc apud exercitum loco ne-
 glectum relinquo, atque *quo fuerim id*
temporis cùm ad te venimus. Et ille, Per
 me verò, ait, neque apud milites eris in-
 honoratior; et si cum solis mille gravis ar-
 maturae militibus apud me manseris, ego
 tibi et castella dabo et alia, quae promisi.
 Rursus Xenophon, Fieri non potest, in-
 quit, ut haec ità se habeant: quin nos di-
 mittito. Atqui, ait Seuthes, novi certè
 tutius futurum tibi si apud me maneat,
 quàm si discedas. Ille rursus, Laudo sa-

nè, inquit, curam tuam: at mihi nequaquam integrum est manere: verùm ubique ego honoratior fuero, id *velim* existimes e re tuâ etiam futurum. Ibi tum Seuthes, Argenti nihil, ait, nisi paulum aliquid, habeo: atque hoc, *unum scilicet* talentum, tibi do: boves *mibi sunt* sexcenti, oviumque circiter quatuor millia, et mancipia ferè centum et viginti. His acceptis, obsidibusque eorum qui te laeserunt adsumptis, abito. Subridens Xenophon, Si tandem, ait, haec ad stipendia *persolvenda* non suffecerint, cujus talentum *me* habere dicam? Annon, quoniam mihi abeunti periculum imminet, ut mihi a lapidibus caveam satius fuerit? Audisti certè minas. Ac tum quidem isthic manserunt.

Postridie *Seuthes* quae pollicitus iis fuerat tradidit: simulque misit qui ea abigerent. Milites autem interea aiebant Xenophontem ad Seuthen profectum esse ut *apud* eum habitaret, eaque reciperet quae ipsi *Seuthes* promiserat: verùm ubi rede-

ΚΥΡΟΥ ΑΝΑΒΑΣ. Ζ'. 161

λιν εἶπεν, Ἀλλὰ τὴν μὲν σὴν πρόνοϊαν
ἐπαινῶ· ἐμοὶ δὲ μένειν ἔχ' οἶόν τε· ὅπως
δ' ἂν ἐγὼ ἐντιμότερος ᾶ, νόμιζε καὶ σοὶ τῷ-
το ἀγαθὸν ἔσεσθαι. Ἐντεῦθεν λέγει Σεύ-
θης, Ἀργύριον μὲν ἔκ' ἔχω, ἀλλ' ἢ μικρόν
τι, καὶ τῷτό σοι δίδωμι, τάλαντον· βῆς δ'
ἑξακοσίαις, καὶ πρόβατα εἰς τετρακιχίλια,
καὶ ἀνδράποδα εἰς εἴκοσι καὶ ἑκατόν. Ταῦτα
λαβὼν, καὶ τὰς τῶν ἀδικησάντων σε ὁμήρους
προσλαβὼν, ἄπιθι. Γελάσας ὁ Ξενοφῶν
εἶπεν, Ἦν ἔν μὴ ἑξαρκῇ ταῦτα εἰς τὸν
μιαθόν, τίνος τάλαντον φήσω ἔχειν; Ἀρ'
ἔκ' ἐπειδὴ μοι καὶ ἐπικίνδυνόν ἐστιν ἀπιόντι,
ἄμεινον φυλάττεσθαι τὰς πέτραις; Ἡκεῖ
δὲ τὰς ἀπειλάς· Τότε μὲν δὴ αὐτῷ ἔ-
μειναν.

Τῇ δ' ὑπεραία ἀπέδωκεν αὐτοῖς ἃ ὑ-
πέχετο, καὶ τὰς ταῦτα ἐλάσοντας συνέ-
πεμψεν. Οἱ δὲ στρατιῶται τέως μὲν ἔλε-
γον ὡς Ξενοφῶν οἷχοιτο πρὸς Σεύθην οἰ-
κήσων, καὶ ἃ ὑπέχετο αὐτῷ ἀποληφό-

162 ΚΤΡΟΤ ΑΝΑΒΑΣ. Ζ'.

μενος· ἐπεὶ δὲ αὐτὸν ἤκοντα εἶδον, ἤδη-
σάν τε καὶ προσέθεον. Ξενοφῶν δ', ἐπεὶ εἶ-
δε Χαρμίῃον καὶ Πολύνεικον, Ταῦτα, ἔφη,
καὶ σέσωται δι' ὑμᾶς τῇ στρατιᾷ, καὶ παρα-
δίδωμι αὐτὰ ἐγὼ ὑμῖν· ὑμεῖς δὲ διατιθέ-
μενοι διάδοτε τῇ στρατιᾷ. Οἱ μὲν ἔν, πα-
ραλαβόντες καὶ λαφυροπώλας καίασάν-
τες, ἐπώλυν, καὶ πολλὴν εἶχον αἰτίαν.
Ξενοφῶν δὲ ἔ' προσήει, ἀλλὰ Φανερός ἦν
οἴκαδε παρασκευαζόμενος· ἔ' γάρ πω ψῆ-
φος αὐτῷ ἐπῆκτο Αθήνησι περὶ Φυγῆς.
Προσελθόντες δὲ αὐτῷ οἱ ἐπιτήδαιοι ἐν τῷ
στρατεύματι, ἐδέοντο μὴ ἀπελθεῖν πρὶν ἀ-
παγάγοι τὸ στρατεύμα, καὶ Θίμβρωνι πα-
ραδοίη.

Εντεῦθεν διέπλευσαν εἰς Λάμψακον·
καὶ ἀπαντὰ τῷ Ξενοφῶντι Εὐκλείδης
μάντις Φλιάσιος, Κλεαγόρου υἱὸς τῶ τα
ἐνύπνια ἐν Λυκείῳ γεγραφότος. Οὗτος
συνήδετο τῷ Ξενοφῶντι ὅτι ἐσέσωστο· καὶ
ἡρώτα αὐτὸν πόσον χρυσίον ἔχει. Ὁ

untem eum viderunt, laetati sunt et *ad eum* adcurrebant. Xenophon autem, posteaquam Charminum et Polynicum vidit, Haec, inquit, per vos exercitui conservata sunt, eademque vobis ego trado: vos his divenditis exercitui *pecuniam inde coactam* distribuite. Et illi quidem, *his* acceptis et manubiarum venditoribus constitutis, *ea* vendebant, et magnoperè accusabantur. At Xenophon *ad eos* non accedebat, sed palàm se ad iter in patriam comparabat: necdum enim Athenis suffragium de eo in exilium mittendo latum erat. Cùm verò *quidam* de exercitu idonei ad eum accessissent, orabant nè prius discederet quàm copias abduxisset, et Thimbroni tradidisset.

Hinc in Lampfacum velis transmiserunt; ac Xenophonti Euclides vates Phliasius, *ejus* Cleagorae filius, qui somnia in Lyceo pinxit, fit obvius. Is Xenophonti, quòd salvus rediisset, gratulabatur; eumque interrogabat quantum auri haberet. Hic ei jurejurando interposito dixit, nè

quidem certè domum redeunti viatici satès fore, nisi equum venderet et quae circa se haberet. Ei fidem non habebat *Euclides*. At posteaquam Xenophonti hospitalia dona misissent Lampfaceni, atque ille Apollini sacra faciens Euclidem juxta se constituisset, intuitus exta Euclides credere se *jam* aiebat ipsi non esse pecuniam. At certè video, ait, etiamsi olim adfutura sit, impedimentum quoddam adparere, si nullum aliud, tu tibi *eris impedimento*. Confitebatur haec Xenophon. Et ille, Impedimento nimirum, ait, tibi est, Jupiter Milichius: *simulque* interrogabat ane jam aliquando rem sacram fecisset, quemadmodum domi, inquit, ego pro vobis sacrificare totasque viçtimas exurere solebam. Negabat *Xenophon* se ex quo patriâ abfuiisset deo huic sacrificasse. Quare suadebat *Euclides* ut ei rem sacram faceret, idque *ipsi* profuturum aiebat. Postero autem die Xenophon ad Ophrynium progressus rem sacram faciebat, et porcos ritu patrio totos cremabat; estque *tum* per-

δ' αὐτῷ ἐπομόσας εἶπεν, ἥ μὲν ἔσεσθαι
 μὴδ' ἐφόδιον ἱκανὸν οἴκαδε ἀπίοντι, εἰ μὴ
 ἀπόδοιτο τὸν ἵππον καὶ ἅ ἀμφὶ αὐτὸν εἶ-
 χεν. Ὁ δ' αὐτῷ ἔκ ἐπίστευεν. Ἐπεὶ δ' ἔ-
 πεμψαν Λαμψακηνοὶ ξένια τῷ Ξενοφῶν-
 τι, καὶ θύων τῷ Απόλλωνι παρεσήσατο
 τὸν Εὐκλείδην, ἰδὼν τὰ ἱερά ὁ Εὐκλείδης
 εἶπεν ὅτι πείθοιτο αὐτῷ μὴ εἶναι χρή-
 ματα. Ἀλλ' οἶδα, ἔφη, ὅτι, καὶ ἂν μέλλῃ
 ποτὲ γενήσεσθαι, φαίνεται τι ἐμπόδιον,
 εἰ μὴ μὴδὲν ἄλλο, σὺ σαυτῷ. Συνωμολό-
 γει ταῦτα ὁ Ξενοφῶν. Ὁ δ' εἶπεν, Ἐμ-
 πόδιος γάρ σοι ὁ Ζεὺς ὁ Μειλίχιός ἐστι
 καὶ ἐπήρετο εἰ ἤδη ποτὲ θύσειεν, ὥσπερ
 οἴκοι, ἔφη, εἰώθειν ἐγὼ ὑμῖν θύεσθαι καὶ
 ὀλοκαυτεῖν. Ὁ δὲ ἔκ ἔφη ἐξ ὅττι ἀπε-
 δήμησε τεθυκέναι τέτρω τῷ θεῷ. Συνεβέ-
 λευσεν ἔν αὐτῷ θύεσθαι, καὶ ἔφη συνοίσειν
 ἐπὶ τὸ βέλτιον. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ ὁ Ξενο-
 φῶν προελθὼν εἰς Οφρύνιον ἐθύετο, καὶ ὠ-
 λοκαύτει χοίρους τῷ πατρίῳ νόμῳ· καὶ

166 ΚΥΡΟΥ ΑΝΑΒΑΣ. Ζ'.

ἐκαλλιέροι. Καὶ ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ ἀφικνεῖται Βίτων καὶ ἅμα Εὐκλείδης χρήματα δάσκοντες τῷ στρατεύματι· καὶ ξενῶνται τε τῷ Ξενοφῶντι, καὶ ἵππον, ὃν ἐν Λαμφάκῳ ἀπέδοτο πεντήκοντα δαρεικῶν, ὑποπτεύοντες αὐτὸν δι' ἐνδειαν πεπρακέναι, ὅτι ἤκον αὐτὸν ἡδεῖσθαι τῷ ἵππῳ, λυσάμενοι ἀπέδωκαν, καὶ τὴν τιμὴν οὐκ ἠθελον ἀπολαβεῖν.

Εντεῦθεν ἐπορεύοντο διὰ τῆς Τροίας, καὶ ὑπερβάντες τὴν Ἰδην, εἰς Αντανδρον ἀφικνεῖνται πρῶτον· εἶτα παρὰ θάλατταν πορευόμενοι τῆς Λυδίας, εἰς Θήβης πεδῖον. Εντεῦθεν δι' Ατραμυτίης καὶ Κερτονίης παρ' Αταρνέα εἰς Καίχης πεδῖον ἐλθόντες, Πέργαμον καταλαμβάνουσι τῆς Μυσίας. Ενταῦθα δὲ ξενῶνται Ξενοφῶν παρ' Ἑλλάδι τῇ Γογγύλῃ τῇ Ερετριέως γυναικί, καὶ Γοργίωνος καὶ Γογγύλης μητρὶ. Αὕτη δ' αὐτῷ φράζει ὅτι Ασιδάτης ἐστὶν ἐν τῷ πεδίῳ, ἀνὴρ Πέρσης· τῷτο

litatum. Atque eodem die venit Biton unaque *cum eo* Euclides, qui pecuniam exercitui daturi essent: et hi cum Xenophonte hospitium faciunt, equumque quem Lampfaci quinquaginta daricis vendiderat, quòd suspicarentur *Xenophontem* eum propter inopiam vendidisse, quoniam illum equo delectari audierant, cùm redemissent *Xenophonti* reddiderunt, pretiumque *eius redempti a Xenophonte* recipere noluerunt.

Hinc per Trojam profecti sunt, et superatâ Idâ primò ad Antandrum perveniunt; deinde propter mare Lydiae itinere factò, ad Thebes campum. Illinc per Atramyttium et Certonium juxta Atarnen ad Caïci campum profecti, Pergamum Mysiae urbem perveniunt. Hic Xenophon hospitio excipitur apud Hellada Gongyli Eretriensis uxorem, et Gorgionis Gongylique matrem. Significat autem haec ipsi Asidaten esse in planitie, hominem natione Persam: hunc aiebat, si noctu cum tre-

168 CYRI EXPED. VII.

centis viris pergeret, posse *Xenophontem* et ipsum, et uxorem, et liberos, et opes capere; *eamque* aded magnas esse. Misit etiam qui ad haec *perficienda* duces *ipsi* forent, tum consobrinum suum, tum Daphnagoram, quem maximi faciebat. Itaque Xenophon cum hos apud se haberet, hostiam mactabat. Et Agasias Eleus vates, qui *tum* aderat, exta ei perpulchra esse, hominemque ab eo posse capi aiebat. Quare cum coenasset, iter ingressus est, sumptis secum cohortium praefectis *sibi* amicissimis, iisque qui fideles se semper praebeuerant, ut *aliquo* eos beneficio adficeret. Cum eo egrediuntur etiam alii, *id* caeteris invitis conati, ferè sexcenti: verum cohortium praefecti citatis equis *ab his* discesserunt, ut nè *praedae* partem acciperent, quasi opes utique *istae* paratae essent.

Cum *ad locum* nocte ferè mediâ pervenissent, mancipia quae circum turrim erant resque *aliae* plurimae aufugerunt ab iis, dum *caetera* negligebant, ut ipsum cum

ΚΥΡΟΥ ΑΝΑΒΑΣ. Ζ'. 169

ἔφη αὐτόν, εἰ ἔλθοι τῆς νυκτὸς σὺν τρια-
κοσίοις ἀνδράσι, λαβεῖν ἂν, καὶ αὐτόν, καὶ
γυνᾶκα, καὶ παῖδας, καὶ τὰ χρήματα· εἶ-
ναι δὲ πολλά. Ταῦτα δὲ καθηγησομένους
ἔπεμψε τὸν τε αὐτῆς ἀνεψιόν, καὶ Δαφ-
ναγόραν, ὃν περὶ πλείους ἐποιεῖτο. Ἐχων
ἦν ὁ Ξενοφῶν τέτρες παρ' ἑαυτῷ, ἐθύετο.
Καὶ Ἀγασίας ὁ Ηλεῖος μάντις παρῶν
εἶπεν ὅτι κάλλιστα εἶεν τὰ ἱερὰ αὐτῷ,
καὶ οἱ ὁ ἀνὴρ ἂν ἀλώσιμος εἴη. Δειπνή-
σας ἦν ἐπορεύετο, τέρας τε λοχαγὸς τέρας
μάλισα φίλος λαβὼν καὶ πιστὸς γεγενημέ-
νος διαπαντός, ὅπως εὖ ποιῆσαι αὐτὸς.
Συνεξέρχονται δὲ αὐτῷ καὶ ἄλλοι βιασά-
μενοι, εἰς ἑξακοσίους· οἱ δὲ λοχαγοὶ ἀπή-
λαινον, ἵνα μὴ μεταδῶεν τὸ μέρος, ὥς ἐ-
τοίμων δὴ χρημάτων.

Ἐπεὶ δὲ ἀφίκοντο περὶ τὰς μέσας νύκ-
τας, τὰ μὲν πέριξ ὄντα ἀνδράποδα τῆς
τύρσιος καὶ χρήματα πλείους ἀπέδρα αὐ-
τὸς παραμελῶντας, ὥς τὸν Ἀσιδάτην αὐ-

170 ΚΥΡΟΥ ΑΝΑΒΑΣ. Ζ'.

τὸν λάβοιεν, καὶ τὰ ἐκείνῃς. Πυργομαχῶν-
τες δ' ἐπεὶ ἔκ ἐδύναντο λαβεῖν τὴν τύρ-
σιν, (ὕψηλὴ γὰρ ἦν, καὶ μεγάλη, καὶ προ-
μαχῶνας καὶ ἄνδρας πολλὰς καὶ μαχίμους
ἔχουσα) διορύττειν ἐπεχείρησαν τὸν πύρ-
γον. Ὁ δὲ τῷχος ἦν ἐπὶ ὀκτῶ πλίνθων
γῆίνων τὸ εὖρος. Ἄμα δὲ τῇ ἡμέρᾳ διω-
ρώρυκτο· καὶ ὡς τὸ πρῶτον διεφάνη, ἐπά-
ταξεν ἔνδοθεν βεπύρω τις ὀβελίσκῳ διαμ-
περὲς τὸν μηρὸν τῷ ἐγλυτάτῳ· τὸ δὲ λοι-
πὸν ἐκτοξεύοντες ἐποίουν μὴδὲ παριέναι ἔτι
ἀσφαλὲς εἶναι. Κεκραγόντων δ' αὐτῶν καὶ
πυρσευόντων, ἐκδοθηῶσιν Ἰταβέλιος μὲν
ἔχων τὴν ἑαυτοῦ δύναμιν, ἐκ Κομανίας
δὲ ὀπλῖται Φρυγοὶ, καὶ ἰππεῖς Ὑρκάνιοι,
καὶ ἄλλοι βασιλέως μισθοφόροι, ὡς ὀγδοήκον-
τα, καὶ ἄλλοι πελτασταὶ εἰς ὀκτακοσίους·
ἄλλοι δ' ἐκ Παρθενίης, ἄλλοι δ' ἐξ Απολ-
λωνίας, καὶ ἐκ τῶν πλησίον χωρίων, καὶ
ἰππεῖς.

Ἐνταῦθα δὴ ὥρα ἦν πῶς ἔσαι ἢ ἄφο-

suis Afidaten caperent. Cumque turrim
 oppugnando capere non possent, (nam al-
 ta erat, et magna, habebatque propugna-
 cula virosque et multos et ad pugnandum
 idoneos) eam perfodere conati sunt. Mu-
 rus autem erat octo laterum terreorum
 latitudine. Die verò illucescente perfos-
 sus erat; et ubi primùm *pervia* adparebat,
 eorum quidam, qui erant intus, veru trans-
 figendis bobus facto femur ejus, qui *ad*
turrim proximè accesserat, transfodit: de-
 inde sagittas excutiendo efficiebant ut am-
 pliùs nè *illam versùs* progredi quidem tu-
 tum esset. Clamantibus autem iis et fa-
 ces accensas tollentibus, Itabelius cum co-
 piis suis, *itemque* ex Comaniâ gravis ar-
 maturae milites praesidarii, equitesque
 Hyrcanii, iique regis stipendiarii, ferè
 octoginta, et alii peltastae circiter octin-
 genti, ad opem ferendam excurrunt: alii
 item, *iidemque* equites, ex Parthenio, alii
 ex Apolloniâ, et locis vicinis.

Ibi jam tempus erat ut quomodo fieret

discessus considerarent: atque adeò bobus, quotquot *isthic* erant, et ovibus sumptis, *itemque* mancipiis intrà quadratum agmen receptis, progrediebantur; non jam de opibus cogitantes, sed nè discessus fugae similis esset, si relictis rebus *jam partis* abirent, atque tum hostes audaciores, tum milites animis essent demissioribus: jam verò ità discedebant, ut pro rebus *his* pugnaturi viderentur. Cùm autem Gongylus Graecos esse paucos videret, multosque esse qui *eos* urgerent, ipse quoque invitâ matre cum suis copiis egreditur, quippe qui vellet unâ *cum aliis* facti particeps esse: opem simul ferebat etiam Procles ex Elisarne ac Teuthraniâ, qui a Damarato *genus ducebat*. Ii autem qui circa Xenophontem erant, cùm jam sagittis et fundis valde premerentur, *sic* iter facientes ut in orbem *agmen converterent*, quò haberent arma sagittis opposita, difficulter Caicum amnem transeunt, cùm dimidia propè pars faucia esset. Ibi tum Agasias

δος σκοπεῖν· καὶ λαβόντες ὅσοι ἦσαν βόες
 καὶ πρόβατα, ἤλαυνον, καὶ τὰ ἀνδράποδα
 ἐντὸς πλασίσιν ποιησάμενοι· ὃ τοῖς χρή-
 μασιν ἔτι προσέχοντες τὸν νῦν, ἀλλὰ μὴ
 φυγὴ εἴη ἢ ἀφοδος, εἰ καταλίπόντες τὰ
 χρήματα ἀπίοιεν, καὶ οἱ τε πολέμιοι θρα-
 σύτεροι εἶεν, καὶ οἱ στρατιῶται ἀθυμότεροι·
 νῦν δὲ ἀπήεσαν ὡς περὶ τῶν χρημάτων
 μαχόμενοι. Ἐπεὶ δὲ ἑώρα Γογγύλος ὁ-
 λίγας μὲν τῆς Ἑλληνας, πολλὰς δὲ τῆς
 ἐπικειμένους, ἐξέρχεται καὶ αὐτὸς βία τῆς
 μητρὸς, τὴν ἑαυτῇ δύναμιν ἔχων, βελό-
 μενος συμμεταχεῖν τῇ ἔργῃ· συνεβοήθει
 δὲ καὶ Προκλῆς ἐξ Ελισάρνης καὶ Τευθρα-
 νίας, ὁ ἀπὸ Δαμαράτης. Οἱ δὲ περὶ Ξε-
 νοφῶντα, ἐπεὶ πάνυ ἤδη ἐπιέζοντο ὑπὸ
 τῶν τοξευμάτων καὶ σφενδονῶν, πορευόμε-
 νοι κύκλῳ, ὅπως τὰ ὅπλα ἔχοιεν πρὸ
 τῶν τοξευμάτων, μόλις διαβαίνουσι τὸν
 Κάϊκον ποταμὸν, τετρωμένοι ἐγγὺς οἱ ἡ-
 μίσεις. Ἐνταῦθα καὶ Ἀγασίας Στυμφά-

λιος ὁ λοχαγὸς τιτρώσκεται, τὸν πάντα χρόνον μαχόμενος πρὸς τὰς πολεμίους. Καὶ διασώζονται ἀνδράποδα ὡς διακόσια ἔχοντες, καὶ πρόβατα ὅσον θύματα.

Τῇ δὲ ὑφεραΐα θυσάμενος ὁ Ξενοφῶν, ἐξάγει νύκτωρ πᾶν τὸ στρατεύμα, ὅπως ὀτιμακροτάτην ἔλθοι τῆς Λυδίας, ὥστε μὴ διὰ τὸ ἐγγὺς εἶναι φοβεῖσθαι, ἀλλ' ἀφυλακτεῖν. Ὁ δ' Ασιδάτης, ἀκέσας ὅτι πάλιν ἐπ' αὐτὸν τεθυμένος εἴη Ξενοφῶν, καὶ παντὶ τῷ στρατεύματι ἡξει, ἐξαυλίζουσι εἰς κώμας ὑπὸ τὸ Παρθενικὸν πόλισμα ἔχοντας. Ενταῦθα οἱ περὶ Ξενοφῶντα συμπεριτυγχάνουσιν αὐτῷ, καὶ λαμβάνουσιν αὐτὸν, καὶ γυναῖκα, καὶ παῖδας, καὶ τὰς ἵππους, καὶ πάντα τὰ ὄντα· καὶ ἔτω τὰ πρότερα ἱερὰ ἀπέβη. Ἐπειτα πάλιν ἀφικνεῖνται εἰς Πέργαμον. Ενταῦθα τὸν θεὸν ἐκ ἡτιάσατο ὁ Ξενοφῶν· συνέπραττον γὰρ καὶ οἱ Λάκωνες, καὶ οἱ λοχαγοί, καὶ οἱ ἄλλοι στρατηγοί, καὶ οἱ στρατιῶται, ὥστε

etiam Stymphalius cohortis praefectus vulneratus est, qui perpetuò adversus hostes dimicâffer. Atque ità salvi tandem evadunt, cùm mancipia haberent ferè ducenta, et pecora *quae* ad sacrificia satis *essent*.

Postero die Xenophon factâ re sacrâ copias omnes noctu educit, ut quàm longissimè progrediretur in Lydiam, adedò ut *hostes*, propterea quòd ipse propè esset, metum non haberent, sed incautè se gererent. At Afidates, cùm audiisset Xenophontem iterum *de copiis* adversus ipsum *ducendis* exta consuluisse, totoque cum exercitu venturum, *turre relictâ* in vicos castra movet sub oppidum Parthenicum pertingentes. Hic Xenophon ipsiusque milites in eum incidunt, et ipsum capiunt, et uxorem, et liberos, et equos, et bona omnia: atque ità priora *quae portenderant* exta evenerunt. Pergamum deinde rursus perveniunt. Ibi tum deum Xenophon non culpabat: nam conjunctâ operâ effecere Lacones, et cohortium praefecti, et duces alii,

et milites, ut eximia acciperet, et equos, et juga, et alia *quaedam*: adeò ut jam alii etiam benefacere posset.

Secundùm haec cùm venisset Thimbron exercitum accepit, et cùm eum reliquis copiis Graecis conjunxisset bellum Tiffapherni et Pharnabazo intulit.

Praesides autem tractûs regis *imperio subjecti*, quem peragravimus, hi *erant*, Lydiae, Artimas; Phrygiae, Artacamas; Lycaoniae et Cappadociae, Mithradates; Ciliciae, Syennesis; Phoeniciae et Arabiae, Dernes; Syriae et Assyriae, Belesis; Babylonis, Roparas; Mediae, Arbacas; Phasianorum et Hesperitarum, Teribazus; (Carduchi verò, et Chalybes, et Chaldaei, et Macrones, et Colchi, et Mosynoeci, et Coeti, et Tibareni sui juris *erant*) Paphlagoniae, Corylas: Bithynorum, Pharnabazus; Thracum in Europâ *sitorum*, Seuthes.

Itineris autem totius adscendendo et

ἑαίρετα λαμβάνειν, καὶ ἵππους, καὶ ζεύγη,
καὶ τὰλλα· ὥστε ἱκανὸν εἶναι καὶ ἄλλον ἢ δὴ
εὖ ποιεῖν.

Εκ τούτων Θίμβρων παραγενόμενος πα-
ρέλαβε τὸ στρατεύμα, καὶ συμμίζας τῷ
ἄλλῳ Ἑλληνικῷ ἐπολέμει πρὸς Τισα-
φέρην καὶ Φαρνάβαζον.

Ἀρχοντες δὲ οἵδε τῆς βασιλέως χώ-
ρας, ὅσων ἐπήλθομεν, Λυδίας, Ἀρτίμας·
Φρυγίας, Ἀρβηλάμας· Λυκαονίας καὶ Καπ-
παδοκίας, Μιθραδάτης· Κιλικίας, Σύνε-
νεις· Φοινίκης καὶ Ἀραβίας, Δέρνης· Συρί-
ας καὶ Ἀσσυρίας, Βέλεσις· Βαβυλῶνος, Ῥω-
πάρας· Μηδείας, Ἀρβήκας· Φασιανῶν καὶ
Ἑσπεριτῶν, Τηρίβαζος· (Καρδῆχοι δὲ,
καὶ Χάλυβες, καὶ Χαλδαῖοι, καὶ Μάκρωνες, καὶ
Κόλχοι, καὶ Μοσύνοικοι, καὶ Κοῖτοι, καὶ Τι-
βαρηνοὶ, αὐτόνομοι) Παφλαγονίας, Κο-
ρύλας· Βιθυνῶν, Φαρνάβαζος· τῶν ἐν Εὐ-
ρώπῃ Θρακῶν, Σεύθης.

Ἀριθμὸς συμπάσης τῆς ὁδοῦ τῆς ἀνα-

178 ΚΥΡΟΥ ΑΝΑΒΑΣ. Ζ΄.

βάσεως ἢ καταβάσεως, σαθροὶ διακόσιοι
δεκαπέντε, παρασάγγαι χίλιοι ἑκατὸν
πεντήκοντα, σάδια τρισμύρια τετρακχι-
λια, διακόσια πενήκοντα πέντε. Χρόνος
πλήθος τῆς ἀναβάσεως καὶ καταβάσεως,
ἐνιαυτὸς ἢ τρεῖς μῆνες.

Τ Ε Λ Ο Σ.

CYRI EXPED. VII. 179

descendendo *confecti* mensura *haec est*, castra ducena quindena, parasangae mille centum quinquaginta, stadia triginta quatuor mille, ducena quinquaginta quinque. Temporis spatium adscendendo et descendendo *consumpti*, annus et tres menses.

F I N I S.

M 2

CYRIL EXPRD. VII. 179

detestando reserit mentem dare et
ita docent quidem pariterque
centum quingentis, sed in viginti
non mille, centum quingentis
Temptis bonum addendum et de
homo regnum, annis et his mensis

IN H A P X I K O

LIBRIS

MAGISTERIORUM

EDWARDI WELLS

M 3

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ
ἸΠΠΑΡΙΚΟΣ.
XENOPHONTIS
DE
MAGISTERIO EQUITUM.

EX EDITIONE

EDWARDI WELLS.

M 3

Ο Τ Ο Υ

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ

ΙΠΠΑΡΙΚΟΣ.

ΠΡΩΤΟΝ μὲν θύοντα χρὴ αἰτεῖσθαι
Θεὸς ταῦτα δίδοναι καὶ νοεῖν, καὶ λέγειν,
καὶ πράττειν, ἀφ' ὧν Θεοῖς μὲν κεχαρισ-
μενώτατα ἄρξειας ἂν, σαυτῷ δὲ καὶ Φί-
λοις καὶ τῇ πόλει προσφιλέστατα, καὶ εὐ-
κλεέστατα, καὶ πολυωφελέστατα. Θεῶν δὲ
ἵλεων ὄντων, ἀναβιβασέον μὲν σοι ἵππείας,
καὶ ὅπως ἀναπληρῶται ὁ κατὰ τὸν νόμον
ἀριθμὸς, καὶ ὅπως τὸ ὄν ἵππικὸν μὴ μειώ-
ται. εἰ δὲ μὴ προσαναθήσονται ἵππεῖς,
μείονες αἰεὶ ἔσονται. ἀνάγκη γὰρ τὰς μὲν
γῆρα ἀπαγορεύειν, τὰς δὲ καὶ ἄλλως ἐκ-
λείπειν. Πληρωμένους γε μὴν τὰ ἵππικα,
ἐπιμελητέον μὲν ὅπως τρέφονται οἱ ἵπ-
ποι, ὥς ἂν δύνωνται πόνοις ὑποφέρειν. οἱ
γὰρ ἥτις τῶν πόνων ἕτε αἶρουν, ἕτε ἀ-
ποφεύγειν δύναιτο ἂν. ἐπιμελητέον δὲ

XENOPHONTIS

DE

MAGISTERIO EQUITUM.

PRIMUM rem sacram faciens, Deos precaberis, ut ea tibi concedant et intelligere, et proferre, et agere; de quibus et Diis gratissimum sit imperium tuum, et tibi, amicis, reique publicae cum primis acceptum, et gloriosum, et longe utilissimum. Diis placatis, equites instruendi tibi sunt, tum ut numerus lege praescriptus compleatur, tum ne jam ante collectae copiae minuantur. Quippe si non accedant equites ad priores alii, pauciores semper evadent. Nam alios ob senectutem abdicare se necesse est; alios aliis de causis deficere. Postquam equitatum compleveris, adhibenda cura, sic ut equi alantur, quo perferre labores possint. Quippe si laboribus impares sint, nec adtollere se, nec evadere fuga possunt. Id quoque

curandum, ut ad usum idonei sint. Nam contumaces potius hostes quam suos in praeliis juvant. Etiam illi removendi sunt, qui calcitrant, postquam equitem susceperunt. Qui enim tales sunt, saepenumero plus mali quam hostes, inferunt. Haberi debet et pedum ratio, ut etiam in aspera regione agitari possint; quum esse constet in iis locis inutiles, ubi dolorem in agitatione sentiunt. Quum equi tales existunt, quales esse debent, exercendi et equites: ac primum, ut in equos insilire possint. Nam plerisque jam salus hinc parta. Alterum esto, ut in locis omnigenis equitare norint, quandoquidem et hostes alias in aliis locis existunt. Ubi jam firmiter equis insederint, ejus erit habenda ratio, ut ex equis jacula quam longissime vibrent, et alia facere possint, quae facere viros equestres oportet. Secundum haec armandi tum equi,

ὅπως εὐχρηστοὶ ὦσιν. οἱ γὰρ αὖ ἀπειθεῖς, τοῖς πολεμίοις μᾶλλον ἢ τοῖς φίλοις συμμαχῶσι. Καὶ οἱ λακτίζοντες δὲ ἀναβεβαμένοι ἵπποι ἐκποδῶν ποιητέοι. οἱ γὰρ τοῖστοι πολλάκις πλείω κακὰ ἢ οἱ πολέμιοι ποιεῖσιν. δεῖ δὲ καὶ τῶν ποδῶν ἐπιμελεῖσθαι, ὅπως δύνωνται καὶ ἐν τραχείᾳ χώρᾳ ἱππεύειν, εἰδότας ὅτι ὅπως ἂν ἀλγῶσιν ἐλαυνόμενοι, ἐνταῦθα ἔχρησιμοί εἰσιν. Τῶν γε μὴν ἵππων ὑπαρχόντων οἷων δεῖ, τὴς ἱππέας αὖ ἀσκητέον· πρῶτον μὲν, ὅπως ἐπὶ τὴς ἵππου ἀναπηδᾶν δύνῃται. πολλοῖς γὰρ ἤδη ἡ σωτηρία παρὰ τῆτο ἐγένετο. δεύτερον δὲ, ὅπως ἐν παντοίοις χωρίοις ἱππάζεσθαι δυνήσονται. καὶ γὰρ οἱ πολέμιοι ἄλλοτε ἐν ἄλλοις τόποις γίνονται. Ὅταν δὲ ἤδη ἔποχοι ὦσιν, δεῖ αὖ σκοπεῖσθαι, ὅπως ἀκοντιῶσί τε ὡς πλείστον ἀπὸ τῶν ἵππων, καὶ τᾶλλα δυνήσονται ποιεῖν, ἃ δεῖ τὴς ἱππικῆς. μετὰ ταῦτα ὀπλιζέον καὶ ἵππου

καὶ ἱππέας, ὡς αὐτοὶ μὲν ἤκιστα τιτρώ-
 σκονται ἂν, βλάπτειν δὲ τὰς πολεμίας
 μάλιστα δύνανται ἂν. Ἐκ τούτου παρα-
 σκευασέον, ὅπως εὐπειθεῖς οἱ ἄνδρες ὦσιν.
 ἄνευ γὰρ τούτου ἔθ' ἱππων ἀγαθῶν, ἔτε
 ἱππέων ἐπὶ χῶν, ἔτε ὀπλων καλῶν ὄφε-
 λος ἔδεν. προσαιεῦειν μὲν ἔν τούτων πάν-
 των, ὅπως καλῶς γίγνηται, τὸν ἱππαρ-
 χον εἰκός ἐστι. Ἐπεὶ δὲ καὶ ἡ πόλις, χα-
 λεπὸν ἡγήσαμένη ταῦτα πάντα τὸν ἱπ-
 παρχον μόνον ὄντα ἀπεργάζεσθαι, προσ-
 κρεῖται μὲν αὐτῷ συνεργὸς φυλάρχος,
 προσέταξε δὲ τῇ βελῇ συνεπιμελεῖσθαι
 τὴν ἱππικὴν, ἀγαθὸν μοι δοκεῖ εἶναι, τὰς
 μὲν φυλάρχος παρασκευάζειν συνεπιθυ-
 μῆν σοι τῶν καλῶν τῷ ἱππικῷ. ἐν δὲ τῇ
 βελῇ ἔχειν ῥήτορας ἐπιτηδεύς, ὅπως λέ-
 γοντες φοβῶσιν τε τὰς ἱππέας, (βελτίο-
 ρες γὰρ εἶεν φοβέμενοι) καταπραΰνωσιν
 τε τὰς τὴν βελὴν, ἣν τι παρὰ καιρὸν
 χαλεπαίνει. Ταῦτα μὲν ἔν ὑπομνήματι

tum equites; ut ipsi minime vulneren-
 tur, et hostes damnis adficere maximis
 possint. Hinc efficiendum, ut equites
 morigeri sint. Nam absque hoc nec e-
 quorum bonorum, nec equitum his rec-
 te infidentium, nec armorum eleganti-
 um usus ullus fuerit. Atque his qui-
 dem omnibus, ut egregie fiant, prae-
 esse cum imperio magistrum equitum
 par est. Et quia civitas rata difficile
 quiddam esse, perfici haec a solo ma-
 gistro equitum omnia, tribunos ei de-
 ligat adjuutores, et consilium adjungit,
 cum mandato, ut equitatus curam una
 cum ipso gerat; recte mihi facturus vi-
 deris, si tribunos sic instruas, ut tecum
 ea velint, quae ad equitatus commoda
 pertineant; et oratores idoneos habeas
 in consilio, qui et dicendo terrorem e-
 quitibus incutiant, melioribus in metu
 futuris, et eos in consilio mitigent, qui
 forte plus aequo difficiles se praebituri
 sint. Ac istae quidem admonitiones ad

ea spectant, quæ diligentiam tuam requirunt: Quo autem modo singula rectissime peragantur, nunc dicere adgreddior. Equitum in numerum ex legis præscripto referes eos, qui et facultatibus, et viribus corporis præstent: idque vel in jus vocando, vel persuadendo. Sum autem in hac ego sententia, ut hos in jus vocandos existimem; quos nisi quis vocet, id quaestus causa facere videatur. Nam minus potentibus statim hoc correctionis loco fuerit, si primos cogas, qui plurimum possint. Præterea videtur hoc modo mihi quispiam et juvenes ad equitationis studium adducturus, si splendorem equestris rei prædicet; et illos, quorum in potestate sunt, minus adversantes habiturus, si plane futurum ostendat, ut propter opes alere cogantur equos, si non abs te, saltem ab alio quopiam. Quod si tuis auspiciis rei se dent equestri, te filios eorum a sumtuosis et insanis equorum emtionibus avocaturum, et operam da-

τα, ὧν δεῖ σε ἐπιμελεῖσθαι· ὡς δ' ἂν ἔ-
 καστα τῶτων βέλτιστα περαίνοιτο, τῷτο
 δὴ πειράσομαι λέγειν. τὰς μὲν τοίνυν ἵπ-
 πίας δηλονότι καθιστάναι δεῖ κατὰ τὸν
 νόμον, τὰς δυνατωτάτας καὶ χρήμασι καὶ
 σώμασιν, ἢ εἰσάγοντα εἰς δικαστήριον, ἢ
 πείθοντα. Εγὼ δὲ οἶμαι εἰς μὲν τὸ δικα-
 στήριον τῶτες εἰσακτέον εἶναι, ὅς μὴ εἰς-
 ἄγων διὰ κέρδος ἂν τις δοκοίη τῷτο ποι-
 εῖν. καὶ γὰρ τοῖς ἥτιον δυναμένοις εὐθύς
 ἂν εἴη ἀποστροφὴ, εἰ τὰς δυνατωτάτας
 πρώτας ἀναγκάζοις. Ἐτι δὲ καὶ ὅτως ἂν
 μοι δοκεῖ τις τὰς νέας μὲν, τὰ ἐν ἵππικῇ
 λαμπρὰ λέγων, εἰς ἐπιθυμίαν καθιστάναι
 τῷ ἵππεύειν, τὰς δὲ κυρίας αὐτῶν ἥττον
 ἀντιτείνοντας ἔχειν, τὰδε διδάσκων, ὡς
 ἀναγκαζήσονται μὲν ἵπποτροφεῖν, ἢν
 μὴ ὑπὸ σῶ, ὑπ' ἄλλου γὰρ διὰ τὰ χρή-
 ματα. Ἦν δὲ ἐπὶ σῶ ἀναβῶσιν, ὡς ἀπο-
 στρέφεις μὲν τὰς παῖδας αὐτῶν τῶν πο-
 λυτελῶν γε καὶ μαρικῶν ἵππωνειῶν, ἐπι-

μελήσῃ δὲ ὡς ἂν ταχὺ ἵππικοὶ γίγνοιτο.
λέγοντα δὲ ἔγω, καὶ ποιεῖν ταῦτα πειρα-
τέον. Τὴς γε μὴν ὄντας ἱππέας ἡ βελή
ἂν μοι δοκεῖ, προειπῶσα ὡς τὸ λοιπὸν
δεήσει διπλάσια ἱππάζεσθαι, καὶ ὡς τὸν
μὴ δυνάμενον ἵππον ἀκολουθεῖν ἀποδοκι-
μάσει, ἐπιτεῖναι ἂν τρέφειν τε ἄμεινον,
καὶ ἐπιμελεῖσθαι μᾶλλον τῶν ἵππων.
Καὶ τὴς βιαίους δὲ ἵππους ἀγαθὸν μοι δο-
κεῖ εἶναι προῤῥηθῆναι, ὅτι ἀποδοκιμασθή-
σονται. αὕτη γὰρ ἡ ἀπειλή πωλεῖν ἂν
τὴς τοιούτους μᾶλλον παρορμήσειεν, καὶ ἵπ-
πωνεῖν σωφρονέσερον. Ἀγαθὸν δὲ καὶ τὴς
ἐν ταῖς ἱππασίαις λακτίζοντας ἵππους
προῤῥηθῆναι ὅτι ἀποδοκιμασθήσονται. ὃ δὲ
γὰρ συντάττειν τὴς τοιούτους δυνατὸν, ἀλλ'
ἀνάγκη, καὶ ἂν ποι ἐπὶ πολεμίους δεῇ ἐλαύ-
νειν, ὅσας τὴς ἂν αὐτὸς ἔπεισθαι. ὥστε διὰ
τὴν τῷ ἵππῳ κακουργίαν ἄχρηστος καὶ ὁ
ἱππεὺς καθίσταται. Ὡς δ' ἂν καὶ οἱ πόδες
εἶεν τῶν ἵππων κράτιστοι, εἰ μὲν τις ἔχει

turum, ut equestris rei peritiam quam-
 primum consequantur. Haec vero quum
 dices, etiam praestare conaberis. E-
 quites, quotquot operam navant in prae-
 sentia, sic excitatum iri arbitror, ut me-
 lius et alant et curent equos; si consili-
 um eis futurum denuntiet, ut equitati-
 ones in posterum duplicentur, et equi
 rejiciantur, qui pares in itinere aliis es-
 se non poterunt. Etiam hoc utile fu-
 turum arbitror, ut denuntietur, rejec-
 tum iri equos violentos. Nam haec eos
 impulerit comminatio, tales ut equos ven-
 dant, et alios prudentius emant. Bo-
 num quoque denuntiari, futurum, ut
 calcitrantes in agitationibus equi rejici-
 antur. Nequeunt enim tales in acie col-
 locari, sed ubi ducendum in hostem,
 hos ultimos sequi necesse est. Itaque
 propter improbitatem equi, nec equitis
 usus aliquis est. Ut autem et pedes
 equorum sint optimi; si meliorem ali-
 quis facilioremque rationem tenet, ea

sane utatur: sin minus, equidem usu edoctus aio, projiciendos passim lapides e via sumtos, qui minae pondus habeant, plus minusve; atque in his constituendum equum ad destriktionem, quum a praesepti removetur. In illis enim lapidibus nunquam equus ingredi desinet, siue destriungatur, seu pungatur. Qui periculum hujus rei fecerit, tum aliis, quae profero, fidem habebit; tum pedes equi teretes effici conspiciet. Ubi jam equi fuerint, quales esse oportet: quonam modo equites ipsi futuri sint optimi, nunc commemorabo. Junioribus quidem inter eos auctores simus, ut in equos insilire discant. Laudem vero jure mereberis, si quem eis adhibueris, qui doceat. Aetate provectioribus haud parum profueris, si consuefeceris eos, ut more Persico ab aliis in equos sublevantur. Ad hoc autem, ut equites omni-genis in locis firmiter equis insidere pos-

ῥάω καὶ εὐτελεσέραν ἄσκησιν, ἐκείνη ἔσω·
εἰ δὲ μὴ, ἐγὼ Φημι χρῆναι πείραν ἔχων,
χύδην καταβαλόντα λίθους τῶν ἐκ τῆς ὁ-
δῶ, ὅσον μναιαῖς, καὶ πλεῖον καὶ μεῖον, ἐν
τέτοις τὸν ἵππον καὶ ψήχειν ἐκιστάει,
ὅταν ἀπὸ τῆς Φάτνης ἀποβῇ. βαδίζων
γὰρ ἐν τοῖς λίθοις ὃ ποτε ἵππος παύσε-
ται, ὅθ' ὅταν ψήχηται, ὅθ' ὅταν μυω-
πίζεται. ὁ δὲ πειραθεὶς, τά τε ἄλλα ἃ
λέγω πισεύσει, καὶ στρογγύλους τὰς πόδας
τῷ ἵππῳ ὀφεται. Ὅποτε γε μὴν οἱ ἵπ-
ποι εἰσὶν οἷος δεῖ, ὡς ἂν αὐτοὶ οἱ ἵππεῖς
ἄριστοι γίγνοιτο, τῷτο διηγῆσομαι. τὸ μὲν
τοίνυν τὰς νέας αὐτῶν ἀναπηδᾶν ἐπὶ τὰς
ἵππους, πείθομεν ἂν αὐτὰς μαρθάνειν. τὸν
διδάξαντα δὲ παραχῶν, ἐπαίνους δικαίως
ἂν τυγχάνοις. τὰς γε μὴν πρεσβυτέρους
τὸν Περσικὸν τρόπον ἀναβάλλεσθαι ὑπ'
ἄλλων προσεθίσας, καὶ τέττας ὠφελήσας
ἂν. Ὅπως γε μὴν ἐν παντοδαποῖς χω-
ρίοις ἔποχοι οἱ ἵππεῖς δυνήσωνται εἶναι,

τὸ μὲν πυκνὰ ἐξάγειν μὴ πολέμῳ ὄντος,
 ἴσως ὀχληρόν· συγκαλέσαντα δὲ χρὴ τὰς
 ἱππέας συμβαλεῦσαι αὐτοῖς μελετᾶν, καὶ
 ὅταν εἰς χώραν ἐλαύνωσι, καὶ ὅταν ἄλ-
 λοςέ ποι, ἐκβιάζοντας τῶν ὁδῶν, καὶ τα-
 χὺ ἐλαύνοντας ἐν τόποις παντοδαποῖς.
 τῷτο γὰρ ὠφελεῖ μὲν παραπλησίως τῷ
 ἐξάγειν, ὄχλον δ' ἔχ' ὁμοίως παρέχει.
 ἐπιήδειον δὲ ὑπομιμνήσκειν ὅτι καὶ ἡ πό-
 λις ἀνέχεται δαπανῶσα εἰς τὸ ἱππικὸν
 ἑγγὺς τετταράκοντα τάλαντα τῷ ἐνιαυ-
 τῷ, ὥς, ἢν πόλεμος γίγνηται, μὴ ζητεῖν
 δεῖν ἱππικόν, ἀλλ' ἐξ ἐτοίμου ἔχει παρε-
 σκευασμένῳ χρῆσθαι. ταῦτα γὰρ ἐνθυ-
 μισμένους εἰκὸς καὶ τὰς ἱππέας μᾶλλον ἀ-
 σκεῖν τὴν ἱππικὴν, ὅπως, ἢν πόλεμος
 ἐγείρηται, μὴ ἀμελήτης ὄντας ἀγωνίζε-
 σθαι δεῖν περὶ τε τῆς πόλεως, καὶ περὶ εὐ-
 κλείας καὶ περὶ τῆς ψυχῆς. Ἀγαθὸν δὲ
 καὶ τῷτο προειπεῖν τοῖς ἱππεῦσιν, ὅτι ἐξ-
 ἀγεις ποτὲ καὶ σὺ αὐτὸς, καὶ διὰ παντοίων

sint, frequenter educere, quum bellum non geritur, fortasse molestum fuerit. Itaque convocatis equitibus consulere debes, ut exercitiis utantur, sive rus in equis provehantur, seu alio pergant; e viis declinando, et omnigenis in locis equos celeriter agendo. Nam hoc et parem cum educendo habet utilitatem, nec molestiae tantum exhibet. Commodum id etiam eis in memoriam revocari, quod civitas in equitatum ad XL talenta propemodum quotannis impendere cogatur: ut si bellum existat, equitatus ei quaerendus non sit, sed in promptu habeat, quo instructo possit uti. Nam vero consentaneum est, equites haec cum animis suis expedientes, rem equestrem diligentius exercituros: ut bellum si moveatur, non inexercitatis de patria, de honore ac gloria, de vita sit dimicandum. Bonum quoque denuntiari equitibus, te nonnunquam eos educturum, ac per omnigena loca

praeiturum. In exercitiis etiam contrariarum profectionum, in alia atque alia loca nonnunquam educere prodest: hoc enim et equitibus et equis utilius. Ex equis autem jaculari, mea quidem opinione, sic plurimi consuescent, si tribunis futurum denuntiaveritis, ut ipsi duces cogantur cujusque tribus jaculatores ad exercitia jaculandi adigere. Nam excitabuntur ambitione quadam; ceu videtur, ut quisque jaculatores civitati quamplurimos instruat. Ad id quoque tribuni plurimum mihi videntur momenti adlaturi, ut equites egregie sint armati; si persuasum eis fuerit, multo ad civitatem esse gloriosius, splendore tribus ornari, quam suo duntaxat indumento. Nec difficulter hoc ipsis persuaderi posse crediderim, quum honoris et gloriae studio tribunatum ambiverint. Poterunt autem suis arma secundum legem imperare, sineque suis impensis equites adigere de praescripto

χωρίων ἡγήσῃ. καὶ ἐν ταῖς μελέταις δὲ
ταῖς πρὸς τῆς ἀνθιππασίας καλὸν ἐξά-
γειν ἄλλοτε εἰς ἀλλοῖον τόπον. καὶ γὰρ
τοῖς ἵππευσι καὶ τοῖς ἵπποις βέλτιον. Α-
κοντίζειν γε μὴν ἀπὸ τῶν ἵππων ὧδ' ἂν
πλείστοι μοι δοκῶσι μελετᾶν, εἰ τῷτ' αὖ
προείποις τοῖς φυλάρχοις, ὅτι αὐτὸς δεή-
σει ἡγεμένους τὰς τῆς φυλῆς ἀκοντιστὰς
ἐλαύνειν ἐπὶ τὸ ἀκόντιον. φιλοτιμοῖντο
γὰρ ἂν, ἢ εἰκὸς, ὡς πλείστους ἕκαστος ἀ-
ποδείξαι ἀκοντιστὰς τῇ πόλει. Ἀλλὰ
μὴν τῷ καλῶς γε ὀπλίσθῃναι τὰς ἵππε-
ας οἱ φύλαρχοι ἂν μοι δοκῶσι μέγιστον
συλλαμβάνειν, εἰ πεισθῇσαν, ὅτι πο-
λύ ἐστὶ πρὸ τῆς πόλεως εὐδοξότερον τῇ
τῆς φυλῆς λαμπρότητι κεκοσμηθῆναι, ἢ
μόνον τῇ ἑαυτῷ σολῇ. Εἰκὸς δὲ μὴ δυσ-
πείστους εἶναι αὐτοὺς τὰ τοιαῦτα, οἷγε
Φυλαρχεῖν ἐπηθύμησαν δόξης καὶ τιμῆς
ὀρεγόμενοι. δυνατοὶ δ' εἰσὶ κατὰ τὰ ἐν τῷ
νόμῳ ὀπλίσαι, καὶ ἄνευ τῷ αὐτοὶ δαπα-

198 ἸΠΠΑΡΧΙΚΟΣ.

νᾶν τῷ μιᾷ ἐπαναγκάζοντες καὶ τὸν
 νόμον ὀπλίζεσθαι. Εἰς γε μὴν τὸ εὐπει-
 θεῖς εἶναι τὰς ἀρχομένους, μέγα μὲν καὶ
 τῷ λόγῳ διδάσκειν, ὅσα ἀγαθὰ ἐνὶ ἐν τῷ
 πειθαρχεῖν, μέγα δὲ καὶ τῷ ἔργῳ κατὰ
 τὸν νόμον πλεονεκτεῖν μὲν ποιεῖν τὰς εὐ-
 τάκτους, μειονεκτεῖν δὲ ἐν πᾶσι τὰς ἀτακ-
 τήντας. Ἰχυροτάτη δέ μοι δοκεῖ εἶναι
 παρόρμησις τῶν φυλάρχων εἰς τὸ φιλα-
 τιμεῖσθαι αὐτὰς καλῶς παρεσκευασμέ-
 νους ἕκασον τῆς φυλῆς ἡγεῖσθαι, εἰ τὰς
 ἀμφὶ σε προδρόμους κοσμήσεις μὲν ὅπλοις
 ὡς κάλλιφα, ἀκοντίζειν δὲ μελετᾶν ἑξα-
 ναγκάσεις ὡς μάλιστα, εἰσηγῶσι δὲ αὐτοῖς
 ἐπὶ τὸ ἀκόντιον, αὐτὸς δὲ εὖ μάλα με-
 μελετηκώς. Εἰ δὲ καὶ ἄθλά τις δύναται
 προτιθέναι ταῖς φυλαῖς πάντων, ὅποσα
 ἀγαθὰ νομίζουσιν ἀσκεῖσθαι ἐν ταῖς ὑπὸ
 τῷ ἱππικῷ, τῆτον πάντας οἶμαι Αθηναί-
 κες γε μάλιστα προτρέπειν εἰς φιλονεικίαν.
 δῆλον δὲ τῆτο καὶ ἐν τοῖς χοροῖς, ὡς μικρῶν

legis, ut arma sibi de stipendio suo comparent. Ut vero qui reguntur abs te, libenter pareant; non leve quiddam, verbis ostendere quam multa commoda contineat obedientia; sed magnum aliquid in hoc quoque, si secundum legem reapse potior efficiatur morigerorum conditio, contraque deteriori loco in omnibus sint contumaces. Vis autem in hoc mihi maxima videtur esse ad impellendos tribunos, ut ambitiose dent operam quo suam quisque tribum egregie instructi ducant; si quos circum te praecursores habebis, pereleganter armis ornaveris, maximeque jaculationum ad exercitia coegeris, et auctor ad jaculandum fueris, ipsemet in hoc genere plurimum exercitatus. Quod si quis etiam tribubus eorum omnium praemia proponere possit, quaecumque in spectaculis exerceri ab equitatu praeclare solent; eum ego facillime cunctos Athenienses ad studia contentionum excitaturum arbitror. In ludorum id quidem adparatu perspicitur, quam modicorum

praemiorum causa multi labores magnique sumtus impendantur. Iudices ejusmodi reperiendi sunt, apud quos si victoria potiantur, imprimis exultent.

II. Ubi jam equites in his omnibus exercitati fuerint, etiam ordinis esse peritos oportet: cujus observatione fiet, ut pulcherrimas Diis pompas agant, in equitationibus cum laude se gerant, fortissime sic usu poscente dimicent, expeditissime ac minima cum perturbatione itinera conficiant, transitusque difficiles superent. Quo autem ordine utendo haec mihi rectissime perfecturi videantur, eum declarare nunc adgrediar. Distinctae sunt in civitate tribus: in his inquam ego debere primum, non sine tribunorum singulorum iudicio et sententia, decuriones ex illorum numero constitui qui et aetate vigeant, et ambitione maxima quadam in hoc ferantur, ut aliquid egregium et peragant, et audiant. Hi principes in ordine collocantur. Secundum eos totidem nu-

ἄθλων ἕνεκα πολλοὶ μὲν πόνοι, μεγάλας δὲ δαπάναι τελεῖνται. τὸς μέντοι κριτὰς τοῖς τὸς δεῖ εὐρίσκειν, παρ' οἷς νικῶντες μάλισ' ἂν ἀγάλλοιντο.

β'. Ἦν δὴ σοι ταῦτα πάντα ἐξησηκήμενοι ὥσιν οἱ ἵππεῖς, δεῖ δὴ πᾶς καὶ τάξιν τινὰ ἐπίσασθαι αὐτὸς, ἐξ ἧς καλλίστας μὲν θεοῖς πομπὰς πέμψῃσι, καὶ κάλλιστα δὲ ἵππάσονται, ἄριστα δὲ μαχεῖνται, ἣν δέη, ῥάστα δὲ καὶ ἀταραχλότητα ὁδὸς πορεύσονται, καὶ διαβάσεις περάσασιν. ἦ τοίνυν χρώμενοι τάξει δοκῶσιν ἂν μοι ταῦτα κάλλιστα διαπράττεσθαι, ταύτην νῦν ἡδὴ πειράσομαι δηλῆν. Οὐκ ἔν ὑπὸ μὲν τῆς πόλεως ὑπάρχουσι διηρημέναι φυλαί. τῶν δὲ ἐγὼ φημι χρῆναι πρῶτον μὲν δεκαδάρχους, σὺν τῇ τῶν φυλάρχων ἑκάστη γνώμῃ, καταστῆσαι ἐκ τῶν ἀκμαζόντων τε καὶ φιλοτιμοτάτων καλὸν τι ποιεῖν καὶ ἀκθεῖν. καὶ τέτῃς μὲν προσάτας δεῖ εἶναι. Μετὰ δὲ τέτῃς ἴσως χρὴ τέτῃ

τοὺς ἀριθμὸν ἐκ τῶν πρεσβυτάτων τε καὶ
 Φρονιμωτάτων ἐλέσθαι, οἵτινες τελευ-
 ταῖοι τῶν δεκάδων ἔσονται. εἰ γὰρ δεῖ καὶ
 ἀπεικάσαι, ὅτω καὶ σίδηρος μάλισα δια-
 τέμνει σίδηρον, ὅταν τό, τε ἡγόμενον, τὸ
 δὲ μέσον ἑρρωμένον ᾗ, καὶ τὸ ἐπελαυνόμε-
 νον ἱκανόν. Τὴς γε μὴν ἐν μέσῳ τῶν πρώ-
 των καὶ τῶν τελευταίων, ἐπεὶ οἱ δεκάδαρ-
 χοι ἐπιστάτας ἔλαιντο, καὶ οἱ ἄλλοι ἐφέ-
 ποιητο, ὅτως εἰκὸς ἐκάστῳ πιστότατον τὸν
 ἐπιστάτην εἶναι. Τὸν μὲντοι ἀφηγόμενον
 ἐκ παντὸς τρόπου δεῖ ἱκανὸν ἄνδρα καθι-
 στάναι. ἀγαθὸς γὰρ ὢν, εἴ τέ ποτε δέοι
 ἐπὶ πολεμίῃς ἐλαύνειν, ἐγκελεύων ῥώμην
 ἂν ἐμβάλοι τοῖς ἔμπροσθεν· εἴτ' αὖ καὶ
 ἀποχωρεῖν καιρὸς συμβαίνοι, Φρονίμως
 ἀφηγόμενος μᾶλλον ἂν, ὥς τὸ εἰκὸς, σώ-
 ζοι τὴς φυλέτας. Οἱ μὲντοι δεκάδαρχοι
 ἄρτιοι ὄντες, πλείω ἴσα μέρη παρέχουσιν
 ἂν διαρεῖν, ἢ εἰ περιττοὶ εἶεν. αὕτη δέ
 μοι ἡ τάξις ἀρέσκει διὰ τὰδε, ὅτι πρώτων

mero de proveſtioribus et inprimis prudentibus deligendi, qui ultimi ſint in hiſce decuriis. Nam ſi comparatione res explicanda, ferrum quoque ſic ferrum maxime ſcindit, quum ejus et anterior et media pars valida, non deſtituitur ab eo quod vires ad impellendum idoneas habeat. Quod medios inter primos et ultimos adtinet, poſtquam decuriones ſibi proximos delegerint adſtites, aliis hos ſequentibus; ita par creditu ſcilicet, quemlibet ſibi fideliffimum adſtitem habiturum. Ducem ſane modis omnibus idoneum conſtitui oportet. Nam ſi vir ille fortis ſit, ſive pergendum aliquando in hoſtes erit, cohortatione ſua robur anterioribus indet; ſeu recipiendi ſe tempus adſit, prudenter abducendo tribules haud abs re melius conſervaturus videtur. Jam ſi decuriones numero pares fuerint, plures partes aequales efficient dividendo, quam ſi fuerint impares. Hic ordo mihi de cauſſa hiſce probatur, quod ita primum

omnes principis loco constituti cum imperio futuri sunt. Iidem vero, qui cum imperio sunt, magis ad se quodam modo pertinere putant, ut egregium aliquid gerant, quam si privati sint. Deinde quum aliquid agendum est, multo efficacius est, quod per eos denuntiatur, qui cum imperio sunt, quam quod opera privatorum. His hoc ordine collocatis, quemadmodum ab equitum magistro praedici tribunis solet, quo provehi loco quisque debeat: sic et decurionibus denuntiatum a tribunis esse oportet, quo loco singulis pergendum. Nam haec si prius indicata fuerint, longe meliori ordine fient omnia, quam si perinde ac de theatro, temere fortuitoque discedentes, mutuo semet offenderint. Etiam paratiores animis ad pugnam sunt anteriores, si ex adverso quid irruat, ubi locum hunc suum esse norunt: nec minus ultimi, si a tergo fiat in eos impetus, quum sciant esse turpe, locum in acie suum deferere. Sin ordo nullus

μὲν οἱ πρωτοστάται πάντες ἄρχοντες γί-
 γνονται. οἱ δ' αὐτοὶ ἄνδρες ὅταν ἄρχωσι,
 μᾶλλον πῶς οἶονται ἑαυτοῖς προσήκειν τι
 καλὸν ποιεῖν, ἢ ὅταν ἰδιῶται ὦσιν. ἔπει-
 τα δὲ καὶ ὅταν πρακτέον τι ᾖ, τὸ παραγ-
 γέλλειν μὴ ἰδιώταις, ἀλλὰ ἄρχαι, πο-
 λὺ ἀνυτικώτερον. Τεταγμένων γε μὴν
 ἔτῳ, χρὴ ὥσπερ καὶ τοῖς φυλάρχοις προ-
 αγορεύσειαι ἡ χώρα ὑπὸ τῆς ἱππάρχου,
 ἐν ἣ ἑκάσῳ ἐλατέον, ἔτῳ καὶ τοῖς δεκαδάρ-
 χοις παρηγγέλθαι ὑπὸ τῶν φυλάρχων,
 ὅπως πορευτέον ἑκάσῳ. ἔτῳ γὰρ προει-
 ρημένων, πολὺ εὐτακτοτέρως ἂν ἔχοι, ἢ
 εἰ, ὥσπερ ἐκ θεάτρου, ὡς ἂν τύχωσιν ἀ-
 πιοντες λυπῶσιν ἀλλήλους. Καὶ μάχε-
 σθαι δὲ μᾶλλον ἐθέλουσιν οἵτε πρῶτοι, ἢ
 τι ἐκ τῆς πρόουθεν προσπίπτῃ, οἳ ἂν εἰ-
 δῶσιν, ὅτι αὕτη ἡ χώρα αὐτῶν· καὶ οἱ
 τελευταῖοι, ἢν τι ὀπίουθεν ἐπιφέρῃται, ἐ-
 πιστάμενοι ὅτι αἰχρὸν λιπεῖν τὴν τάξιν.
 Ατακτοὶ δ' ὄντες ἀλλήλους μὲν ταρατίττουσιν

206 ἸΠΠΑΡΧΙΚΟΣ.

καὶ ἐν σεναῖς ὁδοῖς, καὶ ἐν διαβάτεσι, τοῖς δὲ
πολεμίοις ὕδεις ἐκὼν αὐτὸν τάττει μά-
χεσθαι. καὶ ταῦτα μὲν δὴ πάντα ὑπάρ-
χειν δεῖ ἐκπεπονημένα πᾶσι τοῖς ἰππεῦ-
σιν, εἰ μέλλουσιν ἀπροφάσιτοι ἔσεσθαι συν-
εργοὶ τῷ ἡγυμένῳ.

γ'. Τῶν δέ γε μὴν αὐτῷ ἤδη μέλειν δεῖ
τῷ ἰππάρχῳ. πρῶτον μὲν, ὅπως καλ-
λιερήσῃ τοῖς θεοῖς ὑπὲρ τῆς ἰππικῆς· ἔπει-
τα, ὅπως τὰς πομπὰς ἐν ταῖς ἐορταῖς
ἀξιοθεάτως ποιήσῃ· ἔτι δὲ καὶ τᾶλλα, ὅσα
ἐπιδεικνύναι δεῖ τῇ πόλει, ὅπως ἡ δυνα-
τὸν, κάλλιστα ἐπιδείξῃ, τὰτ' ἐν Ακαδη-
μείᾳ, καὶ τὰ ἐν Λυκείῳ, καὶ τὰ Φαλαροῖ,
καὶ τὰ ἐν τῷ ἰπποδρόμῳ· καὶ ταῦτα μὲν
ἄλλα ὑπομνήματα. ὥς δὲ τῶν ἑκάστα
κάλλιστα ἂν πράττοιτο, νῦν αὐτὰ λέξω.
Τὰς μὲν ἔν πομπὰς οἶμαι ἂν καὶ τοῖς θε-
οῖς κεχαρισμενωτάτας καὶ τοῖς θεαταῖς εἶ-
ναι, εἰ ὅσων ἱερὰ καὶ ἀγάλματα ἐν τῇ ἀ-
γορᾷ ἔσι, ταῦτα, ἀρξάμενοι ἀπὸ τῶν

servetur, seipfos et angustis in itineribus, et locis difficilibus superandis, perturbant: nec quisquam est, qui sponte sua ad pugnandum cum hoste componat. Et in his quidem omnino equites universi prorsus esse debent exercitati, modo duci operam sine recusatione navaturi sunt.

III. At ipsi equitum magistro haec esse curae debent. Primum, ut pro equitatus incolumitate Diis rite litet: Deinde, ut feriis pompas spectatu dignas exhibeat. Praeterea et alia, quae civitati exhibenda sunt, ut quampulcherrime pro virili exhibeat: tum in Academia, tum Lyceo, et Phalaro, et in hippodromo: quae quidem admonitiones aliae sunt. Quo autem modo haec singula pulcherrime peragi possint, nunc dicam. Pompas et Diis et spectatoribus fore gratissimas arbitror, si quotquot Deorum tam fana quam signa sunt in foro, Mercurialibus a statuis exorsi, undique

in honorem Deorum forum ac fana circumequitent. Liberalibus autem chori praeterea gratificari solent tum aliis tum duodecim Diis tripudiando. Ubi jam circumvecti rursus ad signa Mercurialia pervenerint, tum deinde pulchrum mihi fore videtur, si per tribus equi celerius usque ad Eleusinium incitentur. Nec de hastis omittam, quomodo illae neutram in partem minime sibi mutuo illidantur. Debent enim singuli suas hastas inter aures equi tenere, si quidem et terribiles, et distinctu faciles futurae sint, et speciem multitudinis exhibiturae. Postquam celerior istaec agitatio finem habuerit, pulchrum rursus eos mutata ratione procedendi, eadem via, qua prius, ad fana pedetentim revehi: quo quidem modo fiet, ut quicquid est in equo, cui eques infidet, et Diis et hominibus exhibitum sit. Nec equidem ignoro, minime ad ista facienda equites adsuectos esse: sed nihilo minus haec et egregia, et pulchra, et spec-

Ἑρμῶν, κύκλω περὶ τὴν ἀγορὰν καὶ τὰ
 ἱερά περιελαύνοιεν τιμῶντες τὰς θεάς. καὶ
 ἐν τοῖς Διονυσίοις δὲ οἱ χοροὶ προεπιχα-
 ρίζονται, ἄλλοις τε θεοῖς, καὶ τοῖς δώδεκα
 χορεύοντες. ἔπειδ' ἀνὰ πάλιν πρὸς τοῖς
 Ἑρμαῖς γένωνται περιεληλακότες, ἐντεϋ-
 θεν καλὸν μοι δοκεῖ εἶναι κατὰ φυλὰς εἰς
 τάχος ἀνιέναι τὰς ἵππους μέχρι τῆς Ελευ-
 σινίης. Οὐδὲ δόρατα μὲν παραλείψω, ὥς
 ἤκιστα ἂν ἀλλήλοις ἐπαλλάττοιεντο. δεῖ
 γὰρ μεταξὺ τοῖν ὅτοις τῆς ἵππου ἕκαστον
 σχεῖν, εἰ μέλλοι φοβερά τε καὶ εὐκρινῇ ἔ-
 σεσθαι, καὶ ἅμα πολλὰ φανεῖσθαι. Ἐπει-
 δ' ἀνὰ τῆς εἰς τάχος διελάσεως λήξωσι,
 τὴν ἄλλην ἤδη καλὸν σχέδην εἰς τὰ ἱερά,
 ἥπερ καὶ πρόαθεν, διελαύνειν. καὶ ὅτως ὅσα
 ἐστὶν ἤδη ἐν ἵππῳ ἀναβεβαμένῳ πάντα
 ἐπιδεδειγμένα ἔσθαι καὶ τοῖς θεοῖς καὶ τοῖς
 ἀνθρώποις. Καὶ ὅτι μὲν ταῦτα ἔκ εἰθις-
 μένοι ποιεῖν οἱ ἵππεῖς εἰσιν, οἶδα· γινώ-
 σκω δὲ, ὅτι ἀγαθὰ, καὶ καλὰ, καὶ τοῖς θεα-

210 ἸΠΠΑΡΧΙΚΟΣ.

ταῖς ἡδέα ἔσαι. αἰσθάνομαι δὲ καὶ ἄλλα
 ἀγωνίσματα τῆς ἱππέας κεκαινεργηκό-
 τας, ἐπειδὴ οἱ ἱππαρχοὶ ἱκανοὶ ἐγένοντο
 πείσαι ἃ ἡβλήθησαν. Ὅταν γε μὴν
 πρὸ τῆς ἀκοιτισμῷ διελαύνωσιν ἐν Λυκείῳ,
 καλὸν ἑκατέρας τὰς πέντε φυλάς ἐπὶ
 τῆς μετώπῃ ἐλαύνειν, ὥσπερ εἰς μάχην,
 ἡγεμένους τῆς ἱππάρχῃ καὶ τῶν φυλάρχων
 ἐν τοιαύτῃ τάξει, ἀφ' ἧς πληρῶσθαι τῆς
 δρόμῃς τὸ πλάτος. Επειδὴν δὲ ὑπερβάλ-
 λωσι τὸ κεφάλαιον τῆς ἀντιπροσώπῃ θεά-
 τρῃ, χρήσιμον ἂν οἶομαι φανῆναι, καὶ εἰ
 καθ' ὅποσας μέτριον εἰς τὸ κάταντες δυ-
 ναμένους ταχὺ ἐλαύνειν ἐπιδείξαις τῆς
 ἱππέας. Οὐ μέντοι ἀγνοῶ, ὅτι ἦν μὲν
 πισεύωσι δυνήσεσθαι ταχὺ ἐλαύνειν,
 πάντες ἂν ἡδέως ἐπιδείξαντο. ἦν δὲ ἀμε-
 λέτηλοι ὧσιν, ὁρᾶν χρὴ, ὅπως μὴ οἱ πο-
 λέμιοι αὐτὰς τοῦτο δρᾶν ἀναγκάσωσιν.
 Ἐν γε μὴν ταῖς δοκιμασίαις ἡ μὲν τάξις
 εἴρηται, μεθ' ἧς ἂν κάλλιφα ἱππάζοιτο.

tatoribus jucunda fore judico. Quin et alia quaedam ab equitibus instituta certamina nova intelligo, postquam magistri equitum eis persuadere potuerunt, quae voluissent. Quoties quidem in Lyceo ante jaculationem agitationes instituunt equites, sane pulchrum quidam fuerit, utrasque tribus quinque tanquam ad praelium a fronte provehi, ducente magistro equitum et tribunis ordine tali, quo curriculi latitudo expleatur. Ubi vero cardinem adversi theatri superaverint, utile visum iri arbitror, si tot simul equites, quot modice satis erit, per declivia provehi posse celeriore cursu ostenderis. Neque me fugit, libenter eos haec exhibituros, si concitatus equos agere se posse confidant. At vero si maneant inexercitati, videndum, ne hostes haec eos aliquando facere cogant. Dictum de ordine in lustrationibus, quo pulcherrima institui equitatio possit. Si vero ductor, a

312 DE MAGIST. EQUITUM.

valido instructus equo, in exteriore semper serie circumvehatur; ita fiet ut semper ipse celerius equum incitet, et qui exterius cum eo sunt, concitatus itidem ferantur. Itaque concilium semper aliquos velocius agitantes inspiciet, et viribus equi non deficient, dum vicissim quies eis concedetur. Quum autem in hippodromo spectaculum edendum erit, pulchrum sane sic eos primum instrui, ut a fronte compleatur equis hippodromus; et e medio, qui erunt illic homines, exigantur. Pulchrum et hoc, si dum tribus in adversa provectione se mutuo fugiunt, et celeriter insequuntur, magistris equitum tribus quinque ducentibus, sese mutuo tribus utraeque perequitent. In hoc enim spectaculo terribile quiddam est, quod adversis frontibus contra se provehantur; et plenum splendoris, quod hippodromo perequitato, rursus adversi contra se consistent. Itidem pulchrum, ad alterum tubae fig-

η
π
8
α
ἐλ
ἐλ
π
γε
κα
ἐπ
π
θρα
ἀνθ
χρ
τα
νειν
τῆς
νειν
τας
ἀλλ
γος

ἦν δὲ ὁ ἡγούμενος, ἥνπερ ἔχει δυνατόν ἵπ-
πον, ἐν τῷ ἔξωθεν αἰεὶ σίχῳ περιφέρειναι,
ἔτος αὐτὸς μὲν αἰεὶ ταχὺ ἐλάῃ, καὶ οἱ σὺν
αὐτῷ ἔξωθεν γιγνόμενοι πάλιν αὖ ταχὺ
ἐλῶσιν. ὥστε ἡ μὲν βυλὴ αἰεὶ τὸ ταχὺ
ἐλαυνόμενον θεάσεται, οἱ δὲ ἵπποι ἔκ ἀ-
περῶσιν, ἐν μέρει ἀναπαυόμενοι. Ὅταν
γε μὴν ἐν τῷ ἵπποδρόμῳ ἡ ἐπίδειξις ᾗ,
καλὸν μὲν ἔστω πρῶτον τάξεσθαι, ὡς ἂν
ἐπὶ μετώπῳ ἐμπλήσαντες ἵππων τὸν ἵπ-
πόδρομον, ἐξελάσειαν τῆς ἐκ τῆ μέσης ἀν-
θρώπου. Καλὸν δ' ἐπεὶ αἱ φυλαὶ ἐν τῇ
ἀνθιππασίᾳ φεύγασί τε ἀλλήλους, καὶ διώ-
κῃσι ταχέως, ὅταν οἱ ἵππαρχοι ἡγῶν-
ται ταῖς πέντε φυλαῖς, ἑκατέρας διελαύ-
νειν τὰς φυλάς δι' ἀλλήλων. ταύτης γὰρ
τῆς θέας τό, τε ἀντιμετώπῳ προσελαύ-
νειν ἀλλήλοις, γοργόν· τό, τε διελάσαν-
τας τὸν ἵππόδρομον ἀντίς πάλιν σῆναι
ἀλλήλοις, σεμνόν. Καὶ τὸ ἀπὸ σάλπιγ-
γος αὖ τὸ δεύτερον θάττον ἐπελαύνειν,

καλόν. ζάντας δὲ ἤδη τὸ τρίτον αὖ ἀπὸ
 τῆς σάλπιγγος χρή τάχιστα ἀλλήλοις
 ἐπελαύνειν, καὶ διελάσαντας εἰς κατάλυσιν
 ἤδη, ἐπὶ φάλαγος ἀπάντας καταστάντας,
 ὥσπερ εἰώθατε, πρὸς τὴν βελλήν προσε-
 λαύνειν. Ταῦτά μοι δοκεῖ πολεμικώτε-
 ρά τε φαίνεσθαι ἂν, καὶ καινότερα. τὸ δὲ
 βραδύτερον μὲν τῶν φυλαρχῶν ἐλαύνειν,
 τὸν δ' αὐτὸν τρόπον ἐκείνοις ἱππεύειν, ὅκ
 ἄξιον ἱππαρχίας. Ὅταν γε μὴν ἐν τῷ
 ἐπικρότῳ ἐν Ακαδημίᾳ ἱππεύειν δέῃ, ἔ-
 χω τάδε παραινέσαι. εἰς μὲν τὸ μὴ ἀπο-
 κρέεσθαι ποτε τῶν ἱππων, ὑπτίς ἀνα-
 πεπλωκότας ἐλαύνειν· εἰς δὲ τὸ μὴ πίπ-
 τειν τῆς ἱππης, ὑπολαμβάνειν ἐν ταῖς
 ἀναστροφαῖς. τὰ μέντοι ὀρθὰ ταχὺ ἐλαύ-
 νειν χρή. ἔτῳ γὰρ τὸ ἀσφαλές καὶ τὸ
 καλὸν θεάσεται ἢ βελλή.

δ'. Ἐν γε μὴν ταῖς πορείαις αἰεὶ δεῖ τὸν
 ἱππαρχον προνοεῖν, ὅπως ἀναπαύῃ μὲν
 τῶν ἱππων τὰς ἑδρας, ἀναπαύῃ δὲ τῆς

num celerius eos contra se ferri. Quum vero jam constiterint, tertia vice rursus post tubae clangorem celerrime provehi contra se mutuo debent; et ubi perequitaverint, sine jam ludis imponendo, in phalange cuncti constituti, qui vobis mos est, ad concilium equis advehantur. Horum speciem magis existimo bellicosam, magisque novam visum iri. Minime vero dignum munere magistri equitum, ut ipse tardius tribunis invehatur, et eodem modo cum ipsis equitet. Quum autem in Academia, loco pavito, instituendae erunt equitationes; haec quae moneam, habeo. Ne ipsi dejiciantur aliquando ex equis, resupinare se inter agendum debent: ut equi non cadant, in reflexionibus inhibendi et retinendi sunt. In cursu recto celeriter eos agi oportet. Ita concilium et tutam et pulchram agitationem inspiciet.

IV. In itineribus vero prospicere semper debet equitum magister, ut et equorum sedibus in dorso quiete consulat, et equites pedibus incedentes re-

216 DE MAGIST. EQUITUM.

ficiat: quod equitatione mediocri, et pedestri incessu mediocri fiet. Quod si curae tibi mediocritas erit, haud aberrabis. Nam quisque sibi modum statuit, ne imprudentes nimio labore graventur. Quum iter facis, et obscurum est an hostibus sis occursurus, per vices quiete tribus reficiendae. Periculosum enim fuerit, tunc adventare propius hostes, ubi ex equis omnes descenderint. Quod si per angustas vias tibi transeundum sit, ita duces, ut aciem in cornu protendi jubeas: sin latas in vias incidas, rursus jubebis tribus uniuscujusque frontem dilatari: ubi denique perveneritis in planiciem, tribus omnes in phalangem constituendae. Haec enim et exercitii causa facere bonum est, atque etiam jucundius, sic itinera conficere, ut profectio- nes ordinum equestrium varietate condiantur. Quum extra vias per loca difficilia provehimini, perquam utile fuerit, tam in hostili quam pacata regio-

ἱππέας τῷ βαδίζειν, μέτριον μὲν ὁχθῆλα,
 μέτριον δὲ πεζοπορῶντα. τοῦ δὲ μετρίως
 προνοῶν οὐκ ἂν ἁμαρτάνοις. αὐτὸς γὰρ
 μέτρον ἕκαστος, τῷ μὴ λαθεῖν ὑπερπονῶν-
 τας. "Οταν μέντοι ἀδήλως ὄντος, εἰ πο-
 λεμίοις ἐντεύξῃ, πορεύῃ πρ, κατὰ μέρος
 χρῆ τὰς φύλας ἀναπαύειν. χαλεπὸν
 γάρ, εἰ πᾶσι καταβεβηκόσι πλησιάσειαν
 οἱ πολέμιοι. Καὶ ἦν μὲν γε διὰ σενῶν ὁ-
 δῶν ἐλαύνῃς, ἀπὸ παραγγέλσεως εἰς κέ-
 ρας ἡγητέον· ἦν δὲ πλατεΐαις ἐπιτυγ-
 χάνῃς ὁδοῖς, ἀπὸ παραγγέλσεως αὖ πλα-
 τυντέον τῆς φυλῆς ἐκάστης τὸ μέτωπον·
 ὅταν γε μὴν εἰς πεδῖον ἀφικνῆσθε, ἐπὶ
 φάλαγγος πάσας τὰς φυλάς. ἀ-
 γαθὸν γὰρ καὶ μελέτης ἕνεκα ταῦτα ποι-
 εῖν, καὶ τῷτο ἥδιον, διαπεράναι τὰς ὁδούς,
 ποικίλλοντας ἱππικαῖς τάξεσι τὰς πο-
 ρείας. "Οταν μέντοι ἔξω τῶν ὁδῶν δια-
 δυχωριῶν ἐλαύνητε, μάλα χρήσιμον καὶ
 ἐν πολέμῳ, καὶ ἐν φιλίᾳ προελαύνειν τῆς

φυλῆς ἐκάστης τῶν ὑπηρετῶν, οἵτινες, ἢν ἀπόροις νάπαις ἐντυγχάνωσιν, παριόντες ἐπὶ τὰ εὖπορα δηλώσῃσι τοῖς ἱππεῦσιν, ἢ χρητὴν τὴν ἐλασίαν ποιῆσαι, ὥς μὴ ὅλαι αἱ τάξεις πλανῶνται. Ἦν δὲ ἐπικινδύνως ἐλαύνητέ περ, φρονίμους ἱππάρχους τὸ τῶν προόδων ἄλλας προόδους διερευνημένους προηγεῖσθαι τὰ τῶν πολεμίων, χρήσιμον δὲ καὶ πρὸς τὸ ἐπιθέσθαι, καὶ πρὸς τὸ φυλάσσειν, καὶ τὸ ἀναμένειν ἐπὶ ταῖς διαβάσεσιν, ὥς μὴ καλακόπτωσι τῆς ἱππικῆς οἱ τελευταῖοι, τὸν ἡγεμόνα διώκοντες. ἴσασι μὲν ὅτι ταῦτα σχεδὸν πάντες, καρτερεῖν δ' ἐπιμελόμενοι οὐ πολλοὶ ἐθέλῃσι. Προσῆκει δὲ ἱππάρχῳ ἔτι ἐν εἰρήνῃ ἐπιμεμελῆσθαι, ὅπως ἐμπείρως ἔξει τῆς τε πολεμίας καὶ τῆς φιλίας χώρας. Ἦν δ' ἄρα αὐτὸς ἀπείρως ἔχῃ, τῶν ἄλλων γε δεῖ τῆς ἐπισημονεσάτης ἐκάστων τόπων παραλαμβάνειν. πάνυ γὰρ διαφέρει ὁ ἡγούμενος εἰδὼς τὰς ὁδούς, τῷ μὴ εἰδότος, καὶ

ne, quosdam ex adparitoribus cujusque tribus antecedere; qui si forte in saltus invios inciderint, ad pervia transeuntes, equitibus indicent, qua equi agendi sint, ne toti ordines oberrent. Si periculosum alicubi sit iter, prudentis erit equitum magistri curare ut ante praemissos etiam praemissi quidam alii praecedant, qui res hostium perquirendo explorent. Etiam utile tam ad invadendum quam ad cavendum, ut ubi difficiles sunt transitus, alteri alteros expectent: ne postremi, dum itineris ducem insequuntur, verberibus equos concidant. Ac norunt quidem propemodum haec omnes, sed pauci curae laborem tolerare volunt. Oportet item equitum magistrum adhuc tempore pacis in hoc incumbere, ut peritus sit tam hostilis quam suorum regionis: ac si nullam earum notitiam ipse habeat, ex aliis sibi singulorum locorum maxime gnaros adjungat. Magnum enim discrimen est inter ducem peritum viarum, et imperitum: ut eti-

am is qui hostibus insidias struit, locorum peritus, multum ab imperito differt. Curae sint et exploratores ante bellum susceptum, ut haberi possint et ex civitatibus utrisque amicis, et ex mercatoribus. Omnes enim civitates admittere semper eos, ut benevolos, solent, qui aliquid important. Utiles sunt nonnunquam et ficti transfugae. Nec tamen sic exploratoribus fidendum, ut omittatur cautio; sed ita paratum semper esse oportet, quasi si jam nuntiatum sit, hostes adventare. Licet enim valde fideles sint exploratores, in eo tamen difficultas est, ut aliquid in tempore nuncient. Quum multa in bello accidere impedimenta soleant. Eductiones equitatus minus hostes sentient, si potius eae denuntientur, quam si praeconis voce, vel per edictum imperentur. Ad hoc igitur, ut eductiones denuntiando fiant, bonum erit constituere decuriones, et cum decurionibus quinionum

ἐπιβελύων δὲ πολεμίοις, ὁ εἰδὼς τῆς τό-
 πους, τῷ μὴ εἰδότος πολὺ διαφέρει. Καὶ
 κατασκόπων δὲ, πρὶν πόλεμον εἶναι, δεῖ
 μεμελετηκέναι, ὅπως ἔσονται καὶ ἐκ πό-
 λεων ἀμφοτέροις Φιλίων, καὶ ἐξ ἐμπορίων.
 πᾶσαι γὰρ αἱ πόλεις τῆς εἰσάγοντάς τε
 αἰεὶ ὡς εὐμενεῖς δέχονται. καὶ ψευδαυτό-
 μολοι δ' ἔσιν ὅτε χρήσιμοι. Οὐ μέντοι
 τοῖς γε κατασκόποις δεῖ ποτε πιστεύοντα
 φυλακῆς ἀμελεῖν, ἀλλ' αἰεὶ ὅπως κατε-
 σκευάσθαι χρὴ, ὥσπερ ἦν ἡζοντες εἰσηγ-
 γελμένοι ὥσιν οἱ πολέμιοι. καὶ γὰρ ἦν πά-
 νυ πιστοὶ ὥσιν οἱ κατάσκοποι, χαλεπὸν
 ἐν καιρῷ ἀπαγγέλλειν. πολλὰ γὰρ ἐν
 πολέμῳ τὰ ἐμπόδια συμπίπτει. Τὰς
 γε μὴν ἐξαγωγὰς τῷ ἵππικῷ ἥττον ἂν οἱ
 πολέμιοι αἰσθάνοιντο, εἰ ἀπὸ παραγγέλ-
 σεως γίγνοιτο μᾶλλον, ἢ εἰ ἀπὸ κήρυκος
 ἢ ἀπὸ προγραφῆς. ἀγαθὸν ἔν καὶ πρὸς τὸ
 διὰ παραγγέλσεως ἐξάγειν, τὸ δεκαδάρ-
 χος καθιστάειν, καὶ τοῖς τε δεκαδάρχοις

πεμπαδάρχης, ἢ ὡς ἐλαχίστοις ἕκαστος
 παραγγέλλη, καὶ τὸ μέτωπον δὲ ὅπως
 μηκύνοιεν ἂν τῆς τάξεως ἀταράκτως, οἱ
 πεμπάδαρχοι παράγοντες, ὅποτε τέτθ
 καιρὸς εἴη. Ὅταν γε μὴν προφυλάττειν
 δεῖ, ἐγὼ μὲν αἰεὶ ἐπαινώ τὰς κρυπτάς
 σκοπίας τε καὶ φυλακάς· ἔτῳ γὰρ ἅμα
 μὲν τῶν φίλων φυλακαὶ γίνονται, ἅμα
 δὲ τῶς πολεμίοις ἐνέδραι κατασκευάζον-
 ται. Καὶ αὐτοὶ μὲν δυσεπιβλεπτότεροί
 εἰσιν ἀφανεῖς ὄντες, τῶς δὲ πολεμίοις φο-
 βερώτεροι. τὸ γὰρ εἰδέναι μὲν, ὅτι εἰσὶ
 πρὸ φυλακαί, ὅπως δ' εἰσὶ, καὶ ὅπως, μὴ
 εἰδέναι, τῆτο θάρρειν μὲν κωλύει τῆς πο-
 λεμίας, ὑποπτεῦειν δὲ ἀναγκάζει πάντα
 τὰ χωρία. αἱ δὲ φανεραὶ φυλακαὶ δῆλα
 ἔχουσι καὶ τὰ δεινὰ καὶ τὰ εὐθαρσῆ. Ἐτι
 δὲ τῷ μὲν κρυπλὰς ἔχοντι φυλακάς ἐξέ-
 σαι μὲν φανεροῖς ὀλίγοις ἔμπροσθεν τῶν
 κρυπλῶν φυλάττοντα, πειραῖσθαι τῆς πο-
 λεμίας εἰς ἐνέδρας ὑπάγειν· ἀγρευτικὸν

quoque duces: tum ut paucissimis unusquisque denuntiet, tum etiam ut duces hi quinionum suo tempore procedentes, absque perturbatione frontem aciei exporrigant. Ubi praecavendum est, equidem occultas semper et speculationes et excubias laudo. Sic enim et excubiae simul pro amicis habentur, et hostibus simul insidiae struuntur. Minus etiam speculatores ipsi, quum nihil de eis constat, insidiis hostium expositi sunt; et hostibus hoc modo sunt formidabiliore. Nam scire, quasdam esse collocatas alicubi excubias; sed ubi sint, et quo numero, nescire: id vero fidentibus hostes animis esse prohibet, et habere suspecta cogit omnia loca. Manifestae vero excubiae tam periculorum quam fiduciae causas apertas habent. Praeterea licebit occultas habenti excubias, ut cum paucis manifestis ante illos occultos excubans, hostes in insidias pertrahere conetur: nec idoneum minus venandis hostibus, etiam post occultos

cum aliis manifestis nonnunquam excubare. Nam hac quoque ratione non aliter circumveniuntur hostes, ac prius indicata. Prudentis etiam ducis est, in periculum ultro se non conjicere; nisi quum manifestum est, potio-rem ipsius quam hostium, conditionem futuram. At hostibus suppeditare caus-
 sam voluptatis maximae, multo justius esse proditio sociorum, quam fortitudo, judicabitur. Prudens id quoque facinus, illuc progredi, ubi vires hostium debiles sunt, licet intervallo magno distent. Nam minus est in vehementi labore periculi, quam si proelio cum potioribus decertandum sit. Quod si medias inter munitiones et castella tuorum penetraverint hostes, licet longe viribus superiores sint; pulchrum tamen eos hinc ad-
 gredi, quacunque tandem a parte clam hostibus adsis; nec minus honestum, id simul ab utraque parte fieri. Quum enim alii se recipient, adequitantes ab alterutro latere tui, tum perturbabunt hostes, tum salutem suorum consulent. Dic-

δὲ, καὶ ὅπῃθεν τῶν κρυπτῶν ἄλλοις φανε-
 ρῶς ἔσιν ὅτε φυλάττειν. καὶ τῷτο γὰρ
 ἕξαπατητικὸν τῶν πολεμίων ὁμοίως τῷ
 πρόθεν εἰρημένῳ. Ἀλλὰ μὴν φρονίμους γε
 ἀρχοντας καὶ τὸ μήποτε κινδυνεύειν ἐκόν-
 τα, πλὴν ὅπως ἂν πρόδηλον ᾖ, ὅτι πλεῖ-
 ον ἔξει τῶν πολεμίων. τὸ δὲ ὑπηρετεῖν
 τὰ ἡδιστα τοῖς πολεμίοις, προδοσία τῶν
 συμμαχῶν δικαίως ἂν μᾶλλον, ἢ ἀνδρεία
 κρίνοιτο. Σῶφρον δὲ καὶ τὸ ἐκεῖσε ὁρμαῖν,
 ὅπως ἂν ἀδενῇ τὰ τῶν πολεμίων ἢ, καὶ
 πρόσω ὄντα τυγχάνη. τὸ γὰρ σφόδρα
 πονῆσαι ἀκινδυνώτερον, ἢ πρὸς τὴς κρείτ-
 τας ἀγωνίζεσθαι. Ἦν δέ ποί εἰς μέσον
 φιλίων τειχέων εἰσίσωσιν οἱ πολέμιοι, καὶ
 πολὺ κρείττες ὄντες, καλὸν μὲν ἐντεῦθεν
 ἐπιχειρεῖν, ὁποτέρῳτι ἂν λελήθης παρῶν.
 καλὸν δὲ καὶ ἅμα ἀμφοτέρῳθεν. ὅταν γὰρ
 οἱ ἕτεροι ἀποχωρῶσιν, οἱ ἐκ τῆ ἐπὶ θά-
 τερα ἐλαύνοντες ταραττοῖεν μὲν ἂν τὴς
 πολεμίους, σώζοιεν δ' ἂν τὴς φίλους. Καί

226 ἸΠΠΑΡΧΙΚΟΣ.

τὸ μὲν διὰ κατασκόπων πειρᾶσθαι εἰδέναι τὰ τῶν πολεμίων, πάλα εἶρηλαι ὡς ἀγαθὸν ἐστίν. ἐγὼ δὲ πάντων ἄριστον νομίζω εἶναι, τὸ αὐτὸν πειρᾶσθαι, ἢν ἢ ποθὲν ἐξ ἀσφαλῆς θεώμενον τὰς πολεμίους ἀθρεῖν, ἢν τι ἀμαρτάνωσι. Καὶ τὸ μὲν κλαπῆναι δυνατὸν πέμπειν χρὴ τὰς ἐπιτηδεύς κλέφοντας, τὸ δὲ ἀρπαδῆναι ἐγχωρῶν, ἐφίεναι τοὺς ἀρπάζοντας. ἢν δὲ πορευομένων ποι τῶν πολεμίων ἀπαρτᾶται τι ἀσθενέστερον τῆς αὐτῆς δυνάμεως, ἢ θαρρῶν ἀποσκεδαννύηται, οὐδὲ ταῦτα χρὴ λανθάνειν· αἰεὶ μέντοι ἰχυροτέρῳ τὸ ἀσθενέστερον θηρᾶν. Δυνατὸν δὲ προσέχοντι τὸν νοῦν ταῦτα καταμανθάνειν, ἐπεὶ καὶ βραχυγγνωμονέστερα ἀνθρώπων θηρία, οἳ τε ἰκτινοὶ δύνανται ὃ ἂν ἀφύλακτον ἦ, ἀφαρπάσαντες εἰς τὸ ἀσφαλὲς ἀποχωρεῖν, πρὶν ληφθῆναι· καὶ οἱ λύκοι δὲ τὰ τε ἐρημέμενα φυλακῆς ἀγρεύουσι, καὶ τὰ ἐν τοῖς δυσοράτοις κλέπτουσι. Καὶ

tum jampridem, bonum esse, dari operam ut res hostium per exploratores cognoscantur. Ego vero esse omnium optimum existimo, ut aliquis ipse, si de tuto quopiam loco liceat hostes alicunde contemplari, num in aliquo peccent, inspicere conetur. Ac siquidem aliquid eis furtim adimi poterit, ad hoc furtim peragendum idonei quidam mittendi: quod autem rapinae expositum, mittendi qui rapiant. Si hostibus aliquo proficiscentibus, pars quaedam copiarum hostilium debilior a tergo maneat, quam ipse sit, aut sumta fiducia palari ausit: ne hoc quidem ignorare debet, sic tamen, ut manu validiore venetur id quod est debilius. Potest autem haec animadvertere, qui mentem eis adhibet; quandoquidem et bestiae, quibus intelligentia minor est, quam homini, puta milvii, si quid incustoditum sit, rapere norunt, et prius in tuta se recipere, quam capiantur: et lupi, quae custodia destituuntur, venari solent, et in obscuris abdita furantur. Idem lupo, si ca-

nis insequens superveniat, viribus inferiore adgreditur: sin ille superior sit, jugulatis iis quae nactus est, discedit. Ubi vero lupi custodiam contemnere ausi fuerint, ordinatis suis partim ad abigendos custodes, partim ad rapiendum, ita necessaria sibi adquirunt. Quum igitur bestiae prudenter in agendis hisce praedis se gerant, quomodo non par fuerit, eum qui homo sit, sapientiore se declarare bestiis, quae ipsae capi arte ab homine solent?

V. Hoc quoque scire vir equestris debet, quonam ex intervallo peditem ceperit eques, et quantum ad interval- lum equi tardi celeres effugerint. Iti- dem ad equitum magistri munus perti- net scire loca, quibus in locis pedites equitibus superiores sint, ac vicissim pe- ditibus equites. Etiam sollerti artifi- cio moliri debet, ut pauci equites, mul- ti esse videantur; et multi vicissim, pau- corum speciem habeant: itemque si prae- sens sit, ut abesse videatur; si absit, ad-

μεταθέων γέ τις ἐπιγίγνηται κύων, ἣν μὲν ἥττων ἦ, τῷ ἐπιτίθεται· ἣν δὲ κρείττων, ἀποσφάζας ὅ,τι ἂν ἔχη, ἀποχωρεῖ. ὅταν δέ γε φυλακῆς καταφρονήσωσι λύκοι, τάξαντες ἑαυτῶν τὰς μὲν ἀπελαύνειν τὴν φυλακὴν, τὰς δὲ ἀρπάζειν, ἔτω τὰ ἐπιτήδεια πορίζουσαι. Θηρίων γε μὴν δυναμένων τὰ τοιαῦτα φρονίμως ληΐζεσθαι, πῶς ἔκ ἀνθρώπον γε ὄντα εἰκὸς σοφώτερον τῶν φαίνεσθαι, ἢ καὶ αὐτὰ τέχνη ὑπ' ἀνθρώπου ἀλίσκεται;

εἰ. Κακεῖνό γε μὴν εἰδέναι ἱππικῶν ἀνδρὸς, ἐκ πόσων ἂν ἵππος πεζὸν ἔλοι, καὶ ἐξ ὅσων βραδεῖς ἂν ἵπποι ταχεῖς ἀποφύγοιεν. ἱππαρχικὸν δὲ καὶ χωρία γινώσκειν, ἐνθα πεζοὶ κρείττους ἱππέων, καὶ ἐνθα πεζῶν κρείττους ἱππεῖς. Χρὴ δὲ μηχανητικὸν εἶναι καὶ τῶ πολλὰς μὲν φαίνεσθαι τὰς ὀλίγας ἱππέας, πάλιν δ' ὀλίγας τὰς πολλὰς· καὶ τῶ δοκεῖν παρόντα μὲν ἀπεῖναι, ἀπόντα δὲ παρεῖναι· καὶ τῶ μὴ

τὰ τῶν πολεμίων μόνον κλέπτειν ἐπί-
 σταθαι, ἀλλὰ καὶ τὴς ἑαυτῷ ἱππέας ἅ-
 μα κλέπτοντα ἐξ ἀπροσδοκήτου τοῖς πο-
 λεμίοις ἐπιτίθεσθαι. Αγαθὸν δὲ μηχανά-
 νημα καὶ τὸ δύνασθαι, ὅταν μὲν τὰ ἑαυτῷ
 ἀδενῶς ἔχη, φόβον παρασκευάζει τοῖς
 πολεμίοις, ὥς μὴ ἐπιθῶνται· ὅταν δ' ἐρ-
 ρώμενα, θάρσος αὐτοῖς ἐμποιεῖν, ὥς ἐγ-
 χειρῶσιν. ἔγω γὰρ αὐτὸς μὲν ἂν ἦκιστα
 κακῶς πάχοις, τὴς δὲ πολεμίους μάλιστ'
 ἂν ἀμαρτάνοντας λαμβάνοις. ὅπως δὲ μὴ
 προστάττειν δοκῶ ἀδύνατα, γράψω καὶ ὥς
 ἂν γίγνοιτο τὰ δοκῶντα αὐτῶν χαλεπώ-
 τατα εἶναι. Τὸ μὲν τοίνυν μὴ σφάλλε-
 σθαι ἐγχειρῶντα διώκειν ἢ ἀποχωρεῖν,
 ἐμπειρία ποιεῖ ἱππῶν δυνάμεως. πῶς δ'
 ἂν ἐμπείρως ἔχοι; εἰ προσέχοι τὸν νῦν
 ἐν ταῖς μετὰ φιλίας ἀντιπασίαις, οἷα
 ἀποβαίνουσιν ἐκ τῶν διώξεων τε καὶ φυγῶν.
 Ὅταν μέντοι βάλῃ τὴς ἱππέας πολλὰς
 φαίνεσθαι, ἐν μὲν πρῶτον ὑπαρχέτω, ἢν

esse: neque tantum ut norit hostibus sua furtim praeripere, verum equites etiam suos furtim circumveniando, adoriri hostes de improvviso. Egregium et hoc artificium, si possit, quum ipse viribus inferior est, metum hostibus incutere, ne se adoriantur: quum potior ipse viribus, eorundem animis indere fiduciam, ut adgrediantur. Sic enim et ipse minimum detrimenti acceperis, et inprimis hostes in errore deprehendere possis. Ne vero, quae fieri nequeant, praecipere videar: prodam fane litteris, quomodo et illa fiant, quae in his difficillima videntur. Itaque ne quis in conatu vel insequendi, vel abscedendi, offendant; ex eo consequetur, si vires eorum perspectas habeat. Quonam vero modo perspectas habere possit? Si animum adtendat in adversis profectionibus, quae cum benevolentia fiunt; quales et e persequendo, et fugiendo discedant. Quum vero volueris equites multorum habere speciem, unum

232 DE MAGIST. EQUITUM.

hoc primum esto, si liceat, ne prope hostes fraudem aliquam moliaris. Tutius enim quod e longinquo fit, et ad fraudem aptius. Deinde sciendum, equos catervatim incedentes, speciem multorum habere, propter ipsius animalis magnitudinem: quum dispersi, facile numerari possint. Praeterea tibi copiosior equitatus adesse videbitur, quam sit reapse, si curatores equorum inter equites constituas, praesertim hastas, aut hastis aliquid simile tenentes; sive consistentem alicubi equitatum exhibeas, seu traducas. Nam hoc modo necesse est aciei molem et maiorem et spissiores videri. Sin multos velis haberi pro paucis, siquidem ejusmodi loca tibi sint ad manum, in quibus occultare liceat; nimirum in aperto quosdam exhibens, in obscuro quosdam abdens, hac subtractione numerum equitum deminues: si vero locus ipse totus oculis expositus sit, ordinatas in unam seriem decurias ex intervallo traduces; et equites quidem cujusque decuriae, qui ho-

περ ἐγχωρῇ, μὴ ἐγγὺς τῶν πολεμίων
ἐγχειρεῖν ἔξαπατᾶν. καὶ γὰρ ἀσφαλέ-
στερον τὸ πρόσω, καὶ ἀπατητικώτερον. ἔ-
πειτα δὲ χρὴ εἶδέναι, ὅτι ἀθρόοι μὲν ἵπ-
ποι πολλοὶ φαίνονται, διὰ τὸ μέγεθος τῆς
ζώης· διασπειρόμενοι δ' εὐαρίθμητοι γίνον-
ται. Ἐτι δ' ἂν πλεῖόν σοι ἵππικόν τῆς
ὄντος φαίνοιτο, εἰ τὰς ἵπποκόμους εἰς τὰς
ἵππείας ἐνισαίης, μάλιστα μὲν δόρατα, εἰ
δὲ μὴ, ὅμοια δόρασιν ἔχοντας, ἣν τε ἐξη-
κὸς ἐπιδεικνύης τὸ ἵππικόν, ἣν τε παρά-
γης. ἀνάγκη γὰρ τὸν ὄγκον τῆς τάξεως
ἔτω μείζω τε καὶ πυκνότερον φαίνεσθαι.
Ἦν δ' αὖ τὰς πολλὰς ὀλίγας δοκεῖν εἶναι,
ἣν μὲν σοι χωρία ὑπάρχει οἷα συγκρύπ-
τειν, δηλονότι τὰς μὲν ἐν τῷ φανερῷ ἔ-
χων, τὰς δ' εἰς τὸ ἄδηλον ἀποκρύπτων,
κλέπτοις ἂν τὰς ἵππείας· ἣν δὲ πᾶν κα-
ταφανὲς ἢ τὸ χωρίον, δεκάδας χρὴ σοι
χέσας ποιήσαντα, διαλειπύσας παράγειν·
καὶ τὰς μὲν πρὸ τῶν πολεμίων ἵππείας

ἐκάστης δεκάδος ὀρθὰ τὰ δόρατα ἔχειν· τὴς
 δὲ ἄλλης, ταπεινὰ καὶ μὴ ὑπερηφανῇ,
 Φοβεῖν γε μὴν τὴς πολεμίης, καὶ ψευδενέ-
 δρας οἷόν τε, καὶ ψευδοβοηθείας, καὶ ψευ-
 δαγγελίας ποιεῖντα. θαρσῦσι δὲ μάλιστα
 πολέμιοι, ὅταν τοῖς ἐναντίοις πράγματα
 καὶ ἀχολίας πυνθάνωνται. Τέτων δὲ γε-
 γραμμένων, μηχανᾶσθαι αὐτὸν χρή πρὸς
 τὸ παρὸν αἰεὶ ἀπατᾶν. ὄντως γὰρ οὐδὲν
 κερδαλεώτερον ἐν πολέμῳ ἀπάτης. Ὅ-
 πότε γε καὶ οἱ παῖδες, ὅταν παιζῶσι, ποι-
 ῶσιν ἢ δύνανται ἀπατᾶν προϊέχοντες, ὥς τε
 ὀλίγους γ' ἔχοντας, πολλὰς δοκεῖν ἔχειν
 καὶ πολλὰς προέχοντες, ὀλίγους φαίνε-
 σθαι ἔχειν· πῶς ἔκ' ἄνδρες γε τῷ ἔξα-
 πατᾶν προσέχοντες τὸν νῦν, δύναιντ' ἂν
 τοιαῦτα μηχανᾶσθαι; Καὶ ἐνθυμέμενος
 ἢ ἂν τὰ ἐν τοῖς πολέμοις πλεονεκτήμα-
 τα, εὖροι ἂν τις τὰ πλεῖστα καὶ μέγιστα
 σὺν ἀπάτῃ γεγενημένα. ὧν ἕνεκα ἢ ἔκ'
 ἰσχυριητέον ἄρχειν, ἢ τῷτο σὺν τῇ ἄλ-

stibus ante oculos sunt, hastas tenere rectas debent; caeteri depressas, et minime supereminentes. Licet etiam terrorem hostibus incutere, tum fictas infidias, tum auxilia ficta, fictosque rumores excogitando. Tum vero confidentissimi sunt hostes, quum adversariis multa negotia, multas occupationes exhiberi audiunt. His ita descriptis, ipsius jam ducis fuerit id moliri, ut pro re praesenti semper aliquam fallaciam struat. Nam revera nihil adeo fructuosum in bello, atque fallacia. Quum vero etiam pueri, quoties ludunt, praetextu fallendi faciant, quaecumque possunt, ut paucos habentes, multos habere videntur; et multos habere se praeferentes, speciem paucorum exhibeant: quid vetet quominus etiam viri, si fraudibus animum adjiciant, hujusmodi artificiis uti possint? Nam si cum animo suo meliores in bello conditiones aliquis expendat, is majorem earum partem, et quidem insigniores fraude captatas et partas inveniet. Quapropter vel non capeffendum imperium, vel, ut hoc quo-

236 DE MAGIST. EQUITUM.

que praestare possit, divinitus praeter alia petendum, et ipsimet in hoc adnendum. Qui mare vicinum habent, lis ad fraudem hoc quoque commodum, ut dum naves instruunt, aliquid terra gerant: ac vicissim, dum terra insidias se moliri simulant, mari rem adgrediantur. Etiam hoc equitum magistri est, docere civitatem, quam debile quiddam sit equitatus a peditatu destitutus; ut una cum equis et pedites habeat. Nec minus ad officium magistri equitum pertinet, ut peditibus acceptis uti possit. Ac licet pedites non tantum inter equos, sed etiam post equos occultare. Nam longe grandior est eques homine pedestri. Haec vero equidem universa, et si qua moliri aliquis praeterea volet, in conatu hostis aut vi aut arte superandi, divina cum ope suscipienda consulo; ut numine sibi placato ac propitio, fortunam quoque prosperam praedicare possit. Nonnunquam et illud aptissimum ad fraudem, si nimis se cautum quisquam simulet, aleaeque belli tentandae nequaquam cupidum. Hoc enim hostes

λη παρασκευῇ καὶ παρὰ θεῶν αὐτητέον δύ-
νασθαι ποιεῖν, καὶ αὐτῷ μηχανήεον. Οἷς
δὲ θάλαττα πρόσεσιν, ἀπατητικὸν καὶ τὸ,
πλοῖα παρασκευαζόμενον πεζῇ τι πρά-
ξαι, καὶ τὸ πεζῇ προσποιέμενον ἐπιβλεύ-
ειν, κατὰ θάλατταν ἐπιχειρῆσαι. Ἰπ-
παρχικὸν δὲ καὶ τὸ διδάσκειν τὴν πόλιν,
ὡς ἀσθενὲς τὸ, πεζῶν ἔρημον ἵππικόν,
πρὸς τὸ ἅμ' ἵπποις πεζὺς ἔχειν. ἵππαρ-
χικὸν δὲ καὶ τὸ λαβόντα πεζὺς, αὐτοῖς
χρησθαι. ἔσι δὲ πεζὺς ὁ μόνον ἐν τέτοις,
ἀλλὰ καὶ ὅππῃθεν ἵππων ἀποκρύψασθαι.
πολὺ γὰρ μείζων ὁ ἵππεὺς τῷ πεζῷ.
Ταῦτα δὲ πάντα ἐγὼ, καὶ ὅσα πρὸς τέ-
τοις τίς μηχανήσεται, ἢ βία ἢ τέχνη αἰ-
ρεῖν τῶς ἐναντίως βελλόμενος, σὺν τῷ θεῷ
πράττειν συμβελεύω, ἵνα καὶ τὴν τύχην
συνεπαινῇ θεῶν ἵλεων ὄντων. Ἔσι δὲ ὅτε
πάνυ ἀπατητικὸν καὶ τὸ λίαν φυλακτικὸν
προσποιήσασθαι εἶναι, καὶ μηδαμῶς φιλο-
κίνδυνον. τῷτο γὰρ τῶς πολεμίους πολ-

238 ἸΠΠΑΡΧΙΚΟΣ.

λάκις προάγεται ἀφυλακτῆντας μᾶλλον
ἀμαρτάνειν. ἦν δὲ ἅπαζ δόξη τις φιλο-
κίνδυνος εἶναι, ἕξεσι καὶ ἡσυχίαν ἔχοντα,
προσπορεύμενον δὲ πράξειν τι, πράγματα
ταῖς πολεμίοις παρέχειν.

ς'. Ἀλλὰ γὰρ ὅδεν ἂν τις δύναμις πλά-
σαι, οἷον βέλεια, εἰ μὴ ἐξ ὧν γε πλάτ-
τοιο, παρεσκευασμένα εἴη, ὡς πείθεσθαι
τῇ τῆ χειροτέχνῃ γνώμῃ. ὅδὲ γὰρ ἂν ἐξ
ἀνδρῶν, εἰ μὴ σὺν θεῷ, ὅτῳ παρεσκευασ-
μένοι ἔσονται, ὡς Φιλικῶς τε ἔχειν πρὸς
τὸν ἄρχοντα, καὶ φρονιμώτερον σφῶν αὐ-
τὸν ἡγεῖσθαι περὶ τῶν πρὸς τῆς πολεμί-
ας ἀγώνων. Εὐνοϊκῶς μὲν ἔν ἔχειν καὶ ἐκ
τῶνδε εἰκὸς τῆς ἀρχομένης, ὅταν φιλο-
φρόνως τις ἔχη πρὸς αὐτῆς, καὶ προνοῶν
φαίνεται, ὅπως τε σῖτον ἕξῃσι, καὶ ὅπως
ἀσφαλῶς μὲν ἀποχωρήσῃσι, πεφυλαγ-
μένως δὲ ἀναπαύσονται. Ἐν δὲ ταῖς φρε-
ραῖς χρῆ καὶ χιλῆ, καὶ σκηνῶν, καὶ ὑδάτων,
καὶ φυλακῶν, καὶ τῶν ἄλλων ἐπιτηδείων

eo saepius adigit, ut omisso cavendi et excubandi studio, magis delinquant. Si quis semel visus fuerit adeundi periculi cupidus esse, potest hostibus, etiam quiescendo, dum aliquid se facturum simulat, negotia faceffere.

VI. Sed enim ex animi sui arbitrio nihil formare quispiam possit, si non ea de quibus aliquid fingendum ita comparata sint, ut artificis voluntati cedant. Nec enim ex hominibus sic aliqui unquam instructi erunt, ut amore prosequantur illum qui eis cum imperio praest, utque eum se prudentiorem iudicent in iis quae ad certamina cum hostibus ineunda pertinent, nisi Deo volente. Hinc quoque conciliari benevolentiam illorum, qui reguntur, consentaneum est; si comiter aliquis eos complectatur, ac prospicere se declaret, ut et victum habeant, et tuto se recipiant, et idonea muniti custodia quiescant. In praesidiis manifesta debet ejus esse cura de pabulo, et tentoriis, et aquis, et ex-

cubiis, et aliis rebus necessariis; itemque providentia ipsius, et vigilantia pro iis quos regit. Ubi copia quadam rei alicujus abundat is qui aliis praeest, lucrosus erit, id suis impertiri. Minime vero contemnent eum, qui cum imperio est, si quaecumque, ut paucis rem complectar, suos facere jusserit, ea rectius ipsis facere visus fuerit. Quapropter exordiens ab inscendendis equis, exercere omnia debet ad rem equestrem pertinentia: quo praefectum suum posse videant in equo et fossas tuto trajicere, et muros superare, et de tumultis se demittere, et idonee jaculari. Nam haec omnia nonnihil ad hoc conferunt adjumenti, ne contemptui sit. Jam si rerum gerendarum peritum esse norint, et idoneum ad efficiendum, ut hostibus ipsi potiore loco sint; et animis praeterea imprefferint, eum nec temere, nec absque numinis ope, nec extis adversantibus in hostes ducturum: haec scilicet ejusmodi sunt omnia, magis ut morige-

φανερὸν εἶναι ἐπιμελόμενον, καὶ προνοῦν-
τά γε, καὶ ἀγρυπνῶντα ἕνεκα τῶν ἀρχο-
μένων. Καὶ ὅταν γε πλεον ἔχη τι, τὸ
μεταδῆναι κερδαλέον τῷ προεσηκότι. ἦ-
κιστα δ' ἂν καταφρονοῖεν ἀρχοντας, ὥς μὲν
συνελόντι εἰπεῖν, εἰ ὅποσα ἐκείνοις πα-
ραινοίη, αὐτὸς ταῦτα βέλτιον ἐκείνων
φαίνοιτο ποιῶν. Ἀρξάμενον ὅν δει ἀπὸ
τῆ ἀναβαίνειν ἐπὶ τῆς ἵππου, πάντα τὰ
ἐν ἱππικῇ μελετᾶν, ὅπως ὁρῶσι τὸν ἀρ-
χοντα δυνάμενον ἐπὶ τῆς ἵππου καὶ τάφρου
ἀσφαλῶς περᾶν, καὶ τείχη ὑπερακρίζειν,
καὶ ἀπ' ὄχθων καταίρειν, καὶ ἀκοντίζειν
ἱκανῶς. πάντα γὰρ ταῦτα προκόπτει
εἰς τὸ μὴ καταφρονεῖσθαι. Ἦν δὲ δὴ καὶ
πράττειν γινῶσιν ἐπιστάμενόν τε, καὶ δυνά-
μενον παρασκευάζειν, ὥς ἂν πλεον ἔχοι-
εν τῶν πολεμίων· πρὸς δὲ τέτοις καὶ ἐ-
κείνο λάβωσιν εἰς τὴν γνώμην, ὥς ὅτ' ἂν
εἰκῇ, ὅτ' ἄνευ θεῶν, ὅτε παρὰ τὰ ἱερά
ἠγῆσαιτ' ἂν ἐπὶ πολεμίς· πάντα ταῦ-

τα πιθανωτέρως τῷ ἄρχοντι τὴν ἀρχο-
μένως ποιῇ.

Ζ'. Παντὶ μὲν ἔν προσήκει ἄρχοντι
φρονίμῳ εἶναι· πολὺ μὲντοι τῶν Αθηναί-
ων ἵππαρχον διαφέρειν δεῖ καὶ τῷ τὴν θεὸς
θεραπεύειν, καὶ τῷ πολεμικὸν εἶναι, ὃ γὰρ
ὑπάρχουσι μὲν ὁμοιοὶ ἀντίπαλοι ἱππῆς
τε παραπλήσιοι τὸ πλῆθος, καὶ ὀπλίται
πολλοί. Καὶ μὲν εἰς τὴν πολεμίαν ἐμ-
βάλλειν ἐπιχειρῇ ἄνευ τῆς ἄλλης πό-
λεως, πρὸς ἀμφοτέρως τέτλις μόνοις ἂν
τοῖς ἱππεῦσι διακινδυνεύουσι. ἦν δὲ οἱ πολέ-
μιοι εἰς τὴν Αθηναίων χώραν ἐμβάλλω-
σι, πρῶτον μὲν ἐκ ἂν ἄλλως ἔλθοιεν, εἰ
μὴ σὺν ἄλλοις τε ἱππεῦσι πρὸς τοῖς ἑαυ-
τῶν, καὶ πρὸς τέτοις, ὀπλίταις ὅποσοις ἂν
οἴωνται πάντας Αθηναίους μὴ ἱκανὸς εἶναι
μάχεσθαι. Πρὸς ἔν τοσούτους πολεμίους
ἦν μὲν ἡ πόλις πᾶσα ἐπεξίη ἀρήξουσα τῇ
χώρα, ἐλπίδες καλαί. ἱππῆς τε γὰρ σὺν
θεῷ ἀμείνους, ἦντις αὐτῶν ἐπιμελῆται ὥς

ros praefecto reddant illos qui ejus imperio continentur.

VII. Ac prudentem sane quemvis esse convenit, qui cum imperio sit: at populi Atheniensis equitum magistrum longe aliis praestare tum cultu Deorum immortalium tum usu rei militaris oportet; quum ei finitimi sint adversarii, tam equites numero pares, quam pedites sane multi. Si agrum hostilem sine reliquae civitatis auxiliis invadere conetur, adversus illos ambos ei solo cum equitatu periclitandum erit: sin hostes in Atheniensium regionem irrumpant, primum aliter non venient, quam aliis ad suos equitibus adjunctis, et cum illis praeterea peditum copiis, quibus Athenienses universos impares ad pugnam futuros existiment. Itaque si contra tantam hostium multitudinem civitas tota prodire velit, ut opem regioni ferat; spem bonam concipere licebit. Nam et equites Deo juvante meliores, si quis eorum curam convenientem gerat, et

pedites itidem meliores erunt: quorum quidem nec corpora deteriora sunt, et animi longe laudis avidiores, si Deo propitio recte fuerint exerciti. Majores sane quod adinet, non minus Athenienses eorum nomine quam Boeoti, semet efferunt. Si vero civitas ad rem navalem se converterit, et moenia tueri satis sibi duxerit, uti tum quoque factum quum Lacedaemonii Graecis universis sibi adjunctis Atticam invaserunt; equitesque sitis extra muros esse subsidio voluerit, ac solos contra copias adversariorum omnes periclitari: tum vero primum, mea sane sententia, divino erit opus auxilio firmo, atque ipsum deinde magistrum equitum esse virum prorsus absolutum conveniet. Nam et prudentia magna contra longe plures, et audacia requiritur, quum opportunitas obtulerit. Itidem arbitror eum laboribus perferendis idoneum esse debere. Si enim exercitu tali praesente, cui ne tota quidem civitas se putet objiciendam, periclitari velit; nimirum feret, quidquid illi viribus superiores faciun-

δεῖ, ὀπλιταί τε ἀμείνους ἔσονται· καὶ τὰ
 σώματα τοίνυν ἔχειρω ἔχοντες, καὶ τὰς
 ψυχὰς φιλοτιμότεροι, ἢν ὀρθῶς ἀσκηθῶ-
 σι, σὺν θεῷ. καὶ μὴν ἐπὶ γε τοῖς προγό-
 νοις ἔμειον Ἀθηναῖοι ἢ Βοιωτοὶ Φρονῶσιν.
 Ἦν δὲ ἡ μὲν πόλις τρέπηται ἐπὶ τὰ ναυ-
 τικά, καὶ ἀρκῇ αὐτῇ τὰ τεῖχη διασώζειν,
 ὥσπερ καὶ ὁπότε Λακεδαιμόνιοι σὺν ἅπασι
 τοῖς Ἑλλησιν ἐνέβαλλον· τὴς δὲ ἱππέας
 ἀξιῶσαι τὰ τε ἐκτὸς τῆς τεύχους διασώ-
 ζειν, καὶ αὐτὴς μόνους διακινδυνεύειν, πρὸς
 πάντας τὴς ἐναντίας. ἐνταῦθα δὴ θεῶν
 μὲν, οἶμαι, πρῶτον συμμάχων ἰσχυρῶν
 δεῖ, ἔπειτα δὲ καὶ τὸν ἱππαρχον προσήκει
 ἀποτετελεσμένον ἄνδρα εἶναι. καὶ γὰρ
 Φρονήσεως δεῖ πολλῆς πρὸς τὴς πολὺ
 πλείους, καὶ τόλμης, ὁπότε καιρὸς παρα-
 πέσοι. Δεῖ δὲ, ὥς ἐμοὶ δοκεῖ, καὶ πονεῖν
 αὐτὸν ἱκανὸν εἶναι. πρὸς μὲν γὰρ τὸ πα-
 ρὸν στρατεύμα διακινδυνεύων, ὧ μὴδὲ ὅλη
 ἡ πόλις θέλοι ἀντικαθίστασθαι, δηλονότι

246 ἸΠΠΑΡΧΙΚΟΣ.

πάχοι ἂν ὅ,τι οἱ κρείττους βέλοιντο, ποι-
 εῖν δὲ ὕδεν ἂν ἱκανὸς εἴη. Εἰ δὲ φυλάτ-
 τει μὲν τὰ ἔξω τείχους τοσούτοις, ὅσοι
 σκοπεύειν τε τῶν πολεμίων ἱκανοὶ ἔσον-
 ται, καὶ ἀναχωρίζειν εἰς τὸ ἀσφαλὲς τὰ
 δεόμενα ὡς ἐκ πλείους, ἱκανοὶ δὲ καὶ προ-
 ρᾶν ὕδεν ἥττον οἱ ὀλίγοι τῶν πολλῶν·
 καὶ φυλάττειν τοίνυν, καὶ ἀναχωρίζειν τὰ
 φίλια ἔκ ἀκαιρότεροι, οἱ μήτε αὐτοῖς,
 μήτε τοῖς ἵπποις πιστεύοντες. ὁ γὰρ φό-
 βος δεινὸς δοκεῖ συμφύλαξ εἶναι. Τῶν
 μὲν φύλακας ἐκ τέτων ἂν τις ποιῶν, ἴ-
 σως ὀρθῶς βελεύοιτο· τῶν δὲ περιττῶν τῆς
 φυλακῆς εἰ μὲν τις στρατιὰν ἔχειν ἡγή-
 σεται, ὀλίγη αὐτῷ φανεῖται· τῷ παντὶ
 γὰρ ἐνδεήσεται, ὥς ἐκ τῷ ἐμφανῶς δια-
 κινδυνεύειν. Ἦν δὲ ὡς ληστῶν αὐτοῖς χρῆ-
 ται, πάνυ ἂν, ὡς τὸ εἶκος, ἱκανὴν τῷτο
 πράττειν ἔχοι δύναμιν. δεῖ δὲ, ὡς ἐμοὶ δο-
 κεῖ, τῶν παρεσκευασμένων αἰεὶ ἔχοντα,
 ὡς ποιεῖ τι, μὴ κατὰφανῆ ὄντα, φυλάτ-

dum statuerint, nullam ad rem peragendam satis ipse idoneus. At vero si extra muros sita tot equitibus custodiat, quot hostium rebus speculandis sufficient, et iis majore ex parte in tutum subducendis, quibus hoc opus est; sique non minus idonei sunt ad prospiciendum pauci, quam plures: sane tum ad custodiendas tum ad subducendas amicorum res non minus erunt opportuni qui nec seipsis nec equis suis satis fidunt. Nam metus in custodiendo socius acer esse videtur. Itaque rectum consilium capiet, qui de his custodes ac praesidiarios efficiet. Eos vero, qui constituta jam custodia superfuerint, si quis ut exercitum habere se duxerit; sane perexiguus hic ei videbitur. Nam in universum erit inferior ad pugnae periculum aperto Marte subeundum. Sin eis ut praedonibus utatur, satis superque magnas ad hoc institutum copias habebit, uti quidem adparet. Debet autem, meo iudicio, paratos semper habere suos, et occultando suas actiones et consilia, num

248 DE MAGIST. EQUITUM.

in aliqua re delinquat hostilis exercitus, observare. Solent vero plerumque milites, quanto plures sunt, tanto magis peccare ac labi. Nam vel ob curam parandi res necessarias, hinc inde disperguntur; vel iter absque ordine facientes, alii praecedunt, alii longius quam par et opportunum sit, a tergo manent. Hujusmodi errores et peccata minime relinquenda sunt impunita, nisi quis regionem totam castra dispersi militis esse velit: et hoc recte providendum, ut facinore quodam edito prius abscedat, quam majores hostium copiae ferendi auxilii causa superveniant. Saepius etiam, dum iter facit exercitus, ad eas vias pervenit, in quibus multi plus efficere, quam pauci, minime possint. Itidem ad loca transitu difficilia licebit animum adtendenti, ac tuto subsequenti, sic arbitrato suo rem gerere, ut quam multos ex hostibus velit, invadat. Nonnunquam commodum et castra metantes, et prandentes, et coenantes, et ecubili surgentes adgredi. Sunt enim mi-

τειν ἢν τι ἀμαρτάνῃ τὸ τῶν πολεμίων
 σφάτευμα. Φιλῶσι δέ πως σφρατιῶται,
 ὅσῳ ἂν πλείους ὦσι, τοσούτῳ πλείω ἀ-
 μαρτάνειν. ἢ γὰρ ἐπὶ τὰ ἐπιλήδεια ἐπι-
 μελείᾳ σκεδάννυνται, ἢ πορευομένων ἀτα-
 ξία οἱ μὲν προέρχονται, οἱ δὲ ὑπολείπον-
 ται πλέον τῷ καρῷ. Τὰ ἔν τοιαῦτα
 ἀμαρτήματα ὁ χρὴ παρίεναι ἀκόλαστα,
 (εἰ δὲ μὴ, ὅλη ἡ χώρα σφαλίopedον ἔσαι·)
 ἐκεῖνο καλῶς προνοῶντα, ὥς ποιεῖσαν ἴά-
 τι φθάσαι ἀποχωρήσαντα, πρὶν τὸ πο-
 λὺ βοηθῶν ἐπιγενέσθαι. Πολλάκις δὲ
 πορευόμενον σφάτευμα, καὶ εἰς ὁδὸς ἔρχε-
 ται, ἐν αἷς ὕδεν πλεῖον οἱ πολλοὶ τῶν
 ὀλίγων δύνανται. καὶ ἐν διαβάσεσιν γέ ἐστι
 τῷ προσέχοντι τὸν νῦν ἀσφαλῶς ἐφεπο-
 μένῳ ταμιεύσασθαι, ὥς ὁπόσοις ἂν βέ-
 ληται τῶν πολεμίων ἐπιτίθεσθαι. Ἐστὶ
 δὲ ὅτε καλὸν καὶ σφρατοπεδευομένοις, καὶ ἀ-
 ριστῶσι, καὶ δειπνοποιεμένοις ἐπιχειρεῖν, καὶ
 ἐκ κοίτης γε ἀνισταμένοις. ἐν πᾶσι γὰρ

250 ἸΠΠΑΡΧΙΚΟΣ.

τῆτοις ἄοπλοι στρατιῶται γίγνονται, μείονα μὲν χρόνον οἱ ὀπλῖται, πλείονα δὲ οἱ ἰππεῖς. Σκοπῶς μέντοι καὶ προφυλακαῖς ἔδὲ ποτε δεῖ παύεσθαι ἐπιβλεύοντα. ἔ-
τοι γὰρ αὖ ὀλίγοι μὲν ἀεὶ καθίσανται, πολὺ δὲ τῷ ἰχυρῷ ἐνίοτε ἀποσατῆσιν.
Ὅταν δὲ τὰ τοιαῦτα ἤδη καλῶς φυλάτ-
τωνται οἱ πολέμιοι, καλὸν ἐστὶ σὺν θεῷ
λαθόντα ἐλθεῖν εἰς τὴν πολεμίαν, μεμε-
λητηκότα οἱ τε ἑκασακῶ, καὶ πῶ τῆς χώ-
ρας προφυλάττῃσιν. ἔδεμία γὰρ ἔτω κα-
λὴ λεία, ὥς αἱ φυλακαί, ἣν κρατηθῶσι.
Καὶ εὐεξαπάτητοι δ' εἰσὶν οἱ φύλακες.
διώκει γὰρ ὅ,τι ἂν ὀλίγον ἴδωσι, νομίζον-
τες σφίσι τῆτο προστετάχθαι. τὰς μέν-
τοι ἀποχωρήσεις σκοπεῖν δεῖ, ὅπως μὴ
ἐναντία τοῖς βοηθῆσιν ἔσονται.

ή. Τὸς μέντοι μέλλοντας δυνήσεσθαι
ἀσφαλῶς τὸ πολὺ κρεῖττον σφάτευμα
κακουργεῖν, σαφῶς δεῖ τοσῆτον διαφέρειν,
ὥς τε τὸς μὲν, ἀσκητὰς φαίνεσθαι τῶν πα-

lites in his omnibus inermes, ac breviori quidem tempore pedites, equites diutius. Speculatoribus et excubiis nunquam insidiari desinet. Nam pauci semper ad hoc constituuntur, et interdum ab exercitus robore procul absunt. Ubi vero satis hostes in his sibi cavent, recte faciet, si ope divina fretus in hosticum occulte contendet; ubi prius ei curae fuerit quotnam singulis in locis, et qua parte regionis excubias agant. Quippe nulla tam pulchra praeda est, ut captarum excubiarum. Et decipi facile possunt excubitores. Nam quidquid exiguo numero viderint, persequuntur: idque sibi mandatum existimant. In receptu considerandum, ne fiat in eam partem, qua suis opem laturos hostes occurrant.

VIII. Qui vero facultatem habituri sint adficiendi detrimento copias longe se potiores absque discrimine suo, eos haud dubie necesse est adeo praestare caeteris; ut ipsi quidem in equestris rei

bellicis operibus exerciti athletae, hostes vero rudes esse videantur. Possit autem hoc primum ita fieri, si ad praedam exituri, sic equitationi laborando adsueverint, ut tolerare labores militares queant. Qui enim ad haec et equi et equites studiose non adsuefiunt, haud dubie non aliter ac foeminae contra viros in certamen descendunt. Edocti vero et adsuefacti transilire fossas, superare muros, in tumulos saltu evadere, de locis sublimibus tuto descendere, adversus accliviam celeriter agere; hi scilicet inexercitis ad ista tantum praestiterint, quantum pedestribus alites: ac rursus illi, quorum pedes laboribus obduruere, tantum iis qui vias asperas non trivere, quantum sani claudis: gnari denique locorum in procurSIONibus, et receptibus, tantum ignaris praestiterint, quantum videntes caecis. Hoc quoque sciendum, equos recte comparatos, non eos esse, qui adeo saginati sint, ut in labo-

λεμικῶν ἐν ἱππικῇ ἔργων, τῆς δὲ πολε-
 μίης, ἰδιώτας. Τῆτο δ' ἂν εἴη, εἰ πρῶ-
 τον μὲν ληΐζεσθαι μέλλοντες ἐκπεπονη-
 μένοι εἶεν τῇ ἐλάσει, ὥστε δύνασθαι στρα-
 τιωτικὰς πόνας ὑποφέρειν. οἱ γὰρ πρὸς
 ταῦτα ἀμελῶς ἔχοντες καὶ ἵπποι καὶ ἄν-
 δρες, εἰκότως ἂν ὥσπερ γυναῖκες πρὸς ἄν-
 δρας ἀγωνίζοιντο. Οἱ δὲ γε δεδιδαγμένοι
 τε καὶ εἰθισμένοι τάφρους τε διαπηδᾶν, καὶ
 τειχία ὑπεραίρειν, καὶ ἐπ' ὄχθας ἀνάλ-
 λεσθαι· καὶ ἀφ' ὑψηλῶν ἀσφαλῶς κα-
 τιέναι, καὶ ἐς τὰ ἐνάντη ταχὺ ἐλαύνε-
 σθαι, ἔτοι δ' αὖ τοσῦτο διαφέροιν ἂν τῶν
 ἀμελετήτων ταῦτα ὅσον περ πτηνοὶ πε-
 ζῶν· οἱ δὲ γε αὖ τῆς πόδας ἐκπεπονημέ-
 νοι τῶν ἀτρεβάσων πρὸς τραχέα, ὅσον
 περ ὑγιεῖς χολῶν· καὶ οἷγε τῶν τόπων
 ἔμπειροι πρὸς τῆς ἀπείρου τοσῦτον ἐν
 ταῖς προελάσεσι καὶ ἀποχωρήσεσι διαφέ-
 ροιν ἂν, ὅσον περ οἱ ὄρωντες τῶν τυφλῶν.
 Καὶ τῆτο δὲ χρὴ εἰδέναι, ὅτι οἱ εὐοχέ-

254 ἸΠΠΑΡΧΙΚΟΣ.

μῆνοι ἵπποι, μὴ ἐκπεπονημένοι δὲ, ὥς τε ἀ-
 ποπνίγεσθαι ἐν τοῖς πόνοις, εὖ παρεσκευ-
 ασμένοι εἰσὶ. χρὴ δὲ, ἐπεὶ περ χαλinoὶ καὶ
 ἐφίππια ἐξ ἱμάντων ἡρτημένα ἐστὶ χρή-
 σιμα, μὴ ποτε τὸν ἵππαρχον τῶν ἐ-
 ρημον εἶναι. μικρὰ γὰρ δαπάνη τὰς ἀπο-
 ρῶντας χρησίμους ἂν παρέχοιτο. Εἰ δὲ
 τις νομίζοι πολλὰ ἔχειν πράγματα, εἰ
 ἔτω δεήσει ἀσκεῖν τὴν ἵππικὴν, ἐνθυμη-
 θήτω, ὅτι οἱ εἰς τὰς γυμνικὰς ἀγῶνας
 ἀσκῶντες, πολὺ πλείω πράγματα καὶ χα-
 λεώτερα ἔχουσιν, ἢ οἱ τὴν ἵππικὴν τὰ
 μάλιστα μελετῶντες. Καὶ γὰρ τῶν μὲν
 γυμνικῶν ἀσκημάτων τὰ πολλὰ σὺν ἰ-
 δρώτι ἐκπονῶνται, τῆς δὲ ἵππικῆς τὰ
 πλείω μεθ' ἡδονῆς. ὅπερ γὰρ εὐζαίτ' ἂν
 τις πτηνὸς γενέσθαι, ἢ ἔστιν ὅ,τι μᾶλλον
 τῶν ἀνθρωπίνων ἔργων ὅμοιον αὐτῷ. Καὶ
 μὴν τὸ γε ἐν πολέμῳ νικᾶν πολλῷ εὐδο-
 ξότερον, ἢ πυγμῇ. μετέχει μὲν γάρ τι
 καὶ ἡ πόλις ταύτης τῆς δόξης. ὥς δὲ τὰ

ribus suffocentur; sed qui sint ad equitationis laborem idonei. Et quia fraenis ac ephippiis uti licet, ubi loris concinnata sunt et resecta; nunquam his carere magister equitum debet. Nam exiguo sumtu destitutos ab his utiles reddiderit. Si quis autem existimet, multis se negotiis oneratum iri, si res equestris ei sic exercenda sit: is cum animo suo cogitet, illos, qui ad ludos gymnicos exercentur, multo plus laboris ac molestiae sustinere, quam eos qui rem equestrem studio maximo tractant. Et enim exercitia pleraque gymnica cum sudore suscipiuntur, quum major equestris rei pars cum voluptate conjuncta sit. Quippe quod optare quispiam fortasse possit, ut alitis instar volet; ei nihil in rebus humanis equitatione similis est. Quinetiam in bello victoriam adipisci, multo gloriosius est, quam in lucta. Nam ad ipsam quoque civitatem ejus gloriae pars aliqua manat. Ac ple-

rumque Dii per victoriam, felicesque successus in bello, coronare civitates solent. Itaque scire equidem nequeo, quatenam aliae res potius exerceri, quam bellicae, debeant. Hoc quoque cogitandum, praedones maritimos, propterea quod ad labores adsuefacti sint, victum ab iis sibi parare posse, qui viribus longe sunt ipsis potiores. Convenit et terra praedas agere, non eos, qui fructus e rebus suis percipiunt; sed qui victu carent. Nam aut opus faciundum, aut victitandum ex iis, quae labor alienus excoluit. Aliter nec vivere, nec pace potiri, facile. Revocandum et hoc in memoriam, ne quis in superiores se viribus sic invehatur; ut a tergo receptum equis difficilem ob locorum asperitatem habeat. Quippe non par in fuga et in persequendo impingenti, periculum est. Monere libet, in eo quoque cautionem adhibendam. Etenim quidam in eos pergentes, quibus se superiores esse putant, tam infirmas omnino copias secum sumunt, ut saepe numero patian-

πολλά ἐπὶ τῇ τῷ πολέμῳ νίκη καὶ εὐδαι-
μονία οἱ θεοὶ τὰς πόλεις σεφανῶσιν. ὥς
ἔκ οἷδ' ἐγώ γε, τίνα προσήκει ἄλλ' ἅτλα
μᾶλλον ἀσκεῖσθαι, ἢ τὰ πολεμικά. Εν-
νοεῖν δὲ χρὴ, ὅτι καὶ οἱ κατὰ θάλατταν
λησαι, διὰ τὸ πονεῖν ἡσκηκέναί, δυνάμει
ζῆν καὶ ἀπὸ τῶν πολὺ κρείττονων. προσή-
κει γε μὴν καὶ κατὰ γῆν ἔ τοῖς καρπεμέ-
νοις τὰ ἑαυτῶν, ἀλλὰ τοῖς σερισκομένοις
τῆς τροφῆς ληΐζεσθαι. ἢ γὰρ ἐργασέον,
ἢ ἀπὸ τῶν εἰργασμένων θρεπλέον. ἄλλως
δ' ἔ ῥάδιον ἔτε βιοτεύειν, ἔτε εἰρήνης τυ-
χεῖν. Μεμνηῖσθαι δὲ κακεῖνο χρὴ, μή
ποτε ἐπὶ τῆς κρείττης ἐλαύνειν, ὅπιαθεν
ἵπποις δύσβαλον ποιεῖμενον. ἔ γὰρ ὅμοιον,
φεύγοντι καὶ διώκοντι σφαλῆναι. Ἐτι δὲ
βέλομαι ὑπομνήσαι καὶ τόδε φυλάττεσθαι.
εἰσὶ γὰρ τῶες, οἱ ὅταν μὲν ἴωσιν ἐπὶ τῆ-
της, ὧν ἂν οἶονται κρείττης εἶναι, παν-
τάπασιν ἀδενεῖ δυνάμει ἐρχονται, ὥς
πολλάκις ἔπαθον, ἃ ὧνλο ποιήσαιν· ὅταν

ὃ ἐπὶ τότες, ὧν ἂν σαφῶς ἐπισυνίαι ἦ-
 τες ὄντες, πᾶσαν ὁσὴν ἂν ἔχῃσι δυνάμιν
 ἄγουν. Εγὼ δὲ φημι χρῆναι τὰναντία
 τούτων ποιεῖν. ὅταν μὲν κρατῆσθαι οἴμε-
 νος ἄγῃ, μὴ φεῖδεσθαι τῆς δυνάμεως, ὁσὴν
 ἂν ἔχῃ. τὸ γὰρ πολὺ νικᾶν ὑδενὶ πώπο-
 τε μείαμελειαν παρέχεν. "Ὅταν δὲ τοῖς
 πολὺ κρείττεσιν ἐπιχειρῇ, καὶ προσγινώσκῃ,
 ὅτι ποιήσαντα ὅ,τι ἂν δυνήται, φευκτέον
 ἐστίν, εἰς τὰ τοιαῦτά φημι πολὺ κρείττον
 εἶναι ὀλίγους, ἢ πάντας προσάγειν. τῶς
 μέντοι ἀπειλεγμένους καὶ ἱππῆς, καὶ ἄνδρας
 τῶς κρατίστους. τοῖςτοι γὰρ ὄντες καὶ ποιῆσαι
 ἂν τι, καὶ ὑποχωρῆσαι ἀσφαλέστερον ἂν
 δύναιτο. "Ὅταν δὲ πρὸς τῶς κρείττες πάν-
 τας προσάγων ἀποχωρεῖν βέληται, ἀ-
 νάγκη τῶς μὲν ἐπὶ τῶν βραδυλάτων ἱππῶν
 ἀλίσκεσθαι, τῶς δὲ καὶ δι' ἀφιππείαν πίπ-
 τειν, τῶς δὲ καὶ διὰ δυσχωρίας ἀπολαμβάνε-
 σθαι. καὶ γὰρ πολὺν τόπον χαλεπὸν εὐρεῖν
 οἶον ἂν τις εὐξαίτο. Ὑπὸ γε μὴν τῶς πλή-

tur ea quae aliis se illaturos existimabant: at illos invadentes, quibus se certo sciunt inferiores esse, vires omnes, quas habent, adducunt. Ego vero his adsero contraria plane faciunda; ut quum in opinione ac spe victoriae copias aliquis educit, exercitui suo non parcat, quantumcumque is fuerit. Nunquam enim magnae victoriae quenquam poenituit. Quum autem se multo superiores adgreditur, ac futurum prospicit, ut tamen pro viribus omnia gesserit, fugere tamen cogatur: tum longe satius esse aio, paucos potius, quam multos abduci; sed omnino selectos equos, et viros praestantissimos. Tales enim et efficere aliquid, et tutius se recipere poterunt. At si contra se potiores adductis suis omnibus, recipere se velit: necesse est tardissimis equis utentes capi, alios ob rei equestris imperitiam labi, alios ob locorum difficultates intercipi. Non enim facile est, ad magnum aliquod spatium talem invenire locum, qualem aliquis optet. Quinetiam fiet, ut ob equorum multitudinem

in seipfos corruant, et mutuo se non parum impediētes, damnis adficiant. E diverso et equi, et equites boni, e manibus hostium diffugere possunt; praesertim si quis arte quadam per equites quos superstitēs habet, formidinem persequentibus incutiat. Sunt autem ad hoc utiles insidiae fictae. Nec minus hoc quoque commodum, invenire viam aliquam unde se nostri tuto conspiciendos hostibus exhibentes, impetum persequentium reprimant. Manifestum et illud, multo citius paucos pluribus superiores evadere, tum elaborando tum accelerando, quam multos paucis. Neque tamen hoc equidem dico, posse aliquos, propterea quod pauci sint, et laboribus magis sufficere, et celeritate vincere: sed esse facilius invenire paucos, quam multos, qui et curam equis debitam adhibeant, et ipsi rem equestrem prudenter exerceant. Quod si aliquando usuveniat, ut certamen adversus equites pares ineundum sit; mea sane sententia non male quis egerit, si cohortes ex una tri-

θες κὶ συμπίπτοιεν ἄν, κὶ ἐμποδίζοντες πολ-
 λὰ ἄν ἀλλήλους κακουργοῖεν. οἱ δ' ἀγαθοὶ
 ἵπποι κὶ ἱππῆς δυνατοὶ κὶ ἐξ αὐτῶν διαφεύ-
 γειν, ἄλλως τε ἄν κὶ μηχανᾶται τις τοῖς
 διώκσαι φόβων ἀπὸ τῶν περιττῶν ἱππέων.
 Σύμφορον δ' εἰς τῷτο κὶ αἱ ψευδενέδραι.
 χρήσιμον δὲ καὶ κεῖνο, τὸ εὐρίσκειν, πόθεν
 ἄν οἱ φίλοι ἐξ ἀσφαλῆς ἐπιφαινόμενοι βρα-
 δυτέρως τὰς διώκοντας παρέχοιεν. Αλ-
 λὰ μὴν κὶ τόγε δῆλον, ὥς πόνοις κὶ τάχει
 οἱ ὀλίγοι τῶν πολλῶν πολὺ μᾶλλον ἢ οἱ
 πολλοὶ τῶν ὀλίγων περιγίγνοιτ' ἄν. κὶ
 ἐ λέγω, ὥς διὰ τὸ ὀλίγοι εἶναι, κὶ πονεῖν
 μᾶλλον δυνήσονται, κὶ θάτιστα ἔσονται· ἀλλ'
 ὅτι ῥᾶον εὐρεῖν ὀλίγους, ἢ πολλὰς τὰς κὶ
 τῶν ἵππων ἐπιμελησομένους ὥς δεῖ, κὶ αὐ-
 τὰς φρονίμως μελετήσοντας τὴν ἱππικὴν.
 Ἦν δέ ποτε συμβαίνει ἀγωνίζεσθαι πρὸς
 παραπλησίους ἱππέας, ἐγὼ μὲν οἶμαι ἐκ
 ἄν χεῖρον εἶναι, εἴ τις δύο τάξεις ἐκ τῆς
 φυλῆς ποιήσειεν, κὶ τῆς μὲν ὁ φύλαρχος ἡ-

γαίτο, τῆς δὲ ἄλλης ὅστις ἄριστος δοκοίη εἶ-
 ναι. Οὗτος δὲ τέως μὲν ἔποιε κατ' ἕραν
 τῆς μετὰ τῷ φυλάρχῳ τάξεως, ἐπεὶ δ' ἐγ-
 γὺς ἦδη εἶεν οἱ ἀντίπαλοι, ἀπὸ παραΐγέλ-
 σεως παρελαύνει ἐπὶ τῆς πολεμίας. ὕτω
 γὰρ οἶμαι καὶ ἐκ πληκτικωτέρους τοῖς ἐχθροῖς
 ἂν εἶναι, καὶ δυσμαχωτέρους. Εἰ δὲ πεζὺς
 ἔχουεν ἐκάτεροι, καὶ ὕτοι ἀποκεκρυμμένοι
 ὅπιοθεν τῶν ἱππέων, ἐξαπίνης δὲ παρα-
 φαινόμενοι καὶ ὁμόσε ἰόντες, δοκῶσιν ἂν μοι
 τὴν νίκην πολὺ μᾶλλον κατεργάζεσθαι.
 ὁρῶ γὰρ τὰ παραδόξα, ἣν μὲν ἀγαθὰ ἦ,
 μᾶλλον εὐφραίνοντα τῆς ἀνθρώπου· ἣν δὲ
 δεινὰ, μᾶλλον ἐκπλήττοντα. Ταῦτα δὲ
 γνοίη ἂν τις μάλιστα ἐνθυμέμενος, ὡς οἱ τε
 ἐνέδραις ἐμπίπτοντες ἐκπλήττονται, καὶ εἰὰν
 πολὺ πλείους ὦσι καὶ ὅταν πολέμιοι ἀλ-
 λήλοις ἀντικάθωνται, ὡς πολὺ ταῖς πρώ-
 ταις ἡμέραις φοβερώτατα ἔχουσιν. Ἀλλὰ
 τὸ μὲν διατάξαι ταῦτα, ὃ χαλεπὸν· τὸ
 δὲ εὐρεῖν τῆς φρονίμως, καὶ πισῶς, καὶ πρα-

bu duas fecerit, quarum uni tribunus
 ipse praesit, alteram ducat aliquis ho-
 minum opinione praestantissimus. Hic
 vero tribuni cohortem aliquantum a ter-
 go sequatur, atque ubi jam propius ad
 hostes ventum fuerit, re suis denun-
 tiata, in adversarios cursu praetervehatur.
 Sic enim futurum opinor, ut majori hos-
 tibus terrori sint, et pugna superari dif-
 ficilius possint. Sin utrique pedites ha-
 beant, etiam hi post equites occultati
 subitoque prodeuntes, et hostem com-
 minus invadentes, majus mihi momen-
 tum ad victoriam adlaturi videntur. Nam
 inopinata pleraque, si bona sint, mayo-
 rem hominibus laetitiam adferre video:
 si dira, plus terroris incutere. Licet
 hoc inprimis inde cognoscere, si quis se-
 cum expendat quantopere terreantur ii
 qui delabuntur in insidias, tametsi nu-
 mero longe plures sint; et quum hostes
 hostibus adversi confident, quam ingens
 primis diebus apud utrosque metus sit.
 Sed enim haec ordinari, absque magna
 difficultate possint: at eos invenire, qui

et prudenter, et fideliter, et alacriter, et animose proruunt in hostes, id jam boni est equitum magistri. Nam et dicendi facultate praeditum hunc esse oportet, et ea faciendi, de quibus illi, quos imperio suo continet, tum bonum esse cognoscant et parere huic, et ducentem sequi, et comminus hostes invadere; tum etiam cupidi sint laudis et celebrationis, ac in sententia constanter perseverare possint. Jam si aliquando vel aciebus ex adverso instructis, vel locis amborum copiis interjectis, faciundae sint equitibus conversiones, et insequutiones, et receptus; solent quidem ut plurimum in his utrique lentius post conversiones provehi, mediumque spatium celerrime cum impetu conficere. Si quis autem his ita prius ostensis, deinde facta conversione celeriter insequatur, et celeriter se recipiat: plurimum sane damni hostibus hoc modo inferre poterit, et imprimis securitati suae proculdubio consulat; dum celeriter insequetur, robori suorum vicinus; et vicissim celeri-

θύμως, καὶ εὐψύχως παρελθόντας ἐπὶ τῆς
πολεμίσς, τὸτο ἤδη ἀγαθὸν ἱππάρχον.
Δεῖ γὰρ καὶ λέγειν αὐτὸν ἱκανὸν εἶναι, καὶ
ποιεῖν τοιαῦτα, ἀφ' ὧν οἱ ἀρχόμενοι γνώ-
σονται ἀγαθὸν εἶναι, τότε πείθεσθαι, καὶ
τὸ ἐπεσθαι, καὶ τὸ ὁμόσε ἐλαύνειν τοῖς πο-
λεμίοις· καὶ ἐπιθυμήσῃσι τὸ καλὸν τι ἀκί-
εον, καὶ δυνήσονται ἂν γνῶσιν, ἐγκαρβερεῖν.
Εἰάν δέ ποτε αὖ ἡ φάλαγγων ἀνιτεταγμέ-
νων, ἢ χωρίων ἑκατέροις ὑπαρχόντων ἐν
τῷ μέσῳ, τοῖς ἱππεῦσιν ἀναστροφάι τε, καὶ
διώξεις, καὶ ἀποχωρήσεις γίνωνται, εἰώ-
θασιν μὲν ὡς τὰ πολλὰ ἐν τοῖς τοιούτοις ὁρ-
μῶν μὲν ἐκ τῶν ἀναστροφῶν βραδέως ἀμ-
φότεροι, τὸ δ' ἐν μέσῳ τάχιστα ἐλαύνειν.
Ὡς δέ τις ὕτω προδείξας, ἐπειτα δ' ἐκ τῶν
ἀναστροφῶν ταχέως τε διώκη καὶ ταχέως
ἀποχωρῇ, βλάβειν τ' ἂν μάλιστα τῆς
πολεμίσς δύναμις, καὶ, ὡς τὸ εἶκος, ἀσφα-
λέστατ' ἂν διάγοι· ταχὺ μὲν διώκων, ἐν ᾧ
ἂν ἐγγυὲς ἢ τὸ ἐαυτῷ ἰχυρῶς, ταχὺ δὲ ἀ-

παχωρῶν ἀπὸ τῶν τοῖς πολεμίοις ἰχυρῶν.
 Εἰ δὲ καὶ λαθεῖν δύναιτο ἀπὸ τῆς τάξεως
 ἑκάστη καταλιπὼν ἢ τέτταρας ἢ πέντε
 τῶν κρατίστων ἵππων τε καὶ ἀνδρῶν, πολὺ
 ἂν προσέχουεν εἰς τὸ ἐπαναστρεφόμενοις τοῖς
 πολεμίοις ἐμπίπτειν.

θ'. Ταῦτα δὲ ἀναγινώσκειν μὲν καὶ ὀλι-
 γάκις ἀρκεῖ, ποιεῖν δὲ τὸ παραλυγχάνον
 αὐτῷ αἰεὶ δεῖ, καὶ πρὸς τὸ παρισάμενον σκο-
 πῶντα, τὸ συμφέρον ἐκπονεῖν. γράψαι δὲ
 πάντα, ὅποσα δεῖ ποιεῖν, ὅδε μᾶλλον αἶον
 τέ ἐστιν, ἢ τὰ μέλλοντα πάντα εἰδέναι.
 Πάντων δὲ τῶν ὑπομνημάτων ἔμοιγε δοκεῖ
 κράτιστον εἶναι τὸ, ὅσα ἂν γινῶ ἀγαθὰ εἴ-
 ναι, ἐπιμελεῖσθαι ὡς ἂν πραχθῇ. ὀρθῶς δὲ
 γινωσκόμενα ὁ φέρει καρπὸν ὅτε ἐν γεωρ-
 γία, ὅτε ἐν ναυκληρίᾳ, ὅτε ἐν ἀρχῇ, ἢ
 μή τις ἐπιμελῆται, ὡς ἂν ταῦτα περαιο-
 νηται. Φημὶ δ' ἐγὼ ταῦτα, σὺν τοῖς Θεοῖς
 καὶ τὸ πᾶν ἵππικόν ὧδ' ἂν πολὺ θάσσον ἐκ-
 πληρωθῆναι εἰς τὸς χιλίους ἵππους, καὶ πο-

ter ab hostium robore se recipiet. Si quis vero de cohortibus singulis occulto vel quatuor vel quinque praestantissimos equos, et viros, relinquere posset; longe hi potiori essent conditione ad irruendum in hostes se convertentes.

IX. Haec ut vicibus non multis legisse sufficit, ita quod plerumque se offert, exsequendum; et ejus habita ratione, quod adest, quidquid expedit, elaborandum. Omnia verò, quae fieri oporteat, non magis prodi litteris possunt; quam omnia futura sciri. Hoc autem inter omnes has admonitiones et praecepta mihi quidem optimum esse videtur, ut quidquid aliquis bonum esse cognoverit; id uti fiat, diligenter enitatur. Nam quae recte intelliguntur, ea neque in agricultura, neque navicularia, neque imperandi munere fructum aliquem pariunt; nisi quis studium adhibeat, ut perficiantur. Ego vero futurum adfirmo, ut Diis bene juvantibus hoc modo totus equitatus ad mille compleatur longe citius, et minore cum civium molestia, si

168 DE MAGIST. EQUITUM.

ducentos equites externos stipendio con-
ducerent. Videntur tamen et hi mihi, si
quidem accefferint, tum dicto magis au-
dientem equitatum effecturi, tum virtu-
tis in certamine mutuo laudis et hono-
ris avidiorem. Nec me latet, equita-
tum apud Lacedaemonios in existimati-
one tunc esse coepisse, quum equites
suis externos adjunxissent. Itidem ubi-
que probari video et in aliis civitatibus
equites externos. Nam usus atque neces-
sitas ad alacritatem non parum confert.
Ad equorum vero pretia pecuniam ha-
bituros arbitror, et ab iis qui vehemen-
ter ab equitando abhorrent, quandoqui-
dem illi pecuniam pendere malunt, ad
quos munus equestris rei pertinet, ut e-
quitare non cogantur; et consimiliter a
locupletibus, sed robore corporum def-
ritutis: nec minus a pupillis, mea qui-
dem opinione, quibus opima domi res
familiaris est. Advenarum etiam ple-
rosque si referantur inter equites, libe-
raliter se gesturos arbitror. Nam in aliis
quoque muneribus honestis, ad quorum
societatem a civibus admittuntur, ambi-

λυρῶν τοῖς πολίταις, εἰ διακοσίους ἵππεῖς
 ξένους καλῶσιν αὐτοῖς. δοκῶσι γὰρ ἂν μοι ἔτοι
 προσγεγόμενοι, καὶ εὐπιστότερον ἂν πᾶν τὸ
 ἵππικόν ποιῆσαι, καὶ φιλοτιμότερον πρὸς
 ἀλλήλους περὶ ἀνδραγαθίας. Οἶδα δ' ἔ-
 γω καὶ Λακεδαιμονίοις ἵππικόν ἀρξάμενον
 εὐδοκιμεῖν, ἐπεὶ ξένους ἵππείας προσέλαβον.
 καὶ ἐν ταῖς ἄλλαις δὲ πόλεσι πανταχῶς
 τὰ ξενικά ὁρῶ εὐδοκιμεῖν. ἡ γὰρ χρεία
 μέγα τι εἰς προθυμίαν συμβάλλεται. Εἰς
 δὲ τιμὴν τῶν ἵππων νομίζω ἂν αὐτοῖς
 χρήματα ὑπάρξαι, καὶ παρὰ τῶν σφόδρα
 ἀπεχομένων τῶ ἵππεύειν, ὅτι καὶ οἷς κα-
 θήκει τὸ ἵππικόν, ἐθέλῃσι τελεῖν ἀργύ-
 ριον, ὥς μὴ ἵππεύειν παρὰ πλυσίων τε,
 ἀδυνάτων δὲ τοῖς σώμασιν. οἶομαι δὲ καὶ
 παρ' ὀρφανῶν τῶν δυνατῶς οἴκους ἔχόντων.
 Νομίζω δὲ καὶ μετοίκων φιλοτιμεῖσθαι ἂν
 τινὰς εἰς ἵππικὴν καθισταμένους. ὁρῶ γὰρ
 καὶ τῶν ἄλλων, ὅπόσων ἂν καλῶν ὄντων
 μεταδιδῶσιν αὐτοῖς οἱ πολῖται, φιλοτί-

μῶς ἐνίς ἐθέλοντας τὸ προσταχθὲν δια-
 πράττειν. Δοκεῖ δ' ἂν μοι καὶ περὶ σὺν
 τοῖς ἵπποις ἐνεργότατον εἶναι, εἰ συσταλὴν
 ἐξ ἀνδρῶν τῶν ἐναντιωτάτων τοῖς πολε-
 μίοις. ταῦτα δὲ πάντα Θεῶν συνθελόντων
 γένοιτ' ἂν. Εἰ δὲ τις τῆτο θαυμάζει, ὅτι
 πολλάκις γέγραπται τὸ Σὺν Θεῷ πράτ-
 τειν, εὖ ἴστω, ὅτι ἦν πολλάκις κινδυνεύη,
 ἥτιον τῆτο θαυμάσειαι καὶ ἦν γε κάλανοῦ,
 ὅτι ὅταν πόλεμος ᾗ, ἐπισλεύσοι μὲν ἀλ-
 λήλοισι οἱ ἐναντίοι, ὀλιγάκις δὲ ἴσασι, πῶς
 ἔχει τὰ ἐπισλευόμενα. Τὰ δ' ἐν τοιαῦτα
 ἔδὲ ὅτῳ συμβελεύσαιό τις, οἷον τε εὐρεῖν,
 πλην Θεῶν. ἔτσι δὲ πάντα ἴσασι, καὶ προ-
 σημαίνουσιν ὃ ἂν ἐθέλωσι, καὶ ἐν ἱεροῖς, καὶ ἐν
 οἰωνοῖς, καὶ ἐν φήμασι, καὶ ἐν ὀνείρασιν. εἰκὸς
 δὲ μᾶλλον ἐθέλειν αὐτοὺς συμβελεύειν τέ-
 τοις, οἳ ἂν μὴ μόνον, ὅταν δέωνται, ἐπερω-
 τῶσι τί χρὴ ποιεῖν, ἀλλὰ καὶ ἐν ταῖς εὐτυ-
 χίαις θεράπεύωσιν ὅ,τι ἂν δύνωνται τὰς
 Θεάς.

Τ Ε Λ Ο Σ.

tiose nonnullos imperata facere velle video. Peditatus item adjunctus equitatu plurimum mihi videtur effecturus, si talibus e viris institutus fuerit, qui hostibus maxime sint contrarii. Poterunt autem haec omnia fieri, si divinum suffragium accesserit. Quod si miratur aliquis, in hoc scripto toties a me repeti, suscipienda, cum ope numinis actiones omnes: is minus se miraturum norit, si pericula saepius adeat, secumque cogitet, adversarios in bello sibi mutuo insidiari; sed raro nosse quomodo res illorum comparatae sint, quibus insidiae struuntur. In his igitur ne quidem inveniri potest quem in consilium adhibeat aliquis, extra Deos. Hi vero norunt omnia, futuraque denunciant, cui volunt, in extis, auguriis, ominibus, visis somniorum. Et consentaneum sane vero est, potius hos agendorum auctores illis esse velle, qui non solum eos, ubi res ita postulat, de agendis consulunt: verum etiam rebus adhuc secundis, pro virili Deos colunt.

F I N I S.

De Meester, E. J. J.

A circular library stamp with the text "MUSEUM BRITANNICUM" in the center. The stamp is dark and appears to be a metal or wood type used for marking books. The text is arranged in a circular pattern around the central word "BRITAN".

21413

